

Comhairle Chontae na Gaillimhe
Galway County Council

BUISEAD GLACTHA 2026

CLÁR NA nÁBHAR

TUARASCÁIL AN PHRÍOMHFHEIDHMEANNAIGH	2
TUARASCÁLACHA RANNÁIN LENA nÁIRÍTEAR TUARASCÁIL BHLIANTÚIL AR DHUL CHUN CINN PHLEAN CORPARÁIDEACH COMHAIRLE CHONTAE NA GAILLIMHE 2025 – 2029	11
TITHÍOCHT	12
SEIRBHÍSÍ CORPARÁIDEACHA; FORBAIRT AGUS COMHTHÁTHÚ TUAITHE, POBAIL AGUS TURASÓIREACHTA	41
ACMHAINNÍ DAONNA, LEABHARLANNA CATHRACH AGUS CONTAE AGUS AN COMHSHAOL	80
FORBAIRT FHSICEACH, SEIRBHÍSÍ DÓITEÁIN AGUS ÉIGEANDÁLA, ATHRÚ AERÁIDE	95
PLEANÁIL AGUS FORBAIRT EACNAMAÍOCH	118
AIRGEADAS, MÓTARCHÁIN, TFC AGUS CLAOCHLÚ DIGITEACH	133
CLÁR CAIPITIL 3 BLIANA 2026 – 2028	137

TUARASCÁIL AN PHRÍOMHFHEIDHMEANNAIGH

CHUIG GACH BALL DEN CHOMHAIRLE

DRÉACHTBHUISÉAD DON BHLIAIN DAR CRÍOCH AN 31 NOLLAIG 2026

Chuibh An Cathaoirleach and gach Ball den Chomhairle

Intreoir:

Cuirim an Dréachtleabhar Buiséid le haghaidh 2026 faoi iamh lena bhreithniú, mar aon le tuarascálacha ó na Stiúrthóirí Seirbhíse faoi seach i leith gníomhaíochtaí ina réimsí feidhme, a chuirtear isteach mar an Tuarascáil Bhliantúil ar Dhul Chun Cinn maidir leis an bPlean Corparáideach 2025–2029.

De réir cheanglais reachtúla Ailt 102 agus 103 den Acht Rialtais Áitiúil 2001 (arna leasú), rinneadh saincheisteanna a bhaineann le hullmhú an Dréachtbhuiséid a mheas ag ár gceardlanna buiséid a reáchtáladh an 28 Deireadh Fómhair agus an 5 Samhain 2025, agus ag an nGrúpa Beartais Chorparáidigh an 15 Meán Fómhair 2025.

Rinne an Chomhairle breithniú agus cinneadh i ndáil leis an bhfachtóir coigeartaithe áitiúil don Cháin Mhaoine Áitiúil ag an gcruinniú a bhí aici an 23 Meán Fómhair 2024, inar chinn an Chomhairle an bunráta Cánach Maoine Áitiúla a mhéadú 15 faoin gcéad do na cúig bliana 2025 go 2029, an dá bhliain sin san áireamh, i leith maoine cónaithe ábhartha atá suite i gContae na Gaillimhe. Rinneadh tuilleadh plé air sin ag an gComhairle Iomlánach an 21 Iúil 2025.

Dheimhnigh an Ciorclán Airgeadais 10/2025 dar dáta an 9 Iúil 2025 na tréimhsí forordaithe do chruinniú buiséid 2026 agus do chúrsaí a bhaineann leis an mbuiséad. Is é an 3 Samhain go dtí an 28 Samhain 2025 an tréimhse fhorordaithe chun an cruinniú buiséid a thionól agus bhí na dréachtchruinnithe maidir leis an bplean buiséid do na Ceantair Bhardasacha le bheith ar siúl idir an 1 Deireadh Fómhair agus an 14 Samhain 2025. Thionóil Comhairle Chontae na Gaillimhe ('GCC') a cúig chruinniú Ceantair Bhardasaigh ón 10 Deireadh Fómhair 2025 go dtí an 23 Deireadh Fómhair 2025 agus tá cruinniú Bhuiséad Bliantúil na Comhairle do Chomhairle Chontae na Gaillimhe beartaithe don 14 Samhain 2025, i gcomhréir le Ciorclán 10/2025.

Féadfaidh an Chomhairle, le rún, an dréachtbhuiséad a leasú ach tá d'oibleagáid uirthi an dréachtbhuiséad a ghlacadh fara leasú nó gan leasú agus an ráta bliantúil luachála (ARV) a bheidh le tobhach a chinneadh de réir an bhuiséid a ghlacfar amhlaidh. Ní mór don Chomhairle an próiseas reachtúil a chur i gcrích laistigh de thréimhse 14 lá. Fágann sé sin gur féidir an cruinniú reachtúil atá beartaithe don 14 Samhain 2025 a chur ar atráth, más gá, ach ní mór an próiseas a chur i gcrích faoin 28 Samhain 2025.

An Cháin Mhaoine Áitiúil:

Faoin tsamhail nua mhaoinithe na Cánach Maoine Áitiúla (CMÁ), comhlíonfaidh an Státchiste an maoiniú comhionannaithe ar fad chun a chinntiú go bhfaighidh gach údarás áitiúil, ar a laghad, méid atá coibhéiseach leis an mbonnlíne atá acu. Ós rud é go bhfuil na fáлтаis réamh-mheasta don Cháin Mhaoine Áitiúil do 2026 níos lú ná bonnlíne na Comhairle, gheobhaidh Comhairle Chontae na Gaillimhe méid comhionannaithe mar atá leagtha amach thíos.

Mar thoradh ar an méadú 15% ar an ráta ar an CMÁ a choinnítear go háitiúil, tháinig méadú €2,581,838 ar an CMÁ iomlán. Go bunúsach, is é €24,190,909 an Cháin Mhaoine Áitiúil iomlán a bheidh ag an gComhairle in 2026 mar a leagtar amach i dTábla I thíos.

Tábla I		
Comhairle Chontae na Gaillimhe - Leithdháileadh CMÁ		
	2026 €	2025 €
Bonnlíne	21,609,071	20,309,071
CMÁ coinnithe go háitiúil	17,212,256	15,806,419
Easnamh ón gciste comhionannaithe	4,396,815	4,502,652
Maoiniú CMÁ lena n-áirítear cothromú	21,609,071	20,309,071
Méadú 15% ar an CMÁ a coinníodh go háitiúil	2,581,838	2,370,963
Iomlán an Mhaoinithe CMÁ	24,190,909	22,680,034

Tá deontais chomhionannaithe ceaptha chun tacú le húdaráis áitiúla a bhfuil boinn chánach níos lú agus riachtanais chaiteachais níos airde acu, a eascraíonn de ghnáth as gníomhaíocht eacnamaíoch níos ísle agus as tosca socheacnamaíocha. Mar an dara húdaráis áitiúil is tuaithe in Éirinn, agus níos mó ná 75 faoin gcéad dár ndaonra ina gcónaí i gceantair thuaithe, ba cheart, i bprionsabal, aistriú suntasacha a fháil ó Chomhairle Chontae na Gaillimhe faoin sásra sin. Cuireadh iarratas foirmiúil eile ar mhaoiniú breise faoi bhráid na Roinne.

Tá an Cháin Mhaoiné Áitiúil fós ar cheann den bheagán foinsí trínar féidir leis an gComhairle ioncam suntasach breise a ghiniúint. Cuireadh an méadú a moladh i dtuarascáil 2025 maidir le Cáin Mhaoiné Áitiúil chun feidhme, rud a d'fhág gur ardaíodh €2.5 milliún chun tacú leis na seirbhísí atá ann cheana agus chun tuilleadh deiseanna maoinithe deontais Stáit a chur ar fáil.

Tacaíochtaí ón Roinn Tithíochta, Rialtais Áitiúil agus Oidhreacht:

Tá fáilte curtha ag Comhairle Chontae na Gaillimhe roimh thacaíocht leanúnach ón Roinn Tithíochta, Rialtais Áitiúil agus Oidhreacht le blianta beaga anuas. Le haghaidh 2025, fuair an Chomhairle leithdháileadh sealadach €14,291,136 chun costais bhreise a eascraíonn as na Comhaontuithe Náisiúnta Pá a íoc.

Mar thagairt, leagtar amach miondealú na dtacaíochtaí sin ó 2024 go 2026 thíos:

Tábla II			
Tacaíochtaí maoinithe ón Roinn			
	2024 €	2025 €	2026 €
Párolla	8,897,619	12,688,403	14,291,136
Ardú ar phárolla	1,763,631	-	-
Fuinneamh agus boilsciú	-	-	-
Deontas Speisialta Aonuaire	-	-	-
Iomlán	10,661,250	12,688,403	14,291,136

Príomhchoigeartuithe Buiséid:

Feicfidh na Comhaltaí ó na táblaí buiséid gurb é €203,268,196 an dréachtbhuiséad do 2026 i gcomparáid le €193,556,097 do 2025. Méadú an-suntasach ar an mbuiséad. Beidh a fhios ag na Comhaltaí go bhfuil an chuid is mó den bhuiséad in aon bhliain comhdhéanta de chostais neamhroghnacha amhail muirir iasachta, párolla, pinsin, árachais, éilimh reachtúla agus caiteachas de chineál contra a fhaigheann tacaíocht go hiomlán nó go páirteach ó ioncam deontais a fhaightear ar bhonn a bheith sannta do sheirbhís phoiblí nó do thionscadal ar leith a sholáthraíonn an Chomhairle.

Rinne an Grúpa um Beartas Corparáideach agus an Chomhairle Iomlánach athbhreithniú mionsonraithe ar staid airgeadais na Comhairle. Tá cistiú fós ina shaincheist chriticiúil maidir leis na seirbhísí leathnaithe a leagtar amach i bPlean Corparáideach 2025–2029 a sholáthar. Tá gá le cistiú breise i mbeagnach gach réimse de ghníomhaíocht na Comhairle, lena n-áirítear soláthar foirne, cothabháil tithíochta agus eastáit, cothabháil bóithre, leabharlanna, glanadh sráide, bearradh ciumhaise, saoráidí snámha, turasóireacht agus forbairt eacnamaíoch.

Déantar foráil i mBuiséad 2026 maidir le caiteachas méadaithe ar fud fhormhór réimsí an chláir. In ainneoin brú airgeadais leanúnach, leanfaidh an Chomhairle lena feachtas earcaíochta foirne faoin bPlean um an bhFórsa Oibre Straitéiseach. Rinneadh an méadú ar chostais phárolla mar thoradh air sin a ionchorprú i nDréachtbhuiséad 2026, mar aon le foráil maidir le pinsin, aiscí agus coigeartuithe nua ar ghealltanais phinsin atá ann cheana. Beidh tionchar ag an mboillsíú, atá thart ar 2.3 % faoi láthair, ar chostas earraí, seirbhísí agus conarthaí freisin.

Mar gheall ar ioncam breise, is ionann an buiséad foriomlán do 2026 agus méadú ar bhuiséad 2025, rud a thugann an cumas do Chomhairle Chontae na Gaillimhe líon agus seirbhísí a mhéadú tuilleadh do 2026. Déantar foráil i nDréachtbhuiséad 2026 do chaiteachas €203 mhilliún. Leagtar amach i dTábla III thíos conas a mhaoineofar an caiteachas buiséadaithe atá beartaithe.

Tábla III Foinsí Ioncaim		
Foinsí Ioncaim	Dréachtbuiséad 2025 €'000	Dréachtbuiséad 2026 €'000
Deontais agus Fóirdheontais	90,308	96,313
Rátaí	41,739	43,462
Leithdháileadh na Cánach Maoine Áitiúla	22,680	24,191
Cíosanna agus lasachtaí (lena n-áirítear an Scéim Cóiríochta Cíos)	11,825	12,569
Forchúiteamh Uisce Éireann	6,334	4,856
Táillí Páirceála agus fíneálacha	970	878
Ranníocaíochtaí an Údaráis Áitiúil	8,662	8,844
Ioncam ilghnéitheach eile	11,038	12,155
Iomlán	193,556	203,268

Clár Oibre maidir le

Tithíocht 2026

Tá Comhairle Chontae na Gaillimhe tiomanta do bheith ar thús cadhnaíochta maidir le soláthar tithíochta do Chontae na Gaillimhe in 2026, agus clár oibre misniúil uailmhianach á leagan síos aici chun freastal ar riachtanais tithíochta ár bpobal atá ag teacht chun cinn agus chun dul chun cinn eacnamaíoch agus sóisialta a spreagadh ar fud Chontae na Gaillimhe.

Ag tógáil ar ár gcuid oibre go dtí seo, cuirfimid dlús le seachadadh tithe ardchaighdeán sóisialta, inacmhainne agus tionachta measctha, rud a chinnteoidh go mbeidh rochtain ag gach cónaitheoir ar thithíocht shlán agus inbhuanaithe. Tá ár bPlean Gníomhaíochta um Sheachadadh Tithíochta fós ar an sprioc, agus tá 1,717 aonad tithíochta sóisialta nua beartaithe le seachadadh idir 2022 agus 2026. Tá gach sásra atá ar fáil á ghíaráil againn — lena n-áirítear Cuid V, Cíos Costais, agus comhpháirtíochtaí straitéiseacha le Comhlachtaí Ceadaithe Tithíochta (AHBanna) — chun aschur a uasmhéadú agus chun freagairt go solúbtha d'éileamh ard áitiúil.

Tá ról lárnach againn i gcónaí i bhfreagairtí náisiúnta agus áitiúla ar riachtanais atá ag teacht chun cinn, lena n-áirítear tacaíocht leanúnach an Fhórait um Chomhtháthú Pobail agus riarachán an chlár www.offerahome.ie, ag cinntiú gur Contae fáilteach agus cuimsitheach í Gaillimh i gcónaí. Agus na dúshláin a bhaineann le cothabháil tithíochta agus bainistíocht eastáit á n-aithint againn, tá méadú €444,652 ar bhuiséad 2026 chun dlús a chur le slánú réadmhaoine folmha agus chun feabhas a chur ar cháilíocht ár stoic tithíochta. Baineann ár n-uailmhian le deireadh a chur leis an easpa dídine trí chlár nua nuálach tithíochta tacaíthe, agus coinneoidimid fócas gan staonadh ar ghníomhaíochtaí an Phlean Cóiríochta don Lucht Siúil a chur i gcrích agus Scéim na hÍocaíochta Cúnaimh Tithíochta (ÍCT) a chur chun cinn ar fud an chontae.

Tá Comhairle Chontae na Gaillimhe tar éis an maoiniú don Deontas do Dhaoine faoi Mhíchumas a mhéadú go suntasach, ag ardú ó bhuiséad €750,000 in 2024 go €1 mhilliún in 2025, agus €1.5 milliún á bhaint amach aici anois i mBuiséad 2026. Ós rud é go bhfuil an maoiniú seo comhfheagrach, déanann gach €1.5 milliún a infheistíonn Comhairle Chontae na Gaillimhe €10 milliún san iomlán a ghairiú i bhfeabhsuithe ar thithe ar fud an Chontae, rud a chuireann feabhsuithe suntasacha ar inrochtaineacht agus ar cháilíocht saoil do dhaoine scothaosta agus do na cónaitheoirí sin atá faoi mhíchumas.

In 2026, leanfaidh Comhairle Chontae na Gaillimhe de bheith ag tacú le beartais tithíochta fhorásacha, ag infheistiú i bpobail inbhuanaithe, agus ag obair i gcomhar leis an rialtas (Tascfhórsa Tithíochta na Gaillimhe), le páirtithe leasmhara, agus le muintir na Gaillimhe chun fíorthionchar buan a imirt. Tá ár bhfís soiléir: tithe a chur ar fáil, pobail a thógáil, agus a chinntiú go bhfanfaidh Gaillimh mar áit inar féidir le gach duine a bheith rathúil.

Iompar agus Sábháilteacht ar Bhóithre agus Bonneagar Fisiciúil

Tá Comhairle Chontae na Gaillimhe tiomanta do chlár atá dírithe ar an todhchaí a chur ar fáil do bhóithre, d'iompar agus do thaisteal gníomhach in 2026, ag cinntiú go bhfreastalóidh ár mbonneagar ar riachtanais Chontae atá ag fás agus atá dinimiciúil.

Cé go bhfuiltear ag feitheamh ar dheimhniú leithdháiltí deontais bóthair 2026, tá ár bpleanáil bhuiséadach fréamhaithe i mbainistíocht stuama agus uailmhian shoiléir ár ngréasán iompair a leathnú agus a fheabhsú. Táimid ag súil le maoiniú méadaithe agus tacóimid leis chun aghaidh a thabhairt ar bhoilsciú agus chun ardleibhéil d'aschur bonneagair a chothú. In 2025, d'éirigh linn breis agus 400 km de bhóithre a chothabháil nó a fheabhsú agus d'infheistíomar i nglanadh sráide feabhsaithe, rud a leag bonn láidir síos don bhliain atá romhainn.

In 2026, cuirfimid dlús le seachadadh mórtionscadal caipitil le tacaíocht ón Roinn Iompair, Bonneagar Iompair Éireann agus ón Údarás Náisiúnta Iompair. Tá N6 Cuarbhothar Chathair na Gaillimhe fós ina thionscadal suaithanta don Chontae agus do réigiún an Iarthair, agus táimid ag cur an phróisis pleanála chun cinn go réamhghníomhach chun leas iomlán a bhaint as acmhainneacht d'fhás cónaithe agus eacnamaíoch, nascacht agus athléimneacht aeráide na Gaillimhe.

Tá ár dtiomantas do thaisteal gníomhach buanseasmhach, le huasghráduithe leanúnacha ar chosáin, lánaí rothaíochta, soilsiú poiblí, agus trasrianta coisithe ar fud an Chontae. Tá dul chun cinn suntasach á dhéanamh ag an gComhairle freisin maidir le bonneagar an Ghlasbhealaigh, lena n-áirítear Glasbhealaí na Gaillimhe-Uachtar Ard agus an Chlocháin-Uachtar Ard, a bheidh ina sócmhainní móra don taisteal agus don turasóireacht inbhuanaithe.

Táimid uailmhianach inár gcur chuige chun droichid a athchóiriú, agus tá méadú suntasach ar an gcistiú á lorg do 2026 chun aghaidh a thabhairt ar riachtanais an bhonneagair chriticiúil. Is tosaíocht i gcónaí í ár bhfeidhm mhuirí, lena dtacaítear le 689 km d'imeallbhord agus le go leor céanna agus cuanta, agus táimid ag lorg acmhainní breise go gníomhach chun saineolas cothabhála agus pleanála muirí a neartú.

Agus aitheantas á thabhairt againn don tábhacht a bhaineann le flít iompair nua-aimseartha agus éifeachtúil, táimid ag dul faoi chlár athsholáthair céimnithe, ag cinntiú go bhfuil ár n-innealra agus ár bhfeithiclí oiriúnach don fheidhm agus ailínithe lenár spriocanna inbhuanaitheachta. Léiríonn leathadh amach leanúnach meaisíní grianchumhachtaithe um íoc agus taispeáin agus athsholáthar níos tapa de shoilsiú poiblí le haonaid LED atá tíosach ar fhuinneamh ár gceannaireacht sa nuálaíocht agus sa ghníomhú ar son na haeráide.

Leithdháileadh infheistíocht €35.7 milliún d'fhorbairt ché Inis Oírr. Is é seo an infheistíocht aonair is mó in oileáin amach ón gcósta agus sa Ghaeltacht a rinne an Roinn Forbartha Tuaithe agus Pobail agus Roinn na Gaeltachta riamh, ag soláthar bonneagar muirí claochlaitheach do phobal an oileáin agus ag cur go mór le nascacht, sábháilteacht agus deiseanna eacnamaíocha. Táthar ag súil go gcríochnófar an tógáil laistigh de dhá bhliain.

Léiríonn an tionscadal suntasach sin tiomantas leanúnach Chomhairle Chontae na Gaillimhe tacú leis na hoileáin sa chontae ina bhfuil daoine ina gcónaí, ag cinntiú go gcuirfear an bonneagar agus na deiseanna is gá ar fáil do phobail na n-oileán chun go mbeidh rath orthu amach anseo.

Ar deireadh, táimid ag bainistiú an aistrithe foirne atá beartaithe chuig Uisce Éireann le cúram agus comhordú, ag cinntiú leanúnachas seirbhíse agus cobhsaíocht eagraíochtúil.

In 2026, leanfaidh Comhairle Chontae na Gaillimhe de bheith ar thús cadhnaíochta le huaillmhian, nuálaíocht agus fócas gan staonadh ar bhonneagar agus seirbhísí ar ardchaighdeán a sholáthar do gach duine a chónaíonn, a oibríonn agus a thugann cuairt ar Chontae na Gaillimhe.

Forbairt agus Pleanáil Gheilleagrach

Tá rún daingean ag Comhairle Chontae na Gaillimhe forbairt chlaohlaitheach agus inbhuanaithe a chur chun cinn ar fud an Chontae in 2026, ag tógáil ar an móiminteam láidir a baineadh amach faoi Phlean Forbartha an Chontae 2022–2028. Táimid tiomanta dár gcuspóirí straitéiseacha a bhaint amach — forbairt eacnamaíoch, pleanáil agus forbairt chuí, cosaint an chomhshaoil, iompar, pleanáil, gníomhú ar son na haeráide, fuinneamh agus turasóireacht — trí ghlacadh le nuálaíocht, comhoibriú, agus cur chuige pleanbhunaithe atá dírithe ar réitigh.

D'ainneoin dúshláin leanúnacha acmhainní agus castacht mhéadaitheach na n-oibleagáidí reachtúla — lena n-áirítear an fheidhm nua pleanála spásúla muirí, agus cur chun feidhme an Achta nua um Pleanáil agus Forbairt 2024, táimid uailmhianach inár bhfís agus réamhghníomhach maidir le bacainní a shárú. Déantar os cionn 90% de na hiarratais agus na haighneachtaí pleanála go léir a phróiseáil anois tríd ár gcóras ríomhphleanála, rud a léiríonn ár dtiomantas d'éifeachtúlacht agus do sheirbhís do chustaiméirí. Tá ráta deontais na Comhairle maidir le hiarratais phleanála @ 90% freisin.

Leanaimid orainn ag cothú fás geilleagrach trí chomhpháirtíochtaí straitéiseacha le GFT, Fiontraíocht Éireann, Uisce Éireann, EirGrid, Iarnród Éireann, agus eile. Tá Conair Eacnamaíoch Straitéiseach na Gaillimhe fós ina príomhfhócas do ghníomhaíocht eacnamaíoch an Chontae, agus tá Máistirphlean Eacnamaíoch comhpháirteach leis an gComhairle Cathrach á ullmhú chun deiseanna nua infheistíochta agus cruthaithe post a chur ar fáil do Ghaillimh. In 2026, cuirfimid mórtionscadail athghiniúna chun cinn faoin gCiste um Fhorbairt na hAthghiniúna Uirbí, lena n-áirítear lúb aistrithe an Gharráin, carrchlós leathnaithe, agus gréasán de chreatphleananna cuimsitheacha uirbeacha a ullmhú.

Beidh an athghiniúint uirbeach agus tuaithe fós ina príomhthosaíocht, agus leis an leithdháileadh buiséid breise leanfaidh an Chomhairle de chistiú a fháil faoi URDF chun dul i ngleic le folúntas agus tréigean uirbeach.

Saothróimid cómhaoiniú breise go gníomhach chun tionscadail RRDF agus URDF a mhéadú, agus chun scéimeanna náisiúnta ar nós ORIS, Athnuachan Baile agus Sráidbhaile, Clár, agus LIS a ghairiú chun an tionchar is mó is féidir a imirt ar gach pobal i gContae na Gaillimhe.

Tá ár dtionscnamh Tús Áite do Lár an Bhaile (TCF), a cuireadh ar bun ar bhonn póilótach ar an nGort, ag leagan síos caighdeán nua d'athghiniúint faoi stiúir an phobail, agus táimid tiomanta an tsamhail seo a leathnú chuig bailte eile, rud a chuirfidh ar chumas foirne bailte áitiúla tionchar a imirt ar thodhchaí a mbailte agus í a mhúnlú.

Tá Campas Nuálaithe BIA ag neartú chreatlach shóisialta agus eacnamaíoch Chontae na Gaillimhe trí phobal bia bríomhar atá fréamhaithe san inbhuanaitheacht a chothú. Trí shaoráidí comhroinnte, malartú eolais, agus tacaíocht do tháirgeoirí áitiúla, cuireann BIA cleachtais atá freagrach ó thaobh an chomhshaoil de agus slabhraí soláthair gearra chun cinn a théann chun tairbhe do ghnólachtaí agus do thomhaltóirí araon. Ní hamháin go gcruthaíonn an tionscnamh sin poist ach cuireann sé nuálaíocht atá comhfhiúrach ó thaobh na haeráide de chun cinn freisin, rud a chinntíonn go bhfuil an fás cuimsitheach agus ailínithe le fíis Chomhairle Chontae na Gaillimhe do phobail athléimneacha agus do thodhchaí inbhuanaithe. Leanann Comhairle Chontae na Gaillimhe de thacaíocht a thabhairt do Nuálaí BIA agus leanann sí de thionscnaimh san earnáil chruthaitheach a chur chun cinn ar fud an Chontae.

Beidh Straitéis Turasóireachta an Chontae mar threoir ag forbairt turasóireachta, atá ailínithe le fíis náisiúnta Fáilte Éireann, rud a chinnteoidh go roinnfear buntáistí na turasóireachta ar fud an chontae. Leithdháileadh acmhainní breise chun tacú le seachadadh agus chun cur le cáil na Gaillimhe mar phríomhcheann scríbe turasóireachta.

Tá gníomhú ar son na haeráide agus cosaint an chomhshaoil i gcroílár ár gclár oibre freisin. Tá Plean Gníomhaíochta Aeráide na nÚdarás Áitiúil 2024–2029 curtha chun feidhme ag an Aonad um Gníomhú ar son na hAeráide, le tacaíocht ó fhoirne traseagraíochta, agus tiomantas daingean aige geilleagar aeráidneodrach, athléimneach agus inbhuanaithe a bhaint amach faoi 2050. In 2026, riarfaimid an dara babhta den Chiste Comhphobail um Gníomhú ar son na hAeráide dar luach €762,000 agus cuirfimid dlús le tionscadail maidir le hiarfheistithe soilse poiblí, uasghráduithe fuinnimh tithíochta sóisialta, taisteal gníomhach, agus bithéagsúlacht.

Táimid ag infheistiú freisin i saibhriú pobail agus i gcáilíocht na beatha. Tá seirbhísí leabharlainne á neartú le maoiniú breise do leabhair agus do thionscadail forbartha, ag cinntiú go bhfanann ár leabharlanna mar mhoil bhríomhara don fhoghlaim agus don cheangal.

Tá ár dtránna le Brat Gorm agus ár limistéir shnámha, atá ríthábhachtach do chónaitheoirí agus don gheilleagar turasóireachta araon, á bhfeabhsú trí infheistíocht leanúnach i mbonneagar sábháilteachta uisce, inrochtaineacht agus seirbhísí garda tarrthála. Faoi gClár Sábháilteachta Uisce 2025, earcaíodh painéal de 55 garda tarrthála oilte chun seirbhísí a sholáthar ag 10 suíomh Contae, lena n-áirítear sé thrá le Brat Gorm, agus sé shuíomh Cathrach faoi chomhaontú seirbhíse comhroinnte le Comhairle Cathrach na Gaillimhe. Sa Bhuiséad seo táimid ag iarraidh ár gclár atá réidh don samhradh a leathnú chun tús a chur leis níos luaithe in 2026.

Ag Limistéar Snámha Chill Mhuirbhígh, i measc na bhfeabhsúcháin tá bothán garda tarrthála nua, racaí rothair, ráillí láimhe, baoithe fáinne, comharthaíocht sábháilteachta agus cathaoir rothaí trá, ag feabhsú inrochtaineachta agus sábháilteachta do gach úsáideoir.

Tá Comhairle Chontae na Gaillimhe uailmhianach, nuálach agus diongbháilte agus í ag iarraidh beart a dhéanamh dár bpobail uile — ag cinntiú go bhfuil an fhorbairt cuimsitheach, inbhuanaithe agus réidh don todhchaí.

Digitíú agus TFC

Tá Comhairle Chontae na Gaillimhe tiomanta don fheabhas digiteach agus don athléimneacht dhigiteach, rud a chuireann an chibearshlándáil agus an claochlú digiteach i gcroílár ár n-oibríochtaí. In 2026, cuirfimid go mór leis an infheistíocht in ardfhaireachán ar an gcóras, i mbrath bagairtí agus in athléimneacht sonraí, rud a chinnteoidh cosaint láidir dár seirbhísí digiteacha agus do na pobail a ndéanaimid freastal orthu.

In 2026 léireoidh ár Straitéis Dhigiteach cúrsa uailmhianach do Chomhairle Chontae na Gaillimhe, ag tacú le fás tapa i seirbhísí digiteacha agus nascacht. Tríd an tionscnamh Wifi4EU, táimid ag leathnú pointí rochtana Wi-Fi poiblí saor in aisce ar fud an Chontae, ag dúnadh na deighilte digití agus ag cur cónaitheoirí, gnólachtaí agus cuairteoirí ar a gcumas teagmháil a dhéanamh linn, nascadh agus rath a bhaint amach.

Tá claochlú cuimsitheach gréasáin curtha i gcrích againn, ag seachadadh ardán nua-aimseartha, úsáideoir-lárnach atá tógtha ar theicneolaíocht foinse oscailte. Ní hamháin go gcuireann sé sin le rannpháirtíocht an phobail agus le soláthar seirbhísí, agus cumasaíonn sé comhroinnt nuálach réiteach le húdarás áitiúla eile, ach trína fheidhmiúlacht dhétheanga, léiríonn sé freisin tiomantas leanúnach Chomhairle Chontae na Gaillimhe ár gcéad teanga, Gaeilge, a chothú agus a chur chun cinn mar chuid bheo dár láithreacht dhigiteach.

Ag féachaint chun cinn, cuirfimid dlús le cur chun feidhme ár Straitéise Digití agus TFC, atá ailínithe go hiomlán le Straitéis Dhigiteach agus TFC Rialtas Áitiúil na hÉireann 2030. Áirítear an méid seo a leanas inár bhfócas do 2026:

- Córais ePlanning, iPlan, agus iHouse a chur chun cinn chun seirbhísí digiteacha saoráideacha, inrochtana a sholáthar do chustaiméirí, don fhoireann agus do bhaill tofa.
- Feabhas leanúnach a chur ar an mbonneagar digiteach, ar bhainistiú sonraí agus ar an gcibear-athléimneacht.
- Cultúr nuálaíochta, comhair agus cuimsithe dhigitigh a chothú ar fud fheidhmeanna uile na Comhairle.

Trí ghlacadh le teicneolaíocht cheannródaíoch agus trí thús áite a thabhairt don chlaochlú digiteach, leanfaidh Comhairle Chontae na Gaillimhe de bheith ar thús cadhnaíochta mar údarás áitiúil réamhbhreathnaitheach, slán agus nasctha—chun seirbhísí níos cliste agus níos freagrúla a sholáthar do chách.

Acmhainní Daonna

Leanann Roinn Acmhainní Daonna Chomhairle Chontae na Gaillimhe de chultúr barr feabhais, rannpháirtíochta agus feabhsaithe agus leathnaithe leanúnaigh acmhainní daonna a chur chun cinn ar fud na heagraíochta.

In 2025, thug an Chomhairle tosaíocht do phleanáil straitéiseach don lucht saothair, d'éirigh léi 82 post a líonadh agus 45 painéal earcaíochta a bhunú chun a chinntiú go bhfuil na scileanna cearta i bhfeidhm chun Plean Corparáideach uailmhianach na Comhairle a bhaint amach.

Tá infheistíocht in oiliúint agus i bhforbairt foirne fós ina bunchloch, agus breis agus 2,000 lá oiliúna curtha ar fáil, ag díriú ar shláinte agus sábháilteacht, ar uas-sciliú agus ar fhás gairmiúil.

Chuir an fhoireann AD príomhthionscnaimh chun cinn freisin maidir le leas na foirne, ag tacú le socruithe solúbtha oibre, beartais a thacaíonn le teaghlaigh, agus folláine fostaithe trí sheirbhísí rúnda comhairleacha agus sláinte ceirde.

Ag féachaint chun cinn go dtí 2026, leanfaidh an Chomhairle de thallann a earcú agus a imscaradh i gcomhréir leis an bPlean Straitéiseach maidir leis an bhFórsa Saothair, éagsúlacht agus cuimsiú a chothú, agus feabhsuithe ar phróisis ghnó a chur chun feidhme chun éifeachtúlacht agus soláthar seirbhísí a fheabhsú.

Tá an Eagraíocht in éineacht leis an Roinn Acmhainní Daonna tiomanta do thacaíocht a thabhairt don fhoireann trí oideachas leanúnach, forbairt ceannaireachta, agus caidreamh tionsclaíoch láidir, ag cinntiú go bhfanann Comhairle Chontae na Gaillimhe mar fhostóir de rogha agus go bhfuil sí feistithe go hiomlán chun freastal ar riachtanais athraitheacha agus riachtanais mhéadaitheacha na bpobal a bhfreastalaímid orthu.

Corparáideach

Ón 'glór ag an mbarr' agus trí thacaíocht ón Stiúrthóireacht Chorporáideach, tá Comhairle Chontae na Gaillimhe fós ag tacú le rialachas éifeachtach, ceannaireacht straitéiseach, agus soláthar seirbhíse ar ardchaighdeán ar fud fheidhmeanna uile na Comhairle.

In 2025, chuir an Stiúrthóireacht príomhthionscnaimh chun cinn maidir le rialachas corporáideach, bainistiú riosca, eitic agus comhlíonadh, lena n-áirítear go n-oibríonn an Chomhairle le trédhearcacht, cuntasacht, agus i gcomhréir le hoibleagáidí reachtúla. Chuir an Stiúrthóireacht tacaíocht láidir ar fáil do chomhaltaí tofa, bhainistigh sí glacadh agus cur chun feidhme Phlean Corporáideach 2025–2029, agus chuir sí seirbhísí cuimsitheacha riaracháin ar fáil do chruinnithe Comhairle, do ghrúpaí beartais agus d'imeachtaí sibhialta.

Leagtar béim láidir ar chosaint sonraí, ar Shaoráil Faisnéise, agus ar dhualgas na hearnála poiblí, le hoiliúint leanúnach foirne agus cur i bhfeidhm uirlisí agus próiseas comhlíonta nua. Cuireadh i bhfeidhm sa Chomhairle freisin forbairt straitéisí seirbhíse do chustaiméirí, cumarsáid, agus rannpháirtíocht dhigiteach, lena bhfeabhsaítear inrochtaineacht agus freagrúlacht do shaoránaigh agus do pháirtithe leasmhara.

Ag féachaint chun cinn go dtí 2026, leanfaimid orainn ag tacú le cuspóirí straitéiseacha a bhaint amach agus cultúr feabhsúcháin leanúnaigh a chothú — ag cinntiú go leanfaidh Comhairle Chontae na Gaillimhe de bheith ina húdarás áitiúil iontaofa, nua-aimseartha agus dírithe ar shaoránaigh.

Rátaí Tráchtála

Tá Comhairle Chontae na Gaillimhe tiomanta do thacaíocht a thabhairt do ghnólachtaí áitiúla agus d'fhás eacnamaíoch a chothú ar fud an Chontae. In 2026, coinneoidh an Chomhairle an ráta bliantúil luachála chun na rátaí tráchtála a ríomh ar a leibhéal reatha, gan aon mhéadú a mholadh sa bhuiséad sin.

Ina theannta sin, leanfaimid de scéim dreasachta ráta fabhrach a thairiscint d'íocóirí rátaí incháilithe, rud a chinnteoidh gur féidir le gnólachtaí tairbhe a bhaint as tacaíocht fhiúntach agus iad ag feidhmiú in amanna suaite. Léiríonn cur chuige na Comhairle ár dtiomantas leanúnach do thimpeallacht dhearfach a chruthú don fhiontraíocht agus don infheistíocht i gContae na Gaillimhe.

Tábla IV Caiteachas de réir Grúpa Cláir		
Rannóg Seirbhíse	2025 Buiséad €'000	Dréacht-Mheastachán 2026 Buiséad €'000
Tithíocht agus Foirgníocht	31,729	33,380
Iompar agus Sábháilteacht ar Bhóithre	61,891	65,453
Seirbhísí Uisce	16,987	15,227
Bainistíocht Forbartha	20,719	23,458
Seirbhísí Comhshaoil	28,079	31,336
Áineas agus Conláistí	13,241	13,920
Talmhaíocht, Oideachas, Sláinte agus Leas	2,840	2,876
Seirbhísí Ilghnéitheacha	18,080	17,618
Iomlán	193,566	203,268

Conclúid agus Moladh

Léiríonn Buiséad 2026 tiomantas buanseasmhach Chomhairle Chontae na Gaillimhe do sheirbhísí poiblí ar ardchaighdeán a sholáthar, fás eacnamaíoch inbhuanaithe a spreagadh, agus cáilíocht na beatha a fheabhsú do gach cónaitheoir ar fud an Chontae.

D'ainneoin dúshlán leanúnach maidir le cistiú, srianta acmhainní, agus oibleagáidí reachtúla atá ag síorathrú, tá uaillmhian, nuálaíocht agus athléimneacht léirithe ag an gComhairle maidir lena cuspóirí straitéiseacha a chur chun cinn — ó sholáthar tithíochta agus infheistíocht bonneagair go claochlú digiteach, gníomhú ar son na haeráide, forbairt agus pleanáil eacnamaíoch agus forbairt pobail.

Leanfaidh mé, áfach, de bheith i dteagmháil le hoifigigh na Roinne chun maoiniú breise a fháil.

Mar gheall ar chur chuige comhoibríoch, rialachas láidir agus fócas na Comhairle ar fheabhsú leanúnach, tá Gaillimh in ann freagairt go réamhghníomhach do riachtanais agus do dheiseanna atá ag teacht chun cinn. Chun an móiminteam sin a chothú agus chun acmhainneacht iomlán Phlean Forbartha an Chontae 2022–2028 agus Phlean Corparáideach 2025 - 2029 a bhaint amach, moltar Dréachtbhuiséad 2026 a ghlacadh mar a chuirtear i láthair é. Cuirfidh sé sin ar chumas Chomhairle Chontae na Gaillimhe leanúint d'infheistíocht a dhéanamh i mbonneagar criticiúil, tacú le pobail chuimsitheacha, agus an fhís atá aici de Chontae bríomhar, inbhuanaithe agus réidh don todhchaí a bhaint amach do chónaitheoirí, do ghnólachtaí agus do chuariteoirí araon.

Agus Dréachtbhuiséad 2026 á ullmhú agam, ba mhaith liom buíochas a ghabháil leis na Comhaltaí Tofa go léir as a dtacaíocht i rith 2025, go háirithe Cathaoirligh an Clr Martina Kinane agus an Clr David Collins, chomh maith leis an nGrúpa Beartais Chorporáidigh agus na comhaltaí tofa go léir as a rannpháirtíocht chuiditheach.

Gabhaim buíochas freisin lenár Stiúrthóir Airgeadais, Katie O'Connor, na Stiúrthóirí Seirbhíse go léir, agus le foireann na Stiúrthóireachta Airgeadais as a gcuid oibre chun an buiséad leathnaitheach seo a ullmhú. Táim an-bhuíoch d'fhoireann uile na Comhairle as a gcuid oibre, as a dtiomantas agus a dtacaíocht leanúnach agus as an mbraistint dhaingean maidir le dualgas agus seirbhís poiblí.

Le comhiarrachtaí na gComhaltaí Tofa agus na foirne, táim muiníneach go gcuirfimid clár oibre breisluacha ar ardchaighdeán ar fáil do mhuintir Chontae na Gaillimhe.

Dá bhrí sin, molaim go nglacfaí Dréachtbhuiséad 2026 mar a cuireadh i láthair é.

Mise, Le Meas,

Liam Conneally,
Príomhfheidhmeannach,
Chomhairle Chontae na Gaillimhe.

An 7 Samhain 2025.

TUARASCÁLACHA RANNÁIN LENA nÁIRÍTEAR TUARASCÁIL BHLIANTÚIL AR DHUL CHUN CINN PHLEAN CORPARÁIDEACH COMHAIRLE CHONTAE NA GAILLIMHE 2025 – 2029

Tá Plean Corparáideach Chomhairle Chontae na Gaillimhe 2025–2029, a glacadh ag an gCruinniú Iomlánach an 25 Samhain 2024, fós ina bhunús straitéiseach d’obair na Comhairle. Anois sa dara bliain dá chur chun feidhme, tá an Plean, a forbraíodh trí chomhairliúchán leathan le comhairleoirí, baill foirne agus páirtithe leasmhara, fós lárnach maidir le tosaíochtaí a mhúnlú, cinnteoireacht a threorú, agus rialachas éifeachtach agus soláthar seirbhíse ardcháilíochta a áirithiú ar fud na bhfeidhmeanna uile.

Tá an Plean ailínithe go hiomlán le ceanglais reachtúla agus léiríonn sé tiomantas na Comhairle don trédhearcacht, don chuimsitheacht agus don inoiriúnaitheacht. Tugann sé aghaidh ar thosaíochtaí trasearnálacha agus soláthraíonn sé creat láidir gníomhaíochta, rud a chuireann ar chumas na Comhairle freagairt go réamhghníomhach do dhúshláin agus do dheiseanna atá ag teacht chun cinn, faireachán a dhéanamh ar dhul chun cinn, agus oiriúnú de réir mar a fhorbraíonn riachtanais an phobail.

De réir mar a théann Comhairle Chontae na Gaillimhe ar aghaidh go 2026, leanann an Plean Corparáideach de bheith ag treorú seachadadh seirbhísí cuimsitheacha atá dírithe ar shaoránaigh agus baint amach cuspóirí straitéiseacha ar mhaithe le gach pobal i gContae na Gaillimhe.

Leagtar béim sna Tuarascálacha Roinne atá in éineacht leis seo ar an dul chun cinn a rinneadh le linn 2025 agus leagtar amach iontu príomhthionscnaimh agus príomhthograí le haghaidh 2026, lena n-áirítear go leanfaidh an Chomhairle de bheith ar an mbóthar ceart chun a spriocanna agus a gealltanais straitéiseacha a bhaint amach.

SPRIOCANNA STRAITÉISEACHA (PLEAN CORPARÁIDEACH CHOMHAIRLE CHONTAE NA GAILLIMHE 2025 -2029)

TITHÍOCHT

SEIRBHÍSÍ TITHÍOCHTA - AG SEACHADADH TITHE - AG TÓGÁIL POBAIL

Tá Roinn Tithíochta Chomhairle Chontae na Gaillimhe tiomanta i gcónaí do na nithe seo a leanas:

- Tacú le daoine aonair agus le teaghlaigh freastal ar a riachtanais tithíochta laistigh de phobail éagsúla, chuimsitheacha agus inbhuanaithe.
- Tacaíocht luath idirghníomhaireachta a chur ar fáil agus roghanna tithíochta cobhsaí a chur ar fáil chun spleáchas ar chóiríocht éigeandála a laghdú, agus béim leanúnach á leagan ar chosc agus ar réitigh fhadtéarmacha.
- Dlús a chur le soláthar tithíochta sóisialta agus inacmhainne atá ar ardchaighdeán agus dea-bhainistithe, lena n-áirítear go gcuirfidh forbairtí nua leis an athléimneacht in aghaidh an athraithe aeráide agus le timpeallacht tógtha inbhuanaithe.
- Úsáid, cáilíocht agus éifeachtúlacht fuinnimh an stoic tithíochta atá ann cheana a uasmhéadú, tacú le hathnuachan agus oiriúnú na timpeallachta tógtha chun freastal ar riachtanais athraitheacha an phobail.

In 2026, cuirfidh an Roinn leis na tosaíochtaí sin trí thionscnaimh nuálacha tithíochta a chur chun cinn, trí chomhpháirtíochtaí le páirtithe leasmhara a neartú, agus trína chinntiú go mbeidh rochtain ag gach cónaitheoir i gContae na Gaillimhe ar thithe slána, inrochtana agus inbhuanaithe.

TITHÍOCHT DO CHÁCH – PLEAN NUA TITHÍOCHTA D'ÉIRINN

Táthar ag súil le Plean Tithíochta Náisiúnta nua sna míonna amach romhainn. Cuirfidh sé leis na bearta atá ann cheana agus ailíneoidh sé leis an bPlean Forbartha Náisiúnta críochnaithe, ina leagfar amach spriocanna athbhreithnithe agus sásraí seachadta chun aghaidh a thabhairt ar riachtanais tithíochta ar fud na tíre.

Idir an dá linn, leantar de chur i bhfeidhm na straitéise *‘Tithíocht do Chách’*, agus tá dul chun cinn gníomhach á dhéanamh ar phríomhthionscnaimh lena n-áirítear scéimeanna tithíochta inacmhainne, forbairtí cíosa costais, agus tacaíochtaí athchóirithe le haghaidh réadmhaoine folmha.

Seoladh *Tithíocht do Chách* an 2 Meán Fómhair 2021 agus bhí sé mar aidhm aici 33,000 teach ar an meán a sholáthar in aghaidh na bliana thar thréimhse deich mbliana, le meascán cothrom de thithíocht shóisialta, inacmhainne agus phríobháideach. Bhí an straitéis bunaithe ar cheithre phríomhbhealach:

- Tacú le húinéireacht tí agus inacmhainneacht a fheabhsú
- Deireadh a chur leis an easpa dídine agus feabhas a chur ar chuimsiú sóisialta
- Soláthar tithe nua a mhéadú
- Aghaidh a thabhairt ar fholúntas agus an úsáid is fearr is féidir a bhaint as an stoc atá ann cheana

Sannadh sprioc de 1,717 aonad tithíochta sóisialta nua do Chomhairle Chontae na Gaillimhe a sholáthar idir 2022 agus 2026. Tá tógáil tithíochta sóisialta faoin bplean á seachadadh trí na nithe seo a leanas:

- Scéimeanna tógála díri agus Ceannaigh agus Athnuála an Údaráis Áitiúil
- Forbairtí tithíochta lándéanta ó fhorbróirí príobháideacha
- Sásraí seachadta Chuid V
- Seachadadh i gcomhpháirt le Comhlacht Ceadaithe Tithíochta (CCT)

Tá sé curtha in iúl ag an Aire gur cheart d'údaráis áitiúla 60% den seachadadh a sholáthar, agus gur cheart do AHBanna an chuid eile a sholáthar. Mar sin féin, coinníonn údaráis áitiúla freagracht fhoriomlán as a spriocanna sannta a bhaint amach.

Bliain	# Sprioc Tógála Tithíochta Sóisialta	Seachadadh Ionchais na Comhairle (60%)	Seachadadh Ionchais AHB (40%)
2022	230	1,030	687
2023	351		
2024	358		
2025	385		
2026	393		
Iomlán	1,717	1,717	

AN PLEAN GNÍOMHAÍOCHTA UM SHEACHADADH TITHÍOCHTA 2022 - 2026

I bPlean Gníomhaíochta Chomhairle Chontae na Gaillimhe um Sheachadadh Tithíochta (HDAP), a formheasadh an 1 Iúil 2022 agus a foilsíodh ar shuíomh gréasáin na Comhairle, leagtar amach cur chuige atá bunaithe ar phlean chun tithíocht shóisialta agus inacmhainne a sholáthar in áiteanna cuí ar fud an chontae.

Leagtar amach sa Phlean HDAP an chaoi a mbainfidh an Chomhairle a spriocanna tithíochta do 2022–2026 amach, agus saináithnítear gur príomhghné é soláthar láidir ag Comhlachtaí Tithíochta Ceadaithe (AHBanna). Tá seachadadh fós faoi réir spriocanna náisiúnta, infhaighteacht maoinithe faoi *Tithíocht do Chách*, agus na bpróiseas pleanála agus ceadaithe caighdeánach.

Déanfar athbhreithniú ar HDAP tar éis fhoilsiú Phlean Náisiúnta Tithíochta nua an Rialtais chun ailíniú leanúnach le beartas náisiúnta agus riachtanais tithíochta atá ag teacht chun cinn a áirithiú.

TÓGÁIL DHÍREACH AN ÚDARÁIS ÁITIÚIL

GNÍOMHAÍOCHTAÍ TÁSCACHA IN 2025:

Le linn 2025, lean Aonad Tithíochta Chomhairle Chontae na Gaillimhe de raon tionscadal tithíochta tógála díri a chur chun cinn trí phróiseas ceadaithe na Roinne Tithíochta, Rialtais Áitiúil agus Oidhreacht, lena gcumhdaítear céimeanna deartha, pleanála, tairisceana agus tógála. Tá sé beartaithe thart ar 173 aonad tithíochta sóisialta a sheachadadh in 2025 trí mheascán d'fhorbairtí tógála, lándéanta agus sásraí Chuid V.

Rinneadh dul chun cinn ar na tionscadail tógála dírí seo a leanas trí chéimeanna éagsúla go dtí seo in 2025:

Suíomh	# Aonaid Tithíochta Sóisialta	Costáil	Céim DHLGH
Caisleán Raithin, Ard Raithin	10	€2,720,701	Críochnaithe
Hillcrest, Baile Locha Riach	3	€2,379,928*	Beagnach Críochnaithe
An Pháirc Mhór, Tuaim	4	* Luach conartha in éineacht le Hillcrest.	Beagnach Críochnaithe
Naomh Iósaf, Béal Átha na Sluaighe	8	€1,981,244	Beagnach Críochnaithe
Iomlán	25	€7,081,943	

TOGRAÍ DO 2026:

Tá tograí le haghaidh 159 aonad tithíochta á n-ullmhú faoi láthair nó leis an Roinn Tithíochta lena gceadú, agus tá sé beartaithe iad a sheachadadh le haghaidh 2026. Is é an caiteachas caipitil réamh-mheasta do na haonaid sin ná €55,650,000.

Tá dúshlán náisiúnta fós roimh earnáil na tógála, lena n-áirítear boilsciú praghsanna, ganntanais lucht saothair, agus deacrachtaí maidir le rochtain a fháil ar mhaoiniú. Tá Aonad Tithíochta Chomhairle Chontae na Gaillimhe, le tacaíocht ón Oifig Comhordaithe um Sheachadadh Tithíochta agus ón Roinn, ag tacú go gníomhach le bainistiú na mbrúnna sin ag an leibhéal áitiúil.

Chun tacú le seachadadh luathaithe, bunaíodh an Oifig Gníomhachtaithe Tithíochta (HAO) i mí Aibreáin 2025. Comhordaíonn an HAO infheistíocht bonneagair phoiblí agus téann sé i dteagmháil le húdaráis áitiúla, soláthraithe fónais, agus páirtithe leasmhara tionscail chun tailte críosaithe agus láithreáin straitéiseacha a dhíghlasáil. Is príomhghéalltanas é an tionscnamh sin faoi *Clár an Rialtais 2025* agus is é is aidhm dó soláthar tithíochta éifeachtúil ar mhórsála a chumasú.

TOGRAÍ DO 2026:

Suíomh	# Aonaid Tithíochta Sóisialta	Céim DHLGH
Cois Móna	56	Soláthar ar siúl faoi láthair
Cnoc Dhún Leo	16	Tógáil ar siúl faoi láthair
Baile Chláir (Droim na Gaoithe)	22	Tógáil ar siúl faoi láthair
Céide an Gharbhaile	2	Soláthar ar siúl faoi láthair
Gort Mhaoilir, Baile Átha an Rí	43	Conradh bronnta
An Phríomhshráid, Maigh Locha	4	Céim 3 Ceadú ar feitheamh
An Coiléar Bán, Baile Átha an Rí	16	Soláthar ar siúl faoi láthair
Iomlán	159	

TITHÍOCHT LÁNDÉANTA

GNÍOMHAÍOCHTAÍ TÁSCACHA IN 2025:

Tá éadail lándéanta fós ina príomhshruth seachadta faoin gclár *‘Tithíocht do Chách’*, go háirithe i gceantair ina bhfuil srian ar rochtain ar thalamh forbartha oiriúnach. Tá an scéim oscailte do Chomhairle Chontae na Gaillimhe agus d’earnáil an Chomhlachta Tithíochta Ceadaithe (AHB).

Tugadh cuireadh do léirithe spéise d’fhorbairtí tithíochta sóisialta agus inacmhainne lándéanta i mí Eanáir, mí na Bealtaine agus mí Dheireadh Fómhair 2025:

- Eanáir 2025: 6 léiriú spéise faighte
- Bealtaine 2025: 20 léiriú spéise faighte, agus cead pleanála ag gabháil leo go léir

Le haghaidh 2025, tá buiséad €55,139,942 leithdháilte ag Comhairle Chontae na Gaillimhe do thionscadail lándéanta dhíreacha, a bhaineann le 106 aonad tithíochta sóisialta atá beartaithe.

Suíomh	# Aonaid Tithíochta Sóisialta	Costas	Céim
An Choill Fhada, An Choill Gharbh (Céim 2)	16	€6,231,074	Críochnaithe
Tír an Chóir	6	€2,195,096	Críochnaithe
An Gort Fada, Béal Átha na Sluaighe	1	€406,145	Críochnaithe
Bóthar Chathair na Mart, An Clochán	9	€3,760,809	Críochnaithe
Tobar na Luachra, Troscaigh Thoir, Bearna	16 (22 in total)	€9,332,325	Beagnach Críochnaithe
An Choill Fhada, Coill Gharbh (Céim 3) Béal Átha na Sluaighe	4	€1,412,256	Beagnach Críochnaithe
Cúirt Áth na Fuinseoige, Áth Cinn	8	€2,800,000	Beagnach Críochnaithe
Ceathrú an Iarla (Cathair Uaitéir), Baile Locha Riach	18 (22 in total)	€13,555,430	Beagnach Críochnaithe
Bóthar an Chuain, Béal Átha na Sluaighe	3 (9 in total)	€408,637	Beagnach Críochnaithe
Bóthar Chathair na Mart, An Clochán	12	€ 4,627,129	Beagnach Críochnaithe
Parice Na Coille, Raithean, Baile Átha an Rí	13	€ 10,411,041	Beagnach Críochnaithe
Iomlán	106	€55,139,942	

TOGRAÍ DO 2026:

Táthar ag súil go mbeidh ról suntasach ag forbairtí lándéanta i soláthar tithíochta sóisialta Chomhairle Chontae na Gaillimhe in 2026. Tá roinnt tograí á mbreithniú faoi láthair agus tá sé i gceist leo tacú le seachadadh aonaid thar an gcuid eile den chlár *‘Tithíocht do Chách’*.

Is féidir maoiniú do thionscadail tógála lándéanta a fháil ar ais ón Roinn Tithíochta, Rialtais Áitiúil agus Oidhreacht.

OIBLEAGÁIDÍ FORBRÓIRÍ FAOI CHUID V

Faoi Chuid V den Acht um Pleanáil agus Forbairt 2001 (arna leasú), leanann Comhairle Chontae na Gaillimhe d'aonaid tithíochta a fháil mar chuid d'oibleagáidí reachtúla na bhforbróirí.

Tar éis athruithe reachtacha i mí Lúnasa 2021:

- Tá feidhm ag ceanglas Chuid V 20% maidir le talamh a cheannaítear an 1 Lúnasa 2021 nó ina dhiaidh sin
- Tá feidhm ag ceanglas 10 % maidir le talamh a ceannaíodh idir an 1 Meán Fómhair 2015 agus an 31 Iúil 2021, i gcás ina ndéanfaítear cead pleanála roimh an 31 Iúil 2026

In 2025, gheobhaidh an Chomhairle 29 aonad faoi Chuid V, agus cuirfear 9 n-aonad eile ar aghaidh lena seachadadh trí Chomhlachtaí Tithíochta Ceadaithe (AHBanna). Tá sé beartaithe 120 aonad breise (107 Údarás Áitiúil agus 13 AHB) a sheachadadh in 2026 agus 2027.

Táthar ag súil go dtiocfaidh méadú ar líon na n-aonad a sheachadtar faoi Chuid V sna blianta amach romhainn, mar go gceadaíonn leasuithe le déanaí anois don údarás áitiúil suas le 20% d'fhorbairt a fháil, agus go leithdháilfear leath de na haonaid sin ar a laghad ar iarratasóirí tithíochta sóisialta.

Cuid V – 2025

Suíomh	# Aonaid Tithíochta Sóisialta	Costas	Céim
Tír an Chóir, Vicars Choral, Tuaim	1	€269,700	Críochnaithe
Lorrogate, Baile Átha an Rí	2	€610,000	Críochnaithe
Ard Raithni, Bearna	6	€2,044,843	Críochnaithe
Cluain na Cathrach Baile Átha an Rí	4	€1,288,254	I dTíolacadh
An tÉadan le hUisce, Baile Loch an Riach	1	€191,202	Beagnach Críochnaithe
Ard Raithni, Bearna	6	€1,954,743	Beagnach Críochnaithe
Bóthar na Mias, Cinn Mhara	5	€1,370,085	Beagnach Críochnaithe
Cnoc Fearnáin, Bóthar an Stáisiúin, Órán Mór	2	€504,548	Beagnach Críochnaithe
Bóthar an Chuain, Béal Átha na Sluaighe	2	€664,053	Beagnach Críochnaithe
Iomlán	29	€8,897,428	

Cuid V (Comhlachtaí Tithíochta Ceadaithe) 2025

Suíomh		
Clochrán, Tuaim	4	Tógáil ar siúl faoi láthair
An Doireann Baile Uí Chuirc, Maigh Cuilinn (Cumann Tithíochta Tuath)	5	Tógáil ar siúl faoi láthair
Iomlán	9	

Cuid V - 2026 agus 2027

Suíomh	# Aonaid Tithíochta Sóisialta	Céim
Bóthar an tSléibhe, Maigh Cuilinn	2	Tógáil ar siúl faoi láthair
An Fhraochóg, Baile Locha Riach	6	Le deimhniú
An Muine Dubh (Céim 1), Órán Mór	8	Tógáil ar siúl faoi láthair
An Muine Dubh (Céim 2), Órán Mór	5	Tógáil ar siúl faoi láthair
An Muine Dubh (Céim 3), Órán Mór	8	Tógáil ar siúl faoi láthair
Bóthar Chathair na Mart, Cathair na Mart	3	Tógáil ar siúl faoi láthair
Bog Road, Órán Mór	1	Tógáil ar siúl faoi láthair
Ceathrú an Iarla, Danesfort, Baile Locha Riach	5	Tógáil ar siúl faoi láthair
Maigh Cuilinn	4	Tógáil ar siúl faoi láthair
Rinn Daibhchín, Bóthar na hInse, an Gort	2	Tógáil ar siúl faoi láthair
An Phríomhshráid, Áth Eascrach	2	Tógáil ar siúl faoi láthair
Bóthar an Teampaill, Áth Cinn	5	Tógáil ar siúl faoi láthair
Garraí na Cloiche, Bóthar na hInse, an Gort	1	Tógáil ar siúl faoi láthair
Páirc Chill Chuimín, Uachtar Ard	2	Tógáil ar siúl faoi láthair
An Maolan, Troscaigh Thoir, Bearna	5	Tógáil ar siúl faoi láthair
An Moinear Ard	3	Tógáil ar siúl faoi láthair
An Cnocán Carrach, Bearna	2	Le deimhniú
Bóthar Chonga, Áth Cinn	2	Le deimhniú
Cnoc an Tulaigh, Baile Locha Riach	2	Ar an suíomh
Maigh Locha, (taobh thiar de theach tabhairne Somers)	2	Le deimhniú
An Chreig Bhuí, Baile Chláir	18	Tógáil ar siúl faoi láthair
Cúl na Coirre, Áth Chinn	5	Tógáil ar siúl faoi láthair
An Caiseal, Bóthar na hInse, an Gort	14	Tógáil ar siúl faoi láthair
Iomlán	107	

2026 Cuid V (Comhlachtaí Tithíochta Ceadaithe)

Suíomh	# Aonaid Tithíochta Sóisialta	Céim
Cois Móna (Comharthithíocht Éireann)	2	Tógáil ar siúl faoi láthair
Forbróir Lakeview (CHI) Damree	11	Tógáil ar siúl faoi láthair
Iomlán	13	

Tagann an tAcht um Pleanáil agus Forbairt 2024, a síníodh ina dhlí an 17 Deireadh Fómhair 2024, in ionad an Achta um Pleanáil agus Forbairt 2000 agus tugtar isteach leis creat nuachóirithe le haghaidh pleanála agus forbartha in Éirinn, agus béim láidir á leagan ar sholáthar tithíochta agus ar úsáid talún. Faoi Chuid 7 den Acht, ní mór do gach údarás pleanála straitéis tithíochta a ullmhú mar chuid dá phlean forbartha. Ní mór an méid seo a leanas a dhéanamh leis an straitéis sin:

- talamh leordhóthanach a chríosú chun freastal ar an riachtanas tithíochta réamh-mheasta.
- Soláthar a dhéanamh do thithíocht shóisialta, inacmhainne agus cíosa costais.
- Ailíniú le beartais pleanála náisiúnta agus réigiúnacha.
- Déanfar faireachán rialta a air agus tabharfar cothrom le dáta é chun an t-éileamh atá ag athrú a léiriú.

Tagann Cuid 7 in ionad Chuid V a bhí ann roimhe seo agus neartaíonn sí ról na n-údarás áitiúil maidir le pleanáil réamhghníomhach le haghaidh forbairt tithíochta ionchuimsitheach agus inbhuanaithe.

COMHLACHTAÍ CEADAITHE TITHÍOCHTA

GNÍOMHAÍOCHTAÍ TÁSCACHA IN 2025:

Leanann Comhairle Chontae na Gaillimhe ag obair go dlúth leis an earnáil dheonach chun tacú lena sprioc 40% den soláthar tógála nua a sholáthar faoi *Tithíocht do Chách*. Tá sé mar aidhm ag an gComhairle aschur a uasmhéadú tríd an Scéim Cúnaimh Caipitil (CAS), tríd an tSaoráid um Réamhíocaíocht Chaipitiúil agus Léasú (CALF), agus trí Chuid V.

- Tá sé beartaithe 56 aonad tithíochta breise a sheachadadh in 2026 trí thionscadail faoi stiúir AHB
- Meastar go seachadfar 51 aonad in 2025
- Cuireann Fóram AHB comhpháirtíocht struchtúrtha ar fáil idir an Chomhairle agus an earnáil
- Comhcheanglaíonn maoiniú AHB maoiniú poiblí agus príobháideach, ag brath ar an tsamhail seachadta

SCÉIM CÚNAIMH CAIPITIL (CAS)

Soláthraíonn an Roinn maoiniú don Scéim Cúnaimh Caipitil tríd an Údarás Áitiúil chun tithíocht a sholáthar. Tá 21 scéim arna gcistiú ag CAS le cur i gcrích in 2025.

TIONSCADAIL CAS AG DUL CHUN CINN/FAOI BHUN:

Suíomh	# Aonaid Tithíochta Sóisialta	Céim
An Doireann, Baile Uí Chuirc, Maigh Cuilinn	9	Críochnaithe
Gilligans, (Tithíocht Sophia), Tuaim	7	Críochnaithe
Tithíocht Charraig Dhubh, Bóthar na Sionainne, Port Omna	5	Ag dul chun cinn
Iomlán	21	

TIONSCADAIL CAS 2026 AGUS 2027:

Suíomh	# Aonaid Tithíochta Sóisialta	Céim
Naomh Veronica (Tithíocht Sophia)	9	Ag dul chun cinn
27 na Saileoga, Baile Átha an Rí (Cumann Tithíochta Peter Treist)	1	Ag dul chun cinn
Bun na dTobar, Béal Átha na Sluaighe (Cumann Tithíochta Peter Triest)	4	Ag dul chun cinn
Tithíocht Dhochtúir McGarry, Baile an Mhuilinn, Céim 2 (Cumann Tithíochta Bhaile an Mhuilinn Teo.)	2	Ag dul chun cinn
Iomlán	16	

ARD-SAORÁID LÉASAITHE CAIPITIL (CALF) AGUS MORGÁISTE GO CÍOS (MCC)

Leanann Ard-Saoráid Léasaithe Caipitil (CALF) agus an Scéim um Morgáiste go Cíos de thacaíocht a thabhairt do sholáthar tithíochta sóisialta trí chaiteachas reatha lasmuigh den chlár comhardaithe. Faoi ghealltanais *‘Tithíocht do Chách’* 4.10, rinne an Roinn Tithíochta athbhreithniú ar struchtúr agus ar oibriú CALF chun inmharthanacht do Chomhlachtaí Ceadaithe Tithíochta (AHBanna) a fheabhsú, go háirithe i gceantair ina bhfuil cíosanna margaidh níos ísle ar nós Chontae na Gaillimhe. Bhí tionchar breise ag rátaí úis a bhí ag dul i méid agus ag boilsciú tógála ar inmharthanacht tionscadail faoin tsamhail P&A-CALF a bhí ann roimhe seo.

I measc na bpríomh-mholtaí ón athbhreithniú tá:

- An méid tosaigh brabúis agus caillteanais a ríomh chun sprioc cóimheasa cumhdaigh fiach-sheirbhíse (DSCR) a chomhlíonadh, le ranníocaíocht íosta 25 % CALF
- Grúpa oibre roinne a bhunú chun scrúdú a dhéanamh ar an ngiaráil san earnáil AHB
- Roghanna luath-aisíocaíochta a fhiosrú le haghaidh iasachtaí CALF, faoi réir chomhaontú na Gníomhaireachta Airgeadais Tithíochta
- Iarratais P&A-CALF a nascadh go sainráite le Plean Gníomhaíochta Sheachadadh Tithíochta gach Údaráis Áitiúil (HDAP)

Táthar ag súil go dtacóidh na hathruithe seo le soláthar tithíochta deonaí breise ag AHBanna i bpríomhbhailte na Gaillimhe ó 2026 ar aghaidh.

TIONSCADAIL A bhFUIL MAOINIÚ CALF Á bhFÁIL ACU ATÁ LE CUR I gCRÍOCH IN 2025:

Suíomh	# Aonaid Tithíochta Sóisialta	Céim
Cluain Coilleach, Tuaim, (Comharthithíocht Éireann)	6	Nach mór críochnaithe
An Seanmhuileann, Baile an Mhuilinn, (Comharthithíocht Éireann)	7	Nach mór críochnaithe
Iomlán	13	

TIONSCADAIL LE DUL CHUN CINN MAIDIR LE CISTIÚCHÁN CALF IN 2026

Suíomh	# Aonaid Tithíochta Sóisialta	Céim
Cois Móna (Comharthithíocht Éireann)	9	Ag dul chun cinn
Clachán (Comharthithíocht Éireann)	4	Ag dul chun cinn
Bóthar Radharc an Locha (Comharthithíocht Éireann)	27	Ag dul chun cinn
Iomlán	40	

Seachadadh na haonaid seo a leanas faoin Scéim um Morgáiste go Cíos in 2025 a chuireann ar chumas úinéirí tí a bhfuil deacracht mhorgáiste acu aistriú ó bheith ina n-úinéirí tí go dtí a dteach a fháil ar cíos mar thionóntaí tithíochta sóisialta.

Scéim	# Aonaid Tithíochta Sóisialta	Céim
An Scéim um Morgáiste go Cíos (MTR) Tithe na hÉireann	8	Críochnaithe
An Scéim um Morgáiste go Cíos (MTR) Tithíocht iCare	3	Críochnaithe
Iomlán	11	

TOGRAÍ DO 2026:

Leanfaidh Comhairle Chontae na Gaillimhe de bheith i dteagmháil go réamhghníomhach le Comhlachtaí Ceadaithe Tithíochta (AHBanna) chun aonaid bhreise tithíochta a fhoinsiú faoin tsamhail mhaoinithe ábhartha. Déanfaidh an tAonad Tithíochta measúnú freisin ar an acmhainneacht tithe breise a sheachadadh faoi stiúir AHB ar thailte atá i seilbh na Comhairle.

SOLÁTHAR TITHÍOCHTA INACMHAINNE

An 30 Márta 2022, chuir an Roinn Tithíochta Comhairle Chontae na Gaillimhe ar an eolas faoina sprioc tithíochta inacmhainne de 226 theach don tréimhse 2022–2026. Táthar ag súil le seachadadh suntasach tríd an Scéim Réamhcheannaigh go háirithe.

Seachadadh Inacmhainne Beartaithe	2022	2023	2024	2025	2026	Iomlán
Ceannach Inacmhainne Tógála LA	0	0	40	40	30	110
Cuid V	n/a	n/a	10	10	10	30
Ceannach Inacmhainne Lándéanta LA	15	42	9	5	15	86
Iomlán	15	42	59	55	55	226

Tá tithíocht inacmhainne i gContae na Gaillimhe á seachadadh trí roinnt príomhchonairí:

- Tógáil na nÚdarás Áitiúil
- Cuid V aonaid tithíochta inacmhainne
- Réamhcheannach (scéimeanna lándéanta)
- Cíos de réir costais
- Scéim an Chéad Tí
- Scéim Iasachtaí Tithíochta (ar a dtugtaí ‘Iasachtaí Tithíochta Atógáil Éireann’ roimhe seo)

Tá tithe inacmhainne a forbraíodh i gContae na Gaillimhe beagnach críochnaithe i mBaile Chláir. Tá 61 aonad san iomlán á seachadadh i bhforbairt Garraí na Gaoithe, an chéad scéim lándéanta lena n-áirítear tithíocht inacmhainne faoin mbeartas ‘*Tithíochta do Chách*’ de chuid an Rialtais.

- Céim 1: 17 dteach críochnaithe (2 theach ina bhfuil dhá sheomra leapa, 9 dteach ina bhfuil trí sheomra leapa, 6 theach ina bhfuil ceithre sheomra leapa)
- Céim 2: 16 theach le críochnú i Ráithe 4 2025
- Céim 3: 28 teach le forbairt i Ráithe 1 2026

Suite ar Bhóthar Radharc an Locha, tá naíolann sa scéim agus tairbhíonn sí de chóngaracht do thaitneamhachtaí áitiúla.

Seo a leanas an Phíblíne Tithíochta Inacmhainne:

Stádas	Ainm na Scéime	Líon na gCeannach Inacmhainne	Dáta dlite an Seachadta
Ceadaithe	Garraí Na Gaoithe, Baile Chláir (Céim 1)	17	Seachadta i R2 2025
Ceadaithe	Garraí Na Gaoithe, Baile Chláir (Céim 2)	16	R4 2025
Ceadaithe	Garraí Na Gaoithe, Baile Chláir (Céim 3)	28	R1 2026
Tionscadal ar siúl	Droim na Gaoithe, Baile Chláir	66	R4 2026
Tionscadal ar siúl	Ráithín, Baile Átha an Rí	28	R1 2027
Tionscadal ar siúl	Páirc na hAbhainn, Baile Átha an Rí	16	R1 2027
Iomlán		171	

I mí Mheán Fómhair 2025, shínigh Comhairle Chontae na Gaillimhe conarthaí chun 88 teach nua a thógáil i mBaile Chláir, ina bhfuil 66 aonad sóisialta inacmhainne agus 22 aonad sóisialta. Beidh naíolann, clós súgartha pobail, carrchlós, tírdhreachú, bóithre, cosáin, spásanna taitneamhachta, soilsiú poiblí agus naisc seirbhíse ar an láithreán 2.7 heicteár freisin. Cuireadh tús leis an tógáil go luath i mí Dheireadh Fómhair, agus an tAire James Browne ag déanamh an tsearmanais oifigiúil chun an fód a chasadh an 11 Deireadh Fómhair 2025.

Síníodh conarthaí dearaidh le Studio PKA (Paul Keogh Architects) le haghaidh dhá scéim tithíochta inacmhainne i mBaile Átha an Rí: 28 teach ag Raithean agus 16 ag Páirc na hAbhainn. Tá suirbhéanna láithreáin agus tuarascálacha toipeolaíochta críochnaithe, agus táthar ag súil go gcuirfear cáipéisíocht phleanála do Pháirc na hAbhainn isteach i R4 2025. Táthar ag súil go gcuirfear i gcrích é i R4 2026 nó R1 2027.

Leanann an Chomhairle de mheasúnú a dhéanamh ar fhorbairtí Chuid V maidir le hacmhainneacht tithíochta inacmhainne. Beidh trí aonad inacmhainne Chuid V ar fáil i gCinn Mhara in R1 2026, agus táthar ag súil le hocht n-aonad eile i mBaile Chláir níos déanaí in 2026.

Tá deiseanna breise tithíochta inacmhainne á bhfiosrú ar fud Chontae na Gaillimhe, ar thalamh atá faoi úinéireacht na Comhairle agus trí Chuid V. Fuarthas níos mó ná 830 freagra i suirbhé ar fud an chontae a rinneadh i mí Mheán Fómhair. Fuair suirbhé leantach spriocdhírthe i gCeantar Bardasach Bhaile Locha Riach breis agus 200 freagra, rud a dheimhnigh spéis láidir i dtithíocht inacmhainne sa cheantar. Tá tuilleadh suirbhéanna spriocdhírthe beartaithe chun measúnú a dhéanamh ar an éileamh in áiteanna eile.

ÉADÁLACHA TITHÍOCHTA

Leanann Comhairle Chontae na Gaillimhe de pháirt ghníomhach a ghlacadh sa Chlár um Éadálach Athlámhe Tithíochta Sóisialta mar chuid dá straitéis chun freastal ar riachtanas práinneach tithíochta.

- In 2025, fuair an Chomhairle leithdháileadh caipitil €6 mhilliún ón Roinn Tithíochta
- Tá an maoiniú dírithe ar chatagóirí tosaíochta lena n-áirítear cásanna Tionónta-in-Situ, aonaid aon seomra leapa Thús Áite don Tithíocht, agus tithe do dhaoine scothaosta agus do dhaoine aonair faoi mhíchumas
- D'ainneoin dúshláin oibríochtúla, go háirithe an fógra déanach maidir le cistiú an 1 Aibreán, rinne an Chomhairle dul chun cinn maidir le roinnt éadálacha le linn na bliana

Éadail Athlámhe le haghaidh 2025:

Suíomh	Tithíocht Shóisialta Aonaid	Céim
Cluain Tuaidh (TIS)	1	Ceannach críochnaithe
Radharc an Locha, Gleann na Madadh (TIS)	1	Ceannach críochnaithe
Coillte Pháirc na bhFianna, Áth Cinn (TIS)	1	Ceannach críochnaithe
Coill na Rós, an Gort	1	Ceannach críochnaithe
Teach an Gharráin, an Gort	1	Ceannach críochnaithe
Cúirt Cois Abhainn, Tuaim (TIS)	1	Tíolacadh idir lámha
Cluain Bigín, Áth Eascrach, Béal Átha na Sluaighe (TIS)	1	Tíolacadh idir lámha
An Lios, Áth Cinn (TIS)	1	Tíolacadh idir lámha
Cúirt na hAbhann, Baile Chláir	1	Tíolacadh idir lámha
Iomlán	9	2025

Leanann Comhairle Chontae na Gaillimhe de mheasúnú a dhéanamh ar stoc tithíochta príobháideach chun freastal ar riachtanas tithíochta áitiúil, bunaithe ar éileamh, critéir chomhlíontachta, tuarascálacha innealtóireachta agus athbhreithniú dlíthiúil.

- In 2025, fuarthas 9 n-aonad athlámhe ar chostas iomlán €3,874,073.
- Ceannaíodh 5 cinn díobh sin faoin Scéim um Thionóntaí in Situ.
- Tá na costais go léir in-aisíochta go hiomlán ón Roinn Tithíochta, Rialtais Áitiúil agus Oidhreacht.
- Beidh éadálacha den chineál sin teoranta i gcónaí agus beidh siad dírithe ar chásanna riachtanais shonraigh.

SCÉIM UM THIONÓNTAÍ IN SITU

In 2025, thug an Roinn Tithíochta critéir athbhreithnithe isteach don scéim Tionónta in Situ (TIS), a chuireann údarás áitiúil ar a chumas réadmhaoin a cheannach ó thiarnaí talún chun easpa dídine a chosc. Tugann an scéim nuashonraithe tús áite do theaghlaigh le leanaí, daoine scothaosta agus daoine aonair faoi mhíchumas. I measc na bpríomhshrianta tá:

- Tionóntacht HAP nó RAS dhá bhliain ar a laghad
- Clárú RTB agus Fógra Foirceannta bailí
- Costais athchóirithe eisiata
- Síniú an Phríomhfheidhmeannaigh ag teastáil le haghaidh gach éadála

Bhí dúshlán oibríochtúla roimh Chomhairle Chontae na Gaillimhe mar gheall ar an bhfógra déanach maidir le maoiniú (1 Aibreán), rud a chuir moill ar an dul chun cinn agus a chuir le laghdú náisiúnta 60 % ar éadálacha i gcomparáid leis an tréimhse chéanna in 2024. Cuireadh roinnt caibidlíochtaí ar sos mar gheall ar shrianta buiséid agus rialacha incháilitheachta níos doichte.

I mí Lúnasa 2025, tugadh isteach solúbthacht chriticiúil le Tithíocht Chiorclach 11/2025, rud a chuir ar chumas na n-údarás áitiúil tús a chur leis an gcaibidlíocht maidir le héadálacha incháilithe nach ndúnfar go dtí tús 2026. Chuir foirne tithíochta fáilte roimh an síneadh sin, rud a chumasaíonn pleanáil agus rannpháirtíocht fheabhsaithe le tiarnaí talún tar éis moilleanna níos luaithe.

PLEAN STRAITÉISEACH FORBARTHA AGUS BAINISTÍOCHTA DO THAILTE TITHÍOCHTA

Tá bainistíocht ghníomhach an bhanc talún tithíochta mar chuid de raon gníomhartha atá á ndéanamh faoi Tithíocht do Chách atá ceaptha chun aschur tithíochta a luathú agus a mhéadú.

GNÍOMHAÍOCHTAÍ TÁSCACHA IN 2025:

- Leanadh de bheith ag cur láithreáin chun cinn go dtí an chéim forbartha a luaithe is féidir.
- Leanadh de bheith ag cur leis an mbunachar talún atá ar fáil don Chomhairle do thithíocht phoiblí.
- Cuireadh an Plean faofa Gníomhaíochta um Sheachadadh Tithíochta maidir le clár tógála Chomhairle Chontae na Gaillimhe agus AHBanna do thithíocht shóisialta agus inacmhainne chun cinn don tréimhse 2022-2026.

Tá infhaighteacht talún le Talamh atá Criosaithe go Cónaitheach (criosú TÉ) fós ina príomhshrian maidir le freastal ar riachtanas tithíochta. Cinntear seachadadh Tithíochta Sóisialta agus Inacmhainne ag Comhairle Chontae na Gaillimhe trí bhonneagar criticiúil a bheith ar fáil agus trí limistéir shainaitheanta na Comhairle maidir le héileamh tithíochta. Chun aghaidh a thabhairt ar na srianta sin, bunaíodh an Oifig Gníomhachaithe Tithíochta (HAO) i mí Aibreáin 2025 laistigh den Roinn Tithíochta. Tá sé de chúram ar HAO dlús a chur le seachadadh tithíochta trí mhoilleanna bonneagair a dhíbhlocáil, infheistíocht bonneagair phoiblí a chomhordú, agus teagmháil a dhéanamh le húdaráis áitiúla, soláthraithe fónais agus páirtithe leasmhara tionscail. Is príomhghealltanas é an tionscnamh seo faoi *Clár an Rialtais 2025* agus is é is aidhm dó soláthar tithíochta éifeachtúil ar mhórsála a chumasú ar láithreáin chríosaithe agus straitéiseacha.

TOGRAÍ DO 2026:

Leanfaidh Aonad Tithíochta Chomhairle Chontae na Gaillimhe de sholáthar tithíochta sóisialta agus inacmhainne ar ardchaighdeán a chur chun cinn trí bhainistíocht straitéiseach talún agus trí éadail straitéiseach talún:

- Scéimeanna tithíochta sóisialta a chur chun cinn ar chodanna oiriúnacha de bhanc talún na Comhairle atá fágtha, faoi réir pleanála agus i gcomhpháirtíocht leis an Roinn Tithíochta, Rialtais Áitiúil agus Oidhreacht
- Réamhshuíomhanna faoin gCiste Tithíochta Inacmhainne, ailínithe le treoirlínte agus ceaduithe na Roinne
- Acmhainneacht an bhainc talún a uasmhéadú chun tacú le tithíocht inacmhainne ar cíós agus ar cíós ó thaobh costais de, faoi réir scéimeanna agus sruthanna cistiúcháin iomchuí
- Deiseanna a lorg chun tailte straitéiseacha a fháil i réimsí ina bhfuil éileamh ard ar thithíocht, atá ailínithe leis an bPlean Gníomhaíochta um Sheachadadh Tithíochta
- Tograí a chur isteach maidir le talamh a fháil tríd an gCiste um Fháil Talún de chuid na Gníomhaireachta Tithíochta nó, i gcás tailte R2, trí iasachtaí in-aisíochta a fháil ar sholáthar tithíochta

AN TIONSCNAMH MAIDIR LE LEASÚ FADTÉARMACH

Tugadh Léasú Fadtéarmach isteach faoi Cholún 2 d'Atógáil na hÉireann chun tacú le tithíocht shóisialta a sholáthar agus leanann sé ar aghaidh ar scála laghdaithe faoi *Tithíocht do Chách*. Faoin tsamhail sin, feidhmíonn an tÚdarás Áitiúil nó an Comhlacht Ceadaithe Tithíochta (AHB) mar thiarna talún, gan aon ghaol díreach idir úinéir na maoine agus an tionónta.

- Tá na téarmaí léasa idir 10 agus 25 bliain
- Déantar an cíós a lascainiú 15–20% ó luacháil an mhargaidh oscailte
- Ráthaítear cíós fiú le linn folúntais
- Níl aon fhreagrachtaí cothabhála ó lá go lá ar úinéirí maoine

D'eisigh Comhairle Chontae na Gaillimhe Glaonna ar Léiriú Spéise i mí na Bealtaine agus i mí Iúil 2025. Tugadh tionscadal léasaithe fadtéarmach amháin chun críche in 2025, agus tá coinne leis go dtabharfar an dara ceann i gcrích roimh dheireadh na bliana.

TOGRAÍ DO 2026:

Faoin gclár “Tithíocht do Chách” de chuid an Rialtais, tá deireadh á chur de réir a chéile leis na samhlacha léasaithe fadtéarmacha atá ann faoi láthair faoi dheireadh 2025. Is é is aidhm don athrú beartais sin, a fógraíodh den chéad uair in 2022, tosaíocht a thabhairt do shamhlacha seachadta lena ndaingnítear úinéireacht fadtéarmach ar stoc tithíochta sóisialta. Cé go bhfuil deireadh á chur le hiontrálaithe nua ar shocruithe léasaithe fadtéarmacha agus feabhsaithe, coinneoidh an Roinn Tithíochta, Rialtais Áitiúil agus Oidhreacht solúbthacht d'Údaráis Áitiúla comhaontuithe infhaighteachta cíosa gearrthéarmacha (cineál RAS) a úsáid chun freastal ar riachtanas tithíochta nuair is cuí.

TITHE FOLMHA

DEONTAIS ATHCHÓIRITHE RÉADMHAINE FOLAMH (CISTE CROÍ CÓNAITHE (BAILTE)):

Tá ról lárnach ag an Oifigeach Tithe Folmha maidir leis an Straitéis Náisiúnta um Athúsáid Tithíochta Folamh a sheachadadh go háitiúil, agus béim ar leith á leagan in 2025 ar Scéim Croí Cónaithe a chur chun cinn agus ar athchuart a thabhairt ar réadmhaoin a aithníodh sa chéad Suirbhé Sonraí Folúntais GeoDirectory. Chuir na hathchuartheanna sin bonn eolais faoi Phlean Foirne Tithe Folmha Chomhairle Chontae na Gaillimhe do Chlár Gníomhachtaíthe CPO 2025.

Tacaíonn Ciste Croí Cónaithe (Bailte) le hathchóiriú réadmhaoin folmha le haghaidh úinéir-áitiú nó úsáid cíosa i mbailte agus i sráidbhailte:

- Tá deontais suas le €50,000 ar fáil do réadmhaoin incháilithe a bhí folamh roimh 2008 ar feadh dhá bhliain ar a laghad.
- Tá deontas breisithe €20,000 ar fáil le haghaidh réadmhaoin a dheimhnítear a bheith tréigthe.
- D'fhéadfadh maoin oileáin (Inis Bó Finne, Árainn, Inis Oírr, Inis Meáin) a bheith incháilithe le haghaidh suas le 20% de thacaíocht bhreise—suas le €60,000 le haghaidh maoin fholamh agus €84,000 le haghaidh maoin thréigthe.
- Tacaíonn an scéim freisin le tógáil nua ar láithreáin sheirbhísithe i gceantair uirbeacha; Níl aon suíomh seirbhísithe ar fáil do Chomhairle Chontae na Gaillimhe faoi láthair ach coinneofar é sin faoi athbhreithniú.

Ó dheireadh mhí Dheireadh Fómhair 2025 ar aghaidh, tá 638 iarratas faighte ag Comhairle Chontae na Gaillimhe faoin Scéim Deontais um Athfheistiú Maoine Foilmhe:

- Formheasadh 416 iarratas, ar mó a luach comhcheangailte ná €23 milliún
- 79 iarratas atá idir lámha faoi láthair
- Tarraingíodh siar 142 iarratas nó measadh iad a bheith neamh-incháilithe
- 81 deontas íoctha go dtí seo, os cionn €4 mhilliún san iomlán

NUASHONRÚ AR AN SUIRBHÉ MAIDIR LE TITHE FOLMHA:

Faoi Chonair 4 de chuid *Tithíocht do Chách* an Rialtais, rinne Comhairle Chontae na Gaillimhe Suirbhé Sonraí Folúntais Logeolaire chun folúntas i maoin phríobháideach a aithint agus a dheimhniú, agus é mar aidhm aici comhairle a chur ar úinéirí maidir le roghanna athúsáide chun an folúntas foriomlán a laghdú.

- Rinneadh suirbhé ar 43 lonnaíocht uirbeach ar fud Chontae na Gaillimhe laistigh d'ímlíne 1km de lárphointí moil, lena n-áirítear 7 mbaile mór, 11 lonnaíocht mhóra agus 25 lonnaíocht beag.
- Rinneadh suirbhé ar 1,708 réadmhaoin san iomlán; Measadh go raibh 817 díobh folamh nó tréigthe (773 díobh folamh, 44 díobh folamh agus tréigthe).
- Ó dheireadh 2024 go dtí mí na Bealtaine 2025, rinneadh athbhreithniú ar na maoine sin. Cuireadh 215 díobh i ngníomh ó shin, lena n-áirítear 20 maoin a fuair tacaíocht ón Deontas Athchóirithe Maoine Foilmhe.
- Cuireadh an 195 maoin eile i ngníomh go príobháideach trí dhíolachán, athchóiriú, iarratais phleanála nó oibreacha leanúnacha.

CLÁR GNÍOMHAÍOCHTA AN ORDAITHE CEANNAIGH ÉIGEANTAIGH (CPO)

Leanann Comhairle Chontae na Gaillimhe de chur chuige réamhghníomhach agus córasach a chur i bhfeidhm maidir le maoin fholamh agus thréigthe a ghníomhachtú faoi Chlár Gníomhachtaithe CPO. I measc na spriocanna do 2025, atá leagtha síos ag an Roinn Tithíochta, Rialtais Áitiúil agus Oidhreacht, tá gníomhachtú 175 réadmhaoin agus cúig éadail éigeantacha.

- I mí na Samhna 2024, sainaithníodh 40 réadmhaoin ar fud na gcúig cheantar bhardasacha: Tuaim (9), Baile Locha Riach (7), Béal Átha na Sluaighe (7), Conamara (9), agus Órán Mór/Baile Átha an Rí (8)
- Chuathas i dteagmháil le húinéirí agus cuireadh eolas ar fáil dóibh maidir leis na scéimeanna agus na tacaíochtaí a bhí ar fáil
- Rinneadh go leor maoine a ghníomhachtú go príobháideach ó shin i leith tar éis saincheistanna teidil, probháide nó pleanála a réiteach
- Sa chás nár tharla aon fhostaíocht, postáladh Fógraí Fiosrúcháin in oirchill Éadail Éigeantach
- Tugann amlínte reachtúla faoin Acht um Láithreáin Thréigthe 1990 agus Acht na dTithe 1966 deis d'úinéirí freagra a thabhairt sula bhfaigheann siad fáiltais

I mí Dheireadh Fómhair 2025, sainaithníodh an dara tráinse de 18 maoin. Eisíodh litreacha tosaigh, agus tá an Fhoireann Tithe Folmha ag obair leis an Rannóg Comhshaoil chun maoin a chur ar Chlár na Láithreán Tréigthe. Sa chás go dteipeann ar an rannpháirtíocht, breithneoidh Comhairle Chontae na Gaillimhe ar Fhógraí Intinne a eisiúint chun Fáil.

TOGRAÍ DO 2026:

Leanann Comhairle Chontae na Gaillimhe de bhearta a chur i bhfeidhm chun maoin fholamh agus tearcúsáidte a thabhairt ar ais in úsáid le haghaidh tithíocht shóisialta:

- Imscrúdú a dhéanamh ar réadmhaoin fholmha atá liostaithe ar www.vacanthomes.ie le haghaidh oiriúnachta
- Gníomhaíochtaí áitiúla a chur chun feidhme faoin Straitéis Athúsáide chun athúsáid stoic fholmha atá faoi úinéireacht phríobháideach a uasmhéadú
- Gach scéim ábhartha a chur chun cinn—lena n-áirítear Deisiúchán agus Léasú agus Croí Cónaithe—trí na meáin áitiúla agus shóisialta
- Sonraí folúntais cruinne a áirithiú, go háirithe i gceantair uirbeacha ardéilimh
- Scéim Chroí Cónaithe a chur i bhfeidhm go dtí an t-uaslíon tithe incháilithe
- Úsáid sonraí suirbhé chun dul i dteagmháil le húinéirí maoine breise
- Dul chun cinn a dhéanamh i leith éadálacha faoi Chlár Gníomhachtaithe CPO, ag úsáid modhanna reachtacha nuair is gá

SCÉIM DEISIÚCHÁIN AGUS LÉASAITHE

GNÍOMHAÍOCHTAÍ TÁSCACHA IN 2025:

Arna fhorbairt faoi Ghníomh 5.7 de *Atógáil Éireann*, tacaíonn an Scéim Deisiúcháin agus Léasaithe le húinéirí maoine príobháidí agus le Comhlachtaí Tithíochta Ceadaithe (AHBanna) tithe folmha a thabhairt ar ais in úsáid le haghaidh tithíocht shóisialta. Ní mór maoin a bheith folamh ar feadh bliain amháin ar a laghad agus ar léas le hÚdarás Áitiúil nó le AHB.

- Tá iasachtaí saor ó ús suas le €80,000 (CBL san áireamh) ar fáil in aghaidh an aonaid, inaisíoctha thar 5–25 bliana
- Is féidir €320,000 ar a mhéad a chur ar fáil do réadmhaoin a tiontaíodh ina gceithre theach

- Tá rannpháirtíocht leanúnach ar siúl le húinéirí réadmhaoine, gníomhairí eastáit agus aturnaetha chun glacadh a spreagadh

Bhí tionchar ag Scéim leathnaithe Chroí Cónaithe, a thairgeann deontas (nach bhfuil inaisíochta má choinnítear an mhaoín ar feadh 10 mbliana), ar an spéis i nDeisiúchán agus Léas. Mar sin féin, leanann cur chun cinn na scéime ar aghaidh trí na meáin áitiúla agus shóisialta, le hobair leantach phras ar gach fiosrúchán.

TOGRAÍ DO 2026:

Leanfaidh Comhairle Chontae na Gaillimhe leis an Scéim Deisiúcháin agus Léasaithe a chur chun cinn trí fhógraíocht rialta sna meáin áitiúla agus shóisialta. Cuirfear an t-eolas agus an treoir ábhartha ar fad maidir leis an scéim ar fáil go pras d'úinéirí maoine a dhéanann fiosrú.

DEONTAIS TITHÍOCHTA

GNÍOMHAÍOCHTAÍ TÁSCACHA IN 2025:

Ó dheireadh mhí Dheireadh Fómhair 2025, tá €3,725,571 íochta ag Comhairle Chontae na Gaillimhe in Oiriúnú Tithíochta Deontais:

- 400 Deontas um Chúnamh Tithíochta do Dhaoine Scothaosta (€2,351,767)
- 142 Deontas um Chúnamh Soghluaisteachta (€740,875)
- 72 Deontas Cúnaimh Tithíochta (€632,929)

Tá méadú 22.59 % tagtha ar chaiteachas in 2024, agus méadú 41 % ar dheontais HAOP íochta agus méadú 45 % ar chostais ghaolmhara, arna spreagadh ag tástáil acmhainne athbhreithnithe, teorainneacha deontais méadaithe agus tairseacha ioncaim níos airde.

Is é €3,055,536 méid iomlán mhaoiniú na Roinne go dtí seo, agus €539,213 á chómhaoiniú ó Bhuiséad Ioncaim 2025 na Comhairle. Táthar ag súil le €647,055 eile faoi dheireadh na bliana, rud a fhágfaidh gurb é €4,313,699 an leithdháileadh caipitil iomlán.

Ón 24 Deireadh Fómhair 2025, tá 956 cigireacht deontais curtha i gcrích. Táthar ag súil le tarraingt anuas iomlán ar mhaoiniú na Roinne faoi dheireadh na bliana.

TOGRAÍ DO 2026:

Leanfaidh Comhairle Chontae na Gaillimhe de bheith ag riar an Chúnamh Tithíochta do Dhaoine Scothaosta, na nDeontas um Áiseanna Soghluaisteachta agus na nDeontas um Chúnamh Tithíochta, faoi réir cómhaoiniú a bheith ar fáil ón gComhairle agus maoiniú deontais ón Roinn Tithíochta, Rialtais Áitiúil agus Oidhreacht.

Tar éis athbhreithniú buiséid 2024:

- Tháinig méadú 30 % ar theorainneacha deontais
- Tháinig méadú 25 % ar thairseacha ioncaim
- Coigeartuithe arna ndéanamh ar an tástáil acmhainne
- Laghdaíodh ranníocaíocht na nÚdarás Áitiúil go 15%, agus mhaoinigh an Roinn an 85% eile
- Tá leithdháiltí deontais do 2026 ag brath ar chumas Chomhairle Chontae na Gaillimhe an ranníocaíocht chomhfhreagrach 15% is gá a sholáthar. Ní fhéadfar Fáiltais Chaipitil Inmheánacha a úsáid a thuilleadh chun an ranníocaíocht sin a chistiú ó 2024 ar aghaidh.
- Leanfaidh an Chomhairle ar aghaidh ag freastal ar sheisiúin faisnéise pobail chun feachtas agus tuiscint ar na deontais atá ar fáil a chur chun cinn. Táthar ag súil le méadú ar iarratais in 2026. Mar thoradh ar dheacrachtaí maidir le conraitheoirí a fhoinsiú agus moilleanna a bhaineann leis an aimsir, tá méadú tagtha ar iarrataí ar shíneadh, rud a rinne eolas don méadú atá beartaithe ar chistí meaitseála i mbuiséad 2026.

IASACHTAÍ CEANNAIGH TÍ (IASACHTAÍ CEANNAIGH PRÍOBHÁIDEACHA AGUS TIONÓNTAÍ)

GNÍOMHAÍOCHTAÍ TÁSCACHA IN 2025:

Leanann Comhairle Chontae na Gaillimhe de thacaíocht a thabhairt do cheannaitheoirí céaduaire tríd an Scéim Ceannaigh ag Tionóntaí agus trí Scéim Iasachta Tí na nÚdarás Áitiúil. Cuireadh an scéim Iasachta Tithíochta de chuid Atógáil na hÉireann i gcrích in 2022, agus díreoidh tuairisciú amach anseo ar Iasachtaí Baile Údaráis Áitiúil amháin.

Stádas ag deireadh mhí Dheireadh Fómhair 2025:

- 2025: 9 nIasacht Tithe Údaráis Áitiúil agus 1 Cheannach Tionóntaí ceadaithe i bprionsabal (€2,086,670); 4 cinn imithe in éag, 6 cinn fós gan íocaíocht (€1,317,960)
- 2024: 27 Iasacht maidir le Tithe Údaráis Áitiúil arna bhformheas i bprionsabal (€4,479,168); 5 cinn imithe in éag, 6 cinn tarraingthe anuas (€603,900), 16 cinn gan íocaíocht (€2,771,788)

TOGRAÍ DO 2026:

- Leanfaidh Comhairle Chontae na Gaillimhe d'iarratais ar Iasachtaí tithíochta a mheasúnú agus a phróiseáil de réir Scéim Iasachta Tí na nÚdarás Áitiúil
- Táthar ag súil le hús méadaithe mar gheall ar an gClár Tithíochta Inacmhainne, an Scéim um Cheannach Tionóntaí agus Tithe Folmha
- Forbrófar ábhair nua agus doiciméid tagartha don Iasacht Baile Údaráis Áitiúil (LAHL) agus don Iasacht Ceannaigh agus Athchóirithe Údaráis Áitiúil (LAPR) chun aighneachtaí neamhbhailí a laghdú
- Tá maidineacha faisnéise seachtainiúla beartaithe d'Eanáir agus Feabhra 2026, agus seisiúin mhíosúla ina dhiaidh sin, chun tacú le hiaratasóirí aghaidh ar aghaidh—go háirithe leo siúd a bhfuil bacainní teanga, lagú céadfach nó riachtanais speisialta acu.

CAIGHDEÁIN CHÍOSA

GNÍOMHAÍOCHTAÍ TÁSCACHA IN 2025:

Faoi Ionstraim Reachtúil 137 de 2019, a tháinig in ionad I.R. 17 de 2017, tá Cigireacht Chomhairle Chontae na Gaillimhe freagrach as cigireachtaí reachtúla ar theaghaisí cónaithe ar cíos laistigh dá limistéar feidhme.

- Is é an sprioc chigireachta do 2025 ná 1,600 céadchigireacht
- Ón 20 Deireadh Fómhair 2025, tá 686 céad chigireacht curtha i gcrích
- Tá 827 cigireacht ar chaighdeán chónaithe curtha i gcrích go dtí seo

TOGRAÍ DO 2026:

Tá Comhairle Chontae na Gaillimhe ag súil le tuairim is 1,600 céadchigireacht a dhéanamh in 2026, faoi réir deimhniú in R1. Tabharfar tús áite do réadmhaoín ar cíos i gcás ina bhfuarthas gearáin maidir le riocht an áitribh.

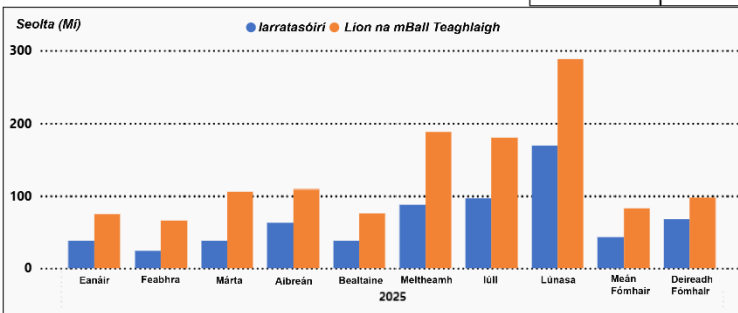
Mí	Iarratasóirí	Lion na mBall Teaghlaigh
Eanáir	38	64
Feabhra	24	51
Márta	38	64
Aibreán	63	87
Bealtaine	38	60
Meitheamh	88	142
Iúil	97	148
Lúnasa	169	257
Meán Fómhair	43	69
Deireadh Fómhair	68	88
Iomlán	666	1027

Seiceanna Curtha 2025

Seiceálacha Garda

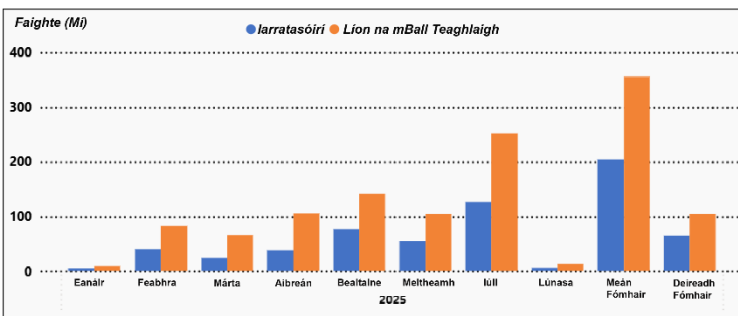
Seiceálacha Nach bhFuil Déanta

34

Seiceanna a Fuarthas 2025

Mí	Iarratasóirí	Lion na mBall Teaghlaigh	Meán Laethanta Miosúla
Eanáir	5	9	35
Feabhra	40	83	31
Márta	24	66	22
Aibreán	38	106	26
Bealtaine	77	142	24
Meitheamh	55	105	20
Iúil	127	252	19
Lúnasa	6	13	16
Meán Fómhair	204	356	25
Deireadh Fómhair	65	105	18
Iomlán	641	1231	23

TOGRAÍ DO 2026:

- Leanfaidh Comhairle Chontae na Gaillimhe de thacaíochtaí tithíochta sóisialta a chur ar fáil do theaghlaigh cháilithe.
- Tacóidh comhoibriú leanúnach le Comhlachtaí Ceadaithe Tithíochta le hainmniú iarratasóirí ar thithíocht dheonach.
- Fanfaidh Ligean Bunaithe ar Rogha (CBL) i bhfeidhm chun rannpháirtíocht iarratasóirí a chur chun cinn.
- Tacóidh an Chomhairle le foirm iarratais ar líne ar Thithíocht Shóisialta agus Achoimre ar Mheasúnuithe ar Thithíocht Shóisialta (SSHA) a fhorbairt.
- Cuirfidh tuilleadh forbartha ar an gcóras CRM feabhas ar sheachadadh ar fud seirbhísí tithíochta.

AONAD ÍOCAÍOCHTA CÚNAIMH (ÍCT) TITHÍOCHTA

GNÍOMHAÍOCHTAÍ TÁSCACHA IN 2025:

- Tá 2,840 tionóntacht ÍCT bunaithe ag Comhairle Chontae na Gaillimhe ó cuireadh tús leis an glár i mí Dheireadh Fómhair 2015.

Íocaíochtaí Cúnaimh Tithíochta	
Líon iomlán na dTionóntachtaí	2,840
ÍCT a socraíodh	
Líon iomlán na dTionóntachtaí	1,306
Gníomhacha ÍCT	
Líon na dTionóntachtaí ÍCT	129
a socraíodh in 2025	

Príomhdhúshláin:

- Tá tionchar fós ag infhaighteacht theoranta maoine cíosa ar iarratasóirí.
- Tá cíosanna atá ag ardú ar fud Chontae na Gaillimhe fós ina mbacainn shuntasach, toisc go gcuirtear uasteorainn le ranníocaíochtaí na nÚdarás Áitiúil bunaithe ar mhéid an teaghlaigh.

TOGRAÍ DO 2026:

- Leanúint ar aghaidh ag aistriú faighteoirí fadtéarmacha forlionsa cíosa ón Roinn Coimirce Sóisialaí chuig an scéim ÍCT, faoi réir acmhainní a bheith ar fáil.
- Próiseáil gach iarratas nua tithíochta don scéim ÍCT go pras.
- Caighdeáin iniúchta maoinne a choinneáil faoin scéim ÍCT.

AN SCÉIM CÓIRÍOCHTA CÍOSA (SCC) AGUS LÉASÚ

Leithdháileadh maoiniú ar údarais áitiúla agus ar chomhlachtaí tithíochta ceadaithe chun réadmhaoin chónaithe phríobháideach a léasú nó a fháil ar cíos d'iarratasóirí ar an liosta feithimh tithíochta. Díríonn an scéim go príomha ar dhaoine aonair a fhaigheann forlíonadh cíosa le breis agus 18 mí. Ón 1 Aibreán 2011, meastar go bhfreastalaítear ar riachtanais tithíochta iarratasóirí atá lonnaithe faoi shocrúithe de chineál RAS.

GNÍOMHAÍOCHTAÍ TÁSCACHA IN 2025:

- Teaghlach ag fáil cóiríochta (RAS & Léasú Gearrthéarmach): 365 (lena n-áirítear RAS Deonach)

TOGRAÍ DO 2026:

- Leanúint le riaradh Scéim SCC.
- Tionscnaimh soláthair a chur chun cinn faoin straitéis 'Tithíocht do Chách'.

AONAD NA nDAOINE GAN DÍDEAN

GNÍOMHAÍOCHTAÍ TÁSCACHA IN 2025:

Leanann Comhairle Chontae na Gaillimhe de thacaíochtaí dírithe tithíochta a sholáthar do dhaoine aonair agus do theaghlaigh a bhfuil riachtanais chasta acu trí réimse clár maoinithe:

- **Tús Áite don Tithíocht:** Tá 18 duine ina dtionóntaí faoi láthair agus tacaítear leo faoin tsamhail 'Tís Áite don Tithíocht', agus táthar ag súil le dhá shocrúchán bhreise faoi dheireadh na bliana.
- **Freagairt ar Aimsir Fhuar:** Oibríonn sé go bliantúil ó mhí na Samhna go mí an Mhárta le haghaidh trasnán gharbha nach féidir leo rochtain a fháil ar sheirbhísí príomhshrutha. Aithníodh go bhféadfadh leapacha a bheith ag teastáil ó cheithre dhuine dhéag. Tá an áis á bainistiú ag COPE Gaillimh i gCathair na Gaillimhe. Tá Comhairle Chontae na Gaillimhe ag tabhairt faoi chóiríocht shealadach mhalartach ag baint úsáide as a stoc tithíochta féin agus as roghanna na hearnála príobháidí.
- **Tithíocht faoi Thacaíocht Phobalbhunaithe:** Ó 2022 i leith, tá deich réadmhaoin leithdháilte ar Phobal Shíomóin na Gaillimhe faoi cheadúnas, ag tacú le 22 cónaitheoir. Beidh dhá réadmhaoin bhreise á n-áitiú go luath, agus tá sé beartaithe iad a leathnú go 14 aonad.
- **Clár Tithíochta don Aos Óg:** Tugadh isteach cúig réadmhaoin faoi úinéireacht na Comhairle in 2023 a chuireann tithíocht chomhroinnte ar fáil do suas le deichniúr daoine óga leochaileacha idir 18–25 bliana d'aois, arna mbainistiú ag Síomón na Gaillimhe le tacaíocht ilghníomhaireachta.
- **Treoirthionscadal Tithíochta Tacaithe do Theaghlaigh:** Tá clár píolótach náisiúnta ar siúl, ag tacú le ceithre theaghlach (beirt sa Chontae) a bhí i gcóiríocht éigeandála roimhe seo. Cuireann COPE Gaillimhe tacaíochtaí ar fáil. Tá athbhreithniú neamhspleách ar feitheamh, agus chuir an Chomhairle in iúl gur spéis léi an tionscnamh a leathnú.
- **Foireann agus Maoiniú:** Le maoiniú Alt 10 ón Roinn Tithíochta, bhíothas in ann na cláir sin a chur i bhfeidhm agus cúigear ball foirne a fhostú laistigh den Rannóg um Easpa Dídine.

TOGRAÍ DO 2026:

Leanann Comhairle Chontae na Gaillimhe dá hacmhainní foirne easpa dídine a leathnú mar fhreagairt ar riachtanais chasta úsáideoirí seirbhíse. Tacóidh cistiú Roinn 10 a leithdháilfear in 2025 le hOifigeach Cothaithe Tionóntachta breise a earcú in 2026. Braithfidh aon mhéadú breise foirne ar mhaoiniú leanúnach Roinn 10 agus ar acmhainní áitiúla a mheaitseáil.

I measc na bpríomhthosaíochtaí agus na bpríomhfhorbairtí tá:

- Tionchar leanúnach Aimsitheoir Áite ÍCT, Oifigigh Chothabhála Tionóntachta agus Oibrithe Tacaíochta do Dhaoine gan Dídean i luath-idirghabháil agus ag laghdú an ama a chaitear i seirbhísí do dhaoine gan dídean.
- Forbairt cóiríochta a fhaigheann tacaíocht mheántéarmach agus áiseanna maidir le hAimsir Fuar i dTuaim, agus táthar ag súil go gcuirfear tús leis na hoibríochtaí i R4 2027.
- Comhoibriú leanúnach le Comhairle Cathrach na Gaillimhe agus le seirbhísí do dhaoine gan dídean ar mhaithe le freagairt chomhordaithe idirghníomhaireachta, lena n-áirítear soláthar maidir le hAimsir Fuar.
- Méadú ar chóiríocht éigeandála dá dtugtar tacaíocht do chliaint a bhfuil riachtanais chasta acu, faoi réir cistiúcháin.
- Seachadadh leanúnach na Múnla ‘Tús Áite don Tithíocht’ i gcomhpháirtíocht le hÚdarás Áitiúla Réigiún an Iarthair, Síomón, COPE agus FSS, agus ceithre thionóntacht bhreise atá beartaithe do 2025.
- Méadú ar thithíocht phobalbhunaithe a fhaigheann tacaíocht go 16 réadmhaoin, ag soláthar diantacaíochta do dhaoine aonair a bhfuil riachtanais chasta acu.
- Tacaíocht leanúnach do dheichniúr daoine óga faoin gClár Tithíochta don Aos Óg chun easpa dídine luath a chosc.
- Seachadadh leanúnach an Chláir Tithíochta faoi stiúir – Tithíocht faoi Thacaíocht do Theaghlaigh.
- Comhpháirtíocht le COPE, Síomón Gaillimhe, Iontaobhas Peter McVerry, Comhlachtaí Ceadaithe Tithíochta agus gníomhaireachtaí eile chun cóiríocht shaincheaptha féindorais a chur ar fáil.
- Cur chuige atá bunaithe ar thithíocht a chur chun cinn i ngach cineál tithíochta sóisialta, lena n-áirítear cóiríocht idirthréimhseach do theaghlaigh.
- Comhoibriú leanúnach le comhlachtaí reachtúla agus deonacha tríd an bhFoireann Gníomhaíochta do Dhaoine gan Dídean, ag díriú ar chosaint agus ar chothú tionóntachta.
- Bainistiú leanúnach cásanna agus béim ar bhogadh ar aghaidh chuig cóiríocht chúí.
- Cóiríocht fhadtéarmach dá dtugtar tacaíocht a sholáthar do theaghlaigh agus d’iarratasóirí aonair.
- Dhá thionscadal tithíochta mheántacaithe a chur chun cinn tríd an gClár Caipitil.
- Saoráidí i ndáil le Freagairt ar Aimsir Fhuar a fhorbairt in éineacht le tithíocht dá dtugtar tacaíocht mheántéarmach.
- Tacaíocht do chóiríocht d’fhoréigean teaghlaigh i gcomhpháirtíocht le páirtithe leasmhara agus le maoiniú rialtais.

SEIRBHÍS AIMSITHE ÁITE ÍCT DO DHAOINE GAN DÍDEAN

GNÍOMHAÍOCHTAÍ TÁSCACHA IN 2025:

- Thug Comhairle Chontae na Gaillimhe Seirbhís Aimsithe Áiteanna ÍCT do Dhaoine gan Dídean isteach i mí na Samhna 2018 chun tacú le teaghlaigh gan dídean cóiríocht phríobháideach ar cíós a fháil le linn éileamh ard agus soláthar teoranta.
- Cuirtear tacaíocht leanúnach ar fáil do dhaoine atá gan dídean nó i mbaol easpa dídine.
- Tarchuir in 2025: Cuireadh 69 teaghlach gan dídean ar aghaidh chuig an tSeirbhís Aimsithe Áiteanna.
- Rannpháirtíocht leanúnach le húinéirí réadmhaoin agus le gníomhairí eastáit chun cóiríocht oiriúnach a shainiú.
- Tá infhaighteacht theoranta tithíochta agus costais chíos a atá ag dul i méid ar fud Chontae na Gaillimhe fós ina ndúshláin shuntasacha maidir le maoin ÍCT gan dídean a fhoinsiú.

TOGRAÍ DO 2026:

- Leanúint ar aghaidh ag obair laistigh den Roinn Tithíochta i gComhairle Chontae na Gaillimhe, Comhlachtaí Tithíochta Ceadaithe agus soláthraithe seirbhísí Míchumais chun cóiríocht oiriúnach a sholáthar i dtionóntachtaí aonair nó i gcóiríocht chomhroinnte, ag brath ar riachtanais agus ar mholtaí cliniciúla. Tá an glao don Scéim Cúnaimh Caipitil (CAS) fós oscailte agus fáiltíonn an Chomhairle roimh iarratais ó Chomhlachtaí Tithíochta Ceadaithe.
- Tuilleadh naisc chumarsáide a fhorbairt go díreach le geallsealbhoirí agus le cliaint maidir lena sainriachtanais.
- Leanúint ar aghaidh leis an *bPlean Straitéiseach um Thithíocht do Dhaoine faoi Mhíchumas 2021-2026* a chur i bhfeidhm.

CLÁR CÓIRÍOCHTA DON LUCHT SIÚIL

GNÍOMHAÍOCHTAÍ TÁSCACHA IN 2025:

Tacaíonn Oifigeach Idirchaidrimh don Lucht Siúil (TLO) Chomhairle Chontae na Gaillimhe le 85 teaghlach i gCóiríocht Shonrach don Lucht Siúil, lena n-áirítear 14 bhá láithreáin stadaigh. Tá ról lárnach ag TLO maidir le feabhsuithe a shainaithint, a phleanáil agus a chur chun feidhme. Tá oibreacha athchóirithe agus leathnaithe á dtreorú ag an gCoiste Comhairleach um Chóiríocht don Lucht Siúil Áitiúil, a thagann le chéile gach ráithe agus lena n-áirítear comhaltaí tofa, ionadaithe don Lucht Siúil, foireann tithíochta agus grúpaí abhcóideachta.

I measc na bpríomhfhorbairtí in 2025 tá:

- Athchóiriú mór ar dhá theach i nGallach, Béal Átha na Sluaighe, lena n-áirítear oibreacha teorann ar mhaithe le sábháilteacht chónaitheach.
- Maoin i mBaile Átha an Rí a athchóiriú agus a leathnú chun freastal ar theaghlach a bhfuil riachtanais soghluaisteachta aige.
- Uasghrádú go dtí 12 theach i nGrúpscéim Tithíochta an Lucht Siúil i mBéal Átha Ghártha, le hathlonnú sealadach teaghlach le linn oibreacha.
- Athchóiriú ar mhaoin tuaithe i mBéal Átha Ghártha, lena n-áirítear athsholáthar dín páirteach.
- Monatóireacht agus athsholáthar leanúnach ar threalamh sábháilteachta dóiteáin ag Tuaim, Ceapaigh Oighre, Cluain Órtha, agus An Creagán.
- Maoiniú do Chuntais Dhíomhaoine a fuarthas chun tacú le hathfhorbairt Láithreáin Stad Thuama i gcomhar le CENA; Deimhníodh sa tuarascáil féidearthachta gurbh fhearr le teaghlaigh tithíocht a bheith acu seachas cóiríocht láithreáin stad.
- Tháinig an Coiste Comhairleach Áitiúil um Chóiríocht don Lucht Siúil le chéile trí huair in 2025, agus tá an ceathrú cruinniú beartaithe do mhí na Samhna.

TOGRAÍ DO 2026:

- Tá athchóiriú mór á dhéanamh ar sheacht réadmhaoin i nGort Bhríde, Baile Locha Riach, agus breithniú á dhéanamh ar aonad amháin a leathnú chun freastal ar theaghlach mór.
- Leanfar ar aghaidh le hathchóiriú agus le uasghrádú éifeachtúlachta fuinnimh go sé réadmhaoin i mBaile Dháith, Baile Locha Riach i gcomhar leis an gclár iarfheistithe fuinnimh.
- Tá leathnú agus athchóiriú réadmhaoine ag an gCreagán faoi réir faomhadh maoinithe ón Aonad um Chóiríocht don Lucht Siúil.
- Cuirfear tograí isteach chun oibreacha uasghrádaithe a dhéanamh ar dhá theach tuaithe a bhaineann go sonrach leis an Lucht Siúil i gCeathrú Mhic Dhubháin, Tuaim.
- Cuirfear tuilleadh iarratas athchóirithe ar aghaidh de réir mar a cheadaíonn acmhainní foirne.

- Leanfar ar aghaidh le hathchruthú réadmhaoine a ndearnadh damáiste dó ó dhóiteán ag Cluain Laighean, Baile Átha Ghártha tar éis comhaontú maoinithe.
- Cuirfear athfhorbairt Láithreán Stad Thuama chun cinn le tacaíocht ó CENA.
- Leanfaidh an Coiste Comhairleach Áitiúil um Chóiríocht don Lucht Siúil de Chlár Cóiríochta don Lucht Siúil 2025–2029 a chur chun feidhme.
- Leanfar ar aghaidh le hoiliúint sábháilteachta dóiteáin ag gach láthair stad, agus déanfar monatóireacht ar threalamh agus cuirfear trealamh eile ina áit de réir mar is gá ag Tuaim, Ceapaigh Oighre, Creachmhaoil agus an Creagán.
- Críochnófar Daonáireamh Bliantúil an Lucht Siúil.

SEIRBHÍS OIBRE SÓISIALTA

GNÍOMHAÍOCHTAÍ TÁSCACHA IN 2025:

Cásanna Oibre Sóisialta 2025 (go dtí Deireadh Fómhair, 2025)

Cásanna á dtabhairt anonn ó 2024	Cásanna dúnta le linn 2025	Atreoraithe Nua in 2025	Cásanna Gníomhacha Reatha
248	115	198	331

Príomhfheidhmeanna maidir le Cleachtais Obair Shóisialta: Rannpháirtíocht, Measúnú, Tógáil Caidrimh, Pleanáil (seachadadh seirbhíse a threorú), Cur i bhFeidhm, Meastóireacht, Dícheangal.

Is é aidhm na seirbhíse Obair Shóisialta bheith ag obair le cliaint tithíochta a bhfuil deacrachtaí acu i réimsí sóisialta a saoil. D'fhéadfadh seirbhísí Obair Shóisialta a bheith ag teastáil ina n-aonar nó mar chuid d'idirghabháil ilghnéitheach i gcomhar le foirne ildisciplíneacha agus obair idirghníomhaireachta srl. D'fhéadfadh comhoibriú le comhghleacaithe Tithíochta a bheith i gceist, go háirithe Oifigigh Idirchaidrimh Tithíochta, TLOna, Daoine gan dídean, agus TEManna.

BAINISTIÚ STOC TITHÍOCHTA AN ÚDARÁIS ÁITIÚIL - AONAD CHOTHABHÁLA

GNÍOMHAÍOCHTAÍ TÁSCACHA IN 2025:

Clár Athchóirithe na dTithe Folmha

Fuair Comhairle Chontae na Gaillimhe leithdháileadh tosaigh €385,000 in 2025 chun 35 aonad tithíochta a athchóiriú faoi Chiorclán 4-2025. Faoi mhí Dheireadh Fómhair, bhí an maoiniú sin á éileamh go hiomlán. Formheasadh cistiú sealadach breise, ag brath ar aonaid a bheith críochnaithe agus tionóntaithe faoin 21 Samhain 2025;

Tá €22,000 de sin tarraingthe anuas cheana féin.

In ainneoin na gcostas tógála a bheith ag dul i méid, níl aon athrú ar an uasteorainn mhaoinithe €11,000 in aghaidh an aonaid. Ó 2014 i leith, ní féidir maoin a mhaoiniú níos mó ná uair amháin faoin gclár, rud a chruthaíonn dúshláin d'aonaid ardláimhdeachais amhail OPDanna. In 2025, rinneadh 127 aonad a athchóiriú ar chostas iomlán €1.29 milliún. Bhí os cionn €40,000 an ceann ag teastáil ó ocht réadmhaoine, le trí cinn níos mó ná €79,000, €92,000 agus €109,000 faoi seach—costais a d'íoc an Chomhairle.

Oibreacha Oiriúnaithe ar Stoc Tithíochta na Comhairle

Leanadh d'oiriúnuithe faoin gclár Deontais do Dhaoine faoi Mhíchumas (DPG) in 2025, ag tacú le tionóntaí scothaosta agus leo siúd faoi mhíchumas. Fuair Comhairle Chontae na Gaillimhe €777,481 (90% de na costais cheadaithe), agus maoiníodh an 10% eile go háitiúil. Faoi mhí

Dheireadh Fómhair, cúitíodh €491,811 le haghaidh 45 oiriúnú agus dhá shíneadh. In 2024, d'éirigh leis an gComhairle €777,481 a tharraingt anuas in aghaidh leithdháileadh tosaigh €676,891. Ní leor fós an uasteorainn €75,000 le haghaidh síntí maoine chun costais iarbhir a íoc.

Cothabháil Ghinearálta Tithíochta

Tugtar tús áite do chothabháil le haghaidh oibreacha riachtanacha pluiméireachta agus leictreacha. In 2024, rinneadh 4,618 deisiú a logáil—80.55% ar líne agus 8.07% ar an bhfón. Baineann tionóntaí, go háirithe iad siúd atá faoi mhíchumas agus mionlaigh eitneacha, úsáid fhorleathan as an gcóras ar líne, a tugadh isteach in 2021. Chuir Google Translate ar chumas pobail nach labhraíonn Béarla rochtain a fháil ar sheirbhísí go neamhspleách. Le linn Storm Éowyn (24–26 Eanáir), cuireadh 113 as 136 deisiú logáilte isteach ar líne, le haghaidh damáiste dín den chuid is mó. Thacaigh foireann na Comhairle le haighneachtaí as líne le linn na tréimhse sin.

Clár Cothabhála Pleanáilte

Díríonn clár cothabhála beartaithe na Comhairle ar íoschaighdeán chíosa a chomhlíonadh. Tá cigireachtaí leictreacha do thithe os cionn 10 mbliana d'aois ag druidim chun críche, agus tá aláraim dóiteáin agus aonocsaíde carbóin suiteáilte de réir na rialachán reatha. In 2025, rinneadh 250 teaschaidéal a sheirbhísiú ar chostas €50,000. Tá suirbhé ar staid an stoic ar siúl. Leanann baint aispeiste ar aghaidh in airíonna réamh-2000, agus is minic a bhaineann sé le díon, síleálacha agus ábhair urláir a bhaint go costasach.

Clár Iarfheistithe Fuinnimh

Faoi Chiorclán 05-2025, fuair Comhairle Chontae na Gaillimhe réamhcheadú chun 67 teach a uasghrádú go caighdeán B2 de Rátáil Fuinnimh an Fhoirgnimh (RFF). Tá rátálacha A2 RFF á mbaint amach ag an gComhairle agus leanann sí de mhíreanna breise amhail fótavoltachas gréine agus aeráil mheicniúil a chistiú óna hacmhainní féin. Faoi Dheireadh Fómhair 2025, bhí 75 réadmhaoin iarfhéistithe i bPort Omna, Béal Átha na Sluaighe, Áth na Coille, an Gort, Conamara agus Tuaim, agus táthar ag súil le 99 réadmhaoin san iomlán faoi dheireadh na bliana.

TOGRAÍ DO 2026:

- Tá filleadh aonad tithíochta ar neamhní fós ag brath ar mhaoiniú leanúnach faoin gClár maidir le tithe folmha; tá dúshlán airgeadais mhéadaitheacha ag baint leis an uasteorainn €11,000 in aghaidh an aonaid.
- Faoi réir maoinithe, rachaidh Iarfheistiú Domhain-fhuinnimh 100 teach ar aghaidh in 2025, lena n-áirítear fuinneoga, doirse, insliú, teaschaidéil, agus — i gcás inarb indéanta — fótavoltachas gréine agus aeráil mheicniúil.
- Leanfar le hoibreacha oiriúnaithe bunaithe ar riachtanas leighis, faoi réir maoiniú ceadaithe, in éineacht le clár cothabhála freagartha atá bunaithe ar thosaíochtaí.
- Cuirfear tairiscint isteach agus dámhfar conradh nua chun teaschaidéil a sheirbhísiú in 2026, lena gcumhdófar 300 teach ar chostas measta €60,000.
- Déanfar conradh le haghaidh tástáil radóin ar réadmhaoin atá i mbaol a thairiscint freisin in 2026, i gcomhréir le Léarscáil Riosca radóin nuashonraithe EPA.
- Leantar d'ábhair ina bhfuil aispeist a bhrath agus a bhaint go leanúnach i maoin atá faoi úinéireacht na Comhairle a tógadh roimh 2000.

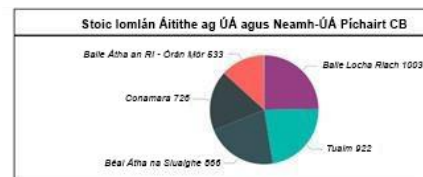
TIONÓNTACHT AGUS BAINISTÍOCHT EASTÁIT

GNÍOMHAÍOCHTAÍ TÁSCACHA IN 2025:

- Lean an tAonad um Bainistíocht Tionóntachta agus Eastáit de thacaíocht a thabhairt do theaghlaigh leochaileacha chun a dtionóntachtaí a chothú.
- 2025 go dtí seo; Cruthaíodh 119 tionóntacht in aonaid údaráis áitiúil agus 62 díobh i maoin údaráis neamháitiúil (i.e. AHBanna).

Stoio Iomán Áitithe ag ÚA agus Neamh-ÚA	
Stoio ÚA	Líon na dTionóntaí-ÚA
Maoin Toghtha ag ÚA	1907
Maoin Léandanta ÚA	436
Maoin Fálaithe ag ÚA	293
Maoin Chuid V den ÚA	287
Cóiríocht Shonrach ÚA don Lucht Siúil	79
Úinéireacht ag an ÚA (ar SLA le AHB)	27
Fálaithe ag ÚA - Tionónta in Siúil	20
Tibíochtí Inneamhaireachta ÚA	15
Morgálaire go Clois ÚA	1
Maoin Aithneaitheachta ÚA	1
Iomlán	3088
Stoio Neamh-ÚA	
Stoio Neamh-ÚA	Líon na dTionóntaí-ÚA
AHB CAS	297
AHB CALF	289
AHB SCC (Solais Cóiríochta Clois)	217
SCC - Tibíochtí (Priobháideach)	92
AHB-CLSS	49
Léasú Beathaisnéis (> 25 bliain)	40
MTR Priobháideach	36
AHB Ar Léas - [30 Páirt]	30
AHB Morgálaire go Clois	22
AHB-Éadacha Gníomhaireachta Tibíochta	19
Léasú Beathaisnéis < 10 mbliana	15
Léasú Beathaisnéis > 10 mbliana (Franga Cothabhála)	12
Léasú Beathaisnéis > 10 mbliana	1
Datáil agus Léasú > 10 mbliana	1
Iomlán	1120
Móiríomán Stoio ag ÚA agus Neamh-ÚA	4108

Staitisticí Stoic Áitithe

Stoc Áitithe le linn 2025

Stoio ÚA	Seirbhís	Fóirle	Stoic	Maoin	Fóirle	Stoic	Seirbhís	Stoic	Seirbhís	Stoic	Seirbhís	Stoic
Maoin Toghtha ag ÚA	4	3	2	2	5	12	2	4	12	11	57	
Maoin Léandanta ÚA			1	1	21	2	1	2	1	9	38	
Maoin Chuid V den ÚA				3	4	2			2	2	13	
Maoin Fálaithe ag ÚA		1		1	1				1		4	
Úinéireacht ag an ÚA (ar SLA le AHB)						1			2		3	
Cóiríocht Shonrach ÚA don Lucht Siúil	1					1	1				3	
Fálaithe ag ÚA-Tionónta in Siúil					1						1	
Iomlán	5	4	3	4	31	20	6	6	18	22	119	
Stoio Neamh-ÚA	Seirbhís	Fóirle	Stoic	Maoin	Fóirle	Stoic	Seirbhís	Stoic	Seirbhís	Stoic	Seirbhís	Stoic
AHB CAS	1	1	5		14	1		3	2		27	
AHB CALF	7		2	1		1	1		1	1	13	
MTR Priobháideach				3	1		2	1	1		8	
AHB RAS					1	1	2				4	
AHB Morgálaire go Clois			1	1	1						3	
AHB Ar Léas - [30 Páirt]					1	1					2	
AHB-CLSS					1	1					2	
SCC - Tibíochtí (Priobháideach)						1		1			2	
Léasú Beathaisnéis > 10 mbliana (Cothabhál Fálaithe)					1						1	
Iomlán	8	1	8	5	19	5	6	5	4	1	62	
Móiríomán	13	5	11	9	50	25	12	11	22	23	181	

- Leathnaíodh an tionscnamh 'Boots on the Ground' in 2025, le cuairteanna ar 16 eastát tithíochta ar fud na gCeantar Bardasach. Rinneadh atreoruithe chuig an Roinn Oibre Sóisialta agus chuig an Oifigeach Cothaithe Tionóntachta, agus aithníodh tionóntaí leochaileacha le haghaidh tacaíochta le linn imeachtaí adhaimsire.
- D'oibrigh Oifigigh Forfheidhmithe Tionóntachta agus Idirchaidrimh Tithíochta ar fud an chontae leis an nGarda Síochána, le ranna na Comhairle agus le gníomhaireachtaí seachtracha chun aghaidh a thabhairt ar sháruithe bainistíochta dramhaíola, peataí neamhcheadúnaithe, pórtá madraí srianta agus athruithe ar áitíocht tí.
- Le straitéis na Comhairle, leantar de shainaitheint luath iompraíochta frithshóisialta agus sáruithe tionóntachta a chur chun cinn trí rannpháirtíocht ghníomhach an phobail.
- Tá rannpháirtíocht fós ar siúl le grúpaí tionóntaí atá ag iarraidh comhlachais cónaitheoirí a bhunú
- Tacaíonn comhoibriú rialta idir Oifigigh Idirchaidrimh Tithíochta agus An Garda Síochána le hidirghabhálacha iompair fhrithshóisialta.
- Dheonaigh an Chúirt Dúiche trí ordú seilbhe in 2025.

TOGRAÍ DO 2026:

- Leanfar le gníomhartha forfheidhmithe faoin Straitéis um Iompar Frithshóisialta, Acht na dTithe (Forálacha Ilghnéitheacha), 2014, agus Fodhlíthe um Rialú Capall.
- Tabharfar tacaíocht do thionóntaí, go háirithe in eastáit nua, chun Comhlachais Cónaitheoirí a bhunú chun maoirseacht áitiúil ar spásanna poiblí a spreagadh.
- Neartófar an comhoibriú leis an gComhpháirtíocht Sábháilteachta Pobail Áitiúil (LCSP) chun rannpháirtíocht an phobail agus réitigh chomhdheartha a chur chun cinn.
- Leanfar de chuairteanna Tionóntachta agus Bainistíochta Eastáit, ag díriú ar cheithre eastát in aghaidh na ráithe, trí chur chuige comhordaithe idir-rannach agus idirghníomhaireachta lena mbaineann:
 - Seirbhís Maoir Madraí
 - Foireann Cothabhála
 - Oifigeach Idirchaidrimh don Lucht Siúil
 - Oifigigh Idirchaidrimh Tithíochta
 - Maoir Phobail
 - Oifigeach Forfheidhmithe Tionóntachta

SCÉIM CEANNAIGH AG TIONÓNTAÍ

GNÍOMHAÍOCHTAÍ TÁSCACHA IN 2025:

Cuireann an Scéim Ceannaigh Incriminteach ag Tionóntaí, a tugadh isteach in 2016, ar chumas tionóntaí incháilithe údaráis áitiúil a dtithe a cheannach. Tháinig treoir nuashonraithe a léiríonn **Rialacháin na dTithe (Díol Tithe Údaráis Áitiúil) (Leasú), 2023** agus **Treoracha Ioncaim Ináirithe** le déanaí faoi Alt 24 d'Acht na dTithe (*Forálacha Ilghnéitheacha*), 2014 i bhfeidhm an 29 Eanáir 2024. I measc na bpríomhathruithe tá:

- **Ceanglais Ioncam Íosta:** €11,000 sa bhliain.
- **Fad na Tacaíochta do Thithíocht Shóisialta:** Ní mór do thionóntaí tacaíocht a bheith faighte acu ar feadh 10 mbliana; i gcás tionóntachtaí comhpháirteacha, ní gá ach do thionónta amháin an ceanglas sin a chomhlíonadh.
- **Príomhfhoinsí ioncaim:** Chomh maith leis an bPinsean Stáit (Ranníocach agus Neamh-Ranníocach), meastar anois gur foinsí ioncaim phríomha iad seo a leanas: Pinsean Baintrí/Baintrí Fir/Páirtnéara Shibhialta Mharthanaigh, Pinsean na nDall, Pinsean Easláine, agus Liúntas Míchumais.

Gníomhaíocht in 2025:

- Iarratais a fuarthas: 37
- Díolacháin críochnaithe: 5

TOGRAÍ DO 2026:

- Leanúint ar aghaidh ag próiseáil gach iarratas ar cheannach tionóntaí go pras de réir Scéim Incriminteach Ceannaigh ag Tionóntaí 2016.

CÍOSANNA TITHÍOCHTA

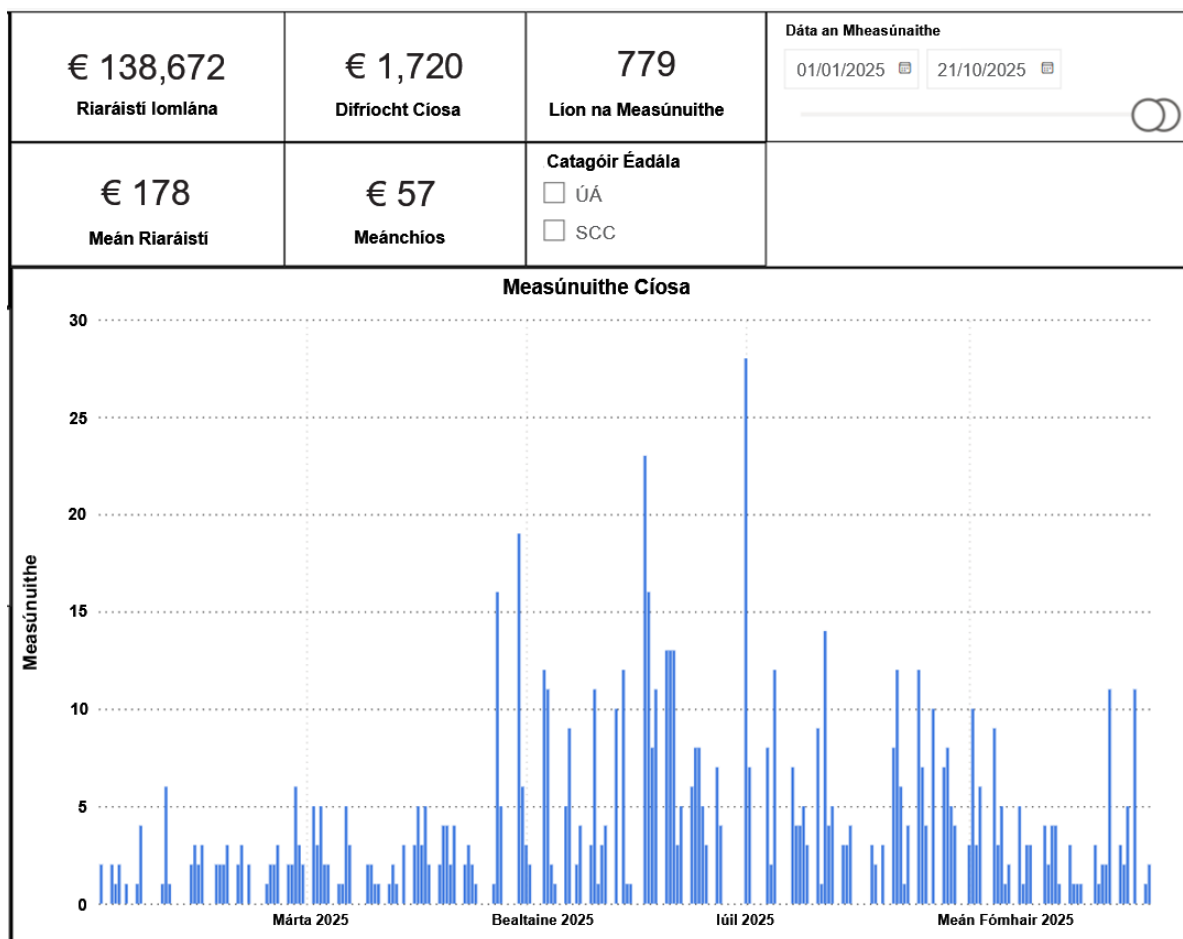
GNÍOMHAÍOCHTAÍ TÁSCACHA IN 2025:

Bunaíodh Rannóg Cíosanna tiomnaithe i mí na Samhna 2024, ina raibh cúigear ball foirne. I gcomhar le Tithíocht agus Airgeadas, forbraíodh próisis chun tacú leis an athbhreithniú cíosa ar thionóntachtaí uile na Comhairle, an RAS agus an ÍCT, a thosaigh i mí Eanáir 2025.

Ó shin i leith, tá 914 mheasúnú curtha i gcrích:

- 779 tionóntacht de chuid na Comhairle (lena n-áirítear 35 atá nasctha le Ceannach Tionóntaí)
- 15 thionóntacht RAS
- 120 tionóntacht HAP (arna riar trí Sheirbhísí Comhroinnte HAP, Comhairle Contae Luimnigh)

Tá sé ar intinn ag an gComhairle dul i dtreo athbhreithnithe bliantúla cíosa a luaithe a bheidh measúnú déanta ar na tionóntachtaí reatha go léir.

Measúnuithe Cíos curtha i gcrích ag an bhFoireann Cíosanna (Eanáir 2025 - Deireadh Fómhair 2025 (gan síntiúis nua a áireamh)) Is é €214,920 an fabhrú cíos seachtainiúil atá iníoctha don 3,205 réadmhaoin atá faoi úinéireacht agus ar léas ag Comhairle Chontae na Gaillimhe faoi láthair, amhail ón 14 Deireadh Fómhair 2025.

TOGRAÍ DO 2026:

Leanfar den athbhreithniú cíos ar gach tionóntacht in 2026, agus déanfar dul chun cinn i dtreo timthriall athbhreithnithe bliantúil. Tá sé i gceist ag Comhairle Chontae na Gaillimhe a Scéim Cíosanna Dífreálacha, a cuireadh i bhfeidhm den chéad uair in 2017, a nuashonrú chun struchtúr cóir cothromasach bunaithe ar ioncam teaghlaigh a léiriú. Tabharfaidh an scéim athbhreithnithe aghaidh freisin ar chostais chothabhála atá ag dul i méid agus tacóidh sí le hinbhuanaitheacht fhadtéarmach na seirbhísí tithíochta.

RIALÚ CAPALL

GNÍOMHAÍOCHTAÍ TÁSCACHA IN 2025:

- Lean an Chomhairle dá prótacal um Rialú Capall a chur i bhfeidhm i gcomhpháirtíocht leis an nGarda Síochána
- Tá an tAcht um Rialú Capall faoi athbhreithniú náisiúnta chun an reachtaíocht a shimpliú agus a fheabhsú
- Ghabh an Chomhairle capall ar seachrán amháin in 2025

TOGRAÍ DO 2026:

- Leanfaidh Comhairle Chontae na Gaillimhe ag obair leis an nGarda Síochána chun aghaidh a thabhairt ar chapaill atá ar seachrán agus tréigthe ar bhóithre poiblí agus ar thalamh atá faoi úinéireacht na Comhairle.
- A luaithe a achtófar reachtaíocht nua, déanfar na Fodhlíthe ábhartha a athdhréachtú chun na hathruithe a léiriú.

AN COISTE UM BEARTAS STRAITÉISEACH

GNÍOMHAÍOCHTAÍ TÁSCACHA IN 2025:

Tháinig an Coiste um Beartas Straitéiseach Tithíochta le chéile trí huaire in 2025, agus tá an ceathrú cruinniú beartaithe do mhí na Samhna. I measc na n-ábhar a pléadh bhí Tithíocht do Chách, an Plean Gníomhaíochta um Thithe Folmha 2024–2029, an Clár um Chóiríocht don Lucht Siúil 2025–2029, Tithíocht Inacmhainne, an Plean Gníomhaíochta um Sheachadadh Tithíochta, Easpa Dídine, Clár Dídeanaithe, an Clár Gníomhaíochta Folúntais, Athbhreithniú ar Chíos Dífreálach, agus an Clár Caipitil Tithíochta.

TOGRAÍ DO 2026:

Táthar ag súil go ndéanfaidh an Coiste um Beartas Straitéiseach Tithíochta scrúdú ar phríomhréimsí beartais lena n-áirítear an Plean Gníomhaíochta do Dhaoine gan Dídean, Tithíocht do Chách, Tithíocht Inacmhainne, agus Tithe Folmha, agus béim ar leith á leagan ar ghníomhachtú CPO.

SEIRBHÍSÍ CORPARÁIDEACHA; FORBAIRT AGUS COMHTHÁTHÚ TUAITHE, POBAIL AGUS TURASÓIREACHTA

SEIRBHÍSÍ CORPARÁIDEACHA

CLÁR SÁBHÁILTEACHTA UISCE

GNÍOMHAÍOCHTAÍ TÁSCACHA IN 2025:

- Earcaíodh painéal de 55 garda tarrthála trá oilte do 10 suíomh Contae (lena n-áirítear sé thrá Brataí Gorma) agus sé shuíomh Cathrach faoi Chomhaontú Seirbhíse Comhroinnte le Comhairle Cathrach na Gaillimhe.
- D'oibrigh an tseirbhís ar an deireadh seachtaine i mí an Mheithimh, lánaimseartha i mí Iúil agus i mí Lúnasa, agus dhá dheireadh seachtaine i mí Mheán Fómhair, le huaireanta garda tarrthála ó 11am go 7pm.
- Rinneadh uasghráduithe fairsinge in 2025, lena n-áirítear cuailí brataí nua, comharthaíocht sábháilteachta ISO, agus feabhsuithe inmheánacha ar bhotháin garda tarrthála (sceitheadh, deasca, urláir, trealamh garchabhrach, cláir dhromlaigh agus sínteáin).
- Suiteáladh cnó garda tarrthála nua ag Trá Chill Mhuirbhígh, le feistiú inmheánach iomlán, inrochtaineacht fheabhsaithe, comharthaíocht nua, racaí rothair, mullaírd agus cathaoir rothaí trá ar fáil le linn an tséasúir snámha.
- Rinneadh uasghrádú ar threalamh tarrthála poiblí, agus seachadadh sceideal bliantúil cothabhála cnó
- Rinneadh ranníocaíocht €6,150 le Sábháilteacht Uisce na hÉireann (WSI)

TOGRAÍ DO 2026:

- Leanúint ar aghaidh leis an gClár Sábháilteachta Uisce séasúrach, lena n-áirítear oiliúint ionductúcháin do ghardaí tarrthála trá, faoi réir maoinithe.
- Ár *gclár réidh don samhradh* a chur i bhfeidhm ionas go mbeidh gardaí tarrthála ag tosú níos luaithe sa séasúr.
- An clár garda tarrthála a chur chun cinn trí shuíomhanna gréasáin, na meáin shóisialta agus na meáin áitiúla.
- Ranníocaíochtaí airgeadais le Sábháilteacht Uisce na hÉireann a choinneáil, faoi réir cheadú agus mhaoiniú na Comhairle.
- Nótaí Treorach maidir le Sábháilteacht Uisce agus moltaí measúnaithe riosca a chur chun feidhme.
- Féachaint an bhféadfaí seirbhísí garda tarrthála agus bonneagar a sholáthar ag Limistéar Snámha Ainmnithe breise, faoi réir indéantachta agus acmhainní.
- Leanúint de thionscnaimh um Fheasacht ar Shábháilteacht Uisce a fhorbairt.
- Baoithe fáinne a chur ar ais agus iniúchtaí a chur i gcrích i gcomhréir le treoir WSI.
- Comharthaíocht a shuiteáil mar a mholtar i measúnuithe riosca.
- Clár a choinneáil ar fud an chontae d'áiteanna ina bhfuil baoithe fáinne.
- Athbhreithniú a dhéanamh ar dheiseanna chun riarachán a chuíchóiriú tríd an teicneolaíocht.
- Athbhreithniú a dhéanamh ar acmhainní a chur ar fáil do gharda tarrthála agus seirbhísí sábháilteachta uisce.

ÁINEAS AGUS CONLÁISTÍ– PÁIRCEANNA, PÁIRCEANNA IMEARTHA, RAONTA REATHA, SPÁSANNA OSCAILTE AGUS CLOIS SÚGARThA

GNÍOMHAÍOCHTAÍ TÁSCACHA IN 2025:

- Leanadh de bheith ag cur i bhfeidhm clár oibreacha atá riachtanach le haghaidh oscailt agus cothabháil leanúnach na bpáirceanna agus na saoráidí seo a leanas chun go mbeidh an pobal in ann taitneamh a bhaint astu go sábháilte.

Saoráid	Líon	Cur Síos
Páirceanna	2	- Páirc Rinn Mhíl, Órán Mór (arna bhainistiú ag Comhairle Chontae na Gaillimhe - faoi chomhúinéireacht le Comhairle Cathrach na Gaillimhe) - Fearann an Pháláis, Tuaim
Spásanna oscailte	5	- Páirc Áineasa agus Raon Reatha Dhún Ló, Béal Átha na Sluaighe - Loch Locha Riach agus Faiche an Aonaigh - Páirc na mBó Dhroichead an Chláirín - Faiche an Aonaigh Bhéal Átha na Sluaighe - Spásanna Oscailte Phort Omna
Clois súgartha	79	15 clos súgartha faoi úinéireacht/cothabháil dhíreach Chomhairle Chontae na Gaillimhe 64 clos súgartha faoi stiúir an phobail le hárachas arna sholáthar ag Comhairle Chontae na Gaillimhe
Páirceanna	1	Páirc Uile-Aimsire Thuama
Ionaid Aclaíochta Lasmuigh	5	- Páirc Rinn Mhíl, Órán Mór - Baile Locha Riach Chois Locha - Páirc Áineasa Dhún Leo Bhéal Átha na Sluaighe - Port Omna - Rith Pobail - Ionad Aclaíochta Iasmuigh – Cill Aithnín
Ionaid Cuairteoirí / Oidhreacht	1	Ionad Cuairteoirí Chath Eachroma

- Is suíomh ainmnithe de Shlí an Atlantaigh Fhiáin í Páirc Rinn Mhíl, le cothabháil cómhaoinithe ag Comhairle Cathrach na Gaillimhe agus le tacaíocht ó ghrúpaí áitiúla; lean an lamháltas úrúcháin ar aghaidh ó mhí an Mhárta go mí Dheireadh Fómhair.
- Choinnigh Páirc Thailte an Pháláis, Tuaim an Brat Glas agus Gradam na hOidhreacht Glaise in 2025; seachadadh cothabháil trí Scéim Fostaíochta Pobail atá urraithe ag an gComhairle.
- Leanadh de pháirceanna agus spásanna oscailte a chothabháil i mBéal Átha na Sluaighe le linn 2025.
- Suiteáladh timpeallán agus binsí cuimsitheacha i gclós súgartha Páirc an Pháláis, Tuaim, arna mhaoiniú ag deontas DCEDIY €18,887 le ranníocaíocht 10% ón gComhairle.
- Coinníodh trealamh giomnáisiam a bhí inrochtana do chathaoirí rothaí ag Páirc Dhún Leo (Béal Átha na Sluaighe), Páirc an Pháláis (Tuaim), agus Ascaill an Chaisleáin (Port Omna).
- Lean Club Sacair Thuama Ceiltigh de pháirceanna uile-aimsire na Comhairle a oibriú faoi cheadúnas.
- Suiteáladh córas áirithinte féinseirbhíse agus eochaircheap ag Raon Reatha Dhún Leo, ag leathnú rochtain phoiblí 42 uair sa tseachtain.
- Cuireadh árachas ar fáil do 64 clós súgartha a reáchtáiltear sa phobal agus giomnáisiam

amuigh faoin aer amháin; cuireadh oiliúint ar 44 cigire maidir le clóis súgartha i mí Dheireadh Fómhair agus i mí na Samhna 2025, arna maoiniú go hiomlán ag an gComhairle.

- Cuireadh cigireachtaí bliantúla neamhspleácha i gcrích ar fud gach clós súgartha atá faoi úinéireacht an phobail agus na Comhairle.
- Leanann tacaíocht riaracháin agus chomhairleach ar aghaidh do ghrúpaí pobail a fhorbraíonn tionscnaimh áineasa, faoi réir acmhainní foirne.

TOGRAÍ DO 2026:

- Leanúint de chothabháil agus d'uasghrádú a dhéanamh ar chlóis súgartha atá faoi úinéireacht na Comhairle, faoi réir maoinithe, agus iarratas a dhéanamh ar thacaíocht bhreise DCEDIY.
- Oiliúint cigireachta breise a chur ar fáil do choistí agus cigireachtaí neamhspleácha a chinntiú do gach ceann de na 64 clós súgartha atá á reáchtáil ag an bpobal de réir mar is gá.
- Tacú le rochtain fheabhsaithe ar shaoráidí áineasa agus taitneamhachta do dhaoine faoi mhíchumas, faoi réir an mhaoinithe atá ar fáil.
- Cláir cothabhála páirceanna a chur i bhfeidhm, lena n-áirítear gearradh féir, tús áite a thabhairt do pháirceanna poiblí amhail Páirc Rin Mhíl, Páirc an Pháláis, Páirc an Bhóthair agus spásanna oscailte eile.
- Leanfar ar aghaidh le hoibreacha cothabhála i bPáirc Rinn mhíl de réir mar a cheadaíonn an maoiniú.
- Leanúint de thacaíocht riaracháin agus chomhairleach a sholáthar do ghrúpaí pobail a fhorbraíonn tionscnaimh áineasa, faoi réir infhaighteacht foirne.

IONAID FÓILÍOCHTA – TUAIM AGUS BÉAL ÁTHA NA SLUAIGHE

GNÍOMHAÍOCHTAÍ TÁSCACHA IN 2025:

- Leanann Coral Leisure Ltd. de bheith ag rith Ionaid Fóillíochta Thuama agus Bhéal Átha na Sluaighe faoi chomhaontú ceadúnais nua go dtí 2035.
- Tagann Coiste Idirchaidrimh Bainistíochta, faoi chathaoirleacht Seirbhísí Corparáideacha, le chéile gach ráithe chun maoirseacht a dhéanamh ar chur chun feidhme agus chun faireachán a dhéanamh ar chostais, go háirithe i bhfianaise pá atá ag dul i méid, costais fuinnimh agus riocht na saoráidí atá ag dul in aois.
- Déanann Seirbhísí Corparáideacha, tríd an bhfoireann Saoráidí, maoirseacht ar chothabháil riachtanach agus ar oibreacha sláinte agus sábháilteachta.
- Críochnaíodh uasghráduithe seomra feistis arna gcistiú ag Deontas Caipitil Spóirt sa dá ionad in 2025.
- Bunaíodh Grúpa Stiúrtha maidir le hIonad Fóillíochta le Biúró Fuinnimh Thuaidh Bhord Farraige an Atlantaigh agus le húdaráis áitiúla réigiúnacha chun straitéisí laghdaithe carbóin a chur chun cinn.

TOGRAÍ DO 2026:

- Leanfar d'athbhreithniú grinn a dhéanamh ar bhainistiú an lárionaid fóillíochta agus ar na costais ghaolmhara le linn 2026, agus déanfaidh an coiste idirchaidrimh bainistíochta formhaoirseacht air sin.
- Tá an t-iarratas ar mhaoiniú EXEED ag dul ar aghaidh, agus faomhadh Chéim 1 faighte agus faomhadh Chéim 2 tosaithe; meastar go bhfaighidh gach lárionad €1m–€1.5m chun astaíochtaí carbóin a laghdú os cionn 200 tona in aghaidh na bliana.
- Tá eagair fhótavoltacha le toilleadh 100kW á suiteáil ag Ionaid Fóillíochta Bhéal Átha na Sluaighe agus Thuama i gcomhar leis an gcomhlacht bainistíochta.
- Tá feidhmchlár cistiúcháin Treo-Aimsitheora beartaithe do 2026, i gcomhpháirtíocht leis an bhFoireann um Ghníomhú ar son na hAeráide, chun tacú le huasghráduithe fabraice tógála agus chun éifeachtúlacht fuinnimh a fheabhsú.

ÁISEANNA NA COMHAIRLE AR MHAITHE LE SOCHAR EACNAMAÍOCHTA AGUS POBAIL ÁITIÚIL, OIDHREACTH, OIBRÍOCHTAÍ ÁISEANNA LÉIRMHÍNITHE

GNÍOMHAÍOCHTAÍ TÁSCACHA IN 2025:

- Thacaigh maoiniú le hoibriú Ionad Oidhreachta Bhaile Átha an Rí, atá á bhainistiú faoi fholéas ó Chomhairle Chontae na Gaillimhe.
- Chuir Ionad Cuairteoirí Chath Eachroma síneadh ceithre seachtaine lena shéasúr 2025, le feabhsuithe ar an bhfoirgneamh agus ar an gcarrchlós chun tacú le titim agus scannánú méadaithe d'inneall áirithe nua.
- D'éirigh go maith le Sraith Léachta Samhraidh 2025 in Eachroim, le sé imeacht lena n-áirítear taispeántas ceoil TG4 agus lá oidhreachta lánacmhainneachta, le tacaíocht ó Ghrúpa Pobail Chath Eachroma.
- Tháinig méadú 60% ar imeachtaí idir mí an Mheithimh agus mí Mheán Fómhair 2025 i gcomparáid le 2024, le méadú 20% ar líon na scoileanna, na ngrúpaí oidhreachta agus na gcuariteoirí, rinne TG4 taispeántas ceoil a scannánú ag an Ionad i mí Mheán Fómhair 2025, atá le craoladh in 2026, rud a chuir feabhas ar infheictheacht náisiúnta.
- Bhí agallamh maidir le Sraith Léachta Samhraidh ag Galway Bay FM i mí Lúnasa 2025, ag cur béime ar thábhacht chultúrtha an Ionaid.
- Cuireadh tacaíocht straitéiseach ar fáil don Oifigeach Turasóireachta agus do Chomhordaitheoir JTF chun an t-ionad a fhorbairt mar phríomhcheann scríbe turasóireachta agus chun an t-inneall áirithe nua a sheoladh in 2026.
- Cuireadh feabhsuithe aeistéitiúla ar charrchlós agus taobh amuigh an Ionaid i gcrích i gcomhar le foireann na Saoraidí.
- Tá oibreacha feabhsúcháin rochtana do Leabharlann Órán Mór ag dul ar aghaidh go dtí céim an chonartha agus na tairisceana.
- Leanadh le cothabháil agus feabhsú leanúnach Pháirc Rinn Mhíl i gcomhpháirtíocht leis an Scéim Fostaíochta Pobail.

TOGRAÍ DO 2026:

- Faoi réir maoinithe, leanfar le tacaíocht airgeadais d'Ionad Oidhreachta Bhaile Átha an Rí agus d'Ionad Cuairteoirí Chath Eachroma.
- Feabhsófar próifíl Ionad Eachroma trí imeachtaí 2026 agus trí rannpháirtíocht na meán.
- Leanfaidh an comhoibriú le Grúpa Pobail Chath Eachroma ag forbairt sraith léachtaí 2026.
- Cuirfear tacaíocht ar fáil chun inneall áirithe nua ar líne Ionad Eachroma a sheoladh agus a chur chun cinn.
- Faoi réir an bhuiséid, cuirfear síneadh leis an séasúr oscailte ón 1 Bealtaine go dtí deireadh mhí Mheán Fómhair 2026.
- Leanfar le hoibreacha criticiúla chun Ionad Eachroma a chothabháil, faoi réir maoinithe.
- Leanfar le feabhsuithe rochtana ar Leabharlann Órán Mór ar aon dul le ceaduithe pleanála agus sábháilteachta dóiteáin, faoi réir maoinithe.
- Ceapfar comhairleoirí, faoi réir maoinithe, chun an Plean Bainistíochta Foraoise a thabhairt cothrom le dáta.
- Leanfar de bhearta a dhéanamh chun deireadh a chur le crainn a bhfuil tionchar ag Críonadh Siar Fuinseoige orthu, faoi réir maoinithe.

OIBRIÚ MARGAÍ AGUS CORRTHRÁDÁLA AGUS IARRATAIS AR SCANNAÍOCHT

Tugtar breac-chuntas thíos ar na príomhghníomhaíochtaí a rinneadh in 2025 agus ar na tograí le haghaidh 2026 i ndáil le hiarratais ar chorrthrádáil agus ar scannánaíocht ar fud Chontae na Gaillimhe.

GNÍOMHAÍOCHTAÍ TÁSCACHA IN 2025:

Ceadúnais Corrrthrádála Eisithe

Eisíodh ceadúnais de réir na bhFodhlíthe Corrrthrádála do na bailte agus sráidbhailte seo a leanas: Baile Átha an Rí (5), Béal Átha na Sluaighe (7), An Clochán (5), An Gort (7), Baile Locha Riach (3), An Creagán (2), Dún Mór (7), Áth Cinn (1), Port Omna (6), Tuaim (8), Gleann na Madadh (1).

Ceadúnais Corrrthrádála bunaithe ar Ócáidí

Eisíodh ceadúnais bhreise le haghaidh imeachtaí sonracha:

- Féile Bhéal Átha Ghártha (14), Dún Mór (14), Cruinniú na mBád (8), Seó an Chlocháin (20), Féile Ealaíon an Chlocháin (3), Aonach an Tí Dhóite (9), Stalla Nollag Thuama (1), Stalla Nollag Bhéal Átha na Sluaighe (2)

Réimse	2024	2025	Difríocht de réir Céatadáin
Baile Átha an Rí	5	5	0%
Béal Átha na Sluaighe	10	7	-30%
An Clochán	6	5	-16%
An Gort	5	7	40%
Baile Locha Riach	3	3	0%
An Creagán	4	7	75%
Áth Cinn	1	1	0%
Port Omna	6	6	0%
Tuaim	8	8	0%
Gleann na Madadh	1	1	0%
Cruinniú na mBád, Cinn Mhara	0	8	100%
Béal Átha Ghártha	24	14	-41%
Dún Mór	27	14	-48%
Seó an Chlocháin	11	20	81%
Féile Ealaíon an Chlocháin	1	3	200%
Aonach an Tí Dhóite	9	9	0%
Béal Átha na Sluaighe (Fleasca Nollag)	1	1	0%
Tuaim (Fleasca Nollag)	1	1	0%

Figiúirí Corrrthrádála Foriomlána

- Iomlán in 2024: 123
- Iomlán in 2025: 120
- Athrú Céatadáin Foriomlán: -2.44%

In ainneoin méaduithe suntasacha ar imeachtaí cosúil le Seó an Chlocháin agus Cruinniú na mBád Chinn Mhara, léiríonn figiúirí foriomlána laghdú beag bliain ar bhliain. Tá sé seo i bpáirt mar gheall ar roinnt imeachtaí aon lae a roghnaigh gan díoltóirí bréagán a áireamh, rud a léirigh béim mhéadaitheach ar inbhuanaitheacht chomhshaoil agus ar tháirgí atá bunaithe ar phlaisteach a laghdú.

Iarrataí ar Scannánú

Tháinig méadú 42 % ar iarrataí ar scannánú ó 2024 go 2025, agus próiseáladh 10 n-iarratas le linn na tréimhse. Bhain an chuid is mó acu le láithreacha i gCeantar Bardasach Chonamara, agus bhain iarratas amháin ó Thuaim le léiriúchán *The Lost Children of Tuam*.

TOGRAÍ DO 2026:

Athbhreithniú ar Fhodhlíthe: Tús a chur le hathbhreithniú ar Fhodhlíthe 1998 le páirtithe leasmhara ábhartha chun riachtanais reatha trádála, treochtaí turasóireachta agus inbhuanaitheacht a léiriú.

Comharthaíocht: I gcomhar le hOifigí an Cheantair Bhardasaigh, comharthaíocht nuashonraithe a shuiteáil le haghaidh bána trádála ar fud an Chontae faoi réir maoiniú a bheith ar fáil.

Tacaíocht Scannánaíochta: Leanúint de luas a chur le hiarratais scannánaíochta chun príomhcheann scríbe scannánaíochta Chontae na Gaillimhe a chur chun cinn trí aird a tharraingt ar a thírdhreacha éagsúla, ar a oidhreacht chultúrtha agus ar a thallann áitiúil, agus gníomhaíocht eacnamaíoch agus turasóireacht a spreagadh ag an am céanna trí nochtadh méadaithe do na meáin.

AN GHAEILGE A CHUR CHUN CINN

GNÍOMHAÍOCHTAÍ TÁSCACHA IN 2025:

- Leanadh le ranganna Gaeilge (bunrang agus meánrang) don fhoireann agus do Chomhaltaí Tofa a bhfuil suim acu iontu, le seachadadh ar líne; Rinne 8 bhfoireann an scrúdú béil TEG.
- Tháinig ardú ar líon na n-iarratas ar Scoláireachtaí Gaeltachta Phádraig Mhic Phiarais ó 86 cinn in 2024 go 226 cinn in 2025, agus bronnadh 16 scoláireacht ar mhic léinn dara leibhéal.
- Chuaigh Scoil an Phiarsaigh i gcomhpháirtíocht le seirbhísí leabharlainne chun imeachtaí lán-Ghaeilge a óstáil ina rinneadh iniúchadh ar oidhreacht an Phiarsaigh trí na healaíona agus tríd an litríocht; Bhí thart ar 280 duine i láthair.
- Fuair baill foirne treoir leanúnach maidir le dualgais teanga agus dátheangachas, le tacaíocht ó Nótaí Treorach d'Fhostaithe faoin Scéim Teanga agus faoi Achtanna na dTeangacha Oifigiúla.
- Lean an Chomhairle uirthi ag comhoibriú leis an gCoimisinéir Teanga ar cheisteanna poiblí maidir le seirbhísí Gaeilge.
- Bhí Seachtain na Gaeilge á ceiliúradh ag seó amharclainne Gaeilge Branar, "Clann Lir", ar fud na gceantar bardasach, ar fhreastail thart ar 600 páiste scoile air.
- Ar an 24 Feabhra, reáchtáladh ceol agus siamsaíocht in Aitriam Halla an Chontae, agus craoladh an tarraingt Scoláireachta Gaeltachta beo.
- Ar an 7 Márta, bronnadh teastais scoláireachta sa Seomra Tionóil, agus ina dhiaidh sin bhí léirithe ó Bhranar, ó Choláiste Chroí Mhuire, ó Mháirtín Ó Dubhghaill agus ó Chomhaltas Cheoltóirí Charna.
- Leanadh de thacaíocht a thabhairt do thionscadal dátheangach Wonder Wander sa Spidéal agus don tionscnamh díospóireachta Soapbox le Leabharlann Bhéal Átha na Sluaighe agus Europe Direct.

TOGRAÍ DO 2026:

- Leanúint de threoir a chur ar fáil don fhoireann maidir le dualgais teanga agus dátheangachas i gcomhréir le scéim teanga na Comhairle.
- Acmhainní d'fheasacht teanga a chothabháil agus a leathnú chun tacú le soláthar seirbhísí Gaeilge.
- Líon na ranganna agus na gcúrsaí Gaeilge don fhoireann agus do na Baill a mhéadú, le béim ar chomhrá Gaeilge agus ar thumadh sa Ghaeltacht (faoi réir maoinithe).
- Leanúint ar aghaidh ag bronnadh Scoláireachtaí Phádraig Mhic Phiarais i gcomhpháirtíocht le coláistí Gaeilge sa chontae.
- Tosaíocht a thabhairt do chur chun cinn na catagóire Gaeilge i ndeontais phobail agus Gradaim an Chathaoirligh.
- Rannpháirtíocht na Comhairle a threorú in imeachtaí Sheachtain na Gaeilge i mí an Mhárta 2026.
- Leanúint de theagmháil a dhéanamh le grúpaí pobail chun an Ghaeilge a chur chun cinn.
- Páirt a ghlacadh i gCruinniú na nÓg.
- Tacú le díospóireacht Soapbox le Leabharlann Bhéal Átha na Sluaighe agus le Europe Direct.
- Cuidiú leis an tionscadal dátheangach Wonder Wander sa Spidéal.

BAINISTÍOCHT ÁISEANNA – RÉADMHAOIN NA COMHAIRLE / SLÁINTE &

GNÍOMHAÍOCHTAÍ TÁSCACHA IN 2025:

- Leanadh le seirbhísí cúraim agus bainistíochta saoráidí ar fud oifigí, leabharlanna agus ionaid shibhialta na Comhairle.
- Comhlíonadh ceanglais an Chláir Bainistíochta Sábháilteachta, lena n-áirítear tástáil PAT, cigireachtaí leictreacha, measúnuithe VDU, córais sábháilteachta tintrí agus dóiteáin, agus measúnuithe riosca statacha.
- Tá an éifeachtúlacht fuinnimh fós ina príomhfhócas ag an Aonad Saoráidí.
- Críochnaíodh staidéar féidearthachta ar chóiríocht oifige, agus ceapadh foireann deartha do shíneadh Halla an Chontae agus d'iarfheistiú domhain.
- Leanann próisis soláthair le haghaidh conarthaí saoráidí de luach ar airgead agus cáilíocht seirbhíse a áirithiú.
- Tá pleananna ar bun chun gineadóir cúltaca a shuiteáil, faoi stiúir na Seirbhíse Dóiteáin i gcomhpháirtíocht le IT.
- Leanann measúnuithe riosca agus faireachán Legionella ar aghaidh ar fud foirgnimh oifige agus leabharlainne.
- Rinneadh oibreacha cothabhála riachtanacha ag seanteach cúirte an Tí Dhóite chun an foirgneamh a choinneáil aimsirdhíonach agus chun rófhás an láithreáin a bhainistiú.

TOGRAÍ DO 2026:

- Tá Seirbhísí Corparáideacha ag déanamh dul chun cinn maidir le foireann deartha a cheapadh do shíneadh Halla an Chontae agus d'iarfheistiú domhain.
- Leanfar d'athbhreithniú a dhéanamh ar chonarthaí cothabhála chun costais a chothabháil agus a laghdú tuilleadh.
- Faoi réir maoinithe, forbrófar seirbhís bia the sa cheaintín agus déanfar feabhsuithe ar an Ionadphointe.

CARTLANNA AGUS TAIFID A BHAINISTIÚ

GNÍOMHAÍOCHTAÍ TÁSCACHA IN 2025:

- Leanadh de chroísheirbhísí cartlainne, lena n-áirítear nuashonruithe ar liostaí tuairisciúla agus ar an gcatalóg ar líne, agus faireachán ar dhálaí comhshaoil.
- Rinneadh dul chun cinn maidir le cúltacaí slándála agus ionadaithe tagartha do phríomhbhailiúcháin, lena n-áirítear grianghraif Jimmy Walshe agus Miontuairiscí Bhord Caomhnóra Locha Riach, ar tharraing an Bord aird orthu le linn Sheachtain na hOidhreachta le tacaíocht ón gComhairle Oidhreachta.
- Leanann an Chartlann Dhigiteach de rochtain dhomhanda 24/7 a chur ar fáil ar raon leathan bailiúcháin.
- Tá an tionscadal suirbhé léarscáile lasmuigh den láthair fós ar siúl, agus athbhreithniú á dhéanamh ar ábhair lena gcoinneáil nó lena ndiúscairt.
- Coimisiúnaíodh obair chaomhnaithe do roinnt cáipéisí páir de chuid Uí Cheallaigh, as Achadh Raithin.
- Lean seirbhísí léitheoirí ar aghaidh, agus tacaíodh le ceisteanna taighde agus cuireadh treoir ar fáil.
- Lean próiseáil cartlainne ar aghaidh i mbailiúcháin nua agus i mbailiúcháin atá ann cheana, lena n-áirítear Orduithe Feidhmiúcháin, Cláir na dTogthóirí, Miontuairiscí an Cheantair Bhardasaigh agus taifid stairiúla chúirte.
- Cuireadh comhairle bainistíochta taifead ar fáil d'aonaid na Comhairle, le nuashonruithe ar Sceidil Choinneála agus ar Dheimhnithe Diúscairthe.
- Tá ArcLink fós in úsáid chun taifid lasmuigh den láthair a bhainistiú, agus próiseáladh 679 iarratas aisghabhála faoi lár mhí Dheireadh Fómhair agus taifeadadh os cionn 146,850 iontráil.

TOGRAÍ DO 2026

- Leanúint de bhailiúcháin chartlainne a phróiseáil agus rochtain agus comhairle a chur ar fáil do thaighdeoirí.
- An clár cúltacaí slándála agus ionadaithe tagartha a choinneáil ar bun.
- Feasacht a chur chun cinn maidir le bailiúcháin Chartlann Chomhairle Chontae na Gaillimhe.
- Dul chun cinn a dhéanamh ar thionscadal an tsuirbhé léarscáile, athbhreithniú a dhéanamh ar léarscáileanna agus líníochtaí lasmuigh den láthair lena gcoinneáil nó lena ndiúscairt.
- Stóráil tráchtála a bhainistiú agus taifid neamhreacha a aisghabháil.
- Tacú le Rannóga na Comhairle chun sceidil aicmithe agus coinneála comhad a fhorbairt agus a chothabháil.
- Leanúint ar aghaidh ag obair le Seirbhísí Corparáideacha agus leis an tseirbhís Leabharlainne chun cóiríocht fheabhsaithe chartlainne agus stórála taifead a chinntiú.
- Comhoibriú ar bheartas caomhnaithe dhigitigh agus bainistiú cuí taifead a rugadh go digiteach a áirithiú.

CLÁR NA dTOGHTHÓIRÍ

GNÍOMHAÍOCHTAÍ TÁSCACHA IN 2025:

- Rinneadh ullmhúcháin do Thoghchán an Uachtaráin i mí Dheireadh Fómhair 2025.
- Rinneadh Clár na dToghthóirí a bhainistiú go gníomhach, agus rinneadh iarratais agus nuashonruithe nua a phróiseáil.
- Rinneadh dul chun cinn ar Thionscadal Nuachóirithe LGERS, agus tá an t-ascnamh chuig an mbunachar sonraí náisiúnta le déanamh faoi dheireadh 2025.
- Baineadh iontrálacha dúblacha, go háirithe ar fud na n-údarás áitiúil (Céim 2).
- Feabhsaíodh cruinneas trí UPSPanna, DOBanna agus Eircódanna a bhailiú; tacaíodh freisin le réamhchlárú daoine idir 16 agus 17 mbliana d'aois.
- Reáchtáladh ceardlann do na Chomhaltaí Tofa i mí Iúil 2025.
- Chuir feachtas ar na meáin shóisialta feachtas ar LGERS chun cinn.
- Léirigh agallamh Raidió Pobail Chonamara iarrachtaí glanta sonraí.
- Fuair an fhoireann treoir maidir le sonraí pearsanta a nuashonrú trí www.checktheregister.ie

TOGRAÍ DO 2026:

- Leanúint ar aghaidh ag bainistiú Chlár na dToghthóirí, lena n-áirítear nuashonruithe trí www.checktheregister.ie
- Iarratais atá ag baint úsáide as UPSPanna, DOBanna agus Eircódanna a bhailíochtú in aghaidh thaifid na Roinne Coimirce Sóisialaí.
- Céim 3 de Thionscadal Nuachóirithe LGERS a chur chun cinn, agus tá an t-ascnamh chuig Voter.ie beartaithe do R2–R3 2026.
- Feachtais áitiúla a reáchtáil chun toghthóirí a spreagadh chun a gcuid sonraí a athbhreithniú agus a nuashonrú
- Ullmhú d'imeachtaí toghcháin a d'fhéadfadh a bheith ann in 2026.

PLEANÁIL AGUS TACAÍOCHT CHORPARÁIDEACH / IONADAÍOCHT ÁITIÚIL /

Cuirtear tacaíocht riaracháin ar fáil don Phríomhfheidhmeannach, don Chathaoirleach, do Chomhaltaí Tofa, don Ghrúpa um Beartas Corparáideach agus do Chruinnithe na Comhairle.

SEIRBHÍŚÍ ARNA SEACHADADH DO CHRUIINNITHE IOMLÁNACHA COMHAIRLE AGUS DO CHOMHALTAÍ

GNÍOMHAÍOCHTAÍ TÁSCACHA IN 2025:

- Ullmhaíodh cláir oibre agus taifeadadh miontuairiscí do Ghnáthchruinnithe Iomlánacha, do Chruinnithe Iomlánacha Speisialta agus do Chruinnithe Iomlánacha Bliantúla na Comhairle.
- Foilsíodh cláir oibre, miontuairiscí agus doiciméid ar an Eislíon.
- Éascaíodh Cruinnithe an Ghrúpa um Beartas Corparáideach.
- Bainistíodh léirithe spéise le haghaidh oiliúna agus comhdhálacha, agus tiomsaíodh tuarascálacha le haghaidh údarú ón gComhairle.
- Socraíodh oiliúint inmheánach i gcomhréir le Plean Oiliúna agus Forbartha na gComhaltaí.
- Próiseáladh éilimh taistil, chothaithe agus ionadaíochta do Chomhaltaí.
- Chuir na Comhaltaí achoimrí comhdhála isteach agus ullmhaíodh tuarascálacha do chláir oibre na Comhairle.
- Coinníodh bunachar sonraí tinrimh le haghaidh chruinnithe uile na Comhairle, lena n-áirítear SPCanna, Ceantair Bhardasacha agus coistí.
- Tiomsaíodh Clár Poiblí tinrimh agus íocaíochtaí Comhairleoirí.

- Coinníodh Clár Eitice do Chomhairleoirí agus cuireadh tacaíocht ar fáil le haghaidh Dearbhuithe Síntiús.
- Éascaíodh Fáiltithe Cathartha mar fhreagairt ar thograí ón gComhairle Iomlánach.
- Comhordaíodh cruinnithe leis na hAmbasadóirí ar cuairt leis an gCathaoirleach agus leis an bPríomhfheidhmeannach.
- Glacadh le Plean Corparáideach 2025–2029 an 25 Samhain 2024.
- Glacadh le Plean Bliantúil Seachadta Seirbhíse 2025 an 27 Márta 2025.

SEIRBHÍSÍ A SHOLÁTHRAÍONN SEIRBHÍSÍ CORPARÁIDEACHA DON EAGRAÍOCHT

GNÍOMHAÍOCHTAÍ TÁSCACHA IN 2025:

- Coinníodh Clár Eitice don fhoireann iomchuí.
- Rinne Seirbhísí Corparáideacha Taifeadadh Orduithe an Phríomhfheidhmeannaigh a thaifeadadh agus a uimhriú do Sheirbhísí Corparáideacha agus Airgeadas.
- Feidhmíonn Seirbhísí Corparáideacha mar idirchaidreamh le hOifig an Ombudsman, agus comhordaíonn siad gach comhfhreagras trí chóras rianaithe.

TOGRAÍ DO 2026:

- Leanfaidh Seirbhísí Corparáideacha de thacaíocht a thabhairt don Chathaoirleach, do Chomhaltaí Tofa agus do Chruinnithe Iomlánacha na Comhairle.
- Coimeádfaidh an Chomhairle an Clár Eitice agus cuideoidh sí le Comhaltaí le Ráitis Síntiús.
- Foilseofar sonraí na n-íocaíochtaí uile le Comhaltaí Tofa, lena n-áirítear íocaíochtaí le haghaidh Comhlachtaí Seachtracha.
- Tacóidh an tAonad go gníomhach leis an nGrúpa Beartais Chorporáidigh.
- Leanfar le comhlíonadh reachtúil na reachtaíochta um Chosaint Sonraí, um Shaoráil Faisnéise agus um Rochtain ar Fhaisnéis faoin gComhshaol, mar aon le tacaíocht de cheisteanna an Ombudsman.

COSAINT SONRAÍ

- Tá cosaint sonraí fós lárnach do rialachas agus seachadadh seirbhíse Chomhairle Chontae na Gaillimhe. Leanann an Chomhairle ag feidhmiú i gcomhréir iomlán leis an GDPR agus leis an Acht um Chosaint Sonraí 2018, ag leabú prionsabail ar nós Príobháideacht trí Dhearadh, Príobháideacht trí Réamhshocrú agus Trédhearcacht ar fud na n-oibríochtaí go léir.
- Tugann an tOifigeach Cosanta Sonraí (OCS), atá lonnaithe i Seirbhísí Corparáideacha, comhairle maidir le comhlíonadh, déanann sé monatóireacht ar chleachtais sonraí agus cinntíonn sé próiseáil dhleathach, chothrom agus thrédhearcach. Tá OCS ar thús cadhnaíochta freisin maidir le dúshláin atá ag teacht chun cinn lena n-áirítear eitic IS, cibearshlándáil agus claochlú digiteach, agus coinníonn sé rannpháirtíocht dhíreach ar bun leis an gCoimisiún um Chosaint Sonraí.
- Cuirtear oiliúint agus feachtas foirne ar fáil ar bhonn leanúnach chun tuiscint chomhsheasmhach ar oibleagáidí cosanta sonraí a áirithiú.
- Ag féachaint chun cinn, leanfaidh an Chomhairle dá creat rialachais sonraí a neartú, tríd an bpríobháideacht a leabú sa nuálaíocht agus trí mhuinín an phobail as gach tionscnamh sonraibhunaithe a choinneáil ar bun.

GNÍOMHAÍOCHTAÍ TÁSCACHA IN 2025:

- Is é an tInneall Príobháideachais an t-ardán lárnach i gcónaí maidir le comhlíonadh RGCS, le deaiseanna feabhsaithe agus sreafaí oibre DSAR a tugadh isteach in 2025.
- Tá Curadh Sonraí ainmnithe ag gach Aonad Comhairle chun tacú le húinéireacht áitiúil ar chosaint sonraí.
- Rinneadh Fógraí Príobháideachta, Comhaontuithe Próiseála Sonraí agus RoPA a athbhreithniú agus a thabhairt cothrom le dáta chun riachtanais atá ag teacht chun cinn a léiriú, go háirithe maidir le seirbhísí tríú páirtí agus néalseirbhísí.
- Cuireadh sraith nua modúl oiliúna i bhfeidhm i lár na bliana, a seachadadh go leanúnach anois seachas go tréimhsiúil.
- Rinneadh oiliúint ar líne a shruthlíniú ina seisiúin ghonta ráithiúla, le soláthar uathoibríoch ag cinntiú taifid chruinne foirne.
- Tugadh tús áite d'oiliúint phearsanta do róil ard-idirghníomhaíochta, lena n-áirítear Gardaí Tarrthála Trá, Aonad na mBóithre agus NRPO.
- Tháinig nuashonruithe míosúla R-phoist in ionad na nuachtlitreach ráithiúla, le tacaíocht ó acmhainní inlín a nuashonraítear go rialta.
- Rinneadh 28 DSAR a phróiseáil faoi mhí Dheireadh Fómhair 2025, agus bhí tacair chasta sonraí agus comhordú trasaonad i gceist le go leor acu. Bhí na diúltuithe teoranta do chásanna nach raibh sonraí ar fáil nó lasmuigh den raon feidhme reachtach.
- Cuireadh fardal iomlán TCI i gcrích chun comhlíonadh threoraíocht an Choimisiúin um Chosaint Sonraí a chinntiú agus chun ullmhú d'athruithe amach anseo ar chórais phobalbhunaithe.

TOGRAÍ DO 2026:

- Rialachas IS a leabú i gcomhréir le Gníomh an Aontais um an Intleacht Shaorga agus RGCS, lena n-áirítear trédhearcacht, cothroime agus formhaoirseacht le haghaidh córais ardriosca.
- Ullmhaigh d'Acht Sonraí an AE (ó Mheán Fómhair 2025) agus nuashonruithe ar Acht um Chosaint Sonraí na hÉireann 2018, ag díriú ar chomhroinnt agus iniomparthacht sonraí.
- Feabhas a chur ar láimhseáil DSARanna casta trí uathoibriú agus trí chomhoibriú tras-aonad.
- Micrfhoghlaim ráithiúil a sholáthar maidir le heitic IS, DPIAnna agus ábhair chomhlíontachta atá ag teacht chun cinn.
- Creataí DPIA a thabhairt cothrom le dáta chun rioscaí intleachta saorga agus cibearshlándála a chur san áireamh le haghaidh gach tionscadail nua.
- Acmhainní soiléire beartais agus treorach a leathnú agus a chothabháil don fhoireann i ngach rannóg.
- Iniúchtaí struchtúrtha ar chosaint sonraí agus athbhreithnithe ar chomhlíonadh a dhéanamh chun rioscaí a shainaithint agus chun cleachtas a fheabhsú.
- Nuashonruithe míosúla foirne a eisiúint maidir le forbairtí cosanta sonraí, a chuirfear in ionad na nuachtlitreach ráithiúla.

SAORÁIL FAISNÉISE /ROCHTAIN AR FHAISNÉIS MAIDIR LEIS AN gCOMHSHAOL

Feidhmíonn an tOifigeach FOI/AIE, atá lonnaithe i Seirbhísí Corparáideacha, mar an teagmhálaí lárnach d'Oifigh Cinn-teoirí agus Achomhairc FOI agus AIE, chomh maith leis an GBRÁ agus oifigí an Choimisinéara Faisnéise. Déantar gach iarratas FOI agus AIE a phróiseáil agus a rianú trí Sheirbhísí Corparáideacha, agus coimeádtar Loga Nohta le haghaidh iarrataí FOI.

GNÍOMHAÍOCHTAÍ TÁSCACHA IN 2025:

GNÍOMHAÍOCHTAÍ TÁSCACHA UM SHAORÁIL FAISNÉISE IN 2025:

Fuarthas 166 iarratas suas go dtí deireadh mhí Dheireadh Fómhair 2025. Eisíodh cinntí mar seo a leanas:

- Deonaíodh 25 díobh, deonaíodh 60 díobh go páirteach, diúltaíodh 29 díobh, tarraingíodh siar 20 díobh, tarraingíodh siar 15 díobh agus déileáladh leo lasmuigh de FOI, aistríodh 2 díobh chuig údarás eile, 15 cinn díobh ar feitheamh.

ROCHTAIN AR FHAISNÉIS FAOIN GCOMHSHAOL GNÍOMHAÍOCHTAÍ TÁSCACHA IN 2025:

Fuarthas 31 iarratas go dtí deireadh mhí Dheireadh Fómhair 2025. Eisíodh cinntí mar seo a leanas:

- 8 gcinn a deonaíodh, 5 cinn a deonaíodh go páirteach, 11 cheann a diúltaíodh, 1 cheann a aistríodh chuig údarás eile, 6 chinneadh ar feitheamh.

RIALACHAS CORPARÁIDEACH LENA nÁIRÍTEAR DUALGAS NA hEARNÁLA POIBLÍ

Soláthraíonn Rialachas Corparáideach an creat le haghaidh maoirseachta, cuntasachta agus comhordú straitéiseach ar fud príomhréimsí lena n-áirítear Bainistíocht Riosca, Cosaint Leanaí, an Plean Corparáideach, Dualgas na hEarnála Poiblí agus Leanúnachas Gnó.

Leanann Meitheal Rialachais traseagraíochta de dhea-chleachtas a stiúradh agus a leabú ar fud na Comhairle, rud a chuireann úinéireacht chomhroinnte agus feabhas leanúnach chun cinn.

I gcomhréir le hAlt 42(2)(a) d'Acht IHREC 2014, rinne Comhairle Chontae na Gaillimhe athbhreithniú agus nuashonrú ar a Plean Cur Chun Feidhme maidir le Dualgas na hEarnála Poiblí agus ar a Leabhar Fianaise i mí an Mhárta 2025 chun treoir IHREC a eisíodh i mí na Nollag 2024 a léiriú. Áirithíodh leis sin comhsheasmhacht le Plean Corparáideach 2025–2029 agus cuireadh ar an eolas é faoi Phlean Gníomhaíochta Bliantúil 2025 maidir le Dleacht, a d'fhormheas an Fhoireann Bainistíochta an 25 Márta 2025.

GNÍOMHAÍOCHTAÍ TÁSCACHA IN 2025:

- Tá Plean Corparáideach 2025–2029 á chur chun feidhme faoi láthair, agus glacadh le Plean Bliantúil Seachadta Seirbhíse 2025.
- Tá córas Bainistíochta Riosca ViClarity ag feidhmiú go hiomlán, le ceardlanna a reáchtáladh i mí na Bealtaine 2025 agus nuashonruithe leanúnacha.
- Foilsíodh Beartas nuashonraithe um Chosaint agus Leas Leanaí agus Ráiteas um Chumhdach, agus cuireadh Measúnú Riosca Aonaid i gcrích i mí an Mheithimh.
- Príomhbheartais a ndearnadh athbhreithniú orthu faoi Phlean Gníomhaíochta Bliantúil 2025 maidir le Dleacht, lena n-áirítear Measúnuithe Tionchair ar Chearta an Duine agus ar Chomhionannas.
- Doiciméid nuashonraithe: Beartas um Chosaint Leanaí, Ráiteas um Chumhdach, Plean Gníomhaíochta um Sheirbhís do Chustaiméirí, Beartas um Bainistiú Riosca agus Ciste um Ghníomhú ar son na hAeráide don Phobal.
- Cuireadh trí cinn de cheithre sheimineár gréasáin oiliúna éigeantacha maidir le Dualgas na hEarnála Poiblí i gcrích in 2025.
- Tá nuashonrú á dhéanamh ar Fhoscríbhinn 3 den Chóras Bainistíochta Leanúnachais Gnó, agus tá athbhreithniú iomlán beartaithe do 2026.

TOGRAÍ DO 2026:

- Leanfar d'athbhreithnithe riosca ráithiúla i rith 2026 tríd an gCóras um Chomhlíonadh ViClarity.
- Tuairisceofar dul chun cinn an Phlean Chorpáraidigh gach ráithe, le tacaíocht ó bhogearraí nua le haghaidh faireachán struchtúrtha.
- Leanfar ar aghaidh le hobair Dhleachta na hEarnála Poiblí faoi Phlean Gníomhaíochta Bliantúil Dleachta 2026.
- Tuairisceoidh an Mheitheal um Rialachas Corparáideach nuashonruithe don Fhoireann Bainistíochta agus foilseoidh sí torthaí sa Tuarascáil Bhliantúil.
- Áireofar nuashonruithe do na Comhaltaí Tofa i dTuarascálacha Bainistíochta Míosúla.
- Cuirfear tús le hathbhreithniú ar an gCóras Bainistíochta Leanúnachais Gnó i R1 2026.

SEIRBHÍS DO CHUSTAIMÉIRÍ, CUMARSÁID AGUS NA MEÁIN SHÓISIALTA

GNÍOMHAÍOCHTAÍ TÁSCACHA IN 2025:

Lean Seirbhísí Corparáideacha ag comhordú gníomhaíochtaí seirbhíse do chustaiméirí ar fud na Comhairle. Ba í an Fhoireann Seirbhísí Custaiméirí an chéad phointe teagmhála don phobal tar éis na rannpháirtíochta tosaigh tríd an lasc-chlár. Lean Deasc Fáiltithe Seirbhísí do Chustaiméirí ar an mbunurlár ag Áras an Chontae ag feidhmiú go héifeachtach, ag soláthar atreorú éifeachtach agus láimhseáil ceisteanna do chuirteoirí. Coinníodh an tseirbhís teileafóin ón suíomh seo freisin, agus chuir an tIonad Seirbhísí do Chustaiméirí tacaíocht bhreise ar fáil ar an dara hurlár.

- Tháinig méadú 11 % ar na meáin shóisialta ar fud X, Facebook agus Instagram, agus tháinig méadú ar ábhar arna ghiniúint ag an bhfoireann agus ar chomhtháthú i bhfeachtais na Comhairle.
- Cuireadh tús le hathbhreithniú ar Bheartas na Meán Sóisialta, agus tá sé le cur i gcrích go luath in 2026.
- Bhí an fhoireann i gceannas ar 'Lá na Comhairle 2025', ag táirgeadh ábhair inmheánacha agus ag comhordú ionchur tras-stiúrtóireachta.
- Tá seoltaí R-phoist customerservices@galwaycoco.ie agus gaeilge@cocogaillimh.ie fós ina bpríomhphointí teagmhála don fhoireann agus do cheisteanna poiblí.
- Feidhmíonn Seirbhísí do Chustaiméirí mar phríomhtheagmhálaí na Comhairle do Chomhairliúcháin Phoiblí Rialtais.
- Is iad Seirbhísí Custaiméirí a bhainistíonn córais rochtana dorais agus carrchlóis, agus tugadh isteach beartas rochtana nuashonraithe in 2025.
- Leantar d'fhairéachán a dhéanamh ar chóras teileafóin Luware Nimbus, agus tá an oiliúint beartaithe don 5 Samhain 2025.
- Tabharfar an Tionscadal Straitéise Cumarsáide chun críche faoi mhí na Nollag 2025, rud a chuirfidh feabhas ar chumarsáid inmheánach agus sheachtrach.
- Eisíodh nuachtlitir foirne i mí na Nollag 2024, agus tá sé beartaithe í a atheisiúint i mí na Nollag 2025.

Straitéis agus Córais Seirbhíse do Chustaiméirí

- Athbhunaíodh Grúpa na nOifigeach Seirbhísí Custaiméirí, ag teacht le chéile gach ráithe chun dea-chleachtas a roinnt.
- Seolfar Plean Gníomhaíochta nua um Sheirbhís do Chustaiméirí i mí na Nollag 2025, ina gcuimseofar Dualgas na hEarnála Poiblí, treoir maidir le gearáin CCMA agus comhlíonadh inrochtaineachta an Aontais.
- Tugadh Córas Rianaithe Bainistithe Cásanna Custaiméirí isteach chun láimhseáil agus cuntasacht ceisteanna a fheabhsú.
- Cuireadh tús leis an Tionscadal Straitéise um Fheabhsú Custaiméirí i mí Lúnasa 2025 chun seachadadh agus inrochtaineacht seirbhíse a fheabhsú.

Comhoibriú Saoráidí

- Cuireadh Grosvenor ar bord i mí Iúil 2025, agus tá iniúchtaí míosúla i bhfeidhm anois ar fud shuíomhanna na Comhairle.
- Tugadh isteach Beartas athbhreithnithe maidir le Rochtain Dorais/Siogairlín chun slándáil foirgneamh a neartú.

Rannpháirtíocht na Foirne agus an Phobail

- Reáchtáladh cúig lá d'imeachtaí Meastacháin Foirne Deiridh Bliana in Áras an Chontae, ag aithint thiomantas na foirne agus ag spreagadh rannpháirtíocht neamhfhoirmiúil.
- Thacaigh Seirbhísí do Chustaiméirí le himeachtaí Oifig na Gaeilge i Halla an Chontae agus i Ros Muc, agus ghlac breis agus 400 rannpháirtí páirt i gceiliúradh Scoil an Phairsaigh agus Sheachtain na Gaeilge.
- Chuidigh sé leis an Oifigeach Gaeilge Scoláireachtaí Gaeltachta 2025 a óstáil, áit ar tháinig méadú suntasach ar líon na n-iarratas de bharr poiblíochta feabhsaithe.

Imeachtaí Aimsire

Le linn Stoirm Éowyn (24–26 Eanáir 2025), thug na foirne Seirbhísí Custaiméirí agus Cumarsáide freagra comhordaithe ar gach ardán.

- Eisíodh 79 post ar na meáin shóisialta a bhain le stoirmeacha, rud a thug nuashonruithe tráthúla don phobal, do chomhaltaí tofa, d'ionadaithe ón Oireachtas agus don fhoireann.
- Gineadh le poist 820,000 imprisean, an líon ba mhó riamh, i mí Eanáir 2025.
- D'oibrigh an fhoireann seacht lá na seachtaine le linn na stoirme, ag cinntiú shábháilteacht an phobail agus leanúnachas seirbhíse.
- Leanann Seirbhísí do Chustaiméirí ag bainistiú gach cumarsáide a bhaineann leis an aimsir, lena n-áirítear clúdach deiridh seachtaine, le méadú suntasach ar ghníomhaíocht le bliain anuas.

TOGRAÍ DO 2026:

- An Plean Gníomhaíochta um Sheirbhís do Chustaiméirí a sheachadadh i gcomhréir leis an Straitéis um Sheirbhísí Ardchaighdeán do Chustaiméirí.
- An Straitéis Cumarsáide a chur i bhfeidhm chun bainistiú faisnéise inmheánach agus seachtrach a fheabhsú, ailínithe le spriocanna comhionannais agus corparáideacha.
- Teimpléid bhrandála agus tuairiscithe nua a thabhairt isteach de réir mholtaí iniúchóireachta RPS.
- Cruinnithe Grúpa na nOifigeach Seirbhísí Custaiméirí a chothabháil chun tacú le comhoibriú.
- Spriocdhíriú ar fhás 10 % ar ardáin na meán sóisialta faoi 2026.
- Rochtain ar sheirbhís a fheabhsú do dhaoine faoi mhíchumas, ag tacú le tiomantais Dhualgas na hEarnála Poiblí.
- Úsáid na meán sóisialta a leathnú mar phríomhbhealach cumarsáide do chustaiméirí.
- Athbhreithniú a dhéanamh ar an Straitéis um Sheirbhísí do Chustaiméirí chun riachtanais agus tosaíochtaí athraitheacha a léiriú.
- 'Lá na Comhairle 2026' níos láidre a phleanáil chun feachtas an phobail a threisiú.

GNÍOMHAÍOCHT INIÚCHTA INMHEÁNACH

Is gníomhaíocht neamhspleách oibiachtúil dhearbhaite agus chomhairleach í an iniúcháireacht inmheánach a chuireann luach breise le hoibríochtaí eagraíochtúla agus a fheabhsaíonn iad. Tacaíonn sé le cuspóirí a bhaint amach trí chur chuige córasach, disciplínithe chun meastóireacht agus feabhsú a dhéanamh ar phróisis bainistithe riosca, rialaithe agus rialachais. Tugann an tAonad um Iniúcháireacht Inmheánach dearbhú don Phríomhfheidhmeannach maidir le leordhóthanacht agus éifeachtacht i ndáil le córais rialaithe inmheánaigh agus bainistithe riosca na Comhairle. Tá a chuid oibre á treorú ag an bPlean Iniúchta Inmheánaigh bliantúil, a forbraíodh i gcomhar leis an bhFoireann Feidhmiúcháin agus leis an gCoiste Iniúcháireachta.

GNÍOMHAÍOCHTAÍ TÁSCACHA IN 2025:

Cuireadh cúig thuarascáil iniúcháireachta i gcrích faoi Phlean Iniúchta Inmheánaigh 2025, agus bhí dhá athbhreithniú fós ar siúl ag deireadh na bliana. Rinneadh seiceálacha comhlíontachta ar phionóis maidir le hÚs Prasíocaíochta, LVPanna, aisíocaíochtaí MTO agus dioscaí díolmhaithe.

Tugadh aghaidh san obair leantach ar mholtaí atá fós gan réiteach ó iniúchtaí roimhe seo agus ó Litir Bhainistíochta um LGA. Cuireadh seiceálacha ráithiúla ar fháltais agus lóisteálacha oifige airgid i gcrích, mar aon le stocanna tréimhsiúla agus stocanna deiridh bliana ag Áras an Chontae agus seiceálacha leathbhliantúla ag oifigí MTO ar an gCeathrú Rua agus i mBéal Átha na Sluaighe.

Cuireadh dualgais rúnaíochta ar fáil don Choiste Iniúcháireachta, a tháinig le chéile cúig huaire, agus don LGIAN náisiúnta. Ghlac an fhoireann páirt ghníomhach freisin sa NWIAN agus chuir siad tuarascálacha reachtúla maidir le AFS2024 agus gníomhaíochtaí bliantúla an Choiste Iniúcháireachta i gcrích.

TOGRAÍ DO 2026:

I measc na bpríomhthosaíochtaí do 2026 tá an Plean um Iniúcháireacht Inmheánach a dhréachtú lena fhormheas, athbhreithniú a dhéanamh ar mholtaí ó iniúchtaí 2025 agus iniúchtaí sceidealaithe a chur i gcrích. Leanfaidh an fhoireann ar aghaidh ag tacú leis an gCoiste Iniúcháireachta, ag freastal ar chruinnithe líonra agus ag cinntiú go gcomhlíontar an Cód Caiteachais Poiblí.

Díreoidh an obair leanúnach ar chomhlíonadh beartais, ar thástáil luacha ar airgead agus ar sheiceálacha tréimhsiúla ar Chártaí Ceannaigh ar Luach Íseal, ar Chártaí Breosla, ar an Oifig Mótarchánach agus Airgid Thirim, ar Phionóis Úis Prasíocaíochta agus ar shruthanna ioncaim eile, faoi réir na n-acmhainní atá ar fáil.

FORBAIRT AGUS COMHATHÁTHÚ TUAITHE, POBAIL AGUS TURASÓIREACHTA

Leanann an rannóg Forbartha agus Lánpháirtíochta Tuaithe, Pobail agus Turasóireachta ag tacú le forbairt inbhuanaithe ar fud Chontae na Gaillimhe, ag seachadadh raon leathan tionscnamh straitéiseach agus pobail in ainneoin acmhainní teoranta. Chuidigh comhpháirtíochtaí láidre le páirtithe leasmhara éagsúla leis an tionchar is mó is féidir a imirt.

I measc na bpríomhréimsí fócais bhí turasóireacht, forbairt spóirt agus chultúrtha, mar aon le hinfheistíocht tuaithe agus áineasa níos leithne trí chlár ar nós CLÁR, TVRS agus ORIS.

Trí obair an LCDC, PPN, Contae Sláintiúil na Gaillimhe agus tionscnaimh ar nós SICAP, CSS, CEP, Aoisbhá, Fóram um Chomhtháthú Pobail agus Bailte Slachtmhara, leanann an Roinn le pobail a chumhachtú agus caighdeán na beatha a fheabhsú.

FORBAIRT POBAIL

COISTE FORBARTHA POBAIL ÁITIÚIL (LCDC)

GNÍOMHAÍOCHTAÍ TÁSCACHA IN 2025:

- Reáchtáil an LCDC ceithre chruinniú go dtí seo in 2025, in éineacht le cruinnithe fochoiste ar SICAP, Sláinte agus Folláine, agus cur i láthair ó ghníomhaireachtaí seachtracha. Tá dhá chruinniú eile beartaithe do mhí na Samhna agus do mhí na Nollag.
- Fuarthas leithdháileadh €183,086 faoin gClár Feabhsaithe Áitiúil le haghaidh tacaíochtaí caipitil, ag tabhairt tús áite do dheisiúcháin ar scála beag, d'oibreacha éifeachtúlachta fuinnimh agus do threalamh le húsáid ag an bpobal. Maoiníodh 111 iarratas san iomlán, agus tarraingíodh anuas na deontais uile in 2025. Thacaigh Ciste Reatha ar leith de €30,514 le 51 grúpa le costais reatha cosúil le leictreachas, árachas agus cíós.
- D'fhreastail foireann tacaíochta LCDC ar imeacht líonraithe náisiúnta an 15 Deireadh Fómhair i gCora Droma Rúisc, áit ar roinneadh nuashonruithe ar oibríochtaí LCDC, SICAP, an Clár Feabhsaithe Áitiúil, agus straitéisí agus pólóitáí gaolmhara.
- Tar éis d'Fhorbairt Tuaithe na Gaillimhe tarraingt siar ó Bheart SICAP Oileáin na Gaillimhe, ceapadh Comhar na nOileáin agus cuireadh tús lena sheachadadh i mí Eanáir 2025. Chadaigh an LCDC Plean Bliantúil SICAP 2025 thar thrí Bheart, ag tacú le grúpaí pobail, fiontair shóisialta agus daoine aonair trí thacaíochtaí oiliúna, oideachais agus fostaíochta. Cuirfear cás-staidéar i láthair ag deireadh na bliana.
- Leanann Clár Chumhachtú na bPobal ar aghaidh i gCeantar Uirbeach Beag Bhéal Átha na Sluaighe ID 067017010, ceann de na ceantair is mó faoi mhíbhuntáiste go náisiúnta. Tá CLG Forbartha Tuaithe na Gaillimhe i gceannas ar an gclár, ag obair le páirtithe leasmhara agus gníomhaireachtaí áitiúla chun aghaidh a thabhairt ar riachtanais aitheanta trí Phlean Oibre agus Buiséad bliantúil.

CONTAE NA GAILLIMHE SLÁINTIÚIL 2025

Leanann clár 2025 ag neartú sláinte agus folláine ar fud gach pobail i gContae na Gaillimhe. Le tacaíocht ón mbuiséad atá beartaithe, tá réimse leathan tionscnamh tar éis folláine fhisiciúil, mheabhrach agus shóisialta a chur chun cinn. Leagtar béim láidir sa chlár ar an gcuimsiú, ar an gcumhachtú agus ar an inbhuanaitheacht, lena n-áiríthítear rochtain ar thacaíochtaí fóinteacha lena bhfeabhsaítear an cháilíocht saoil.

AN CLÁR SLÁINTE UM CHUMHACHTÚ NA mBAN

Tacaíonn an tionscnamh spriocdhírthe seo le sláinte agus folláine na mban ar fud Chontae na Gaillimhe agus a oileáin amach ón gcósta. Trí chainteanna hibrídeacha a shruthaíodh chuig áiteanna éagsúla, cuireadh plé faoi stiúir saineolaithe ar fáil maidir le príomhábhair sláinte, agus tá rannpháirtíocht agus maireachtáil shláintiúil curtha chun cinn ag gníomhaíochtaí áitiúla agus ag grúpaí ban.

Is é is aidhm don chlár oideachas a chur ar mhná, iad a chumhachtú agus iad a nascadh trí chleachtais a chuireann an tsláinte chun cinn a chomhtháthú sa saol laethúil. I measc na bpríomh-chomhpháirtithe tá Feidhmeannacht na Seirbhíse Sláinte (FSS), Comhairle na nOileán, Fóram Chonamara, Oifigigh Nasctha Leathanbhanda agus ionaid acmhainní áitiúla.

CLÁR DE CHUID CAFÉ NÉALTRAITHE CHONAMARA

Mar fhreagra ar riachtanas áitiúil, bunaíodh Caiféanna Néaltraithe míosúla i gcúig cheantar i gConamara trí chomhpháirtíocht le Fóram Chonamara, Cumann Alzheimer na hÉireann agus maoiniú ó Ghaillimh Shláintiúil, Éire Ildánach agus Ciste Crannchuir FSS.

Ag tógáil ar an rath a bhí ar chaiféanna i gCloch na Rón agus i Leitir Fraic, cuireann an clár sólaistí, ealaíona agus ceardaíocht ar fáil, chomh maith le cleachtadh séimh i suíomh atá neamhdhíobhálach don néaltrú. Cuidíonn leabhair chuimhne phearsantaithe, le tacaíocht ó Éire Ildánach, le scéalta aonair a chaomhnú.

Cuireadh oiliúint éascaitheora ar fáil chun tacú le cáilíocht agus inbhuanaitheacht. Seolfar feachtas feasachta nua, ‘Understand Together’, in éineacht le Feidhmeannacht na Seirbhíse Sláinte (FSS) chun tuiscint agus tacaíocht phobail níos fearr a chur chun cinn.

CLÁR SLÁINTE AGUS FOLLÁINE FEIRMEOIRÍ

Agus aitheantas á thabhairt do na dúshláin shonracha atá os comhair an phobail feirmeoireachta, tá tacaíochtaí spriocdhírthe sláinte agus folláine curtha ar fáil ag an gclár seo ar fud an chontae. I measc na dtionscnamh bhí seiceálacha sláinte soghluaiste ag marglanna agus ag imeachtaí talmhaíochta, feachtais mheabhairshláinte, agus ceardlanna maidir le bainistiú struis agus gníomhaíocht choirp. Tá sé mar aidhm ag an gclár bualadh le feirmeoirí san áit ina bhfuil siad, ag tairiscint tacaíochtaí inrochtana agus ábhartha chun folláine fhadtéarmach a chur chun cinn. I measc na bpríomh-chomhpháirtithe tá Teagasc, an IFA, Meabhairshláinte Éireann, FSS agus Éire Shláintiúil Mhaigh Eo agus Ros Comáin. Rinneadh dul chun cinn suntasach in 2025 chun tacú le sláinte feirmeoirí.

TIONSCADAIL AGUS IMEACHTAÍ AN CHOMHPHOBAIL

Thacaigh maoiniú le tionscadail phobail a fhorbraíonn nasc pobail agus a chuireann maireachtáil shláintiúil chun cinn. Áirítear orthu sin grúpaí reatha, imeachtaí iomlánaíocha, ranganna aeróbacha, gníomhaíochtaí folláine idirghlúine, laethanta feasachta agus tacaíocht do ghairdíní pobail agus fás bia. Is é an aidhm atá ann naisc shóisialta a neartú agus stíleanna maireachtála níos sláintiúla a spreagadh trí ghníomhaíocht chuimsitheach faoi stiúir an phobail. Leithdháileadh maoiniú ar ghrúpaí ar fud Earnálacha Pobail agus Deonacha na Gaillimhe, chomh maith le heagraíochtaí pobail áitiúla.

TOGRAÍ DO 2026:

- Beidh sé mar phríomhfhócas do 2026 Córas Faireacháin a fhorbairt chun seachadadh an chéad Phlean Cur Chun Feidhme LECP a rianú, le tuairisciú rialta don LCDC. Ullmhófar Pleananna Bliantúla SICAP freisin chun aghaidh a thabhairt ar mhíbhuntáiste agus ar eisiamh sóisialta ar fud na dtrí Bheart sa chontae.
- Leanfar le tacaíochtaí meabhairshláinte ar fud Chontae na Gaillimhe agus na n-oileán amach ón gcósta trí cheardlanna, grúpaí tacaíochta agus feachtais feasachta. Ag tógáil ar chlár Shláintiúla Chontae na Gaillimhe, díreofar iarrachtaí ar thionscnaimh amhail an caifé néaltraithe, Clár na mBan agus stoc na bhfeirmeoirí a dhéanamh.
- Cuirfidh clár nua gníomhaíocht choirp agus folláine chun cinn trí shiúlóidí, ranganna aclaíochta agus imeachtaí spóirt. Spreagfar ithe sláintiúil trí cheardlanna cócaireachta agus trí ghníomhaíochtaí atá dírithe ar chothú i suíomhanna pobail.
- De réir mar a athsheolfar imeachtaí pobail, leagfar béim láidir ar an tsláinte agus ar an bhfolláine, le hoideachas, acmhainní agus cainteanna spriocdhírithe chun tacú le sláinte na mban agus na bhfear araon. Is é is aidhm do na hiarrachtaí sin rannpháirtíocht shóisialta agus fóillíochta a mhéadú ar fud na bpríomhghrúpaí.

FÓRAM AGUS TIONSCNAIMH UM CHUIMSIÚ SÓISIALTA

GNÍOMHAÍOCHTAÍ TÁSCACHA IN 2025:

- Chomhóstáil Comhairle Chontae na Gaillimhe agus Comhairle Cathrach na Gaillimhe na Gradaim Náisiúnta Aoisbhá in 2025, agus cuireadh dhá thionscadal de chuid na Gaillimhe ar an ngearrliosta. Glacadh le Straitéis Aoisbhá na Gaillimhe i rith na bliana, agus bunaíodh foireann idir-rannach chun maoirseacht a dhéanamh ar a cur i bhfeidhm. Tháinig an Comhaontas Aoisbhá le chéile faoi dhó, agus rinneadh athbhreithniú agus athfhoilsiú ar an Eolaire Seirbhísí do Dhaoine Scothaosta, agus tá athbhreithniú breise beartaithe do 2026. Tháinig an Chomhairle Daoine Scothaosta le chéile go rialta agus fuair sí nuashonruithe ón gcomhordaitheoir réigiúnach agus ón gclár náisiúnta.
- Tháinig Coiste Stiúrtha Chomhairle na nÓg le chéile i rith na bliana chun clár oibre 2025 a chur chun cinn agus chun rannpháirtíocht áitiúil a fheabhsú. Tionóladh an Cruinniú Cinn Bhliana ar an 21 Deireadh Fómhair i Halla an Chontae, le tinreamh láidir ó scoileanna ar fud an chontae.

TOGRAÍ DO 2026:

- Tionólfar cruinnithe idir-rannacha chun gníomhaíochtaí Aoisbhá comhaontaithe a chur chun cinn. Táthar ag súil go ndéanfaidh gach comhpháirtí, laistigh agus lasmuigh den Údarás Áitiúil, ranníocaíocht. Cé go ndéanfar coigilteas ar thiomsú straitéise agus ar dhámhachtainí náisiúnta ó 2025 ar aghaidh, déanfar iad sin a fhritháireamh le costais chun na gníomhaíochtaí comhaontaithe a chur i gcrích.
- Tá an Chomhairle ag fiosrú bealaí chun rannpháirtíocht scoile a threisiú. D'fhéadfadh cruinnithe áitiúla ar leibhéal an Cheantair Bhardasaigh tacú leis sin, agus iarradh cistiú chun iad a óstáil i mbuiséad 2026.

LÍONRA RANPHÁIRTÍOCHTA POIBLÍ (PPN)

GNÍOMHAÍOCHTAÍ TÁSCACHA IN 2025:

- In 2025, chuir PPN Chontae na Gaillimhe le roinnt próiseas comhairliúcháin, lena n-áirítear an Straitéis Aoisbhá, agus chuidigh sé le seisiúin chomhairliúcháin phoiblí a eagrú ar fud an chontae.
- Leanann an PPN ag tacú le hionadaithe pobail ar chomhlachtaí cinnteoireachta éagsúla agus tá ionadaí de chuid Chontae na Gaillimhe aige ar an nGrúpa Oibre Náisiúnta, a d'fhoilsigh Treochlár Forfheidhmithe an PPN le déanaí.
- Mar mhol faisnéise, eisiúnn an PPN Nuachtlitir Sheachtainiúil agus Mhíosúil, agus tá feabhas curtha aige ar a shuíomh gréasáin agus ar a Fhéilire Imeachtaí. Éascaíonn sé freisin do Ranna na Comhairle agus do ghníomhaireachtaí eile faisnéis mhaoinithe a roinnt trí sheimineáir ghréasáin agus trí chruinnithe iomlánacha.
- Tionóladh dhá chruinniú iomlánacha i mí Mheán Fómhair agus i mí na Samhna. Ag ócáid mhí Mheán Fómhair, a reáchtáladh go pearsanta, tugadh le chéile os cionn 100 duine a bhí i láthair agus 25 tábla taispeántóra arna n-óstáil ag Comhairle Chontae na Gaillimhe agus soláthraithe seirbhíse. Thug an t-imeacht nuashonruithe, deiseanna líonraithe agus comhairle phraiticiúil, lena n-áirítear príomhóráid ar Uachtanna agus Pleanáil Eastáit.

TOGRAÍ DO 2026:

- Leanfaidh an PPN de bheith ag feidhmiú mar mhol faisnéise do na Ballgrúpaí agus don údarás áitiúil, ag óstáil seisiúin mhaoinithe agus ag tacú le forbairt beartais. Sainaitheofar leis riachtanais oiliúna chun ionadaíocht agus tionchar an phobail a neartú agus pleanáil comharbais a dhéanamh chun an Rúnaíocht a athnuachan.
- Tionólfar dhá chruinniú iomlánacha in 2026, agus beidh téamaí á dtreorú ag suirbhé a rinne na comhaltaí le déanaí. Cuirfidh an PPN bailchríoch freisin ar an SLA bliantúil, ar an MOU, ar an bplean oibre agus ar an Tuarascáil Bhliantúil, agus comhordóidh sé faisnéis faoi thoghcháin ar fud a cholún agus a ngrúpaí earnála.

SCÉIMEANNA TACAÍOCHTA POBAIL

GNÍOMHAÍOCHTAÍ TÁSCACHA IN 2025:

Leithdháileadh €107,500 san iomlán in 2025 don ghné forbartha pobail den Scéim Tacaíochta Pobail. Fuair 64 iarratasóir tairiscintí maoinithe.

Aithníonn an chéad chatagóir maoinithe, *Gníomhaíochtaí Bailte Slachtmhara*, an méid a chuireann Grúpaí Bailte Slachtmhara le folláine an phobail agus le tarraingteacht amhairc bailte agus sráidbhailte. I measc na dtionscadal a moladh bhí Pleananna Bithéagsúlachta le haghaidh plandú pailneoirí, suíocháin agus plandálaithe fadsaoil, agus feabhsuithe lárionaid eile. Príomhghné i mbliana ba ea maoiniú do léarscáileanna gairmiúla chun tacú le feidhmíocht sa Chomórtas Náisiúnta.

Bhí ró-éileamh ar an dara catagóir, *Conláistí Pobail*. Tugadh tús áite d'oibreacha athsholáthair agus deisiúcháin, go háirithe i gcás ina ndearna Storm Éowyn damáiste d'áiseanna.

Cuireadh iarratais ar threalamh nó ar oibreacha caipitiúla ag saoráidí pobail faoi bhráid an Chláir Feabhsaithe Áitiúil.

TOGRAÍ DO 2026:

Leanfar ar aghaidh ag díriú ar na Scéimeanna Tacaíochta Pobail chun tacú le gníomhaíochtaí deonacha ar fud an Chontae agus chun forbairt eacnamaíoch, chultúrtha agus shóisialta a chur chun cinn.

GRADAIM PHOBAIL

GNÍOMHAÍOCHTAÍ TÁSCACHA IN 2025:

Déanann Gradaim an Chathaoirligh ceiliúradh ar thiomantas daoine aonair agus grúpaí a bhfuil baint acu le hobair phobail agus obair dheonach gan íocaíocht, agus aitheantas á thabhairt dá thionchar dearfach ar cháilíocht saoil áitiúil.

Bhí searmanas 2025 ar siúl an 16 Bealtaine in Óstán Raheen Woods, Baile Átha an Rí. Agus iad urraithe go comhpháirteach ag an PPN agus ag an gComhairle Contae, ba iad seo a leanas na buaiteoirí:

- *Ealaíona agus Cultúr*: Féile Cheoil Larry Reynolds
- *Ranníocaíocht Oidhreachta*: Katie Duane
- *Foilseachán Oidhreachta*: Michael J. Hurley
- *An Ghaeilge*: Forám Chois Fharraige um Pleanáil Teanga
- *An Comhshaol agus Gníomhú ar son na hAeráide*: Jacinta Barrins
- *Ionchuimsiú Sóisialta*: Sarah Ann Buday
- *Spóirt*: Club Spóirt na gCluichí Oilimpeacha Speisialta do Lochairí na Gaillimhe Theas
- *Mórtas Ceantair*: Bailte Slachtmhara Dhroichead an Chláirín agus Marconi Mens Shed an Chlocháin
- *Aitheantas na mBailte Slachtmhara*: Bailte Slachtmhara Thuama
- *Aitheantas Speisialta*: Bernie Rogers (Duine), Moyne Villa FC (Grúpa)

TOGRAÍ DO 2026:

- Leanfaidh an Roinn Pobail ag tacú le Grúpaí Bailte Slachtmhara trí oiliúint, maoiniú agus comhoibriú spriocdhírithe le réimsí eile den Chomhairle. Is é is aidhm do na hiarrachtaí sin feabhas a chur ar fheidhmíocht sa Chomórtas Náisiúnta agus aghaidh a thabhairt ar shaincheistean náisiúnta. Oibreoidh an Roinn leis an PPN freisin chun dea-chleachtas a chur chun cinn trí scéimeanna dámhachtana náisiúnta agus náisiúnta.
- Mar chuid de na hullmhúcháin do Ghradaim an Chathaoirligh, aontófar formáid an tsearmanais, struchtúr an bhreithnithe, dáta na dámhachtana, ceardaithe, grianghrafadóir agus aon Ghradaim Aitheantais Speisialta. Deimhneofar na painéil bhreithnithe deiridh i gcomhairle leis an gCathaoirleach.

FORBAIRT TUAITHE

GNÍOMHAÍOCHTAÍ TÁSCACHA IN 2025:

SCÉIM ATHNUACHANA BAILTE AGUS SRÁIDBHAILTE

Maoinithe ag an Roinn Pobail, Forbartha Tuaithe agus Gaeltachta, tacaíonn sé le tionscadail chaipitil a fheabhsaíonn spásanna poiblí, a théann i ngleic le folúntais agus a fheabhsaíonn ionaid bailte agus sráidbhailte. Gach bliain, réachtálann an tAonad próiseas Léirithe Spéise agus Gearrliostaithe chun tionscadail a bhfuil tionchar acu a shainaithint. Ansin cuireann sé comhairle ar Ghrúpaí Pobail agus Deonacha nó ar Phríomh-Chomhpháirtithe maidir le dearadh, seachadadh agus riarachán deontais.

Mar aitheantas ar stádas Aistrithe AE maidir le réigiún an Iarthuaiscirt, cuireann an Scéim suas le 95 faoin gcéad de chúnamh deontais ar fáil i gcontaetha ar nós na Gaillimhe. Ní mór an 5 faoin gcéad eile a sholáthar mar ranníocaíocht airgid ó fhoinsí áitiúla nó pobail.

SEACHADADH AN CHLÁIR IN 2025:

Lean Scéim Athnuachana Bailte agus Sráidbhailte (SABS) 2023, a formheasadh i mí Aibreáin 2024, de sheachadadh gníomhach a dhéanamh le linn 2025. Chuir an tAonad riarachán deontais agus treoir theicniúil ar fáil d'eagraíochtaí pobail agus deonacha atá faofa le haghaidh maoiniú faoin Scéim.

Chun an acmhainneacht seachadta a neartú, chuaigh beirt bhall foirne teicniúla isteach san Fhoireann Seachadta Caipitil nuabhunaithe in 2025. Tá na ról sin ag tacú le cigireachtaí deiridh ar an láithreán faoi láthair de réir mar atá tionscadail ag teacht chun críche.

Tionscadail ag Teacht chun Críche in 2025

- Fuair Ionad Pobail Mheáráí €250,000 chun a dhíon a uasghrádú, ag cinntiú go mbaintear úsáid leanúnach as an áis mar mhol sóisialta agus spóirt ríthábhachtach. Tá na hoibreacha curtha i gcrích go substaintiúil, agus tá na héilimh agus na cigireachtaí deiridh sceidealaithe.
- Tá Halla Baile Dhún Mór, ag ceiliúradh a chomórtha céad bliain, beagnach críochnaithe le huasghráduithe fairsinge lena n-áirítear athdhíonadh, rochtain do dhaoine faoi mhíchumas, soilsiú agus insliú.

Scéim Feabhsúcháin Sráid-dreacha agus Aghaidhe Siopa an Ghoirt

Tionscnamh suaitheanta in 2025 ba ea athsheoladh scéim feabhsúcháin sráid-dreacha agus aghaidhe siopa an Ghoirt, ar cuireadh tús leis ar dtús i mí Iúil 2024. Cuireadh an t-athsheoladh ar fáil i gcomhpháirtíocht leis na Ranna Pleanála agus Tithíochta, lena n-áirítear Foirne Caomhnaithe, Athghiniúna agus Tithe Folmha. Dhírigh an Scéim ar Limistéar Caomhantais Ailtireachta Chearnóg an Mhargaidh, Shráid Crowe agus Shráid an Droichid.

Tugadh cuireadh d'úinéirí réadmhaoine agus do thionóntaí laistigh den chrios iarratas a dhéanamh ar dheontais aonair, a éilíonn maoiniú meaitseála idir 20 agus 30 faoin gcéad chun aghaidheanna siopa, comharthaíocht, deisiúcháin nó péinteáil aghaidheanna maoine a uasghrádú. Tá go leor airíonna i gCearnóg an Mhargaidh trí stór, cuid acu le feanléis bhunaidh. Bhí gá le monatóireacht chúramach ar cháilíocht agus ar chineál foriomlán na hoibre a rinneadh chun ailíniú le carachtar lár an bhaile agus le Treoirlínte Aghaidhe Siopa na Comhairle Contae a chinntiú. Chuir Sraith Cheardlanna an Earraigh treoir ar fáil maidir le prionsabail chaomhnaithe agus deontais tithíochta agus réadmhaoine, rud a chothaíonn rannpháirtíocht eolasach.

Faoi Dheireadh Fómhair 2025:

- Tugadh deontas do 71 aghaidh, idir chinn thráchtála agus chinn chónaitheacha, chun feabhas a chur ar aghaidh siopaí agus chun iad a athphéinteáil
- Chuir breis agus 60 réadmhaoin oibreacha i gcrích agus fuair siad íocaíochtaí deontais
- Rinne Comhairleoir Datha atá fostaithe ag Comhairle Chontae na Gaillimhe breis agus 30 seisiún duine le duine le húinéirí réadmhaoin

Bhí ról lárnach ag Foireann Bhaile an Ghoirt i gcur chun cinn na Scéime. D'éascaigh an Chomhairle Clinici Éilimh ag Ionad Acmhainní an Ghoirt, rinne sí páipéarachas a chuíchóiriú agus chuir sí borradh faoin rannpháirtíocht. Táthar ag súil go gcaithfear níos mó ná 90 faoin gcéad den mhaoiniú leithdháilte faoi lár mhí na Samhna, agus d'fhéadfadh sé tacú le 5 go 8 maoin eile go dtí go gceadóidh an roinn iad.

Tionchar Amhairc agus Oidhreacht

Mar gheall ar scála na rannpháirtíochta i Scéim Feabhsúcháin Sráid-Dreacha an Ghoirt tá tionchar amhairc claochlaitheach ag baint leis, rud a chuireann go mór le carachtar agus tarraingteacht lár an bhaile.

Bearta Forbartha Tionscadail a cuireadh i gcrích in 2025:

Fuarthas cead pleanála le haghaidh trí thionscadal a formheasadh faoi Bheart Forbartha Tionscadail 2024: Ionad Pobail Áth Eascrach, Páirc Phoiblí Dhún an Uchta agus Clós Súgartha Pobail ar láthair úrnua i lár an tsráidbhaile, agus uasghrádú de chuid na Fairce go hÁras Pobal.

Clár 2025 - Tairiscintí le haghaidh Cistiúcháin Curtha isteach agus Ceadaithe ar Feitheimh

Bhí próiseas poiblí Léirithe Spéise ar siúl ó thús mhí Aibreáin go dtí an 15 Bealtaine 2025, agus cuireadh gearrliostú agus tuilleadh faisnéise ar fáil idir mí na Bealtaine agus mí an Mheithimh. Chuir Comhairle Chontae na Gaillimhe ceithre thionscadal (€200k–€500k) agus tionscadal Gaeltachta/Oileáin amháin isteach i mí Iúil lena mbreithniú ag an Roinn, agus táthar ag súil le cinntí faoi mhí na Samhna 2025. Baineadh úsáid as an gcóras iarratais 'cuir isteach' ar líne den chéad uair le haghaidh TVRS, agus breithníodh 20 EOI, cuireadh cúig iarratas isteach le haghaidh na Príomhscéime, agus suas le dhá iarratas le haghaidh an Bhirt Forbartha Tionscadail.

Forbhreathnú achomair ar Chlár TVRS:

Clár TVRS 2021	Deontas Ceadaithe	Stádas
Bheart Forbartha Tionscadail - Maoin CCG - Teach Cúirte na Gráige i gcomhar le Coiste Forbartha Pharóiste na Gráige. Coiste.	€50,000	Ag leanúint ar aghaidh le tacaíocht ón bhFoireann Seachadta Caipitil nua.
Clár TVRS 2022	Deontas Ceadaithe	Stádas
Feachtas Brandála agus Margaíochta Comhsheilbhíochta Feachtas	€50,000	Ar siúl faoi láthair – Aontaíodh Naisc Nua le WDC.
Staidéar Indéantacha Chaisle chun Ionad Inbhuanaithe Ísealcharbóin a Fhorbairt	€50,000	Ar siúl in 2025, cuireadh Cead Pleanála chun cinn
Clár TVRS 2023	Deontas Ceadaithe	Stádas
Feabhsuithe ar Ionad Pobail Mheáraí	€250,000	Tosaithe in 2024 agus le cur i gcrích i mí na Samhna 2025

Feabhsúcháin Halla an Bhaile i nDún Mór	€250,000	Tosaithe in 2024 agus le cur i gcrích i mí na Samhna 2025
Scéim Feabhsúcháin Dreacha Sráide agus Aghaidhe Siopa an Ghoirt	€250,000	Seoladh an scéim i mí an Mheithimh 2024 agus tá sé beartaithe 71 réadmhaoin a thabhairt chun críche faoi mhí na Samhna 2025, agus tá coinne leis go dtabharfar líon beag díobh (5–8 réadmhaoin) anonn go dtí earrach 2026.
Beart Forbartha Tionscadail ‘Lár Bailte ar dTús’ - Sraith Tacaíochtaí	Deontas Ceadaithe	Stádas
Grúpa Forbartha Pobail Áth Eascrach	€50,000	Seoladh é i Meán Fómhair 2024. Fuarthas Cead Pleanála in 2025. Le cur i gcrích i mí na Samhna 2025.
Réimse Pobail Dhún an Uchta	€50,000	Seoladh é i Meán Fómhair 2024. Fuarthas Cead Pleanála in 2025. Le cur i gcrích i mí na Samhna 2025.
Ionad Pobail na Fairche	€50,000	Seoladh é i Meán Fómhair 2024. Fuarthas Cead Pleanála in 2025. Le cur i gcrích i mí na Samhna 2025
Clár TVRS 2025 – Tionscadail Ghearrliostaithe a Cuireadh isteach le haghaidh Fhormheas DRCDG i mí Iúil 2025.	Deontas – Méid Iomlán na nDeontas Curtha isteach	Stádas
An Phríomhscéim Halla Baile Phort Omna Áras Pobail na Fairce Scéim Sráid-Dreacha Chill Íomair Scéim Sráid-Dreacha Áth Eascadh Páirc Leitir Móir - Forbairt Clóis Súgartha Beart Forbartha an Tionscadail Halla na Canóna, Baile Átha an Rí Páirc Pobail agus Clós Súgartha Chora Finne	€1,1670,046	Cinneadh maidir le Clár 2025 atá dlite faoi dheireadh mhí na Samhna 2025. Tionscadal formheasta lena chur chun feidhme thar 18 mí in 2026-2027

TOGRAÍ DO 2026

- Tacaíocht riaracháin agus chomhairleach a chur ar fáil do gach tionscadal de chuid na Scéime Athnuachana Bailte agus Sráidbhailte (SABS) atá ar siúl faoi láthair agus atá faofa, lena n-áirítear Cuairteanna Suímh Tosaithe chun breac-chuntas a thabhairt ar riachtanais riaracháin agus monatóireachta.
- Córais éifeachtúla agus rannpháirtíocht páirtithe leasmhara a choinneáil ar bun chun a chinntiú go ndéanfar tionscadail a sheachadadh go tráthúil, éilimh ar dheontais, agus maoiniú a fháil ar ais do gach tionscadal TVRS beo.
- Tionscadail fhéideartha a aithint ar fud an chontae trí rannpháirtíocht le grúpaí pobail, coistí, comhaltaí tofa, oifigí bardasacha, comhaltaí LCDC, agus tríd an bpróiseas foirmiúil Léirithe Spéise nuair a fhógraítear scéim nua.
- Féachaint ar dheiseanna maoinithe faoin Straitéis Ár dTodhchaí Tuaithe chun tacú le cuspóirí forbartha tuaithe de réir Phlean Forbartha an Chontae agus riachtanais na gceantar tuaithe scaipthe.
- Ceardlanna/seimineáir ghréasáin R1 a sheachadadh i gcomhpháirtíocht leis an PPN maidir le soláthar, bithéagsúlacht, spéartha dorchá, agus riachtanais TVRS chun cabhrú le grúpaí Léirithe Spéise a ullmhú agus tionscadail cheadaithe a sheachadadh.
- Clár 2026 a sheoladh, an próiseas maidir le Léiriú Spéise a bhainistiú in R2, agus aighneachtaí a ullmhú le haghaidh chistiú 2027–2028 faoi mhí Iúil 2026.
- Ócáid a óstáil agus Sraith ‘Stair’ a chur ar fáil i R3 chun ceiliúradh a dhéanamh ar dheich mbliana d’Athnuachan Bailte agus Sráidbhailte i gContae na Gaillimhe.
- Tacú le príomhstraitéisí a chur i bhfeidhm, lena n-áirítear an Plean Forbartha Contae, an Straitéis Turasóireachta, an Plean Ealaíon, an Straitéis Áineasa atá ag teacht chun cinn, Gníomhú ar son na hAeráide, agus Pleananna Lár Bailte ar dTús a Athghiniúint, trí thionscadail a shainaithint lena gcuirtear maolú ar an athrú aeráide agus oiriúnú don athrú sin, cuimsiú, feabhsú folúntas/díscaoilte, agus forbairt taitneamhachta chun cinn.

CLÁR

GNÍOMHAÍOCHTAÍ TÁSCACHA IN 2025:

Tugann CLÁR, Scéim le haghaidh Tionscadail Bhonneagair Mhionscála do Chonláistí Pobail, deis do ghrúpaí suas le 18 mí tionscadail a chur i gcrích. In 2025, cuireadh luach €1.4 milliún ar 21 tionscadal beo ar fud an chontae. Cumhdaíonn deontais 90 % de na costais, agus meaitseáil 10% ar a laghad ó iarratasóirí.

Áirítear leis na tionscadail a bhfuil tacaíocht acu: athchóirithe ar mhionscála ar shaoráidí pobail, MUGAnna agus uasghráduithe astroturf, clóis súgartha, páirceanna scátála, raonta caidéal, raonta siúil agus reatha, cúirteanna liathróid láimhe, leadóige, cispheile, agus cruicéid, giomnáisiam agus pictiúrlanna pobail, gairdíní céadfacha agus pobail, rochtain ar oidhreacht, leithris lasmuigh agus saoráidí athraitheacha, páirceáil, rochtain fheabhsaithe ar thailte spóirt, agus araidí gréine.

In R1 2025, tugadh tionscadail 2023 chun críche agus seoladh clár 2024, agus eisíodh conarthaí do 15 eagraíocht fhormheasta. Chuidigh cuairteanna suímh tosaithe a thug foireann na Comhairle le hoibrithe deonacha riachtanais deontais a thuiscint, rannpháirtíocht agus cáilíocht éilimh a fheabhsú. I measc na saincheisteanna coiteanna ar tugadh aghaidh orthu bhí soláthar, formheasanna soláthróirí, imréiteach cánach, agus ábhair dhlíthiúla maidir le léasanna.

CLÁR GNÍOMHAÍOCHTAÍ 2025

Lean clár CLÁR 2024, a formheasadh go déanach in 2024, ar aghaidh go dtí 2025 agus tá sé le cur i gcrích faoi mhí na Bealtaine 2026. Tá dhá thionscadal curtha i gcrích go hiomlán, agus íocadh €220,298 le grúpaí agus soláthraithe pobail. Tá aon tionscadal déag ar siúl, agus tá dhá cheann ar feitheamh, moillithe mar gheall ar éileamh árachais gníomhach tar éis damáiste Stoirm Éowyn.

Clár CLÁR 2025 – Cinneadh ar Feitheamh

Sheol DRCDG Scéim CLÁR 2025 i mí an Mhárta 2025. Chuir Comhairle Chontae na Gaillimhe an scéim chun cinn go háitiúil agus reáchtáil sí próiseas poiblí Léirithe Spéise idir mí Aibreáin agus mí na Bealtaine 2025, lena n-áirítear for-rochtain ar na meáin agus seimineáir ghréasáin leis an PPN agus le Comhaltaí Tofa.

Phróiseáil an fhoireann 50 Léiriú Spéise comhlánaithe tríd an gcóras 'SUBMIT' ar líne; bhí cúig cinn acu lasmuigh de limistéir CLÁR agus bhí 15 cinn acu neamhiomlán. Tar éis athbhreithniú a dhéanamh, cuireadh 16 thionscadal isteach faoin 19 Meitheamh lena mbreithniú ag an roinn faoi Bheart 1: Conláistí.

Is é €1,041,046 an deontas iomlán atá á lorg faoi CLÁR 2025. Mhéadaigh DRCDG an deontas uasta ó €50,000 go €65,000, rud a cheadaigh iarratas amháin suas le €100,000. Déanann DRCDG bainistiú díreach ar iarratais ar Bheart 2 (Iompar Comhphobail) agus ar Bheart 3 (Oileáin).

Ainm na Scoile / Ainm na Saoráide Pobail / LDC	Clár CLAR 2024 Ceadaithe i mí Dheireadh Fómhair 2025 (Ar siúl do 2025 agus 2026).	Méid maoinithe CLÁR a Ceadaíodh
Scoil Mhuire Gan Smal - Scoil Náisiúnta Bhéal Átha Ghártha	Cuirfidh an maoiniú seo ar chumas Scoil Náisiúnta Bhéal Átha Ghártha dromchla nua Limistéar na gCluichí Ilúsáide a chur in ionad an tarmac atá 39 bliain d'aois. Cuirfidh an t-uasghrádú oiliúint agus súgradh uile-aimsire ar fáil d'fhoirne spóirt áitiúla agus beidh sé mar mhol cuimsitheach d'imeachtaí pobail, ag tacú le Bailte Slachtmhara, Carnabhal Bhéal Átha Ghártha, agus Grúpa Oidhreacht Bhéal Átha Ghártha i gcroílár an tsráidbhaile.	€50,000
Bord Bainistíochta Scoil Náisiúnta Chill Chríost	Cruthóidh an tionscadal seo de chuid Bhord Bainistíochta Scoil Náisiúnta Chill Chríost raon siúil 700m in aice leis an scoil, ag cur áis shábháilte, inrochtana ar fáil do theaghlaigh, do dhaoine scothaosta agus dóibh siúd atá faoi mhíchumas. Bainfear an cnoc cúil chun bealach a dhéanamh le haghaidh páirc nua móna agus radharcanna oscailte ar an timpeallacht. Suiteálfar binsí picnice agus suíocháin atá oiriúnach d'aois, le tírdhreachú chun flóra agus fána atá ann cheana a fheabhsú.	€50,000
Comhairle Forbartha Pobail Chloch na Rón Teo (Coiste na Clós Súgartha)	Tá an tionscadal seo á bhainistiú ag Coiste Clós Súgartha Chloc na Rón, agus déanfaidh sé uasghrádú ar an gclós súgartha i lár an tsráidbhaile i gCósta Chonamara, áit a bhfuil an-tóir ar chuairteoirí. Áirítear leis na hoibreacha fál cruach sábháilte a chur in ionad fál adhmaid, colbhaí agus dromchla rubair fhliuchdhoirte a dheisiú, fálta a phlandáil mar bhacainn ghaoithe agus don bhithéagsúlacht, agus trealamh súgartha nua a shuiteáil i gcomhréir leis na ceanglais maidir le Measúnú Riosca.	€50,000

Cuideachta Forbraíochta Bhaile Liam CTR, le tacaíocht ó Chlub CLG agus Scoil Náisiúnta Bhaile Liam	Críochnóidh an tionscadal sin an pháirc dhá acra atá in aice le Scoil Náisiúnta Bhaile Liam agus an club CLG áitiúil a ceannaíodh in 2019. I measc na saothar tá tarmac agus colbhaí réidhe do shiúlóirí, reathaithe, tuismitheoirí le bugaithe, agus úsáideoirí cathaoireacha rothaí, páirc imeartha agus clós súgartha uasghrádaithe do mhic léinn shinsearacha, gairdín céadfach, agus tírdhreachú le suíocháin agus áiseanna picnice chun áilleacht agus bithéagsúlacht a fheabhsú.	€50,000
Ionad Pobail Chluain Bheirn Teo agus Club RSE (Riachtanais Speisialta + Eile)	Cuirfidh an tionscadal seo atá faoi stiúir an phobail feabhas ar an gclós súgartha cuimsitheach atá ann cheana féin trí threalamh a chur leis do dhéagóirí, do dhaoine fásta agus do dhaoine ar scor. I measc na bhfeabhsuithe tá suíocháin chéadfacha, plandáil, limistéar boules, luascadh a chuimsíonn aois agus míchumas, cosán céadfach le dromchlú tadhlach, agus clós súgartha 'duine fásta' chun rannpháirtíocht a chur chun cinn do dhaoine fásta faoi mhíchumas intleachta agus do chónaitheoirí tithe altranais.	€50,000
Páirc Imeartha Pharóiste Mhaigh Locha	Faoi stiúir oibrithe deonacha áitiúla, déanfaidh an tionscadal seo uasghrádú ar an gclós súgartha ag Páirc Spóirt Pharóiste Mhaigh Locha, in ionad trealamh agus clúdach talún 21 bliain d'aois. I measc na n-oibreacha tá limistéar nua il-imreora, luascáin, ciseán luascáin, stáisiún cluiche i gcruth féileacáin, spriongaí cuimsitheach, deisiúcháin líne zip, dromchla rubair fhliuchdhoirte daite, fálta slándála feabhsaithe, cigireacht neamhspleách ar shábháilteacht, agus limistéar leapa bláthanna fiáine chun bithéagsúlacht a fheabhsú.	€50,000 - Completed in 2025
Cumann Forbartha Liónáin CTR	Cuirfidh an tionscadal sin feabhas ar an bpáirc phobail a d'fhorbair Cumann Forbartha an Liónáin CLG in 2023 trí threalamh súgartha céadfach a chur leis chun tacú le cognaíocht, rialú mhothúchán agus scileanna sóisialta leanaí. Éireoidh an pháirc, a bhfuil an-tóir ag cuairteoirí ar fud Chonamara uirthi cheana féin mar gheall ar a radhairc ar Fhiord an Chaoláire Rua, níos tarraingtí do leanaí agus leis an bpáirc, déanfar an cosán siúil níos suimiúla don phobal áitiúil agus do chuairteoirí.	€45,000
Bailte Slachtmhara Dhún Mór agus Comhairle Chontae na Gaillimhe	Is iad Bailte Slachtmhara Dhún Mór agus Comhairle Chontae na Gaillimhe a chuirfidh an tionscadal sin ar fáil, agus cuirfidh sé feabhas ar shábháilteacht, inrochtaineacht agus bithéagsúlacht feadh Shiúlóid Abhann Dhún Mór, páirc phobail a bhfuil an-tóir uirthi agus a nascann lár an bhaile le príomháiseanna. Áirítear leis na hoibreacha sconsaí atá ag dul in olcas a athsholáthar, siúlbealaí a fheabhsú ó thaobh inrochtaine de, boscaí bruscair a sholáthar, agus speicis dhúchasacha a phlandáil chun cuma na páirce a fheabhsú.	€50,000
Grúpa Forbartha Pobail Chluain Tuaisceart	Tá an tionscadal sin á bhainistiú ag an ngrúpa forbartha pobail Chluain Tuaiscirt, agus déanfaidh sé uasghrádú ar mhol pobail na 1980idí chun níos mó imeachtaí a mhealladh. I measc na n-oibreacha tá insliú, leictreacha, pluiméireacht, seomraí folctha, fuinneoga agus geataí iontrála a athsholáthar, agus áiseanna athraithe leanaí, geataí d'fheithiclí níos mó, glais shlána, agus téitheoirí stórála a shuiteáil. Méadóidh na feabhsuithe an úsáid a bhaineann grúpaí áitiúla amhail Oidhreacht, Cróise, IFA, Iománaíocht agus Camógaíocht as.	€45,000

Ionad Pobail Chill Íomair Uí Dhálaigh CLG	Tá an tionscadal seo á bhainistiú ag Ionad Pobail Chill Íomair Uí Dhálaigh, CTR, agus tiocfaidh sé in ionad an dín atá ag sceitheadh agus a bhfuil aispeist ann agus déanfaidh sé an dín sin a insliú, rud a fheabhsóidh coinneáil teasa agus a chuirfidh fáilte roimh an spás. Tacóidh an t-ionad uasghrádaithe le níos mó imeachtaí poiblí, gníomhaíochtaí do dhaoine óga agus do dhaoine scothaosta, lena n-áirítear Foróige agus Foláirimh Phobail, agus méadóidh sé rannpháirtíocht agus cuimsiú ar fud an phobail áitiúil.	€50,000
Comhairle Pobail Chill Fhir Iarainn	Déanfaidh an tionscadal seo deisiúcháin riachtanacha dín ag Ionad Pobail Bhearna dhearg, lena n-áirítear sclátaí, soilsiú, gaothairí agus gáitéar, ag cinntiú spás sábháilte d'imeachtaí pobail ar nós cruinnithe sinsearach, ranganna damhsa do leanaí óga, agus clubanna óige Foroige. Nuair a bheidh sí athchóirithe, tá sé beartaithe ag Comhairle Pobail Chill Fhir Iarainn athchóiriú a dhéanamh ar an bpolathollán, ar bhláthanna plandaí, agus 'óstán beach' a chruthú chun feachtas ar an mbithéagsúlacht a chur chun cinn.	€49,456
Forbairt Pharóiste na Coille	Arna bhainistiú ag Forbairt Pharóiste na Coille, déanfaidh an tionscadal seo uasghrádú ar an gclós súgartha pobail bunaithe ar aiseolas ó scoileanna agus úsáideoirí áitiúla. Tiocfaidh móta tíogair in ionad snáithín adhmaid le haghaidh sábháilteachta, suiteálfar trealamh céadfach agus binsí picnice inrochtana, agus cuirfear uirlisí cothabhála ar fáil d'oibrithe deonacha. Cuirfidh na feabhsuithe feabhas ar an gclós súgartha mar phríomhshócmhainn phobail i lár an tsráidbhaile.	€50,000
Ionad Pobail na hEascrach	Leis an tionscadal seo, atá á bhainistiú ag Ionad Pobail na hEascrach, athrófar fuinneoga agus doirse, uasghrádófar leithris, agus suiteálfar soilsiú atá tíosach ar fhuinneamh ar fud an fhoirgnimh. Ní dhearnadh aon oibreacha ó 1990 i leith. Tá an t-ionad lárnach i saol an phobail do thart ar 750 duine, ag óstáil grúpaí deonacha, spóirt, áineasa, feirmeoireachta agus cultúrtha.	€48,262
Grúpa Áineasa Pobail Chill Chonla	Cuirfidh an tionscadal seo cúirteanna leadóige agus cispheile leis an áis ilúsáide amuigh faoin aer atá á bainistiú ag Grúpa Áineasa Pobail Chill Chonla, rud lena leathnófar níos faide ná Sacar, CLG, agus siúlbealaí. Tacóidh na cúirteanna nua le clubanna agus campaí bliantúla, ag cur deiseanna ar fáil do gach aois agus cumas, agus ag mealladh rannpháirtithe áitiúla agus cuairteoirí chuig Fitz's Field.	€44,730
Clós Súgartha Pobail an Ghoirt	Suiteálfadh an tionscadal seo, atá faoi stiúir oibrithe deonacha, glanfhrama dreapadóireachta, atá oiriúnach d'aois 5+ agus a fhreastalaíonn ar suas le 38 páiste, sa chlós súgartha os coinne Phobalscoil an Ghoirt. Ina theannta sin, cuirfidh sé roghanna malartacha inrochtana nua in ionad trealamh atá as dáta, rud a chuirfidh spraoi sábháilte, neamhspleách agus tarraingteach ar fáil do níos mó rannpháirtithe. Cuirfidh an infheistíocht feabhas ar dheiseanna súgartha agus cuirfidh sí feabhas ar shaoráidí do pháistí an Ghoirt.	€42,307 - Críochnaithe in 2025.

TOGRAÍ DO 2026

- Tacú le grúpaí pobail tosaíochtaí a aithint agus rochtain a fháil ar mhaoiniú, lena n-áirítear clár CLÁR a chur chun cinn.
- Cúnamh a thabhairt do thionscadail na Scéime Bonneagair Mionscála 2025 chun seachadadh rathúil a dhéanamh thar 2026–2027 le ceardlanna comhairleacha, faireachán agus comhoibriú leis an bhFoireann Seachadta Caipitil.
- Seachadadh tráthúil thionscadail CLÁR 2024 agus 2025 a éascú, ar thionscadail iad a bheidh ar siúl i gcomhthráth in 2026.
- Aon athrú teorann CLÁR atá beartaithe ag DRCDG a chur in iúl roimh chlár 2026.
- Freagairt do ghlaonna nua maoinithe 2026 agus tionscadail fhéideartha a shainaithint trí rannpháirtíocht le LCDCanna, oifigí an Cheantair Bhardasaigh, agus ranna eile.
- Mapáil agus doiciméadú a dhéanamh ar shócmhainní pobail a fhaigheann tacaíocht ó CLÁR chun díriú ar riachtanais áitiúla agus aghaidh a thabhairt orthu.

FORBAIRT CULTÚRTHA

GNÍOMHAÍOCHTAÍ TÁSCACHA IN 2025:

- Tacaíocht leanúnach d'earnáil Closamhairc agus Scannán, lena n-áirítear comhpháirtíochtaí le 'Ardán' agus le daoine eile ar chlár Chathair Scannán de chuid UNESCO.
- Tacaíocht leanúnach ó WRAP II, ciste níos mó a forbraíodh le WDC agus le comhpháirtithe chun tacú le fás na hearnála.
- Cuireadh faoi bhráid an SPC um Fhorbairt Eacnamaíoch agus Fiontair agus na Comhairle Iomlánaí maidir le deiseanna san earnáil, lena n-áirítear tionscnaimh UNESCO, WRAP, seirbhísí suímh.

TOGRAÍ DO 2026:

- Oibriú le hIonad Scannán na Gaillimhe agus le páirtithe leasmhara chun deiseanna a chur ar fáil faoi chiste WRAP II.
- Tacú le hainmniú Chathair Chruthaitheach UNESCO agus fás eacnamaíoch agus fiontraíochta a fhiosrú d'earnáil na cruthaitheachta.
- Leanúint den chomhar le páirtithe leasmhara chun an earnáil a neartú agus chun tacú léi.

GNÍOMHAÍOCHT AGUS CULTÚR NA nEALAÍON A CHUR CHUN CINN AGUS A FHORBAIRT

GNÍOMHAÍOCHTAÍ TÁSCACHA IN 2025:

Deontais agus Maoiniú

- Riaradh €60,000 i nDeontais Ealaíon do ghrúpaí deonacha.
- Scéim Tacaíochta d'Ealaíontóirí: 14 ghradam ar luach €30,492 san iomlán ó 66 iarratas.
- Urraíodh Maoiniú Comhpháirtíochta €97,000 ag an gComhairle Ealaíon.
- Bainistíodh Clár Éire Ildánach: Bronnadh €213,064 do sparánachtaí, tionscadail shuaitheanta, agus tionscnaimh glaonna oscailte (€71,055 ar 12 thionscadal).

Forbairt Ealaíontóirí

- Ceardlanna CPD do dhrámadóirí atá ag teacht chun cinn le hInstitiúid Amharclannaíochta na hÉireann.
- Cónaitheachtaí ealaíontóirí ag Áras Éanna, Comhéadan, Studio Mór Órán Mór, agus Gleann Eidhní.
- Sparánachtaí scannánaíochta i gcomhpháirtíocht le 'Ardán' (Clár faisnéise gearr agus clár faisnéise 'Misleór').
- Thacaigh Branar Meitheal agus Damhsa-Ealaíontóirí Cónaithe le forbairt ghairmiúil ealaíontóirí.
- Ealaíontóirí i Scoileanna: seacht gcónaitheacht móide snáithe Gaeilge le hEalaín na Gaeltachta.

- Thacaigh Tiny Mutiny agus Sorcas Pobail na Gaillimhe le: rannpháirtíocht, cuimsiú agus éagsúlacht na hóige.

Rannpháirtíocht Phobail agus Phoiblí

- Clár Ealaíne Poiblí: Tionscadal Chreachmhaoile curtha i gcrích; Tionscadal Bhaile Chláir atá beartaithe do 2026.
- Tacaíodh le Féile ‘Book It’, turas amharclainne ‘Ballad of a Bandit’, agus féilte contae-bhunaithe lena n-áirítear Féile ‘Fit Up’ oirthuaisceart na Gaillimhe.
- Na hEalaíona sna Blianta Scothaosta: cónaitheachtaí tí cúraim agus tionscadail Malartaithe Cúraim Ealaíontóra.
- ‘Music Generation’ Chontae na Gaillimhe: tacaíodh le cláir oideachais cheoil.
- Oíche Chultúir 2025: 50 imeacht ar fud cúig cheantar; Oíche Chultúir, ar fhreastail 900 duine ar an eispéireas tumthach déanach sin ag Mainistir na Coille Móire.
- Cruinniú na nÓg 2025: 50+ imeacht, 50% ag cuimsiú na Gaeilge; “Disco in a Day” Imeacht geilleagair oíche do dhéagóirí.

Pleanáil Straitéiseach

- Plean na nEalaíon 2026–2030: cuireadh tús le hathbhreithniú i mí na Samhna 2025 chun cur leis an méid a baineadh amach agus chun straitéis a bheidh ann amach anseo a threorú.

TOGRAÍ DO 2026:

Maoiniú agus Deontais

- Deontais Ealaíon a riar do ghrúpaí agus d’eagraíochtaí deonacha (€65,000 molta).
- Maoiniú Comhpháirtíochta na Comhairle Ealaíon Slán (€110,000; buiséad iomlán an chláir €220,000).
- Scéim Tacaíochta d’Ealaíontóirí a Thairiscint le 3–5 dhámhachtain bhreise chun tacú leis an gcruthaitheacht agus leis an bhforbairt ghairmiúil.
- Sparánachtaí scannáin i gcomhpháirtíocht le “Ardán” le haghaidh clár faisnéise gearr agus clár faisnéise “Misleór”).
- Deontais tacaíochta do chlubanna, féilte agus tionscadail lena n-áirítear Branar, Tiny Mutiny, Sorcas Óige Thuama, Féile Book It! Féile Amharclannaíochta na Gaillimhe, agus Áiteanna Cruthaitheacha Thuama.

Tacaíocht agus Forbairt d’Ealaíontóirí

- Cónaitheachtaí a sheachadadh ag Áras Éanna, Interface, agus Tyrone Guthrie.
- Deiseanna coimisiúnaithe a mhéadú d’ealaíontóirí ar fud an damhsa, na hamharclainne agus na n-amharcealaíon.
- Forbairt ghairmiúil agus comhoibriú CPD le Cathair & Contae na Gaillimhe.
- Clár Scáthfhoghlama/Meantóireachta na n-Ealaíon agus an Mhíchumais agus dámhachtain bhliantúil do Thionscadal Ealaíontóra agus Míchumais.
- Cláir d’Ealaíontóirí i Scoileanna agus i Suíomhanna Cúraim chun daoine óga agus daoine fásta níos sine a mhealladh.

Féilte agus Rannpháirtíocht Phoiblí

- Seachtainí ealaíon Eorpacha agus náisiúnta, Oíche Chultúir 2026, agus Scéim Tacaíochta na bhFéilte leathnaithe.
- Clár Ealaíne Poiblí 2026 lena n-áirítear coimisiúin agus athbhreithniú beartais; Coimeádaí Ealaíne Poiblí ar conradh le haghaidh 2026–28.
- Clár Éire Ildánach: Príomh-sparánachtaí, Cruinniú na nÓg 2026, rannpháirtíocht na Gaeilge, agus forbairt tionscadail maidir le hOileán Comhroinnte.

Pleanáil Straitéiseach agus Comhoibriú

- Plean Ealaíon 2026–2030 a fhorbairt chun straitéis ealaíon amach anseo a threorú.
- Oibriú le Music Generation Chontae na Gaillimhe chun tacú le hoideachas ceoil.
- Tacú le fás inbhuanaithe i dTuaim agus i bpobail eile trí chomhthionscadail ealaíon.

FORBAIRT SPÓIRT

GNÍOMHAÍOCHTAÍ TÁSCACHA IN 2025:

Foinsíodh maoiniú ó Spórt Éireann, Cuntais Dhíomhaoine, Feidhmeannacht na Seirbhíse Sláinte (FSS), Údarais Áitiúla, an tÚdarás Náisiúnta Iompair, Gaillimh Shláintiúil, agus eile chun cláir chuimsitheacha spóirt agus gníomhaíochta coirp a chur ar fáil ar fud an Chontae.

Príomhchláir agus Príomhthionscnaimh:

- **An tOifigeach Forbartha Spóirt Pobail (CSDO):** Seachtain na Rothar, Seachtain Lasmuigh HER, HER Moves, Buggy Buddies, Men and Women on the Move, Sanctuary Paddlers.
- **An tOifigeach Rannpháirtíochta sa Spórt do Dhaoine faoi Mhíchumas (SIDO):** Trí-atlan Cuimsitheach, comórtais boccia, seisiúin Activator, oiliúint Good2Go do dhaoine fásta níos sine agus do ghrúpaí míchumais, iasachtaí trealamh, tacaíocht deontais, campaí snámha cuimsitheacha agus campaí spóirt cuimsitheacha.
- **Lá Náisiúnta Súcáir i dTuaim:** 300 duine a bhí i láthair, 80 Pacáiste Súcáir dailte ar leanaí faoi mhíbhuntáiste, maoiniú €3,000 faighte.
- **Cláir do Dhaoine Scothaosta:** Siúlóidí Activator, oiliúint Good2Go, seisiúin bhlaiste, suiteálacha conaire Fitstick i dTuaim, Uachtar Ard, Cill Chonáin, Baile Labhráis trí mhaoiniú Chontae na Gaillimhe Shláintiúil.
- **Cláir arna maoiniú ag FSS:** Fir, Máithreacha agus Leanaí, Soláthraithe Luathbhlianta, grúpaí míchumais.
- **Seachtain na Rothar 2024:** €27,271 cistithe, 25+ clár, 3,286 rannpháirtí.
- **Deontais Forbartha Club:** Idir €26,000 agus 21 chlub le haghaidh oiliúna, tacaíochtaí cuimsitheacha agus clár spriocdhírthe.
- **Seachtain Eorpach an Spóirt:** 23–30 Meán Fómhair, ag críochnú le Rith Dáite teaghlaigh le 348 rannpháirtí.
- **Ciste Sóisialta na hEorpa – An Clár um Nuálaíocht Shóisialta sa Spórt:** Bunaithe i nGaillimh.
- **An Ciste um Bonneagar Snámha Allamuigh de chuid Éire Shláintiúil:** €28,000 le haghaidh feabhsúcháin ag Limistéar Snámh Phort Omna agus foscadáin trá ag Trácht, An Spideal, Inis Meáin.
- **Ciste Lasmuigh Pobal Páirteach:** Baineadh úsáid as €50,000 chun cúirt cispheile 3v3 a shuiteáil ag Fearann an Phaláis, Tuaim, agus feabhsuithe bithéagsúlachta.
- **Tacaíocht do Chlubanna agus d'Eagraíochtaí:** Seimineáir ghréasáin maidir le Cosaint, Garchabhair, Feasacht ar Dhaoine faoi Mhíchumas, earcaíocht agus coinneáil oibrithe deonacha, éagsúlacht, na meáin shóisialta, Mná sa Spórt.
- **Rialachas:** Tionóladh cruinnithe den ghrúpa stiúrtha agus den ghrúpa oibre le linn 2024.
- **Maoiniú na gCuntas Díomhaoine:** Fuarthas €91,000 do 2025/6 chun tacú le Moil Spóirt Pobail (Béal Átha na Sluaighe, na hOileáin Gníomhacha), HER Moves, agus tacaíochtaí deonacha.

TOGRAÍ DO 2026:

- Iarratas a dhéanamh ar mhaoiniú CORE ó Spórt Éireann agus deontais eile, lena n-áirítear Cuntais Dhíomhaoine, Seachtain na Rothar, Seachtain Lasmuigh HER Outdoors Week, Seachtain Eorpach an Spóirt, Éire Shláintiúil, maoiniú FSS, agus deiseanna Chiste Sóisialta na hEorpa.
- Tacú le seachadadh Plean Áitiúil Spóirt do Chontae na Gaillimhe.
- Cláir chuimsitheacha a chur ar fáil lena ndíreofar ar mhná agus ar chailíní, ar dhaoine faoi mhíchumas, ar ghrúpaí faoi mhíbhuntáiste agus ar dhaoine fásta níos sine.
- Oiliúint agus ceardlanna a chur ar fáil lena n-áirítear Rothar Chothromaíochta, Foghlaim conas Rothaíocht, Lúthchleasaíocht Halla Spóirt, Good 2 Go, cúrsaí faoi Mhíchumas Gníomhach Éireann, Cóitseáil Leanaí, Litearthacht Fhisiciúil, Cosaint, agus Garchabhair Spóirt.
- Cúrsaí oideachais cóitseála a chur chun cinn, go háirithe do spóirt mhionlaigh, agus tacú le scoileanna Bratach na Scoileanna Gníomhacha a bhaint amach.

- Feachtais náisiúnta a chur ar fáil amhail Seachtain Eorpach an Spóirt, Seachtain Lasmuigh HER, agus gníomhaíochtaí Sheachtain na Rothar.
- Deontais Forbartha Clubanna a chur ar fáil trí Spórt Éireann agus trí Chomhairle Chontae na Gaillimhe.
- Comhlíonadh rialachais a áirithiú agus leanúint d'ionadaíocht a dhéanamh ar chomhghuaillíochtaí, ar mheithleacha agus ar líonraí abhcóideachta.
- An bunachar sonraí Get Ireland Active a chur chun cinn agus teagmháil a dhéanamh le pobail a bhfuil deiseanna rannpháirtíochta ísle acu.

FORBAIRT TURASÓIREACHTA

STRAITÉIS TURASÓIREACHTA

Cuireann Straitéis Turasóireachta Chontae na Gaillimhe, a glacadh i mí na Samhna 2023, creat comhoibritheach ar fáil chun forbairt turasóireachta a threorú sna hocht mbliana amach romhainn. Is í Gaillimh príomhcheann scríbe oidhreachtach cultúrtha agus nádúrtha na hÉireann, a chuireann an turasóireacht inbhuanaithe chun cinn agus a chosnaíonn a hoidhreacht agus a cheiliúrann an éagsúlacht ag an am céanna.

Tá an Creat Straitéiseach lena soláthraítear an struchtúr do sheachadadh na Straitéise bunaithe ar cheithre réimse straitéiseacha. Tá príomhghníomhartha agus príomh-mholtaí á sonrú i ngach ceann acu. Tacaítear leis an bhfís freisin agus sé Chríos Forbartha á n-aithint, lena gcinntítear idirghabhálacha níos spriocdhírithe nuair is gá dóibh, chun aghaidh a thabhairt ar dhúshláin agus ar dheiseanna ar leibhéal áitiúil.

Beidh seachadadh leanúnach na dtionscadal comhoibritheach reatha agus nua a chuireann deiseanna móra ar fáil d'fhás na turasóireachta ar fud an Chontae fós ina thosaíocht Turasóireachta do Chomhairle Chontae na Gaillimhe. Cuideoidh roinnt prionsabal le gníomhaíochtaí agus le hidirghabhálacha a threorú, rud a chinnteoidh go mbeidh an fás a dhéanfar amach anseo inbhuanaithe.

I measc na bprionsabal sin déanfar na gníomhartha seo a leanas:

- Leanúint ar aghaidh ag tabhairt tús áite do sheachadadh mórdheiseanna comhoibritheacha le comhpháirtithe straitéiseacha, lena n-áirítear Pleananna Forbartha Eispéireas Cuairteoirí/Ceann Scríbe, Máistirphleananna Turasóireachta, agus na Glasbhealaí, atá ann cheana agus a bheidh ann amach anseo.
- Tacú le fad fanachta agus caiteachas turasóirí a shíneadh agus iniúchadh a dhéanamh ar cheantair nach dtugtar cuairt orthu chomh minic a spreagadh.
- Tús áite a thabhairt don sprioc maidir le turasóireacht atá iomlán inbhuanaithe agus teacht le Pleananna náisiúnta agus áitiúla um Ghníomhú ar son na hAeráide.
- Tacú le cultúr, teanga agus pobail na Gaeltachta.
- Tús áite a thabhairt do leas a bhaint as sócmhainní nádúrtha agus tógtha atá ann cheana féin, don turasóireacht lasmuigh agus infheistíochtaí leanúnacha, go háirithe i mbonneagar gorm agus glas.
- Turasóireacht a bhunú mar chroíghníomhaíocht gheilleagrach ar fud an Chontae agus fás na turasóireachta a chur chun cinn - lena n-áirítear i gceantair nach mbíonn cuairt á tabhairt orthu go minic - trí eispéiris agus cinn scríbe turasóireachta atá ann cheana féin agus nua a fhorbairt.
- Cur chuige creasa a fhorbairt a chuirfidh ar chumas idirghabhálacha ábhartha a spriocdhíriú ar an leibhéal áitiúil.
- Nuálaíocht a thabhairt isteach agus tacú léi.
- Feabhas a chur ar chomhoibriú thar thionscail, phobail agus i measc páirtithe leasmhara.
- Rochtain uilíoch ar eispéiris turasóireachta a fheabhsú.

SCÉIMEANNA TACAÍOCHTA POBAIL - FÉILTE AGUS IMEACHTAÍ:

Leanann Comhairle Chontae na Gaillimhe ar aghaidh ag tacú le féilte agus le himeachtaí. Bhí tacaíocht airgeadais dar luach €98,250 san iomlán á fáil ag 66 pobal in 2025. Miondealú ar mhaoiniú d'Fhorbairt Eacnamaíoch mar seo a leanas:

Tuairisc ar Mhaoiniú	Na deontais a bronnadh	Méid an Deontais	Foinse maoinithe
Féilte Réigiúnacha	8	€18,000	Fáilte Éireann
Féilte agus Imeachtaí Pobail	36	€35,870	Scéim Tacaíochta Pobail
Soilsiú na Nollag	12	€20,750	Tacaíocht an Phobail Scéim
Tionscnaimh Eacnamaíocha Eile	7	€12,630	Scéim Tacaíochta Pobail
Féilte	3	€11,000	Aonad Turasóireachta
		€98,250	

AN CISTE UM AISTRIÚ CÓIR (CUAC)

I mí Aibreáin 2024, cheap Comhairle Chontae na Gaillimhe Gníomhaí AE um Aistriú Cóir chun cabhrú le grúpaí pobail áitiúla agus le FBManna rochtain a fháil ar Scéim Athghiniúnach Turasóireachta agus Áitíochta CUAC do Lár Tíre na hÉireann 2023–2026.

Maoiniú Faighte

Ceadaíodh seacht n-iarratas ó Cheantar Bardasach Bhéal Átha na Sluaighe, €1,201,600 san iomlán:

- Páirc Bhanc na Sionainne – Linn Snámha Fiáin Taobh Amuigh: €616,000 do shaoráid thiomnaithe maidir le snámh fiáin.
- Scoil na Cócaireachta, Baile Deasumhan: €57,600 le haghaidh pleanála agus dearaidh.
- BACD Bhéal Átha na Sluaighe – Claochlú Digiteach: €30,000 le haghaidh suíomh gréasáin nua a thacaíonn le gnólaicthe áitiúla.
- Portach Beo na Gaillimhe, An Creagán: €28,000 chun eispéireas cuairteoirí agus caomhnú a fheabhsú.
- Ionad Cuairteoirí an tSean-Mhuilinn, Áth Eascrach: €40,000 le haghaidh forbartha agus rannpháirtíochta.
- Feirm na nGlaschnoc, Fothannach: €10,000 le haghaidh feabhsúcháin turasóireachta.
- Mórthionscnamh Nua: €420,000 ceadaithe, fógra le leanúint.

Tionchar agus na Chéad Chéimeanna Eile

Spreag CUAC spéis mhór ó ghnólaicthe agus ó phobail áitiúla, rud a chruthaigh bunús d'fhás inbhuanaithe na turasóireachta.

Céim 2 – Forbairt Gréasáin

I measc na chéad chéimeanna eile tá Treochlár Líonra d'Oirthear na Gaillimhe, ag cothú comhoibriú idir gnólaicthe, údarais agus pobail. Leantar den oiliúint d'iarratasóirí chun seachadadh tionscadal a chinntiú agus chun an tionchar cistiúcháin a uasmhéadú. Oibríonn Gníomhaí CUAC go dlúth leis an Oifigeach Turasóireachta agus le Fáilte Éireann chun tionscadail a ailíniú leis an bPlean Forbartha Eispéireas Cinn Scríbe nua.

TRÍ THOGRA GLASBHEALAIGH I gCONAMARA

GLASBHEALACH NA GAILLIMHE - UACHTAR ARD

Beidh an Glasbhealach thart ar 28 km, ag rith ón Ardeaglais i gCathair na Gaillimhe go Bóthar an Stáisiúin in Uachtar Ard. Tar éis an tríú comhairliúchán poiblí neamhreachtuil idir mí na Bealtaine agus mí an Mheithimh 2023 maidir leis an gconair bealaigh tosaíochta atá ag teacht chun cinn, tá rannpháirtíocht úinéirí talún fós ar siúl chun an bealach a thabhairt chun críche. Tá an tionscadal i gCéim 3 faoi láthair: Dearadh agus Meastóireacht Chomhshaoil, a bhfuiltear ag súil go dtógfaidh sé thart ar 12 mhí, agus ina dhiaidh sin cuirfear iarratas pleanála Chéim 4 faoi bhráid an Choimisiúin Pleanála in 2025.

GLASBHEALACH AN CHLOCHÁIN – UACHTAR ARD

Tá maoiniú faighte le glasbhealach 23km a thógáil idir an Clochán agus Sraith Salach. Faoi láthair, tá 14 km críochnaithe agus oscailte don phobal, tá 6 km á thógáil, agus tá plé ar siúl le húinéirí talún chun na codanna eile a fháil.

GLASBHEALACH DEIRGIMLEACH – MAINISTIR NA COILLE MÓIRE

Tá maoiniú faighte chun measúnú straitéiseach agus tuarascáil féidearthachta a chur i gcrích le haghaidh Glasbhealach féideartha idir Deirgimleach agus Mainistir na Coille Móire. Tá Céim 1 críochnaithe anois, agus táthar ag súil le faomhadh ó Bhonneagar Iompair Éireann chun dul ar aghaidh go Céim 2: Roghanna roghnaithe.

PLEAN FORBARTHA THAITHÍ CHEANN SCRÍBE CHONAMARA

2.0. Beidh clár cuimsitheach comhairliúchán pobail, poiblí agus páirtithe leasmhara ar siúl i rith 2025. Tá sé beartaithe an plean nuashonraithe a thabhairt chun críche agus a sheoladh in R3 2026. Cinnteoidh an próiseas seo go léireoidh an plean riachtanais agus mianta na bpobal áitiúil, na ngnólachtaí agus na bpáirtithe leasmhara, agus treoróidh sé forbairt na turasóireachta amach anseo i réigiún Chonamara agus na nOileán.

TURASÓIREACHT A CHUR CHUN CINN

- In 2025, lean Comhairle Chontae na Gaillimhe d'infheistíocht a dhéanamh i margaíocht turasóireachta ardtionchair ar fud ardáin éagsúla. Bhí scaipeadh ar fud an chontae sa Chomhairle san fhorlíonadh '**Connacht Tribune**' '*Where West*', a scaipeadh ar fud an iarthair ó Chonamara agus ó na hOileáin ó thuaidh agus ó dheas na Gaillimhe, agus ó thuaidh Mhaigh Eo go deisceart an Chláir. Cuireadh ceithre leathanach san áireamh freisin in eagrán 2025 den iris *Go West*. Coinníonn an Chomhairle comhpháirtíocht bhliantúil le **hiris Aerfort Chnoc Mhuire**, ag obair le comhpháirtithe údaráis áitiúil i Sligeach, Maigh Eo, Ros Comáin, agus Cathair na Gaillimhe. Tharraing an clúdach aird ar fhéilte agus ar imeachtaí a fuair tacaíocht ón gComhairle agus léirigh sé eispéireas cuairteoirí an chontae, lena n-áirítear Tuaisceart agus Oirthear na Gaillimhe, trí úsáid a bhaint as grianghrafadóireacht ar ardchaighdeán.
- Bhí ábhar tiomnaithe san iris '*This is Galway*' sna heagraíin i Meitheamh/Iúil, Lúnasa/Meán Fómhair, agus i nDeireadh Fómhair/Samhain, ag díriú ar Oirthear agus Iarthar na Gaillimhe agus ag cur béime ar a gcuid tairiscintí uathúla. Bhí an t-aiseolas thar a bheith dearfach, agus léirigh gnólachtaí áitiúla meas ar an nochtadh agus bhain siad úsáid as an iris chun cinn scríbe lasmuigh de chathair na Gaillimhe a chur chun cinn.

- Rinne Comhairlí Contae agus Cathrach na Gaillimhe ionadaíocht ar son an réigiúin ag **Féile Éireannach Milwaukee**, an ceiliúradh cultúrtha Éireannach is mó sna Stáit Aontaithe, ag cur naisc Éireannacha-SAM chun cinn thar cheithre lá. Táirgeadh léarscáileanna contae, treoraithe cuairteoirí, agus léarscáileanna Chonamara lena ndáileadh, mar aon le pinn bhrandaílte, málaí tote, agus T-léinte. Roinneadh litríocht bhreise ar nithe is díol spéise do Chontae na Gaillimhe freisin, rud a d'ardaigh próifíl an chontae le lucht féachana idirnáisiúnta.

COMHAIRLE CHONTAE NA GAILLIMHE & BEALACH AN ATLANTAIGH FHIÁIN, ÓCÁID LÍONRAITHE THIONSCLAÍOCH THURASÓIREACHT NA GAILLIMHE

Ag tógáil ar an rath a bhí ar imeacht 2024, d'óstáil Comhairle Chontae na Gaillimhe agus foireann Shlí an Atlantaigh Fhiáin de chuid Fáilte Éireann Imeacht Líonraithe Thionscal na Turasóireachta 2025, a mheall os cionn 150 ionadaí turasóireachta ó Chathair na Gaillimhe, ó Chonamara agus ó na hOileáin. Bhí ceapacháin líonraithe luais san imeacht chun deiseanna trasdíola agus atreoraithe a uasmhéadú, agus ghlac foireann na Comhairle páirt ghníomhach chun tacú le fás agus comhoibriú réigiúnach turasóireachta.

LÍONRAÍ THURASÓIREACHTA AGUS RANNPHÁIRTÍOCHT IDIR ÚDARÁIS ÁITIÚLA

- Tacaíocht leanúnach a chur ar fáil do chomhoibriú **Connemara.ie** agus WIFI4U leis an Oifigeach Leathanbhanda.
- Tacú le **Plean Eispéireas Cuairteoirí Loch Deirgeirt** agus le tionscadail turasóireachta ghaolmhara i bPort Omna.
- Gníomhaíochtaí a chur chun feidhme **ar fud na VEDPanna, na DEDPanna agus na bpleananna turasóireachta réigiúnacha uile.**
- Comhoibriú le Ros Comáin ar chur chun cinn **Bhealach Ghleann na Suca** agus le Maigh Eo agus Cathair na Gaillimhe ar **Ghormbhealach na Coiribe/Measca.**

TIONSCADAIL FORBARTHA THURASÓIREACHTA

- **Baile Ceann Scríbe an Chlocháin:** Athfhorbairt agus feabhsuithe ar lár bailte a chur chun cinn chun borradh a chur faoin turasóireacht.
- **Tionscadail Athnuachana:** Dul chun cinn a dhéanamh ar Fhís Portumna 2030 agus ar thionscnaimh eile chun an acmhainneacht turasóireachta a uasmhéadú.

TOGRAÍ DO 2026:

- Contae na Gaillimhe a chur chun cinn go hidirnáisiúnta, lena n-áirítear ag **Féile Éireannach Milwaukee**.
- Feachtais mhargaíochta spriocdhírithe a chur ar fáil do Ghlasbhealach Chonamara, DiscoverGalway.ie, agus do chainéil na meán sóisialta.
- Gníomhartha a chur i bhfeidhm ó Phlean Forbartha Eispéireas Cuairteoirí Loch Deirgeirt agus comhoibriú ar Phleananna Forbartha Eispéireas Ceann Scríbe Chonamara agus na nOileán agus Oirthear na Gaillimhe.
- Bainistiú a dhéanamh ar an Scéim Tacaíochta Pobail do thionscadail, d'fhéilte agus d'imeachtaí turasóireachta.
- Comhpháirtí le hUiscebhealaí Éireann agus Fáilte Éireann maidir le Máistirphlean Ghormbhealach na Sionainne agus tionscadail chaipitil Ghormbhealaigh.
- Tacú le tionscnaimh de chuid Interreg an Aontais maidir le cúngú agus turasóireacht trasteorann, agus Gaillimh a chur chun cinn i bpríomh-mhargaí na hEorpa.
- Forbairtí an Ghlasbhealaigh agus an Ghormbhealaigh a chur chun cinn agus rannchuidiú le tionscnaimh réigiúnacha ar nós Bhealach Bheara Breifne.
- Maoirseacht a dhéanamh ar thionscadail Chiste an Aontais um Aistriú Cóir i mBéal Átha na Sluaighe agus in Oirthear na Gaillimhe.
- Páirt a ghlacadh i líonrú tionscail chun comhoibriú a chothú i measc soláthraithe turasóireachta.
- Caisleán Dunguaire a fhorbairt mar phríomhshócmhainn turasóireachta, faoi réir maoinithe agus aistrithe, agus tionscadal Eispéireas Cuairteoirí Chath Eachroma a chur chun cinn.

- Tacú le Geopháirc Dhúiche Sheoigheach i dtreo chreidiúnú UNESCO agus eispéiris turasóireachta feabhsaithe.

FORBAIRT ÁINEASA

GNÍOMHAÍOCHTAÍ TÁSCACHA IN 2025:

- Leanadh leis an obair chun a chinntiú go gcuirfí roinnt tionscadal a ceadaíodh i mblianta roimhe sin i gcrích.

SCÉIM UM BONNEAGAR CAITHIMH AIMSIRE LASMUIGH (ORIS)

Tacaíonn an Scéim um Bonneagar Caithimh Aimsire Lasmuigh (ORIS) le geilleagair agus pobail tuaithe faoi Thionscadal Éireann 2040 trí mhaoiniú a chur ar fáil chun bonneagar caithimh aimsire lasmuigh a fhorbairt, a dheisiú, a fheabhsú agus a chur chun cinn ar fud na hÉireann.

MAOINIÚ BHEART 1 FAIGHTE DO NA TIONSCADAIL SEO A LEANAS –2024/2025

Tá na tionscadail seo a leanas ag dul chun cinn agus beagnach críochnaithe.

Ainm an Tionscadail	Imlíne	Méid a Ceadaíodh
Uasghrádú rochtana ar Ghairdín Fiadhúlra na gCreag	Siúlbealaí atá inrochtana ag cathaoireacha rothaí a fheabhsú laistigh de Pháirc Fiadhúlra na gCreag.	€20,339
Tairseach na Coiribe	Suiteáil comharthaíochta do rotharbhealach nua i gceantar an Chloichreáin in Áth Cinn.	€18,000
Bealach Ó Maine a Uasghrádú	Conair Shiúil Bhéarra-Bhréifne/Bhealach Ó Maine a Uasghrádú.	€29,710
Feabhsuithe 2023 ar Shiúlbealach Leacaigh-Chnoc Tua Mór	Feabhsúcháin sábháilteachta agus Cothabháil ar Shiúlbealach Pháirc Chnoc Tua Mór - Leacaigh.	€27,450
Uasghrádú Rochtana na Trá Móire, Indreabhán	Uasghráduithe Rochtana na Trá Móire chun rochtain agus ionchuimsitheacht a chumasú do dhaoine scothaosta, don aos óg agus do dhaoine faoi mhíchumas.	€29,700
Uasghrádú Rochtana Thrá Chill Mhuirbhigh	Uasghráduithe Rochtana ar Thrá Chill Mhuirbhigh chun rochtain agus ionchuimsitheacht a chumasú do dhaoine scothaosta, don aos óg agus do dhaoine faoi mhíchumas.	€29,700

MAOINIÚ FORBARTHA TIONSCADAL M1, M3DO NA TIONSCADAIL SEO A LEANAS 2024/2025

Tá na tionscadail seo a leanas ag dul chun cinn agus beagnach críochnaithe.

Beart	Ainm an Tionscadail	Imlíne	Méid a Ceadaíodh
Forbairt Tionscadail	Máistirphlean Pháirc Foraoise Rinn Mhíl	Suíomh Mór Turasóireachta a Fhorbairt, Cur le hOidhreacht Uathúil na Páirce do Chontae na Gaillimhe agus do Réigiún an Iarthair.	€49,950
Forbairt Tionscadail	Páirc Áineasa Allamuigh Bhéal Átha na Sluaighe	Staidéar féidearthachta a dhéanamh ar na roghanna d'fhorbairt na páirce poiblí i mBéal Átha na Sluaighe a léiríonn dea-chleachtas i gcomhréir le Pleanáil Chuí agus forbairt Inbhuanaithe I gcomhréir le Pleanáil Chuí agus Forbairt Inbhuanaithe.	€49,950
Forbairt Tionscadail	Linn Taoide Arainn	Staidéar Féidearthachta ar Sholáthar linne taoide ar Árainn in aice leis an gcladach a chuirfidh deiseanna áineasa ar fáil do phobal an oileáin agus do chuariteoirí ar an oileán agus a sholáthróidh gnáthóg do bheatha mhuirí.	€35,847
M2	Páirc Oidhreacht Glinsce	Deisiúcháin agus Uasghrádú a dhéanamh ar 2km de na Conairí atá ann cheana féin chun inrochtaineacht a fheabhsú ag Páirc Oidhreacht Glinsce.	€200,000
M2	Scéalta agus Slite Choillte Gharrán an Chaisleáin	Tá sé mar aidhm ag Grúpa Scéalta agus Slite Choillte Gharrán an Chaisleáin forbairt a dhéanamh ar Choillte agus ar Bheairicí Gharrán an Chaisleáin mar Chonairí Dúlra, Conairí Stairiúla agus mar Ionad Taispeántais Oidhreacht.	€47,821
M2	Ionad Pobail an Mháma - Carrchlós	Tógáil charrchlóis a éascóidh an bealach thiar agus a chuirfidh páirceáil cheart agus shábháilte ar fáil do réimse imeachtaí áineasa pobail agus tráchtála.	€172,583

MAOINIÚ BHEART 1 FAIGHTE DO NA TIONSCADAIL SEO A LEANAS -2025

Ainm an Tionscadail	Imlíne	Méid a Ceadaiódh
Deisiúcháin Dromchla Conaire – Bealach Ó Maine	Deisiú dromchla ar chuid 2km de chonair Bhealach Ó Maine feadh sheanchonair tarraingthe na Canálach Móire, lena n-áirítear cloch a leagan agus draenacha atá ann cheana a chothabháil chun rith chun srutha uisce a éascú.	€40,000.00

Roghnaigh Comhairle Chontae na Gaillimhe na tionscadail seo a leanas le cur faoi bhráid na Roinne Forbartha Tuaithe, Pobail agus Gaeltachta faoi Scéim um Bonneagar Caithimh Aimsire Lasmuigh 2025. Ceadú ar feitheamh ó DRCD&G

Beart	Ainm an Tionscadail	Imlíne	Méid Iarrtha
M2	Tionscadal na Siúlóidí 2024, Baile Locha Riach	Deisiúchán ar Phromanáid bhalla na Siúlóidí a chríochnú. Leanúint d'athbhunú an bhalla a choinníonn bruach na habhann, agus ar an gcaoi sin feabhas a chur ar an mbail atá ar shiúlóirí agus ar thailte sceite breac/naíolainne iascaigh Loch Locha Riach.	€ 200,000.00
M2	Stáisiún /Conair Marconi	Déanfar sraith oibreacha ar an rian lúbtha 5km Stáisiún Marconi ag Deirgimleach, Conamara, lena n-áirítear uasghrádú agus deisiú rianta, feabhsuithe rochtana do dhaoine faoi mhíchumas agus margáiocht fheabhsaithe.	€ 197,550.00
M2	Conamara agus Oileáin Árann Tionscadal Margaíochta	Ábhair mhargaíochta agus cur chun cinn Chonamara agus Oileáin Árann.	€ 40,000.00
M3	Síneadh le Siúilbhealaí Pháirc Rin Mhíl	Cuirfidh an tionscadal sin 2.5km de shiúlóidí soilsithe ar leibhéal íseal leis, ag nascadh le Páirc Rin Mhíl.	€ 324,000.00

TOGRAÍ DO 2026:

- Tacú le scéimeanna ceadaithe a chur ar fáil.
- Comhoibriú le páirtithe leasmhara chun cur chuige straitéiseach maidir le ORIS a áirithiú.
- Iarratais a chur isteach faoi scéimeanna ORIS 2025/26 nuair a sheoltar iad.
- Plean Áineasa Faoin Aer Contae a fhorbairt agus Fóram Áineasa Faoin Aer Contae a bhunú, a bheidh ailínithe leis an Straitéis Náisiúnta Áineasa Faoin Aer.

COMHTHÁTHÚ

GNÍOMHAÍOCHTAÍ TÁSCACHA IN 2025:

- Tacaíonn **an Fhoireann Lánpháirtíochta**, a bunaíodh in 2024, le 1,014 Úcránach in 29 ionad cóiríochta agus 64 teach mhodúlacha i mBéal Átha na Sluaighe, chomh maith le 411 larratasóir ar Chosaint Idirnáisiúnta in 8 n-ionad ainmnithe.
- Leanann **an Scéim um Thairiscint Tí** ar aghaidh, agus tá 166 cónaitheoir i 49 réadmhaoin; Tacaíonn an Fhoireann Lánpháirtíochta le gealltanais agus le cigireachtaí maoine.
- Tháinig **an Fóram um Lánpháirtiú an Phobail** in ionad Fhóram Freagartha Pobail na hÚcráine in 2024, lenar tugadh le chéile príomhghníomhaireachtaí chun tacaíochtaí lánpháirtíochta a chomhordú. Díríonn dhá fhoghrúpa ar shaincheisteanna **Idirchultúrtha agus Sláinte & Folláine**.
- Fuair Comhairle Chontae na Gaillimhe **€1,180,860** faoin gCiste Aitheantais Pobail in 2024. Tá sé thionscadal pobail déag lena dtugtar aghaidh ar riachtanais bhonneagair agus a théann chun tairbhe do phobail níos leithne á gcur i gcrích idir 2024–2026.

TOGRAÍ DO 2026:

- Seolfar **Straitéis Náisiúnta nua um Imircigh a Chomhtháthú** in 2026. Tosóidh Comhairle Chontae na Gaillimhe **Straitéis maidir le hImircigh a Lánpháirtiú** de chuid an chontae a fhorbairt.
- Tá an **Scéim um Thairiscint Tí** ar siúl go dtí mí an Mhárta 2026 agus táthar ag súil go leanfaidh sí ar aghaidh go dtí mí an Mhárta 2027 tar éis síneadh a chur leis an Treoir um Chosaint Shealadach.
- Tá maoiniú curtha ar fáil d'**Oibrí Tacaíochta Comhtháthaithe** breise, arna mhaoiniú go hiomlán ag an Roinn Dlí agus Cirt, Gnóthaí Baile agus Imirce.
- **Na tionscadail chistiúcháin uile um aitheantas pobail** a formheasadh ó leithdháileadh 2024 a thabhairt chun críche agus a dhúnadh.

COMHPHÁIRTÍOCHT UM SHÁBHÁILTEACHT AN PHOBAIL ÁITIÚIL

GNÍOMHAÍOCHTAÍ TÁSCACHA IN 2025:

Tá Beartas Sábháilteachta Pobail nua tugtha isteach ag an Roinn Dlí agus Cirt bunaithe ar an bprionsabal gur freagracht chomhroinnte í an phóilíneacht a bhaineann le gníomhaireachtaí rialtais eile ar nós seirbhísí sláinte agus sóisialta. Cuireann an beartas cur chuige uile-rialtais chun cinn a chuirtear ar fáil trí Chomhpháirtíochtaí Sábháilteachta Pobail Áitiúla (LCSPanna), le tacaíocht ó struchtúr rialachais náisiúnta. Cinntíonn sé sin go mbíonn guth láidir ag pobail maidir le tús áite a thabhairt do ghníomhaíochtaí áitiúla agus do mhaoirseacht áitiúil chun a chinntiú go gcuirtear chun feidhme iad.

Tugann LCSPanna na seirbhísí stáit ábhartha uile agus an pobal ar leibhéal na n-údarás áitiúil le chéile, ag tógáil ar Chomhchoistí Póilíneachta chun fóram níos iomlánaíche a chruthú le haghaidh plé, cinnteoireachta agus gníomhaíochta maidir le tosaíochtaí áitiúla. Faigheann gach LCSP tacaíocht ó Chomhordaitheoir Sábháilteachta Pobail tiomnaithe (Grád VII – Oifigeach Riaracháin) agus ó riarthóir (Grád IV – Oifigeach Foirne Cúnta), arna maoiniú ag an Roinn Dlí agus Cirt agus arna n-earcú ag an údarás áitiúil.

TOGRAÍ DO 2026:

Féadfaidh suas le 30 comhalta a bheith ag Comhpháirtíochtaí Sábháilteachta Pobail Áitiúla (LCSPanna), arna gceapadh ag an Aire, lena n-áirítear:

Comhaltaí reachtúla:

- 7 gComhalta Tofa den Údarás Áitiúil
- 1 fhostaí de chuid an údaráis áitiúil
- Ionadaithe ón nGarda Síochána, ó FSS agus ó Tusla

Comhaltaí na hearnála pobail agus deonaí:

- Ionadaithe do chónaitheoirí áitiúla, don óige, do mhionlaigh, don oideachas, don ghnó agus don chuimsiú sóisialta

Toghann comhaltaí LCSP Cathaoirleach agus Leas-Chathaoirleach ar feadh téarma trí bliana. Stiúrann an Cathaoirleach treo straitéiseach, éascaíonn sé cruinnithe, agus déanann sé ionadaíocht ar LCSP go poiblí; Líontar folúntais trí thoghchán nó trí thoscaireacht shealadach. Tionólaíonn Príomhfheidhmeannach an údaráis áitiúil ábhartha an chéad chruinniú, ag glaoch ar an bpróiseas toghcháin.

Is é cuspóir LCSP comhlachtaí agus pobail reachtúla a thabhairt le chéile, ag díriú ar ábhair imní a shainaithnítear go háitiúil. Déanann gach LCSP a Phlean Sábháilteachta Pobail féin a fhorbairt agus a chur i bhfeidhm, ag glacadh cur chuige straitéiseach chun a chinntiú go dtugann soláthraithe seirbhíse aghaidh ar shaincheisteanna le chéile i gcomhpháirtíocht leis an bpobal.

ACMHAINNÍ DAONNA, LEABHARLANNA CATHRACH AGUS CONTAE AGUS AN COMHSHAOL

GNÍOMHAÍOCHT ACMHAINNÍ DAONNA

- Leanann an Roinn Acmhainní Daonna de chultúr rannpháirtíochta dearfaí fostaithe agus forbartha gairmiúla a chothú trí bheartais agus reachtaíocht AD a chur i bhfeidhm, feabhas a chur ar fholláine, ar chothromaíocht oibre is saoil, ar shástacht poist, ar choinneáil agus ar tháirgiúlacht.
- Tugtar tús áite don earcaíocht trí Phleanáil Lucht Oibre chun a chinntiú go n-úsáidtear scileanna foirne go héifeachtach chun spriocanna straitéiseacha Phlean Corparáideach Chomhairle Chontae na Gaillimhe a bhaint amach. Go dtí seo, tá 82 post líonta i gcomhréir leis an bPlean Straitéiseach Lucht Oibre 2023 agus leis an mbuiséad atá ar fáil.
- Rinneadh an earcaíocht le linn 2025 i gcomhréir le ceadú foirne na Roinne Tithíochta, Rialtais Áitiúil agus Oidhreacht, an Phlean Straitéiseach d'Fhórsa Saothair, agus forálacha buiséid. Leanann an Roinn AD de bheith i dteagmháil le Ceardchumann agus le fóram Cheardchumann na Seirbhísí Uisce maidir le haistriú fhoireann na Seirbhísí Uisce go hUisce Éireann, le bheith críochnaithe faoi dheireadh 2026.

EARCAÍOCHT AGUS PLEANÁIL FÓRSA SAOTHAIR

GNÍOMHAÍOCHTAÍ TÁSCACHA IN 2025:

Gníomhaíocht Earcaíochta, go dtí Ráithe 3, 2025: Go dtí deireadh Ráithe 3, 2025, bhunaigh an Roinn Acmhainní Daonna 45 painéal earcaíochta, agus mar thoradh air sin rinneadh na ceapacháin seo a leanas:

Gníomhaíocht	Uimh.
Conarthaí Sealadacha	64
Conarthaí Buana	63
Conarthaí Gníomhacha	34
Arduithe céime	47

Leanann an fhoireann Earcaíochta de bheith ag díriú ar earcaíocht do na Seirbhísí Dóiteáin agus ar rannpháirtíocht le hUisce Éireann agus Seirbhísí Uisce maidir le hathcheapadh fhoireann na Seirbhísí Uisce faoi dheireadh 2026.

OILIÚINT AGUS FORBAIRT FOIRNE

Cuireann an Rannóg Oiliúna agus Forbartha réimse leathan clár ar fáil chun cur ar chumas na foirne agus na bainistíochta a ndualgais a chomhlíonadh go hinniúil agus go sábháilte.

- Tacaíonn infheistíocht in oiliúint le feabhsú scileanna agus forbairt phearsanta agus ghairmiúil leanúnach.
- Bhí oiliúint Sláinte agus Sábháilteachta ina cuid lárnach de phlean 2025, lena n-áirítear Pas Sábháilte, Láimhsiú Sábháilte, athdheimhniú Garchabhrach, Oiliúint ar Shábh Slabhrach, Áth-insealbhú Oscailte Bóithre, Rothaí Scríobacha, agus cúrsaí Aslonnaithe Dóiteáin.
- D'éascaigh foireann Oiliúna na Roinne AD thart ar 2,029 lá oiliúna ó Eanáir go Deireadh Fómhair 2025.

LEAS FOIRNE

Leanann foireann Leasa Foirne Chomhairle Chontae na Gaillimhe de bheith ag tacú le scéimeanna oibre-saoil agus atá cairdiúil don teaghlach, lena n-áirítear Saoire do Thuismitheoirí, Sochair

Mháithreachais, Bliain Oibre Níos Giorra, agus Saoire Cúramóra. Cuireann Seirbhís Chúnamh d'Fhostaithe rúnda tacaíocht chomhairleach agus chomhairleoireachta ar fáil. I measc na sochar eile tá an Scéim Sláinte Ceirde, Obair Chumaisc, Scéim Oideachais Foirne, agus rochtain ar na scéimeanna Pas Taistil agus an Scéim um Rothaíocht chun na hOibre.

SCOIR

- De bharr Achta um Aoisliúntas na Seirbhíse Poiblí (Aois Scoir), 2018, tá an aois scoir éigeantach d'fhormhór na foirne a earcaíodh roimh an 1 Aibreán 2004 méadaithe ó 65 go 70 bliain.
- Tá aois scoir éigeantach de 70 bliain d'aois i gceist do bhaill foirne a earcaíodh tar éis an 1 Eanáir 2013 agus atá ina gcomhaltaí den Scéim Pinsin Aonair chomh maith.
- Léiríonn taifid seirbhíse Chomhairle Chontae na Gaillimhe go mbainfidh ochtar baill foirne lánaimseartha aois scoir in 2026.
- Tá 20 bhall foirne tar éis dul ar scor go dtí seo, in 2025.

MOLTAÍ DO 2026:

- Leanúint ar aghaidh ag earcú agus ag athlonnú foirne i gcomhréir leis an bPlean Straitéiseach Fórsa Saothair 2023, beartas an Rialtais, agus tosaíochtaí seirbhíse.
- Oiliúint éigeantach Sláinte agus Sábháilteachta a sholáthar agus tacú le cláir oideachais agus forbairt foirne.
- Beartais AD a fhorbairt, a chur i bhfeidhm agus a chur in iúl i gcomhréir leis an reachtaíocht agus leis an dea-chleachtas.
- Comhairle agus tacaíocht a thabhairt do Bhainisteoirí Líne maidir le beartais san ionad oibre a chur i bhfeidhm.
- Dínit san ionad oibre, éagsúlacht agus comhionannas a chur chun cinn do gach fostaí.
- Caidrimh thionsclaíoch mhaithe a chothú agus cur chuige comhpháirtíochta a neartú maidir le réiteach fadhbanna chun leasa fostaithe agus custaiméirí.
- Glacadh le CBFF a mhéadú ar fud na heagraíochta trí oiliúint agus i gcomhréir leis an mBeartas um Obair Chumaisc.
- Éifeachtúlachtaí a chur i bhfeidhm laistigh den roinn AD trí Fheabhsuithe leanúnacha ar Phróisis Ghnó.

SEIRBHÍSÍ LEABHARLAINNE

GNÍOMHAÍOCHTAÍ TÁSCACHA IN 2025:

Leabharlanna Poiblí na Gaillimhe: Cumhachtú Pobail trí Sheirbhísí Cuimsitheacha

Tá Leabharlanna Poiblí na Gaillimhe i gcoirleár ár bpobal, ag soláthar réimse leathan seirbhísí a léiríonn croíluachanna straitéis náisiúnta leabharlainne na hÉireann. Táimid tiomanta do chuimsiú, litearthacht agus foghlaim ar feadh an tsaoil do chách.

Seirbhísí Lárnacha

Soláthraíonn ár leabharlanna spásanna fáilteacha, inrochtana a thairgeann:

- Bailiúcháin iasachta fhairsinge do dhaoine fásta agus do leanaí, lena n-áirítear leabhair, closleabhair agus acmhainní ilmheánacha.
- Rochtain phoiblí ar ríomhairí, idirlíon ardluais, priontáil agus scanadh.
- Seirbhís iarrata leabhar agus iasachta idirleabharlainne ar fud na tíre.
- Limistéir staidéir chiúine do mhic léinn agus d'fhoghlaimeoirí ar feadh an tsaoil.
- Nuachtáin laethúla agus rogha leathan irisí.

- Spásanna pobail ilúsáideacha le haghaidh imeachtaí, ceardlanna agus cruinnithe, atá ar fáil do scoileanna, do ghrúpaí pobail, d'eagraíochtaí neamhrialtasacha, d'eagraíochtaí ealaíon agus do ranna Chomhairle Chontae na Gaillimhe.

Oibrímid go dlúth freisin le líonra leathan comhpháirtithe chun cláir a sheachadadh a neartaíonn litearthacht, folláine agus nasc pobail ar fud an chontae.

Leabharlann Dhigiteach – Am ar bith, Áit ar bith

Tugann ár leabharlann dhigiteach rochtain saor in aisce ar raon leathan acmhainní ar líne do bhaill, 24/7, lena n-áirítear:

- **BorrowBox** – ríomhleabhair, ríomhchlosleabhair, nuachtáin, agus irisí ó bhreis is 120 tír i 18 dteanga.
- **Comics Plus** – Rochtain neamhtheoranta ar na mílte greannán digiteach, úrscéalta grafacha, agus manga.
- **Universal Class** – Os cionn 500 cúrsa ar líne i scileanna digiteacha, folláine, ealaíona cruthaitheacha, agus forbairt ghairmiúil.
- **Transparent Language Online** – Cúrsaí i níos mó ná 100 teanga, lena n-áirítear Béarla do chainteoirí nach cainteoirí dúchais Béarla iad i 25 teanga.
- **LOTE do Pháistí** – Leabhair ilteangacha do pháistí i níos mó ná 30 teanga, lena n-áirítear an Úcráinis.
- **Medici.tv** – An t-ardán sruthaithe ceoil chlasaice is mó, a chuireann 150 imeacht beo ar fáil gach bliain agus leabharlann ar éileamh fairsing.
- **TTRS (Léigh agus Litriú tadhallchlóscríobhneoireachta)** – Clár ilchéadfach a thacaíonn le forbairt litearthachta agus litrithe.
- **Nessy** – Ardán foghlama mealltach atá deartha do leanaí a bhfuil disléicse agus riachtanais foghlama néara-eagsúla eile orthu.

Rannpháirtíocht an Phobail agus Nasc Sóisialta

Is moil phobail bheoga iad Leabharlanna Poiblí na Gaillimhe a chothaíonn nasc, cruthaitheacht agus foghlaim ar feadh an tsaoil. Tá ról lárnach ag a gcuid imeachtaí agus clár éagsúil i gcur chun cinn folláine agus comhtháthú sóisialta. I measc na gclár rialta tá:

- **Clubanna leabhar** – Ag spreagadh léitheoireachta le haghaidh pléisiúir agus plé criticiúil i suíomh sóisialta suaimhneach.
- **Ciorcail cheardaíochta** – Ag soláthar ionad agus spás cruthaitheach le haghaidh comhroinnt scileanna trasna na nglún.
- **Grúpaí filíochta** – Ag ceiliúradh léiriú liteartha agus ag tairiscint ardáin do ghlórtha áitiúla.
- **Grúpaí ban** – Ag tacú le cumhachtú, nasc piaraí agus foghlaim chomhroinnte.
- **Cruinnithe scoir ghníomhacha** – Ag cur cuimsiú sóisialta, folláine agus rannpháirtíocht leanúnach chun cinn níos déanaí sa saol.
- **Seisiúin do thuismitheoirí agus leanaí óga** – Ag tairiscint gníomhaíochtaí luathlitearthachta agus tacaíocht piaraí do thuismitheoirí agus do chúramóirí.
- **Ciorcal Comhrá** – Ag tacú le húsáid agus le hathbheochan na Gaeilge sa saol laethúil.

Is cruinnithe fáilteacha agus cuimsitheacha iad seo, a chuidíonn le haonrú sóisialta a laghdú, cairdeas a chothú, agus mothú muintearais a thógáil, agus ag an am céanna foghlaim idirghlúine, malartú cultúrtha, agus tionscnaimh faoi stiúir an phobail á gcur chun cinn. Déanaimid ceiliúradh le bród agus tugaimid tacaíocht le bród do thionscnaimh náisiúnta agus áitiúla ar nós:

- Seachtain na Gaeilge
- Seachtain na hOidhreachta
- Seachtain um Aosú Dearfach
- Seachtain Réalteolaíochta na hÉireann

- Féile na Bealtaine
- Lá um Éire ag Léamh
- Cruinniú na nÓg
- Seachtain na nInnealtóirí
- Seachtain Dhomhanda na nDídeanaithe
- Seachtain na Bithéagsúlachta
- Deich mBliana na gCuimhneachán
- Imeachtaí Éire Ildánach

Litearthacht agus Foghlaim Leanaí

Cothaíonn leabharlanna na Gaillimhe grá don léitheoireacht ó aois óg le cláir chuimsitheacha, mealltacha do leanaí ar nós cuairteanna scoile, Léim isteach san Am Scéalaíochta, Dúshlán Léitheoireachta an tSamhraidh, Féile Leabhar na Leanaí, Am Teaghlaigh, Am Ríme do Leanaí, agus Cruinniú na nÓg, agus tacaíonn siad uile le litearthacht agus le grá saoil do leabhair.

An Clár ‘Ceart chun Léitheoireachta’

Is clár náisiúnta é ‘Ceart chun Léitheoireachta’ chun litearthacht agus forbairt léitheoireachta a chur chun cinn do dhaoine de gach aois agus cúla. Faoi láthair, tá ceithre chlár náisiúnta ann a ceapadh chun léitheoireacht agus litearthacht leanaí a chur chun cinn:

Léim Isteach sa Scéalaíocht

Ritheann an clár seo i ngach leabharlann contae i rith mhí Aibreáin, ag tairiscint imeachtaí do leanaí réamhscoile agus bunscoile. I measc na ngníomhaíochtaí bhí eispéiris chéadfacha, ceardlanna ceoil, scéalaíocht le huirlisí STEM cosúil le Ozobots chun códú bunúsach a mhúineadh, agus cuairteanna údair, le scríbhneoirí amhail Meabh McDonnell ag roinnt léargais ar chruthú scéalta.

Dúshlán Léitheoireachta Samhraidh “Réaltaí an tSamhraidh”

Is é Réaltaí an tSamhraidh clár léitheoireachta samhraidh na leabharlann poiblí náisiúnta do leanaí, a ritheann ó Mheitheamh go Lúnasa. Spreagann sé léitheoireacht agus scríbhneoireacht le linn laethanta saoire na scoile ar bhealach neamhiomaíoch, cuimsitheach, agus ceardlanna cruthaitheacha, ealaíona, léirithe, drámaíocht, scéalaíocht, agus gníomhaíochtaí comhshaoil agus Gaeilge á dtairiscint. Ghlac breis is 3,500 leanbh páirt ar fud an chontae, agus bhí Cathaoirleach agus Méara na Cathrach i láthair sna ceiliúradh.

Féile Leabhar na bPáistí “Bookit!”

Reáchtáiltear Féile Leabhar na bPáistí gach Deireadh Fómhair i Leabharlanna Poiblí na Gaillimhe agus i mbunscoileanna le tacaíocht ó na hOifigí Ealaíon. Tá sé mar aidhm aici grá don léitheoireacht agus don fhoghlaim a chothú agus naisc phobail a neartú ag an am céanna.

Cainteanna ó údair agus an scríbhneoireacht chruthaitheach:

Bhain leanaí i leabharlanna Dhún Mór, Thuama agus Bhéal Átha na Sluaighe taitneamh as seisiúin scríbhneoireachta cruthaithí, cruthú leabhar agus scéalaíochta. I measc na ngníomhaíochtaí bhí callagrafaíocht, dearadh suaitheantais agus mana, cruthú sárlaochra, agus ceardaíocht slat Harry Potter. Spreag an scéalaí idirnáisiúnta Niall De Búrca páistí chun amharclannaíocht agus tobchumadóireacht a úsáid sa scéalaíocht.

Am Teaghlaigh ag do Leabharlann:

Leagann an clár béim ar rannpháirtíocht an teaghlaigh ar fad i léitheoireacht leanaí. Reáchtáiltear go leor imeachtaí ar an Satharn agus le linn uaireanta déanacha tráthnóna. Glacann sé cur chuige atá dírithe ar an teaghlach, ag tairiscint éispéiris léitheoireachta comhroinnte, seisiúin scéalta leapa, agus deiseanna do bhaill teaghlaigh páirt a ghlacadh i ngníomhaíochtaí ealaíon agus ceardaíochta.

Málaí do Leabharlanna Beaga

Mar chuid de chlár de chuid na Chéad 5 An Ceart chun Léamh, chuir Leabharlanna Poiblí na Gaillimhe an tionscnamh “Leabharlanna Beaga” ar fáil. Chuir sé seo mála leabhar, dhá leabhar, eolas faoi bheith mar bhall den leabharlann, agus sparán chun a gcárta leabharlainne nua a choinneáil ar fáil do gach páiste a bhí ag tosú ar scoil i mí Mheán Fómhair. Moltar do thuismitheoirí/chaomhnóirí a bpáistí a chlárú sa leabharlann. Is é aidhm an tionscnaimh grá don léitheoireacht a chothú ar feadh an tsaoil agus naisc a chruthú leis an leabharlann is gaire i do phobal. In 2024, dáileadh 1,000 mála leabhar ar fud an phobail.

Forbairt Scileanna Litearthachta

- Is tionscnamh deich mbliana, uile-Rialtais í an straitéis Litearthachta d’Aosaigh don Saol (A.L.L.) atá dírithe ar aghaidh a thabhairt ar riachtanais litearthachta, uimhearthachta agus scileanna digiteacha ar fud na hÉireann. Tá ról lárnach ag Leabharlanna Poiblí na Gaillimhe, i gcomhpháirtíocht le GRETB, i seachadadh na straitéise trí sheisiúin scileanna digiteacha gan choinne a sholáthar.
- Tá teagascóirí ag ceithre leabharlann le haghaidh seisiún maidine chun tacú le daoine a litearthacht dhigiteach a fhorbairt. Reáchtáil Leabharlann Chathair na Gaillimhe ceardlanna do rannpháirtithe níos sine, ag tairiscint treoir duine-le-duine maidir le ríomhairí, fóin agus táibléid a úsáid. Reáchtáil Leabharlann an Taoibh Thiar, trína hAmbasadóir Scileanna Digiteacha, seisiúin gan choinne chun cabhrú le daoine níos sine rochtain a fháil ar acmhainní fairsinge ar líne na leabharlainne.

Leabharlanna Aoisbháula

- Tacaíonn Clár Aitheantais Leabharlanna Aoisbháula le leabharlanna athbhreithniú a dhéanamh ar áiseanna agus seirbhísí chun freastal ar riachtanais chustaiméirí níos sine. Soláthraíonn leabharlanna faisnéis, gníomhaíochtaí cultúrtha, rochtain dhigiteach, agus tacaíocht shóisialta, ag gníomhú mar mhoil phobail agus ionaid foghlama.
- Tá stádas Aoisbháula bainte amach ag gach brainse de leabharlanna na Gaillimhe. Tá Cosantóir Aoisbháula, áiseanna léitheoireachta, suíocháin inrochtana, agus seilfeanna leabhar inathraithe ag gach ceann acu. Tá imeachtaí á reáchtáil ag leabharlanna lena n-áirítear an tionscnamh Baile Sláintiúil atá Aoisbháuil, taispeántais Laochra Áitiúla, Scrabble do Sheanáirí, agus ceardlanna míreanna mearaí. Reáchtáil Leabharlann Bhaile Bháin maidin eolais do dhaoine a chuaigh ar scor le déanaí, ag cur gníomhaíochtaí áitiúla agus grúpaí pobail i láthair.
- Ceiliúrann Féile na Bealtaine cruthaitheacht agus na healaíona do dhaoine níos sine, le seisiúin scéalaíochta idirghlúine faoi stiúir Niall De Búrca i Leabharlanna Bhéal Átha na Sluaighe, Thuama, Bhaile Locha Riach, agus Phort Omna.

Seirbhís Poist

Cuireann Leabharlanna na Gaillimhe seirbhís seachadta poist ar fáil i gcomhpháirtíocht leis An Post do bhaill lagamhairc, ag soláthar rochtain saor in aisce ar an mbailiúchán closleabhar agus míreanna á seachadadh go díreach chuig a dtithe.

Éire Shláintiúil ag do Leabharlann

Is tionscnamh náisiúnta faoi stiúir an rialtais é Éire Shláintiúil chun sláinte agus folláine a fheabhsú, ag díriú ar chosc, feachtas a mhúscailt, agus cabhrú le daoine fanacht sláintiúil ar feadh tréimhse níos

faide. Leanann Leabharlanna Poiblí na Gaillimhe de bheith ag seachadadh an chlár Éire Shláintiúil ag do Leabharlann, ag soláthar acmhainn phobail thábhachtach le bailiúchán cuimsitheach leabhar ar shláinte agus folláine, mar aon le hacmhainní fairsinge ar líne lena n-áirítear ríomhleabhair, ríomhchlosleabhair agus ríomhíris. Tá féilire leathan imeachtaí, ceardlann agus cainteanna ar shláinte choirp, ar shláinte mheabhrach agus ar litearthacht sláinte sa chlár freisin.

I measc bhuaicphointí ó 2025 tá:

- **Leabharlann Mhaigh Locha** – Teagmháil phobail leis an bhfoireann Croí maidir le stróc agus ar imeachtaí cairdiacha, lena n-áirítear cosc, saol i ndiaidh stróc, agus maireachtáil le galar cairdiach.
- **Leabharlann Na Ceathrún Rua** – Ranganna Pilates dírithe ar straitéisí chun titim a chosc.
- **Leabharlanna Thuama agus an Ghoirt** – Imeachtaí ar shláinte cnáimhe agus peilbhis d’fhir agus do mhná.
- **Cuairteanna coslia** – Ag léiriú thábhacht shláinte na gcos.
- **Leabharlann Bhéal Átha na Sluaighe** – Cainteanna ó Chomhpháirtíocht Uathachais na Gaillimhe ar Uathachas agus treoir do thuismitheoirí chun tacú le leanaí le hUathachas.
- **Leabharlann Órán Mór** – Seisiún ar thacaíocht a thabhairt do mhic léinn le linn tréimhsí scrúduithe.

Chomhoibriú an clár freisin leis an Oideasóir Sóisialta do Chathair na Gaillimhe, ag cur seisiúin folláine, ceardlanna cruthaitheacha, agus plé ar shláinte mheabhrach, cothú, agus straitéisí chun déileáil le dúlagar ar fáil.

For-Rochtain Leabharlainne Taistil

Community Connects – Tugann an tionscnamh seo baill éagsúla den phobal le chéile le haghaidh plé agus aoichainteoirí. Tá sé ina imeacht sóisialta tábhachtach i Leabharlann Thuama, ag tairiscint gníomhaíochtaí ó chóiriú bláthanna go cainteanna staire. Le tacaíocht ón Oideasóir Sóisialta le Forbairt Tuaithe na Gaillimhe, cuireann an clár spás sábháilte agus fáilteach ar fáil do dhaoine bualadh lena bpobal, athcheangal a dhéanamh leo agus páirt a ghlacadh iontu.

Seirbhísí Céadfacha – Tá méadú tagtha ar sheisiúin Leabharlann an Taoibh Thiar ina seomra céadfach agus tá teiripe súgartha bunaithe ar LEGO éascaithe aici. Leathnaíonn dhá mhol céadfach nua i Leabharlanna Bhéal Átha na Sluaighe agus Thuama na seirbhísí seo ar fud an chontae. Le leathadh amach bréagán céadfach agus mar gheall ar oiliúint bhreise foirne, feabhsaítear an tsraith seirbhísí atá ar fáil trí Leabharlanna Poiblí na Gaillimhe.

For-rochtain agus Rannpháirtíocht an Phobail

Sa bhliain 2025, leathnaigh Leabharlanna Poiblí na Gaillimhe a gcuid for-rochtana agus rannpháirtíochta pobail, agus d’fhreastail baill foirne ar laethanta oscailte, seisiúin eolais agus cruinnithe le grúpaí lena n-áirítear Bothán na mBan, ionaid Sholáthair Dhíriú, grúpaí Scoir Ghníomhaigh, Bothán na bhFear agus grúpaí Gníomhaíochta Aeráide. Chuir baill foirne seirbhísí leabharlainne agus Ionad Europe Direct chun cinn ag seónna talmhaíochta Mhuine Mheá agus Ghleann na Madadh freisin.

Léiríonn an tionscnamh *Make the Link*, arna eagrú ag Forbairt Tuaithe na Gaillimhe agus GRETB, deiseanna oideachais agus oiliúna áitiúla. Bhain baill foirne leabharlainne úsáid as an ardán seo chun aird a tharraingt ar thacaíochtaí do chuardaitheoirí poist, do dhaoine óga, do theaghlaigh agus don phobal Úcránach ag aontáil i dTuaim, i mBéal Átha na Sluaighe, ar an gClochán agus ar an nGort.

Gníomhaíochtaí Cultúrtha

- Léamh Mór na Gaillimhe 2025

Is clár bliantúil é Léamh Mór na Gaillimhe eagraithe ag Leabharlanna Poiblí na Gaillimhe gach Samhain. Cuireann sé oidhreacht liteartha, stair agus cultúr na Gaillimhe chun cinn, ag cothú meas ar a héagsúlacht agus a saibhreas. Gach bliain déantar comóradh ar phearsa liteartha, imeacht stairiúil nó seánra trí léamha, filíocht, taispeántais, cainteanna agus cuimhní cinn ar an saol i nGaillimh.

- **Féile Ealaíon an Taoibh Thiar**

Ba í 2025 an 20 bliain d'Fhéile Ealaíon an Taoibh Thiar, agus tugtar **Exploring New Horizons** uirthi i mbliana. Is imeacht pobail-threoraithe í an fhéile a thugann daoine le chéile trí na healaíona ar bhealach dearfach agus cuimsitheach. Meastar anois go bhfuil tábhacht straitéiseach aici chun Straitéis Ealaíon na Cathrach a chur i gcrích agus bunaíodh í ag an tseirbhís leabharlainne i gcomhar le comhpháirtithe pobail. Reáchtáladh breis is 20 imeacht, ag mealladh breis is 4,000 cuairteoir chuig Leabharlann an Taoibh Thiar.

- **Oíche chultúir**

Is imeacht bliantúil uile-oileáin í Oíche Chultúir a cheiliúránn cultúr, cruthaitheacht agus na healaíona. Cuireann sí cultúr saibhir agus éagsúil na hÉireann chun cinn agus leagann sí béim ar a ról i saol daoine. Reáchtáil Leabharlanna Poiblí na Gaillimhe réimse imeachtaí, lena n-áirítear ceardaíocht, ceol, seisiúin filíochta agus ceardlanna drámaíochta.

Comhpháirtíochtaí Straitéiseacha

Tá Leabharlanna Poiblí na Gaillimhe bródúil as a bheith mar chuid den tionscadal “Pobail Ildánacha ar Oileán Comhroinnte” a bheidh ar siúl go dtí 2025. Tugann an tionscnamh trasteorann, *Birds of a Feather*, mná ó Bhéal Feirste, Contae an Chláir agus Contae na Gaillimhe le chéile, lena n-áirítear rannpháirtithe ó chúlaí Caitliceacha, Protastúnacha, Náisiúnacha, Dílseoirí agus mionlaigh eitneacha. Maoinithe ag Éire Ildánach an Chláir, tugann an clár deis d'ealaíontóirí páirt a ghlacadh i bhfoghlaim chomhroinnte trí ealaíona agus ceardaíocht, ceardlanna staire, agus gníomhaíochtaí feasachta cultúrtha.

Comhpháirtíocht thábhachtach eile ab ea an tionscadal píolótach AE *Intertwined Mosaic*, arna mhaoiniú agus arna chomhordú ag Cúram, Ionad Taighde FEÉ (Fondúireacht Eolaíochta Éireann) d'Fheistí Leighis in Ollscoil na Gaillimhe. Chomhoibrigh mic léinn na Bliana Idirbhliana ó Choláiste Pobail na Gaillimhe le 12 chomhpháirtí AE faoin gclár HORIZON, ag fiosrú foghlaim STEAM agus ag cothú forbairt beartais in oideachas eolaíochta trí fhoghlaím fheidhmeach agus dhírithe.

Seirbhís taistil Leabharlanna na Gaillimhe

An 1 Aibreán 1960, sheol Leabharlanna Poiblí na Gaillimhe an chéad seirbhís leabharlainne taistil sa Chontae. Tá an tseirbhís níos gnóthaí anois ná riamh, ag freastal ar 55 stad i mbailte agus i sráidbhailte, lena n-áirítear naíonraí agus tithe altranais. Tar éis fógra faoi mhaoiniú caipitil d'fheithiclí nua, tá rannpháirtíocht phobail agus mapáil ar siúl chun a chinntiú go gcuireann na feithiclí nua rochtain ar fáil do na pobail is mó a bhfuil gá acu leis.

Trealamh Coigilte Fuinnimh Tí

Mar fhreagra ar an éileamh, fuarthas cúig threalamh breise le tabhairt ar iasacht do bhail leabharlainne. Cuireadh ranganna teagaisc ar líne ar fáil freisin, chomh maith le ceardlann turgnamh coigilte fuinnimh do pháistí.

MOLTAÍ DO 2026:

- Leanfaidh an obair, faoi réir maoinithe, chun seirbhísí leabharlainne i nGaillimh a chothabháil agus a fheabhsú i gcomhréir le straitéis Leabharlann Phoiblí Náisiúnta 2023-2027, *Is í an Leabharlann an Áit: Eolas, Caitheamh Aimsire, Inspioráid*.
- Cuirfear feachtais náisiúnta ar nós Éire Shláintiúil agus an Ceart chun Léamh i bhfeidhm ar fud líonra na leabharlainne chun raon seirbhísí a chinntiú i mbrainsí uirbeacha agus tuaithe araon.
- Leanfaidh athchóiriú agus uasghrádú leabharlann ar aghaidh nuair atá maoiniú ann, agus aird á tabhairt ar éifeachtúlacht fuinnimh agus ar thionchar comhshaoil.

- Cuirfear feabhas ar úsáid na teicneolaíochta, lena n-áirítear roghanna féinseirbhíse agus cur chun cinn acmhainní ar líne. Leanfaidh ríomhairiú na mbrainsí ar aghaidh, faoi réir foirne agus acmhainní. Oslóidh Leabharlann an Chlocháin mar “My Open Library” in 2025.
- Leanfaidh cothabháil agus uasghrádú fhlít feithiclí na leabharlainne ar aghaidh, lena n-áirítear pleanáil do leabharlanna soghluaiste nua.
- Leanfaidh iarrachtaí chun ciste na leabhar a mhéadú agus cláir imeachtaí a fhorbairt chun pobail a mhealladh.
- Leathnófar an teagmháil agus an rannpháirtíocht phobail chun feachtas ar sheirbhísí a mhúscailt agus freagairt do riachtanais phobail nua agus seanbhunaithe.
- Leanfaidh an Tionscadal Oileáin Chomhroinnte i gcomhar le Leabharlanna an Chláir, *Birds of a Feather*, ar aghaidh i gcomhpháirtíocht le grúpaí ban i mBéal Átha na Sluaighe, i mBéal Feirste, in Inis Bó Finne, agus sa Chlár.
- Leanfaidh Ionad Europe Direct i Leabharlann Bhéal Átha na Sluaighe de bheith ag soláthar faisnéise faoin AE agus rochtain ar fhoilseacháin an AE.

SEIRBHÍSÍ COMHAIRLE DLÍ

Cuireann Roinn Gníomhaire Dlí Chomhairle Chontae na Gaillimhe seirbhísí idirbheartaíochta agus comhairleacha dlí ar fáil i measc Seirbhísí Maoinbhunaithe, Tithíochta, Forfheidhmiú Cód, Athbhreithniú Breithiúnach agus Dlíthíocht, Aisghabháil Fiach, agus tacaíocht dhlíthiúil ghinearálta do gach Stiúrthóireacht. Le blianta beaga anuas, tá ról na Roinne leathnaithe go suntasach, rud a léiríonn athchóirithe i ranna dlí inmheánacha agus raon feidhme méadaitheach sheirbhísí na comhairle. Tá ról lárnach aici anois in Eitic, Saoirse Faisnéise, Iarratais ar Rochtain ar Fhaisnéis faoin gComhshaol, Cosaint Sonraí, Iarratais ar Rochtain Ábhar, gearáin Ombudsman, Rialachas Corparáideach, agus Soláthar Poiblí.

Tá dúshlán bhreise cruthaithe ag castacht mhéadaitheach reachtaíocht an AE, go háirithe i nDlí Tithíochta, Pleanála, agus Comhshaoil. Mar thoradh ar Orduithe um Chosaint Costais, tá méadú tagtha ar dhúshlán Athbhreithnithe Bhreithiúnaigh sna hUaschúirteanna i leith feidhmeanna Feidhmiúcháin agus Forchoimeádta na comhairle.

Tá méadú breise tagtha ar ualach oibre agus réimsí cleachtais na Roinne mar gheall ar thionscnaimh tithíochta rialtais le déanaí, lena n-áirítear Ceannach Tionónta, Deontais Athchóirithe Maoine Folamh, agus an Scéim Deisiúcháin & Léasaithe.

GNÍOMHAÍOCHTAÍ TÁSCACHA IN 2025:

- Lean an Roinn de bheith ag soláthar seirbhísí dlí agus comhairleacha do gach réimse cláir agus Stiúrthóireacht. Áiríodh leis na seirbhísí seo fáil agus díol maoine, réimse cleachtais atá ag méadú i gcónaí le roinnt blianta anuas i bhfianaise na géarchéime tithíochta atá ann, go náisiúnta agus go háitiúil araon, agus i bhfianaise na ngníomhartha a glacadh faoin gClár Rialtais.
- Réimse suntasach eile cleachtais don roinn ná seoladh dlíthíochta lena n-áirítear ionchúisimh forfheidhmithe na Cúirte Dúiche, na Cúirte Cuarda agus na hArd-Chúirte, lena n-áirítear cosaint iarratais Athbhreithnithe Bhreithiúnaigh lena mbaineann beagnach gach Stiúrthóireacht laistigh den eagraíocht.
- Ba réimsí suntasacha oibre leanúnaí don Roinn Gníomhairí Dlí iad críochnú fáil talún, OCÉanna ar bhealaí idiruirbeacha, scéimeanna leathnaithe bóithre agus tionscadail Glasbhealaí freisin agus leanfaidh siad de bheith amhlaidh.

- Réimse cleachtais nua atá ag fás i gcónaí is ea an réimse cleachtais a bhaineann leis an Scéim Deontais Athchóirithe do Réadmhaoin Fholamh. Táthar ag súil go leanfaidh an réimse oibre seo ag fás go tapa agus, dá bhrí sin, tá sé seo aitheanta mar phríomhréimse cleachtais amach anseo i gcomhar lenár gcomhghleacaithe sa Stiúrthóireacht Tithíochta.
- Déantar an Córas Bainistíochta Cáis, a éascaíonn úsáid teimpléid chun sreafaí oibre a chruthú le haghaidh seachadadh éifeachtach agus cost-éifeachtúil seirbhísí dlí, a nuashonrú go leanúnach d'fhonn an Roinn Gníomhairí Dlí a choinneáil cothrom le dáta agus réidh chun déileáil le scéimeanna agus tionscadail nua, mar a thugann an Rialtas Láir isteach gach bliain. Cuidíonn sé seo lenár bhfoireann freisin coinneáil suas chun dáta le forbairtí agus athruithe i bhforálacha reachtacha a rialaíonn formhór mór ghníomhaíochtaí ár n-eagraíochta.
- Tá an obair ar 'Chlár Tailte' na comhairle ar siúl i gcomhar lenár gcomhpháirtithe in aonaid eile amhail TF, Airgeadas agus Tithíocht. Tá dul chun cinn breise déanta i dtéarmaí an aonaid nua atá beartaithe don eagraíocht, an Clár Leasa Maoine, agus go deimhin sna tascanna laethúla leanúnacha maidir le clárú maoine na comhairle agus cartlannú seanchomhad. Tá maoiniú in áit don chóras bainistíochta TF nua agus tá an Roinn Gníomhairí Dlí tar éis dul i mbun oibre le soláthraithe seirbhíse nua/breise sa réimse speisialaithe seo, mar fhorlíonadh ar an obair roimhe seo, d'fhonn an córas seo a fháil a chríochnú. Tá ceadú i bprionsabal faighte ag foireann d'Aonad nua an Chláir Leasa Maoine laistigh den eagraíocht agus táthar ag fanacht le ceadú deiridh ón Roinn tar éis é a aithint tríd an bPlean Straitéiseach Fórsa Saothair. Tá sé seo i gcomhréir le riachtanais an Iniúchóra Rialtais Áitiúil sa réimse seo freisin.

MOLTAÍ DO 2026:

- Díriú ar sheirbhísí comhairleacha dlí éifeachtacha a sholáthar do gach réimse cláir ar fud na heagraíochta agus leanúint lenár n-iarrachtaí chun iad a chur ar fáil.
- Leanúint ar aghaidh leis an iarracht shuntasach chun riachtanais na Comhairle a chomhlíonadh i dtéarmaí na Rialachán nua um Chosaint Sonraí, chun Mapáil Sonraí agus Rialú Riosca a chur san áireamh. Tá ionadaí sonrach RGCS agus FOI ceaptha againn don aonad ónár bhfoireann dlíodóirí ina leith seo chomh maith le hionadaí a bhfuil dualgais shonracha aige/aici i réimse suntasach an Rialachais Chorporáidigh.
- Leanfaidh baill foirne laistigh den Roinn Gníomhairí Dlí, i gcomhar le AD, de bheith ag fáil oiliúint chuí ar nuashonruithe i rith na bliana chun an fhoireann a chumasú agus a chumhachtú ar an mbealach is fearr chun cabhrú leis an eagraíocht agus a stiúrthóireachtaí éagsúla na spriocanna atá leagtha síos don bhliain atá le teacht a bhaint amach.
- Leanfar ar aghaidh ag cruthú sreafaí oibre don Chóras Cásbhainistithe, ag cur tuilleadh feabhais ar sholáthar oibre agus ar acmhainn. Féachfaimid freisin le huasmhéadú a dhéanamh ar na buntáistí a bhaineann leis an gcóras tábhachtach seo de réir mar a bhfuil cleachtas na hOibre Cianda/Cumaisc fhoireann na comhairle anois mar chuid d'fhabraic chothromaíochta oibre is saoil don eagraíocht agus dá fostaithe. Leanfaidh an fhoireann lena n-iarrachtaí chun úsáid an chórais seo a uasmhéadú in 2026.
- Cinnteoidimid go leanfaidh ár mbaill foirne, tríd an oiliúint chuí, de bheith suas chun dáta le forbairtí i nDlí an Rialtais Áitiúil agus go bhfanfaidh siad cothrom le dáta le Reachta nua nó leasaithe agus le nósanna imeachta cleachtais agus Bainistíocht Oifige foriomlána.
- Tabharfar fócas breise ar an obair leanúnach ar Chlár na dTailte agus is réimse tosaíochta oibre í agus is é an aidhm deiridh taifead úinéireachta maoine na comhairle a thabhairt cothrom le dáta go hiomlán. Is príomhsprioc d'Oifig an Ghníomhaire Dlí in R1 de 2026 cur i bhfeidhm an chórais Bainistíochta TF nua agus críochnú bhunú Aonad nua an Chláir Leasa Maoine nuair a mheastar go mbeidh an ceadú deiridh eisithe ag an Roinn.

- Beidh earcaíocht chun foireann na nGníomhairí Dlí a líonadh agus a chomhlánú rithabhachtach go luath i 2026 chun soláthar leanúnach agus éifeachtach seirbhísí dlí agus comhairleacha don chomhairle a chosaint agus a chinntiú. Le ceapacháin shealadacha le déanaí i bpoist “Gníomhú ag Leibhéal Níos Airde” in 2025, cinntíodh aistriú réidh gan mórán cur isteach i dtéarmaí scoir fostaithe fadseirbhíse. Beidh an fócas in 2026 ar a chinntiú go líonfar na ról sin go cuí ar bhonn lánaimseartha chun leanúnachas agus éifeachtúlacht foirne a chinntiú inár soláthar seirbhísí comhairleacha don chomhairle.

AN ROINN COMHSHAOIL

BONNEAGAR BAINISTÍOCHTA DRAMHAÍOLA

Aithníonn an Chomhairle go bhfuil bonneagar éifeachtach bainistíochta dramhaíola riachtanach chun cosc, athúsáid, athchúrsáil agus aisghabháil a chur chun cinn, agus chun dramhaíl iarmharach a bhainistiú go hinbhuanaithe, ag tacú le pobail níos inbhuanaithe do chónaitheoirí reatha agus do chónaitheoirí amach anseo.

GNÍOMHAÍOCHTAÍ TÁSCACHA IN 2025:

Bonneagar Athchúrsála: Tá tionscadal Ionad Fóntas Poiblí an Ghoirt ag dul ar aghaidh, agus naisc Uisce Éireann á gcríochnú. Tá Ionad Fóntas Poiblí Thuama ag fanacht le haiseolas ón GCC maidir lena chlárú, agus tá cead pleanála deonaithe d’Ionad Aistrithe Dramhaíola ar Inis Oírr agus tá maoiniú á fhiosrú. Cuireadh tús le conradh seirbhíse nua 3 bliana don Líonra Banc Buidéal i mí Iúil 2025, agus dhún tairiscintí le haghaidh bainistíocht Ionad Fóntas Poiblí i mí Dheireadh Fómhair 2025.

Láithreáin Líonadh Talún Stairiúil: Tá measúnuithe éiceolaíochta d’Éiceapháirc na Gaillimhe Thoir nuashonraithe, agus tá dearadh réamhchéime do Pháirc Áiseanna an Phoill Bhuí críochnaithe, agus gheofar comhairleoirí le haghaidh pleanála. Tá iarratais ar Dheimhniú Údaraithe do shé láithreán de Chatagóir A curtha isteach; tá ceadúnas faighte ag Tulaigh Bhoithín, an Chlochán, agus tá monatóireacht agus tuairisciú ar siúl.

MOLTAÍ DO 2026:

Déanfaidh an Chomhairle conarthaí seirbhíse d’Ionad Fóntas Poiblí a athnuachan in 2026, agus táthar ag súil go mbeidh an ceann ag an nGort ag feidhmiú faoi R3. Leanfaidh ceadúnú de Líontaí Talún Stairiúla ar aghaidh, agus beidh dul chun cinn ar fhorbairtí Éiceapháirc na Gaillimhe Thoir agus Pháirc Áiseanna an Phoill Bhuí ag brath ar acmhainní agus ar cheaduithe pleanála.

BEARTA MONATÓIREACHTA AGUS FORFHEIDHMIÚCHÁIN CHOMHSHAOIL

Déanann Foireann Forfheidhmithe Comhshaoil na Comhairle monatóireacht ar chaighdeán chomhshaoil maidir le haer, torann, uisce, fuíolluisce agus dramhaíl agus déanann siad iad a fhorfheidhmiú, ag leanúint Phlean bliantúil an Íoschritéir Molta le haghaidh Cigireachtaí Comhshaoil. Tuairisceofar staitisticí gníomhaíochta bliana iomláine don GCC i mí Feabhra 2026.

GNÍOMHAÍOCHTAÍ TÁSCACHA IN 2025:

Aer agus Torann

- Cigireachtaí déanta ar cheadúnais truaillithe aeir, saoraidí péinteanna maisiúla, agus láithreáin atá cláraithe ó thaobh tuaslagóirí de.
- Cionta dlíthiúla glactha i gcoinne garáiste neamhúdairithe as sárú ar an Acht um Thruailliú Uisce agus Rialacháin Péinteanna an AE.
- Forfheidhmiú rialacháin Breosla Sholadaigh i rith an gheimhridh, lena n-áirítear cigireachtaí miondíola, fógraí rabhaidh, agus monatóireacht ar dhíolacháin ar líne.

Uisce agus Fuíolluisce

- Monatóireacht ar uisce óil, uisce snámha, aibhneacha, agus lochanna, le gníomhaíocht leantach ar neamhchomhlíonadh; iniúchadh GCC ar nósanna imeachta samplála críochnaithe i mBealtaine 2025.
- Sampláil uisce an tséasúir snámha déanta ag na 28 láithreán go léir; iarratais curtha isteach le haghaidh 8 dTrá Brait Ghoirm agus 6 Ghradam Cósta Glas, agus d'éirigh leo ar fad.
- Ó Dheireadh Fómhair, áiríodh sna cigireachtaí 122 ceadúnas sceite, 183 córas fuíolluisce tí, 41 feirm, agus 29 gearán truaillithe uisce. Glacadh gníomhartha forfheidhmiúcháin de réir mar ba ghá, lena n-áirítear cás cúirte a raibh fineáil €3,000 agus ordú comhlíonta mar thoradh air.

Forfheidhmiú Bruscair agus Dramhaíola

- 66 fineáil bruscair eisithe; 29 íochta, 10 curtha faoi bhráid imeachtaí dlí, an chuid eile ar siúl.
- Cigireachtaí déanta ar cheadanna áiseanna dramhaíola, ceadanna bailiúcháin, ceadúnais cairéil, scéimeanna freagrachta táirgeoirí, agus an Scéim Éarlaise agus Aisíoca.
- Seicphointí ilghníomhaireachta ar siúl in Órán Mór, ar an gCarn Mór, agus i dTuaim chun dul i ngleic le gníomhaíocht dramhaíola neamhdhleathach.
- Cigireachtaí faoi fhorálacha cur i láthair dramhaíola déanta in eastáit tithíochta spriocdhírith.
- Áis athchúrsála dramhaíola tógála agus scartála nua ceadaithe, an chéad cheann i nGaillimh.
- Ionchúisimh rathúla faighte i gcás clóis dramhaíola neamhúdairithe, dumpáil neamhdhleathach, agus carnadh dramhaíola tí, agus fineálacha, orduithe cúirte, agus príosúnacht curtha i bhfeidhm nuair is gá.

MOLTAÍ DO 2026:

Déanfaidh an Chomhairle a gníomhaíochtaí forfheidhmiúcháin chomhshaoil pleanáilte agus neamhghnácha a leagan amach i bPlean Íoschritéir Molta le haghaidh Cigireachtaí Comhshaoil 2026, a chuirfear faoi bhráid an GCC i mí Feabhra. Tabharfaidh an Plean tús áite do ghníomhartha laistigh d'acmhainní foirne atá ar fáil, ag leanúint teorach ón Roinn, GCC, Clár Uiscí na nÚdarás Áitiúil (LAWPRO), agus an Príomhúdarás Réigiúnach Forfheidhmiúcháin Dramhaíola (WERLA).

LÁITHREÁIN THRÉIGTHE AGUS STRUCHTÚIR CHONTÚIRTEACHA

Cuireann an Chomhairle Acht um Láithreáin Thréigthe 1990 (arna leasú) i bhfeidhm, rud a cheanglaíonn ar úinéirí talún nó ar áititheoirí cosc a chur ar a gcuid talún nó struchtúr a bheith tréigthe, rud a chabhraíonn le taitneamhacht na mbailte agus na sráidbhailte a chaomhnú.

GNÍOMHAÍOCHTAÍ TÁSCACHA IN 2025:

- Lean an Chomhairle ag úsáid a cumhachtaí faoin Acht um Láithreáin Tréigthe 1990 agus faoin Acht Rialtais Áitiúil (Seirbhísí Sláintíochta) 1964 chun aghaidh a thabhairt ar fhoirgnimh agus ar thalamh faillithe nó gránna.
- Áiríodh ar na bearta forfheidhmiúcháin 27 fógra a eisíodh go dtí seo in 2025.
- Thacaigh an rannóg Comhshaoil leis an Rannóg Tithíochta le cur i bhfeidhm an Chláir Ghníomhachtaíthe OCE (Ordú Ceannaigh Éigeantaigh).

MOLTAÍ DO 2026:

- Leanfaidh an Chomhairle de bheith ag athbhreithniú suíomhanna contae faoi na beartais maidir le Suíomhanna Tréigthe agus Struchtúir Chontúirteacha, agus aon nuashonruithe ar nósanna imeachta náisiúnta á gcur san áireamh.

REILIGÍ

Tacóidh an Chomhairle le forbairt agus le leathnú reiligi a chomhlíonann na caighdeáin riachtanacha, agus oidhreacht chultúrtha agus stairiúil na suíomhanna atá ann cheana á caomhnú ag an am céanna.

GNÍOMHAÍOCHTAÍ TÁSCACHA IN 2025:

- **Oibreacha Caipitiúla:** Ceadaíodh síneadh reilige Leitir Mór agus cuirfidh sé 193 plota agus 10 bplota síothal ar fáil, beidh sé ag feidhmiú in 2026. Ceadaíodh síneadh Rinn Mhíl Órán Mór, ag tairiscint 1,734 plota agus 68 plota síothal; líníochtaí tógála á n-ullmhú. Tá reilig nua Eanach Dhúin faoi athmheasúnú. Chríochnaigh an FSS tástáil do shuíomhanna Chill Éinne agus Thíne.
- **Mionoibreacha:** Uasghráduithe ar chosáin, ballaí agus inrochtaineacht críochnaithe ag Mainistir Chnoc Muaidhe, An Carraigín, Cor an Dola, Creachmhaoil, Cill Mhic Dhuach, Baile na hAbhann, agus Béal an Átha Fada.
- **Deisiúcháin Stoirm Éowyn:** Glanadh agus deisiúcháin déanta ag reiligí a raibh tionchar orthu, le mór-dheisiúcháin balla ag Ard Bhéarra, Corr an Dola, agus Turlach.
- **Deontais Chothabhála:** €132,900 dáilte ar 143 coiste le haghaidh gearradh féir, uirlisí, agus costais eile maidir le cothabháil reilige eile.

MOLTAÍ DO 2026:

Reiligí: Leanfaidh an Chomhairle ag obair le pobail chun aghaidh a thabhairt ar shaincheisteanna acmhainne, suíomhanna oiriúnacha a aithint, tionscadail chaipitil a chur chun cinn go dtí an chéim deartha, agus oibreacha beaga a phleanáil bunaithe ar riachtanais mheasúnaithe. Tá athbhreithniú iomlán ar an Straitéis Reilige agus ar na Fodhlíthe beartaithe do 2026.

FEASACHT AGUS OIDEACHAS COMHSHAOIL

Cuireann an tOifigeach Cúnta Feasachta Comhshaoil freagracht chomhshaoil chun cinn trí oideachas, rannpháirtíocht an phobail, agus tacaíocht a thabhairt do thionscnaimh um chosc bruscair agus dramhaíola.

GNÍOMHAÍOCHTAÍ TÁSCACHA IN 2025:

Feasacht agus Oideachas

- Baineadh úsáid as fógraí sna meáin shóisialta, ar an raidió, sna nuachtáin agus sna pictiúrlanna chun feasacht chomhshaoil a ardú, lena n-áirítear feachtais maidir le cosc a chur ar dhramhaíl bia, frithbhruscair, agus deisiú agus athúsáid.
- Fuarthas an líon ba mhó riamh de 1,524 iontráil don Chomórtas Póstaer Scoile Frithbhruscair, agus daltaí ó gach cearn den chontae ag freastal ar an searmanas bronnta duaiseanna in Áras an Chontae.
- Chuir feachtas an Tascfhórsa um Bhruscar Guma Coganta diúscairt dhearfach guma chun cinn mar chuid de Sheó Bóthair an tSamhraidh.
- Thacaigh an Roinn le feachtais náisiúnta ó DTLL Éire, Ná Fág aon Rian i do Dhiaidh, agus Oifigí Pleanála Bainistíochta Dramhaíola Réigiúnacha.
- Leathnaíodh Clár Ambasadóirí Frithbhruscair chuig scoileanna, grúpaí pobail agus gnólachtaí breise.

Gníomhaíocht agus Comhpháirtíochtaí an Phobail

- Bhí 174 grúpa agus 2,657 oibrí deonach páirteach i nGlanadh Náisiúnta an Earraigh chun bruscar a bhaint de thaobhanna bóthair, páirceanna agus cóstaí.
- Bhí 400 crann óg dailte ar scoileanna, grúpaí pobail, agus eagraíochtaí deonacha mar chuid de Sheachtain Náisiúnta na gCrann.
- Lean Clár na Scoileanna Glasa ar aghaidh agus 35 scoil ag athnuachan a mbratach; fuair dhá scoil Scoil Ghlas den chéad uair. Ghlac scoileanna rannpháirteacha páirt i dtionscnaimh amhail athchúrsáil ceallraí, tionscadail GLOBE, agus “Picker Pals”.
- Tacaíodh le cúig thionscadal déag faoi stiúir na n-óg faoi Dhuaisianna Comhshaoil Óga Eco-UNESCO.
- Spreag comórtas faisin “ReLove Fashion” faisean inbhuanaithe, agus bhuaigh Pobalscoil Gort Inse Guaire an gradam réigiúnach don Taighde is Fearr.

Tionscnaimh um Chosc Bruscair

- Bhí athchúrsáil crann Nollag i bhfeidhm ag 13 shuíomh contae i mí Eanáir 2025.
- Tacaíodh le bailiú DTLL ag 16 shuíomh ar fud an chontae.
- Cuireadh bailiú plaistigh feirme chun cinn ag 10 suíomh.
- Baineadh 33 tonna dramhaíola ag láithreáin na Comhairle agus ag marglanna breise trí bhailiúcháin earraí toirtiúla fóirdheonaithe.
- Chabhraigh feachtais ilmheán agus monatóireacht lasmuigh d’uairanta oibre ag Maoir Phobail le dumpáil mhídhleathach a chomhrac, go háirithe ag bainc teicstíle.
- Thug tionscadal píolótach Cumhdaitheoireachta cuireadh do phobail troscán a athchumhdach mar mhalairt ar dhiúscairt.

MOLTAÍ DO 2026:

- Leanfaidh an Chomhairle de bheith ag cur feasacht chomhshaoil chun cinn trí fheachtais le gníomhaireachtaí náisiúnta, scoileanna, pobail agus gnólachtaí, agus ag an am céanna ag tacú le Bailte Slachtmhara agus le grúpaí glantacháin pobail.

- Déanfar athbhreithniú ar an bPlean Bainistíochta Bruscair 2023–2025, agus rachaidh comhairliúchán poiblí i bhfeidhm chun an plan nua 2026–2028 a threorú.

RIALÚ AGUS LEAS AINMHITHE

Déanann an Chomhairle maoirseacht ar rialú, ceadúnú agus forfheidhmiú madraí faoin Acht um Rialú Madraí trína maoir agus a saoráid foscadh. Ó Mheitheamh 2025, aistríodh freagracht as rialú madraí chuig an Roinn Talmhaíochta, Bia agus Mara (RTBM), a ghlac seilbh freisin ar Acht na mBunachas Pórúcháin Madraí i mí Eanáir 2025. Go dtí go n-athraíonn an reachtaíocht, leanfaidh maoir áitiúla de bheith ag cabhrú leis an RTBM le cigireachtaí, clárúcháin agus clár na ngnólachtaí pórúcháin.

GNÍOMHAÍOCHTAÍ TÁSCACHA IN 2025:

- **Úinéireacht Fhreagrach Madraí a Chur Chun Cinn:**
 - Bhain an Chomhairle úsáid as na meáin shóisialta chun feachtas a mhúscailt maidir le rialú, ceadúnú agus salú madraí, agus sheol sí feachtais spriocdhírithe sna nuachtáin agus ar líne tar éis roinnt eachtraí inmíocha maidir le beostoc.
 - Leanann an Chomhairle de bheith i gcomhpháirtíocht le MADRA chun Ciste Millie a chur chun cinn, a sholáthraíonn dearbháin neodraithe saor in aisce do mhadraí bainenna incháilithe. Eisíodh 295 dearbhán san iomlán go dtí seo.
 - I gcomhpháirtíocht le MADRA, tacaíonn an Chomhairle freisin leis an tionscnamh Bunscoile “Madra Ag Caint”, a mhúineann do leanaí faoi idirghníomhaíochtaí sábháilte le madraí agus úinéireacht fhreagrach peataí. Tá cuairt tugtha ar cheithre scoil go dtí seo i mbliana.
- **Rialú agus Forfheidhmiú Madraí:**
 - Rinne an maor madraí agus seirbhísí maorachta madraí an phobail feachtais ar cheadúnú madraí, lena n-áirítear seiceálacha ó dhoras go doras ar fud ceantair roghnaithe contae. Ceannaíodh 6,871 ceadúnas madra san iomlán go dtí seo, beagán chun tosaigh ar an tréimhse chéanna in 2024.
 - Rinne an tSeirbhís Maor Madraí imscrúdú ar 15 eachtra tuairiscithe maidir le marú caorach agus cur isteach ar bheostoic de réir an pholasaí, ag obair i gcomhar leis an nGarda Síochána nuair a bhí gá leis.
 - Eisíodh daichead fógra pionóis sheasta d’úinéirí madraí, agus 17 acu íoctha go hiomlán, naoi gcinn ar phleananna íocaíochta, dhá cheann ar aghaidh chuig imeachtaí dlí, agus an chuid eile faoi athbhreithniú.
 - Ón 1 Feabhra 2025 i leith, tá sé mídhleathach madra de chineál Bulaí XL a bheith agat gan Deimhniú Díolúine faoi rialacháin nua a tugadh isteach i mí Dheireadh Fómhair 2024. Fuair an Chomhairle 30 iarratas faoin spriocdháta i mí Feabhra.
- **Dídean Madraí:**
 - Críochnaíodh oibreacha uasghrádaithe ar dhídean madraí ar léas na Comhairle faoin Tionscnamh um Rialú Madraí 2024 go luath in 2025. Chuir an tionscadal seacht gcró breise ar fáil, lena n-áirítear dhá chró sábháilteachta do phórtha níos mó ar nós Bulaí XL, agus clós nua lasmuigh chun áiseanna aclaíochta agus cóireála a fheabhsú.

MOLTAÍ DO 2026:

Leanfaidh an Chomhairle de cheadúnú, forfheidhmiú, agus cur chun cinn úinéireachta freagrach madraí trí fheachtais agus tionscnaimh leanúnacha. Táthar ag súil go gceapfar maor madraí breise go luath in 2025 chun tacú le hobair monatóireachta agus rialála ar fud an chontae.

SÁBHÁILTEACHT BIA

Ón 1 Eanáir 2025 ar aghaidh, ghlac an Roinn Talmhaíochta, Bia agus Mara (RTBM) freagracht as seirbhísí sábháilteachta bia thar ceann Údarás Sábháilteachta Bia na hÉireann. Aistríodh gach cigire tréidliachta údaráis áitiúil chuig an RTBM tar éis don Chomhaontú Leibhéal Seirbhíse dul in éag an 31 Nollaig 2024. Leanann údaráis áitiúla de bheith ag próiseáil íocaíochtaí do chigirí tréidliachta sealadacha le linn na hidirthréimhse, a bhfuiltear ag súil go gcríochnóidh sí faoi Dheireadh Fómhair 2025, agus na costais ghaolmhara go léir á n-aisghabháil ón RTBM.

FORBAIRT FHSICEACH, SEIRBHÍSÍ DÓITEÁIN AGUS ÉIGEANDÁLA, ATHRÚ AERÁIDE

Is é príomhchuspóir na Roinne Iompair líonra bóithre agus iompair sábháilte agus éifeachtúil a bhunú agus a chothabháil agus maoirseacht a dhéanamh air. Déantar é seo i gcomhar leis an Roinn Iompair agus le gníomhaireachtaí eile chun beartais iompair atá comhtháite agus inbhuanaithe a fhorbairt. Áirítear leis na hoibreacha deisiúcháin cosán, cóiriú dromchla, péinteáil líne, comharthaíocht, draenáil, agus bearradh féir agus gruaimhíní.

Maoinítear buiséad an Iompair le deontais ón Roinn Iompair, Bonneagar Iompair Éireann (BIÉ), an tÚdarás Náisiúnta Iompair (ÚNI), agus acmhainní na Comhairle féin. Táthar ag súil le fógraí deontais do 2026 go luath sa bhliain; chun críocha pleanála, glactar leis go mbeidh na leibhéil comhoiriúnach le 2025. Tá maoiniú lárnach leanúnach riachtanach chun tionscadail a chur chun cinn.

Tar éis glacadh leis an mbuiséad agus deimhniú na ndeontas lárnach, cuirfear miondealú mionsonraithe buiséid faoi bhráid na Comhairle mar chuid de Chlár na mBóithre 2026.

Dáiltear leithdháiltí deontas bóthair i measc na gCeantar Bardasach bunaithe ar chiliméadair bóthair agus ar an gClár Oibreacha Bóithre trí bliana.

Fad na mBóithre in aghaidh an Cheantair Bhardasaigh

Ceantar Bardasach	Mótarbhealach	Príomhbhóthar Náisiúnta	Bóthar Náisiúnta den Dara Grád	Réigiúnach	Áitiúil
Baile Átha an Rí/Órán Mór	31.82	2.17	29.86	86.04	571.37
Béal Átha na Sluaighe	16.85	0.00	30.13	222.39	1,343.98
Conamara	0.00	0.00	109.60	236.69	1,132.38
Baile Locha Riach	51.26	0.00	60.34	279.19	1,628.59
Tuaim	14.15	20.95	61.41	96.04	949.93
Iomlán	114.08	23.12	291.34	899.66	5,626.25

BÓITHRE NÁISIÚNTA - GNÍOMHAÍOCHTAÍ TÁSCACHA IN 2025

In 2025, cuireadh maoiniú ar fáil chun tacú le dul chun cinn agus seachadadh leanúnach líonra na mBóithre Náisiúnta ar fud an chontae. Déanann Oifig Thionscadail na mBóithre Náisiúnta bainistíocht ar na tionscadail seo, agus faightear na costais ghaolmhara go léir go hiomlán ar ais ó Bhonneagar Iompair Éireann (BIÉ).

Uimh. Bóthair Náisiúnta.	Rannóg an Bhealaigh
N6	Cuarbhóthar Chathair na Gaillimhe
N59	Clochán go dtí an Teach Dóite
N59	Seachbhóthar Mhaigh Cuilinn
N59	An Teach Dóite go hUachtar Ard
N63	Athailíniú Lios go dtí an Mainistir
N17	Athailíniú Bhaile an Mhuilinn go Gort na Gonaide
N84	Gaillimh go dtí an Currach Mór
N59	Droichead Uachtar Ard
Glasbhealaí	Rotharbhealach ó Ghaillimh go Baile Átha Luain Bealaí Glasa Chonamara
Taisteal Gníomhach	AT- N63 Sráidbhaile Mhainistir Chnoc Muaidhe AAT-N67 Ó dheas de Bhaile an Doirín

- **N6 Cuarbhothar Chathair na Gaillimhe (N6-GCRR)** – Á bhreithniú ag an gCoimisiún Pleanála (ACP) tar éis tarchur chuig an Ard-Chúirt. D'éisigh ACP larratas ar Fhaisnéis Bhreise (IFB) maidir leis na scéimeanna um thoiliú forbartha agus éadail éigeantach, lena n-áirítear aighneachtaí ar an bPlean Gníomhaíochta Aeráide agus ar Phlean Forbartha Chathair na Gaillimhe. D'fhreagair CCG i mí Aibreáin 2025; bhí an freagra ar taispeáint go poiblí ón 27 Meitheamh go dtí an 1 Lúnasa 2025, agus fuair siad 28 aighneacht. Déanfaidh ACP cinneadh an bhfuil éisteacht ó bhéal ag teastáil.
- **An Teach Dóite go hUachtar Ard** – Cead pleanála deonaithe. Céim 1 (An Teach Dóite go Bun an Choill) críochnaithe. Céim 2 (Bun an Choill go dtí An Clár Mór) ar siúl agus pléití le NPWS agus IFI maidir le hiarratas faoi Alt 146(b). Tá an talamh fós á fáil.
- **Rotharbhealach ó Ghaillimh go Baile Átha Luain** – An bealach is fearr faoi athbhreithniú mar gheall ar shrianta beartais, comhshaoil agus innealtóireachta; comhairleoirí ceaptha ag Comhairle Chontae na hIarmhí, meastar go mbeidh sé críochnaithe faoi dheireadh na bliana. Leanadh ar aghaidh le rannpháirtíocht an phobail agus le hidirchaidreamh le húinéirí talún.
- **N59 Seachbhóthar Mhaigh Cuilinn** – Oscailte do thrácht ó mhí na Nollag 2023; na socraíochtaí talún atá fágtha le cur i gcrích.
- **N63 Mainistir Chnoc Muaidhe go Cnoc an Eanaigh** – Tógáil críochnaithe; socraíochtaí talún ag leanúint ar aghaidh.
- **Athailíniú N63 An Lios go dtí An Mhainistir** – Comhairleoirí ceaptha do Chéimeanna 5-7; dearadh mionsonraithe ar siúl. Fáil ardleibhéil, aistriú móinéir Molinia agus imscrúduithe seandálaíochta le tosú in R4 2025.
- **N84 Gaillimh go dtí An Currach Mór** – Féidearthacht Chéimeanna 0–1 críochnaithe; Cead Chéim 2–4 le lorg in 2026.
- **Athailíniú N17 Baile an Mhuilinn go Gort na Gonaide** – Dul chun cinn ar fháil agus ar shocruithe talún; dearadh mionsonraithe ag druidim chun críche. Suirbhéanna seandálaíochta agus oibreacha forásacha críochnaithe; príomhthairiscint tógála le cur i gcrích faoi dheireadh na bliana.

- **An Clochán go hUachtar Ard (Glasbhealach Chonamara)** – Tógáil agus fáil talún ar siúl idir an Clochán agus Sraith Salach. OCE deimhnithe tar éis éisteacht ó bhéal; iarratas ar Athbhreithniú Breithiúnach ar feitheamh. Comhairliúcháin úinéirí talún ar siúl Sraith Salach go hUachtar Ard.
- **Gaillimh go hUachtar Ard (Glasbhealach Chonamara)** – Dearadh Céim 3 agus meastóireacht chomhshaoil ar siúl.
- **Glasbhealach Dheirgimligh-na Coille Móire** – Coincheap agus staidéar féidearthachta Chéim 1 críochnaithe; ag fanacht le ceadú BIÉ le haghaidh tuilleadh dul chun cinn.
- **Clár bliantúil athdhromchlaithe agus cothabhála** – Déanta de réir bhuiséid atá á gcothabháil ag BIÉ.
- **Oibreacha Forleagan Cosáin** – Ullmhaithe le haghaidh tairisceana ar Bhóithre príomhbhóithre náisiúnta agus bóithre náisiúnta den dara grád faoi leithdháiltí BIÉ 2024.
- **Scéimeanna Taistil Ghníomhaigh** – N67 Ó dheisceart Bhaile an Doirín agus N63 Sráidbhaile Mhainistir Chnoc Muaidhe curtha chun cinn trí phleanáil Chuid 8.

BÓITHRE NÁISIÚNTA MOLTAÍ DON BHLIAIN 2026

- **N59 Seachbhóthar Mhaigh Cuilinn** – Leanfar leis na socraíochtaí talún atá fágtha.
- **N6 Cuarbhothar Chathair na Gaillimhe** – Déanfaidh an Coimisiún Pleanála cinneadh maidir le héisteacht ó bhéal a d'fhéadfadh tarlú. Táthar ag súil le cinneadh in 2026. Faoi réir cheadú agus maoiniú, is féidir leis an tionscadal dul ar aghaidh.
- **Rotharbhealach ó Ghaillimh go Baile Átha Luain** – Creat comhairleoireachta i bhfeidhm; leanfar le rannpháirtíocht phoiblí agus le húinéirí talún go dtí go ndéanfar athbhreithniú ar an mbealach is fearr.
- **N59 Bun an Choill go dtí An Clár Mór** – Sampláil uisce críochnaithe chun daonra na nDiúilicíní Fionnuisce úra a chosaint. Tairiscintí á n-ullmhú le haghaidh réamh-imscrúdú talún, suirbhéanna agus seandálaíocht in R1–R2 2026. Ceannach talún ar siúl.
- **N63 Athailíniú an Leasa go dtí An Mhainistir** – Ardghálú, aistriú móinéir Molinia, agus imscrúduithe seandálaíochta le críochnú in R1 2026. Príomhthairiscint tógála le fógairt in 2026; oibreacha in 2026/2027.
- **N63 Mainistir Chnoc Muaidhe go Cnoc an Eanaigh** – Leanfaidh socraíochtaí talún ar aghaidh in 2026.
- **N84 Gaillimh go dtí an Currach Mór** – Maoiniú iarrtha ó BIÉ chun Céimeanna 2–4 a chur chun cinn in 2026.
- **Athailíniú N17 Bhaile an Mhuilinn go Gort na Gonaide** – Leanann ceannach talún agus socraíochtaí ar aghaidh. Conarthaí réamhoibreacha le bheith críochnaithe go luath in 2026 le haghaidh atreoruithe fónais. Táthar ag súil leis an bpróiseas tairisceana go luath in 2026; tús le tógáil in R3 2026.
- **N59 Droichead Coisithe Uachtar Ard** – Iarratas curtha isteach i mí Iúil 2025; cinneadh le teacht 13 Eanáir 2026. Dearadh mionsonraithe agus socraíochtaí talún ar siúl.
- **An Clochán go hUachtar Ard (Glasbhealach Chonamara)** – Tógáil agus fáil talún a chríochnú ar an gClochán–an Sraith Salach; leanúint ar aghaidh leis na caibidlíochtaí ar an Sraith Salach–Uachtar Ard.
- **An Ghaillimh go hUachtar Ard (Glasbhealach Chonamara)** – Dearadh agus measúnú tionchair timpeallachta Chéim 3 a chríochnú; tús a chur le próisis reachtúla Chéim 4.
- **Glasbhealach ó Dheirgimlach go dtí an Choill Mhóir** – Tosú ar roghanna Chéim 2 a roghnú má cheadaítear é.
- **Clár bliantúil athdhromchlaithe agus cothabhála** – Áirítear leis seo gnáthchothabháil, cothabháil geimhridh agus cothabháil droichid, agus soilsiú bealaí tráchta laistigh de theorainneacha maoinithe BIÉ.
- **Oibreacha Forleagan Cosáin** – Leanúint ar aghaidh ar an Líonra Náisiúnta Príomhbhóithre agus Bóithre Tánaisteacha i gcomhréir le leithdháiltí BIÉ 2026.
- **Scéimeanna Taistil Ghníomhaigh (TG)** – Dul chun cinn a dhéanamh ar an N67 ó dheisceart Bhaile an Doirín agus ar an N63 i Sráidbhaile Mhainistir Chnoc Muaidhe trí thalamh a fháil agus tús a chur le tógáil.

OIBREACHA COTHABHÁLA AGUS FEABHSÚCHÁIN BÓITHRE RÉIGIÚNACHA AGUS ÁITIÚLA

Ba é **€43,650,160** an leithdháileadh deontais iomlán do Bhóithre Réigiúnacha agus Áitiúla in 2025 agus rannaíodh an leithdháileadh deontais seo faoi na ceannteidil seo a leanas:

Catagóir an Deontais	2025 Leithdháileadh
Deontas Feabhsúcháin Athchóirithe	€22,651,500
Deontas um Chothabháil Athchóirithe	€2,844,000
Cothabháil Athchóirithe Forlíontach	€2,488,500
Deontas Cothabhála Lánroghnach	€5,756,500
Deontais Feabhsúcháin Shonracha – Clár Athshlánaithe Droichead	€773,500
Deontais Feabhsaithe Sábháilteachta Ísealchostais	€523,500
Deontais Feabhsúcháin Shonracha	€2,105,000
Bóithre Straitéiseacha Réigiúnacha agus Áitiúla	€1,200,000
Teorainneacha Luais – Athbhreithniú ar Chomharthaí Oiliúint	€915,000
Oibreacha Draenála	€128,000
Scéim Rannpháirtíochta Pobail	€1,258,000
Iarbhóithre Náisiúnta	€964,160
An t-Innéacs um Chaighdeán Dromchla Pábhála (*PSCI): Tacaíocht Suirbhé	€770,000
Oiriúnú Aeráide & Athléimneacht	€52,000
FORIOMLÁN	€1,220,500
	€43,650,160

**An t-Innéacs um Chaighdeán Dromchla Pábhála*

FEABHSÚ ATHCHÓIRITHE (FA) - GNÍOMHAÍOCHTAÍ TÁSCACHA IN 2025

Dháil an Roinn Iompair €22,651,500 in 2025 le haghaidh oibreacha athchóirithe bóithre ar bhóithre nach bóithre náisiúnta iad. Chuidigh an maoiniú seo le hoibreacha feabhsúcháin a dhéanamh in áiteanna éagsúla ar fud an chontae, mar atá leagtha amach thíos:

<i>Feabhsú Athchóirithe 2025</i>		
Ceantar Bardasach	Líon na Suíomhanna	Leithdháileadh
Baile Átha an Rí/Órán Mór	21	€2,274,664
Béal Átha na Sluaighe	26	€5,419,709
Conamara	41	€4,737,036
Baile Locha Riach	45	€6,600,994
Tuaim	26	€3,619,097
Iomlán	159	€22,651,500

Ba í 2025 an chéad bhliain den chlár Ilbhliantúil um Athchóiriú agus Feabhsú (FB) bóithre 2025-2027, arna fhorbairt le baill tofa agus arna cheadú ag na Comhairlí Ceantair Bhordasacha in R1 2025.

In R3 2025, fuair Comhairle Chontae na Gaillimhe leithdháileadh breise €669,000 ón Roinn Iompair faoin gclár FB, arna dháileadh ar Cheantair Bhordasacha le haghaidh oibreacha bóthair breise. Táthar ag súil le leithdháileadh deontais IF comhchosúil do 2026. Tabharfar an clár oibreacha athchóirithe agus cothabhála chun críche a luaithe a bheidh maoiniú na Roinne Iompair deimhnithe agus mionsonraithe i gClár Bliantúil na mBóithre 2026.

COTHABHÁIL ATHCHÓIRITHE (CA) – GNÍOMHAÍOCHTAÍ IN 2025:

Leithdháil an Roinn Iompair €5,332,500 le haghaidh Cothabháil Athchóirithe (cóiriú dromchla) in 2025. Chuidigh an maoiniú seo le hoibreacha cóirithe dromchla a dhéanamh in áiteanna éagsúla ar fud an chontae, mar atá leagtha amach thíos:

<i>Cothabháil Athchóirithe 2025</i>		
Ceantar Bardasach	Líon na Suíomhanna	Leithdháileadh
Baile Átha an Rí/Órán Mór	15	€535,490
Béal Átha na Sluaighe	39	€1,275,880
Conamara	28	€1,115,169
Baile Locha Riach	27	€1,553,972
Tuaim	20	€851,989
Iomlán	129	€ 5,332,500

Táthar ag súil go bhfaighidh Comhairle Chontae na Gaillimhe leithdháileadh deontais CA den chineál céanna do 2026. Cuirfear clár oibreatha athchóirithe agus cothabhála i gcrích a luaithe a dheimhneofar maoiniú na Roinne Iompair agus beidh sé mionsonraithe i gClár Bliantúil na mBóithre 2026.

SCÉIMEANNA RANNPHÁIRTÍOCHTA POBAIL

- Faoi leithdháileadh Bóithre Réigiúnacha agus Áitiúla 2025, cheadaigh an Roinn Iompair €964,160, rud a chuir ar chumas dul chun cinn 25 tionscadal ó liosta tosaíochta 2024 agus liosta oidhreachta ó ghla SRP 2021. Tá an obair ar na scéimeanna seo ar siúl, agus táthar ag súil go mbeidh sí críochnaithe faoi spriocdháta maoinithe an 30 Samhain 2025.
- Fógraíodh scéim nua do 2026/2027 i mí Lúnasa 2025, agus fuarthas beagnach 120 iarratas. Tabharfar clár oibreatha 2026 chun críche a luaithe a gheofar fógra maoinithe go luath in 2026.

IARBHÓITHRE NÁISIÚNTA

Fuarthas €770,000 san iomlán in 2025 le haghaidh oibreatha ar an R446 (an N6 roimhe seo – dhá chuid). Thug ciorclán ón Roinn Iompair a eisíodh in R4 2025 isteach scéim mhaoinithe nua a cheadaíonn d'údarais áitiúla iarratas a dhéanamh in 2026 ar bhóithre réigiúnacha straitéiseacha a chomhlíonann critéir cosúil le Bóithre Náisiúnta roimhe seo. Tabharfar clár oibreatha do 2026 chun críche a luaithe a gheofar fógra faoi mhaoiniú go luath in 2026.

DEISIÚCHÁIN BÓITHRE DEN TRÍÚ GRÁD (DG)

Leanadh leis an infheistíocht i ndeisiúcháin ar bhóithre den tríú grád áitiúla in 2025, le leithdháileadh sonrach ón Deontas Lánroghnach (DG). Soláthraíodh €900,000 san iomlán, rud a chuir ar chumas oibreatha athchóirithe agus feabhsúcháin a dhéanamh ar 30 bóthar tríú grád áitiúil i gContae na Gaillimhe. Tá sé beartaithe leanúint de chuid den Deontas Lánroghnach a leithdháileadh ar fheabhsuithe ar bhóithre treasacha. Tabharfar clár oibreatha athchóirithe agus cothabhála chun críche a luaithe a gheofar fógra faoi mhaoiniú 2026.

ATHSHLÁNÚ AGUS DEISIÚCHÁIN DROICHEAD

- Sa bhliain 2025, leithdháileadh maoiniú €773,500 faoi gClár Athshlánúcháin Droichead do naoi ndroichead (ceithre dhearadh agus cúig shaothar), agus na hoibreatha agus na dearaí go léir ar siúl agus sceidealaithe le bheith críochnaithe faoi dheireadh mhí na Samhna. Deisíodh 18 droichead eile le €395,000 ón Deontas Lánroghnach.
- I gcomhréir le ciorclán RW17/2025, tugadh cuireadh d'údarais áitiúla iarratais a chur isteach le haghaidh oibreatha droichead nach mó ná 130 faoi gcéad de leithdháileadh 2025. Bunaithe ar na hacmhainní atá ar fáil, chuir Comhairle Chontae na Gaillimhe togra isteach le haghaidh 14 droichead (cúig dhearadh, naoi saothar) arb ionann iad agus €1,001,000 san iomlán do 2026.
- Tá sé beartaithe leanúint de €395,000 a sholáthar ón Deontas Lánroghnach le haghaidh deisiúcháin droichead sa bhliain 2026, faoi réir mhaoiniú na Roinne. Éilíonn iarratais ar dheontais réamhobair chun indéantacht agus srianta a bhunú, rud a chinnteoidh go mbeidh píblíne inbhuanaithe tionscadal tosaíochta ann.

DEONTAIS FEABHSÚCHÁIN SHONRACHA (SIG)

- Tacaíonn deontas maoinithe na Roinne le tionscadail straitéiseacha a mheastar a chosnóidh idir €200,000 agus €5m, ag díriú ar fhás réigiúnach agus feabhsuithe bonneagair le haghaidh forbairt eacnamaíoch agus shóisialta. Fuarthas deontas feabhsúcháin shonrach iomlán de €2,105,000 in 2025 do thionscadail lena n-áirítear R332 Cill Bheannáin, R374 Cabhsaí agus Droichid, R339 Béal Átha an Mhíl, agus L52214 Cuan na Loinge.
- Lorgóidh Comhairle Chontae na Gaillimhe maoiniú chun leanúint leis na scéimeanna seo in 2026 agus cuirfidh sí tograí faoi bhráid na Roinne Iompair in R4 2025, lena n-áirítear tionscadail nua féideartha amhail Acomhal na Críche, Béal Átha na Sluaighe.

DEONTAIS STRAITÉISEACHA BÓITHRE RÉIGIÚNACHA AGUS ÁITIÚLA

- Sa bhliain 2025, chuir an Roinn Iompair €1,200,000 ar fáil do chuid Bhaile an Gharráin de Bhóthar Thuaidh Chuairte Bhaile Átha an Rí. Críochnaíodh réamhoibreacha suímh sa bhliain 2024, agus tar éis soláthair, cuireadh tús le príomhoibreacha conartha i lár 2025 le Tower Civil Engineering. Tá an tionscadal ag dul ar aghaidh go maith.
- Dheimhnigh an Roinn a tiomantas leanúnach, agus táthar ag súil le leithdháileadh de thart ar €2,500,000 in 2026 chun an chuid seo a chríochnú faoi R3 2026. Leanann an obair dhearaidh ar aghaidh ar an gcuid thoir i dtreo Bhóthar Mhuine Mheá.

TAISTEAL GNÍOMHACH

- Fuair Comhairle Chontae na Gaillimhe €2,713,000 in 2025 ón Údarás Iompair Náisiúnta. Thacaigh cuid mhór den mhaoiniú seo le hobair dhearaidh ar thionscadail mhóra uirbeacha Taistil Ghníomhaigh i mBaile Átha an Rí, Tuaim, Béal Átha na Sluaighe, Baile Locha Riach agus Órán Mór. Rinneadh dul chun cinn leis an gclár Bealaí Sábháilte chun na Scoile in áiteanna lena n-áirítear Maigh Cuilinn, Órán Mór, Uachtar Ard agus Baile Átha an Rí.
- Thacaigh an maoiniú freisin leis an gClár Feabhsúcháin Stadanna Bus agus le raon pleananna agus staidéar iompair, lena n-áirítear Staidéar Iompair Pobail Chinn Mhara, an chéad cheann dá leithéid go náisiúnta. Úsáidfidh an tÚdarás Iompair Náisiúnta an teimpléad a d'fhorbair Comhairle Chontae na Gaillimhe ar fud na tíre.
- Ullmhófar aighneacht le haghaidh mhaoiniú 2026 in R4 2025. Maoinítear gach ball den Fhoireann Taistil Ghníomhaigh go hiomlán tríd an gclár ÚNI seo.

SCÉIMEANNA FEABHSÚCHÁIN ÁITIÚLA (SFÁ)

- Sa bhliain 2025, cheadaigh an Roinn Forbartha Tuaithe agus Pobail leithdháileadh de €1,023,479, agus €250,000 breise curtha i leataobh do na hoileáin. Leis an maoiniú seo, bhíodhas in ann 28 tionscadal a chríochnú.
- Fuair Comhairle Chontae na Gaillimhe an dara leithdháileadh de €843,137 sa bhliain 2025, rud a chuir ar chumas 23 tionscadal eile a bheith críochnaithe ar fud na CB uile.

BÓITHRE NEAMHNÁISIÚNTA A - nACMHAINNÍ FÉIN

- Mar gheall ar an easnamh sa bhuiséad le haghaidh cothabháil bóithre áitiúla le himeacht ama, tá laghdú suntasach tagtha ar an leibhéal oibreacha is féidir leis an gComhairle a dhéanamh. Tá praghsanna méadaithe a bhfuil tionchar aige ar dhraenáil, bearradh gruaimhíní, agus athnuachan comharthaí agus marcanna, go háirithe, mar gheall ar bhrúnna boilscithe agus costais fuinnimh atá ag ardú. Maoinear cothabháil bóithre áitiúla ó acmhainní na Comhairle féin agus ón Deontas Lánroghnach.
- Sa bhliain 2025, tugadh €9,116,584 ó acmhainní na Comhairle féin, lena n-áirítear €1,900,000 le haghaidh soilsiú poiblí.
- Cuirfear dáileadh Bhuiséad Bóithre Áitiúla 2026 faoi bhráid na Comhairle lena cheadú faoi Chlár Bóithre 2026. Beidh rogha na Comhairle maidir le maoiniú a leithdháileadh teoranta ag Meabhrán na Roinne Iompair maidir le Deontais do Bhóithre Réigiúnacha agus Áitiúla.
- Tá foráil de €200,000 san áireamh i mBuiséad 2026 le haghaidh gearradh fála ar fud na tíre, agus meastar go bhfeabhsófar an fhoráil seo tuilleadh faoi Chlár Bóithre 2026.

OIRIÚNÚ AGUS ATHLÉIMNEACHT DON ATHRÚ AERÁIDE

Le linn 2025, cuireadh leithdháileadh náisiúnta ar fáil d'údarais áitiúla faoi chlár deontais chothabhála agus athnuachana bóithre réigiúnacha agus áitiúla na Roinne don scéim Oiriúnaithe agus Athléimneachta Aeráide. Áirítear ar na tionscadail incháilithe:

1. Bearta coisctheacha amhail oibreacha draenála chun tuilte a mhaolú
2. Oibreacha droichid chun freastal ar ualaí hiodrálacha méadaithe ó thuilte tobann
3. Bearta cosanta do bhóithre atá leochaileach ó thaobh drochaimsire de, lena n-áirítear daingniú claífort
4. Coigeartuithe leibhéal bóthair agus cosaint imill chun tuilte a mhaolú
5. Athsholáthar nó deisiú ballaí mara nó ballaí coinneála

Soláthraíodh deontas €1,220,500 in 2025 do 18 dtionscadal cáilitheacha ar fud na CB uile. Tá aighneacht le haghaidh mhaoiniú 2026 á hullmhú, ag lorg leithdháileadh comhchosúil nó méadaithe.

SOILSIÚ POIBLÍ

- Tugadh suim €1,900,000 ó chistí na Comhairle féin i mbuiséad 2025 chun íoc as an gclár soilsithe phoiblí i gContae na Gaillimhe, lena n-áirítear costais chothabhála, fuinnimh agus uasghrádaithe. Chuir an BIÉ €113,665 ar fáil le haghaidh oibriú agus cothabháil soilsithe ar an Líonra Bóithre Náisiúnta.
- Tá dul chun cinn déanta ag Comhairle Chontae na Gaillimhe ar an gclár chun breis is 95 faoin gcéad dá soilsiú poiblí a athchóiriú le haonaid LED atá tíosach ar fhuinneamh, i gcomhréir le spriocanna Éifeachtúlachta Fuinnimh Náisiúnta. Cheadaigh buiséad 2025 clár athsholáthair luathaithe tríd an gconradh cothabhála.
- Tá sé beartaithe an t-athchóiriú a chríochnú tríd an gconradh seo. Clúdóidh soláthar buiséid 2026 de €1,800,000 costais chothabhála agus fuinnimh agus ligfidh sé leanúint leis an gclár athchóirithe LED, ag glacadh leis nach mbeidh aon athruithe suntasacha ar phraghsanna fuinnimh.

FEABHSÚ INNEALTÓIREACHTA UM SHÁBHÁILTEACHT AR BHÓITHRE

BEARTA SÁBHÁILTEACHTA AR CHOSTAS ÍSEAL

Fuarthas leithdháileadh €523,500 in 2025 ón Roinn Iompair, ag díriú go príomha ar Láithreacha ar Díol Spéise lad a sainaithníodh go náisiúnta bunaithe ar shonraí imbhualte. Cuireann Ceantair Bhardasacha láithreacha tosaíochta áitiúla isteach freisin le haghaidh feabhsuithe sábháilteachta, bunaithe ar fhianaise neamhfhoirmiúil, toisc nach bhfuil rochtain ag Údaráis Áitiúla ar shonraí imbhualte faoi láthair. Rinneadh aighneacht 2026 chuig an Roinn i mí Dheireadh Fómhair 2025, ag liostáil tionscadal tosaíochta ar fud na gCeantar Bardasach go léir. Cuirfear clár oibreacha le chéile a luaithe a gheofar fógra faoi mhaoiniú 2026.

FEABHSÚCHÁIN INNEALTÓIREACHTA EILE

CUR CHUN CINN AGUS OIDEACHAS AR SHÁBHÁILTEACHT AR BHÓITHRE

Clúdaíonn an buiséad seo costais lena n-áirítear Scéim na Maor Scoile Sóisearacha, feachtais phoiblíochta ar nós Sheachtain na Sábháilteachta ar Bhóithre, Oiliúint Rothar do Scoileanna Náisiúnta, agus soláthar ábhar ard-infheictheachta. Cuireann na tionscnaimh seo sábháilteacht ar bhóithre chun cinn, agus béim ar úsáideoirí bóithre leochaileacha.

Tá Coiste Sábháilteachta ar Bhóithre le Chéile de Chomhairle Chontae na Gaillimhe comhdhéanta d'ionadaithe ón gComhairle Chontae, ó Chomhairle Cathrach na Gaillimhe, ón Údarás um Shábháilteacht ar Bhóithre, ón nGarda Síochána, ó Bhonneagar Iompair Éireann, agus ó An Taisce. Buaileann an Coiste le chéile ceithre huaire sa bhliain chun bearta a bhreithniú chun sábháilteacht a fheabhsú do choisithe, do rothaithe, do thiománaithe, agus do bhaill den phobal a bhfuil fadhbanna soghluaisteachta acu.

PÁIRCEÁIL CARRANNA

Clúdaíonn foráil bhuiséid faoin gceannnteideal B09, lena n-áirítear costais tacaíochta seirbhíse, oibriú agus cothabháil sé áis pháirceála ar an tsráid agus sé cinn lasmuigh den tsráid ar fud an Chontae, mar aon le costais forfheidhmithe pháirceála.

Tar éis suiteáil meaisíní íoc agus Taispeáin nua grianchumhachtaithe i dTuaim, i mBaile Locha Riach, i mBaile Átha an Rí, sa Ghort, i mBéal Átha na Sluaighe, ar an gClochán agus ar an gCloigeann, cuireadh conradh cothabhála ceithre bliana i bhfeidhm. Tá foráil don chostas seo i mbuiséad 2026.

CLÁR CAIPITÍL TACAÍOCHTA DO BHÓITHRE

Íoctar costais riaracháin (indíreacha) chun tacú le Clár Caipitil na mBóithre as an mbuiséad ioncaim. Áirítear leis seo costais foirne le haghaidh tacaíochta don chlár agus cuid de chostais tacaíochta seirbhíse.

SEIRBHÍSÍ GNÍOMHAIREACHTA AGUS INCHÚITITHE

Gearrann an Chomhairle ráta comhaontaithe forchostais as an obair uile a dhéanann a foireann. Clúdaíonn an t-ioncam seo costais pá saoire, pá bhreiteachta agus árachais.

Cuirtear gach iarratas ar cheadúnais chun an bóthar poiblí a oscailt isteach tríd an gcóras náisiúnta MRL, atá á bhainistiú ag an Oifig um Bainistíocht Bóithre. Próiseálann Roinn Bóithre na Comhairle ceadúnais do Chontae na Gaillimhe, ag cur coinníollacha agus táillí leis. Taifeadtar ioncam ó cheadúnais oscailte bóithre agus ó oibreacha a dhéantar do chomhlachtaí eile faoin gceannnteideal buiséid seo.

EASTÁIT TITHÍOCHTA NEAMHCHRÍOCHNAITHE

Bíonn an rannóg “Tógáil i gCúram” ag plé go gníomhach le cónaitheoirí, forbróirí agus sealbhóirí bannaí chun a chinntiú go gcríochnaítear eastáit chónaithe de réir an chaighdeáin riachtanaigh a bhaineann le tógáil i gcúram agus/nó scaoileadh bannaí.

Go dtí seo, tá dhá eastát críochnaithe le haghaidh scaoileadh bannaí, tá ceithre cinn tógtha i gcúram, agus tá cúig cinn eile le breithniú ag Comhaltáí Tofa faoi dheireadh na bliana. Tá an Chomhairle gafa faoi láthair le breis agus 60 forbairt atá ag céimeanna éagsúla den phróiseas un Thógáil i gCúram. Féadfaidh forbróirí oibreacha a dhéanamh le haghaidh scaoileadh bannaí nó féadfaidh an Rannóg um Thógáil i gCúram oibreacha a dhéanamh ag baint úsáide as airgead bannaí.

Tagann maoiniú ó bhannaí atá sannta d’fhorbairtí, maoiniú Réitigh Láithreáin Uisce Éireann, agus leithdháiltí na Comhairle d’eastáit neamhchríochnaithe níos sine. Bíonn an rannóg i dteagmháil le sealbhóirí bannaí, forbróirí agus páirtithe eile chun a chinntiú go gcríochnaítear eastáit de réir an chaighdeáin riachtanaigh chun leasa na gcónaitheoirí. Braitheann dul chun cinn ar an maoiniú atá ar fáil, rannpháirtíocht le tríú páirtithe, agus castacht na n-oibreacha, lena n-áirítear aon chomhaontuithe riachtanacha maidir le cead slí.

MOLTAÍ DO 2026:

Leanfaidh an rannóg um Thógáil i gCúram ar aghaidh chun iarratais a mheas agus a phróiseáil. Laistigh de na hacmhainní atá ar fáil, déanfar gach iarracht a chinntiú go gcomhlíonann forbairtí ceadanna pleanála agus go gcomhlíonann siad na caighdeáin riachtanacha maidir le tógáil i gcúram. I gcás ina n-aithnítear neamhchomhlíonadh, cuirfear na ranna ábhartha ar an eolas chun gníomh cuí a dhéanamh.

SEIRBHÍSÍ GNÍOMHAIREACHTA AGUS INCHÚITITHE

SCÉIM FOSTAÍOCHTA POBAIL

Le linn 2025, lean cúig Scéim Fostaíochta Pobail (FP) ag feidhmiú, agus cothabháil sráidbhailte, tírdhreachú, gearradh féir agus tógáil ballaí cloiche á ndéanamh acu. Chlúdaigh na scéimeanna Clochán/Cloch na Rón, Maigh Cuilinn/Uachtar Ard, An Gort agus na Ceantair Máguaire, An Baile Mór/An Mhainistir, agus Tuaim agus na Ceantair Máguaire. Leanfaidh na cúig Scéim FP ar aghaidh in 2026, ag soláthar na seirbhísí céanna do shráidbhailte agus do bhailte.

COTHABHÁIL DE LIMISTÉIR DRAENÁLA THALÚN - DRAENÁIL ARTAIREACH

Chomhlíon an Chomhairle a freagracht reachtúil as oibreacha draenála áirithe a chothabháil tríd an Aonad Bonneagair agus Oibríochtaí agus Oifigí Cheantar Bardasach na Comhairle. Tá dhá cheantar draenála déag faoina cúram, agus síneann dhá cheann isteach i Ros Comáin agus i gContae an Chláir. Ba é €174,000 an buiséad don obair seo in 2025, agus tá an tsuim céanna beartaithe do 2026.

OIBREACHA AGUS STAIDÉIR AR MHAOLÚ TUILTE

Lean Comhairle Chontae na Gaillimhe ag obair le hOifig na nOibreacha Poiblí in 2025 chun oibreacha a aithint agus a chur chun cinn a bhfuil sé mar aidhm acu an baol tuilte amach anseo a laghdú. Tá dearaí agus oibreacha ar siúl faoin scéim mionoibreacha 2025, agus tá clár do 2026 forbartha bunaithe ar scéimeanna atá ceadaithe cheana féin. Cuirfear tuilleadh iarratais faoi bhráid Oifig na nOibreacha Poiblí de réir mar a shainaithnítear riachtanais bhreise.

Leanfaidh an Chomhairle ag obair i gcomhar le hOifig na nOibreacha Poiblí maidir le scéimeanna mionoibreacha amach anseo chun maoiniú a fháil. Tá soláthar de €450,000 déanta do na hoibreacha seo, agus is féidir 90 faoin gcéad díobh a aisghabháil ó Oifig na nOibreacha Poiblí.

Éilítear le hiarratais ar dheontais go mbeidh roinnt oibre críochnaithe chun indéantacht agus srianta an tionscadail a bhunú. Cinntíonn buiséad a bheith ar fáil don obair ullmhúcháin seo go mbeidh píblíne inbhuanaithe de scéimeanna tosaíochta ann.

OIBRIÚ AGUS COTHABHÁIL CÉANNA AGUS CUANTA

OIBRÍOCHTAÍ CÉANNA AGUS CUANTA

Sa bhliain 2025, leithdháil Comhairle Chontae na Gaillimhe €550,000 óna hacmhainní féin don chlár cothabhála agus uasghrádaithe muirí atá ar siúl a chlúdaíonn thart ar 100 lamairne atá faoina freagracht. Áirítear leis na hoibreacha uasghráduithe cé, deisiúcháin sábháilteachta ar chéimeanna rochtana agus ráillí, agus baint algaí d'fhánáin.

Chuir an leithdháileadh seo maoiniú meaitseála ar fáil do dhá dheontas sheachtracha: Scéim Bonneagair Mhuirí de chuid na nÚdarás Áitiúil arna riaradh ag an Roinn Talmhaíochta, Bia agus Mara agus deontais Oibreacha Caipitil Bheaga an Oileáin ón Roinn Forbartha Tuaithe, Pobail agus Gaeltachta (RFTPG). Faoin Roinn Talmhaíochta, Bia agus Mara, b'ionann na hoibreacha agus €437,000 san iomlán, agus chuir Comhairle Chontae na Gaillimhe €109,250 leis. Mhaoinigh RFTPG €175,150 d'oibreacha cé agus cuanta ag 90 faoin gcéad, le ranníocaíocht 10 faoin gcéad de €17,515 ón gComhairle. B'ionann soláthar iomlán 2025, lena n-áirítear deontais, agus €1,031,650.

Tá thart ar 60 múrál do chuairteoirí in áiteanna lena n-áirítear Cill Rónán, An Caoláire Rua, Cuan an Chlocháin, Srutháin, Cloch na Rón, Cill Chiaráin agus An Máimín. Déantar slabhraí agus buaracha a athrú gach dhá bhliain. Rinneadh cothabháil shuntasach in 2025, ag baint úsáide as an mbuiséad €20,000 go hiomlán, agus foráil chomhchosúil de €20,000 déanta do 2026.

Cuireadh buiséad €200,000 ar fáil in 2025 le haghaidh chothabháil Chuan Chill Rónáin, ag clúdach oibreacha leanúnacha agus táillí dlí don trádstóras atá ar an gcé. Beidh an leithdháileadh seo ag teastáil arís in 2026 le haghaidh cothabháil athfhillteach agus oibreacha atá fágtha a bhaineann le dlí agus leis na trádstórais.

Tá méadú tagtha ar an soláthar buiséid do chéanna agus do chuanta le blianta beaga anuas agus ní mór dóibh leanúint de thacú le clár cothabhála agus feabhsúcháin leordhóthanach. Tá na struchtúir seo ríthábhachtach chun pobail áitiúla a chothabháil, tá go leor acu faoi chosaint nó i gceantair atá íogair ó thaobh an chomhshaoil de, agus tá ceadanna imeall trá ag teastáil le haghaidh oibreacha faoi bhun an mharc ard-uisce. Is minic a bhíonn gá le hobair ullmhúcháin agus costais shuntasacha sula dtosaíonn an tógáil. Tá maoiniú ón gComhairle riachtanach chun a chinntiú go n-úsáidtear deontais sheachtracha le haghaidh athchóiriú cé agus calafort.

SEIRBHÍSÍ UISCE

BAINISTÍOCHT AGUS COTHABHÁIL SCÉIMEANNA UISCE AGUS FUÍOLLUISCE

I gcás Bhuiséad 2026, fanann ioncam agus caiteachas sa réimse seo gan athrú. Tá Uisce Éireann (UÉ) freagrach as Seirbhísí Uisce bardasacha ó tháinig an Príomhchomhaontú Comhair i bhfeidhm. Tá foireann na Comhairle á mbainistiú ag UÉ anois ach fanann siad ina bhfostaithe ag an gComhairle go dtí deireadh 2026 nó go dtí go roghnaíonn siad aistriú. Is é tosaíocht Chomhairle Chontae na Gaillimhe oibriú le UÉ chun a chinntiú go leanfar de Sheirbhísí Uisce a sheachadadh le linn an aistrithe seo.

Tá an Chomhairle fós freagrach as tionscadail chun Scéimeanna um Uisce agus Séarachas Grúpa a thógáil nó a uasghrádú agus as deontais do thoibreacha tollta tí. Tá sí ag dul chun cinn freisin i scéimeanna faoi Bheart A8 do Chruichmhaoil agus Droichead an Chláirín.

CLÁR UISCE TUAITHE

GNÍOMHAÍOCHTAÍ TÁSCACHA IN 2025:

- In R2, fuair Comhairle Chontae na Gaillimhe réamhcheadú le haghaidh mhaoiniú €26.09 milliún do líonraí agus cóireáil fuíolluisce i gCreachmhaoil agus i nDroichead an Chláirín faoi bheart A8 den Chlár Ilbhliantúil Uisce Tuaithe 2024–2026. Is é €3.8 milliún ranníocaíocht an údarais áitiúil. Tógfaidh na tionscadail seo roinnt blianta le cur i gcrích, agus beidh gá le forálacha buiséid leanúnacha thar shaolré na dtionscadal.
- In R3, fuair an Chomhairle an Clár Ilbhliantúil Uisce Tuaithe deiridh ón Roinn Tithíochta, Rialtais Áitiúil agus Oidhreacht (RTRÁO), ina bhfuil 70 tionscadal le buiséad iomlán de €6.8 milliún ceadaithe.
- In R4, shínigh Scéim Uisce Ghrúpa Bhaile an Bhanabha conradh €698,000 chun 6.6 km de phríomhlíonraí uisce a uasghrádú go caighdeán reatha Uisce Éireann. Táthar ag súil go dtógfaidh na hoibreacha ceithre mhí, agus go mbeidh siad críochnaithe faoi mhí an Mhárta 2026.
- Ghlac Uisce Éireann ceithre scéim uisce grúpa poiblí i gcúram in 2025. Ba iad sin Cnoc Tua, Baile Chláir, Cathair Mhuiris, An Gleann Riabhach, Iorras Beag, agus Cinn Uisce.
- Tá acmhainní foirne in Uisce Tuaithe fós ina dhúshlán, rud a théann i bhfeidhm ar sheachadadh MARWP, ar dheireadh a chur le Fógraí Fiuchta Uisce, agus ar aghaidh a thabhairt ar Liosta Gníomhaíochta leasúcháin (RAL) na Roinne. Lean an Chomhairle de thacaíocht a thabhairt d'oibríochtaí laethúla na scéimeanna tríd an gclár fóirdheontais ceadaithe, agus dáileadh cistí suntasacha.

MOLTAÍ DO 2026:

In 2026, is é an príomhchuspóir ná an Clár Uisce Tuaithe Ilbhliantúil ceadaithe a chur i bhfeidhm. I measc na bpríomhthosaíochtaí tá earcú na bhfoirne riachtanacha chun tacú le seachadadh an chláir agus díriú ar líon na scéimeanna ar Fhógraí Fiuchta Uisce agus Liosta Gníomhaíochta Leasúcháin (RAL) na Roinne a laghdú go suntasach.

BAINISTÍOCHT MÓRÉIGEANDÁLA (MEM)

GNÍOMHAÍOCHTAÍ TÁSCACHA IN 2025:

I 2025, chuir Comhairle Chontae na Gaillimhe (CCG) roinnt tionscnamh Bainistíochta Móréigeandála (MEM) chun cinn ar fud an réigiúin:

- **Coiste Forbartha Móréigeandála (CFM):** Faoi chathaoirleacht an Uasail Uinsinn Finn, rinne an coiste maoirseacht ar ghníomhaíochtaí MEM don chontae.
- **Athbhreithnithe Pleananna agus Córais:** Rinneadh athbhreithniú ar na pleananna Móréigeandála agus Freagartha Aimsire Crua/Tuilte, agus bhí an Córas Bainistíochta Imeachtaí Drochaimsire (CBID) gníomhach le linn imeachtaí drochaimsire.
- **Comhordú Réigiúnach:** Chomhordaigh Grúpa Stiúrtha Réigiúnach MEM Thiar, faoi stiúir FSS, bainistíocht éigeandála ar fud ocht bpríomhghníomhaireacht freagartha (PGFanna) i nGaillimh, Maigh Eo agus Ros Comáin. Lean Grúpa Oibre Réigiúnach MEM Thiar, faoi chathaoirleacht an FSS freisin, leis an gcomhoibriú i measc seirbhísí éigeandála áitiúla san iarthar.
- **Lárionad Comhordaithe Áitiúil (LCÁ):** Feidhmíonn ceanncheathrú CCG mar an LCÁ do PRAnna na Gaillimhe, lena n-áirítear CCG, FSS Thiar, agus Rannán Gardaí na Gaillimhe, le córais físchomhdhála agus faisnéise leictreonacha uasghrádaithe. Suiteáladh gineadóir cúltaca chun leanúnachas oibríochtúil a chinntiú le linn briseadh cumhachta.

- **Comhtháthú MEM Contae/Cathrach:** Rinne Grúpa Comhtháthaithe MEM Cathrach/Contae, faoi chathaoirleacht Chomhairle Cathrach na Gaillimhe, comhordú ar phleanáil éigeandála d'imeachtaí le sluaite móra agus do shuíomhanna sonracha ar fud na cathrach agus an chontae.
- **Oiliúint agus Comhdhálacha:** Áiríodh ar an oiliúint leanúnach Bainistíocht Faisnéise, Idirchaidreamh leis na Meáin, Oiliúint ar Agallaimh leis na Meáin, agus Comhordú. D'fhreastail pearsanra CCG ar sheimineáir MEM agus ar chomhdháil náisiúnta MEM i mí na Samhna freisin.
- **Cleachtaí Éigeandála:** Athbhreithniú agus cleachtadh ar Phlean Éigeandála Seachtrach COMAH (Rialú Guaiseacha Mórthionóiscí ina bhfuil Substaintí Contúirteacha i gCeist) ag suíomh Circle K i gCuan Chathair na Gaillimhe, lena n-áirítear cleachtaí boird agus cleachtaí praiticiúla le PRAnna. Rinne cleachtadh comhcheangailte i bPlean Freagartha Aerfort Chonamara agus na nOileán tástáil ar chomhordú éigeandála le haghaidh teagmhas ar tír agus amach ón gcósta araon.

Pleananna amach anseo: Tá Comhairle Chontae na Gaillimhe (CCG) ag forbairt plean éigeandála do Stáisiún Cumhachta Thíne.

MOLTAÍ DO 2026:

- Sa bhliain 2026, leanfaidh Comhairle Chontae na Gaillimhe (CCG) agus Comhairle Cathrach na Gaillimhe le hoiliúint i mBainistíocht Móréigeandála (MEM) do phearsanra réigiúnach agus áitiúil. Clúdóidh an oiliúint Bainistíocht Faisnéise, Idirchaidreamh leis na Meáin, agus Comhordú ar an Láthair, agus áireofar cleachtaí boird agus cleachtaí praiticiúla araon.
- Tiocfaidh an Coiste Forbartha Móréigeandála (CFM), faoi chathaoirleacht an Uasail Uinsinn Finn, le chéile gach dhá mhí chun córais freagartha drochaimsire a fheabhsú, cumarsáid raidió TETRA a chomhtháthú, agus comhordú a dhéanamh le comhchoiste i gComhairle Cathrach na Gaillimhe chun athléimneacht na cathrach a neartú.
- Gníomhóidh Comhairle Chontae na Gaillimhe mar Chathaoirleach ar Ghrúpaí Stiúrtha agus Oibre Réigiúnacha MEM do 2026 agus 2027.
- Tá Seirbhís Dóiteáin agus Tarrthála na Gaillimhe ag cur plean éigeandála comhcheangailte i gcrích don dá chomhairle, agus tá nuashonruithe ar aguisíní an Chontae ar siúl. Díreoidh comhordú réigiúnach ar na Pleananna Comhordúcháin Réigiúnaigh, na Meáin, agus Aslonnaithe. Déanfar tástáil ar an ngineadóir nua cúltaca Halla an Chontae freisin.
- Áireofar ar phleanáil éigeandála láithreán-shonrach críochnú athbhreithnithe Stáisiún Cumhachta Thíne, le cleachtadh lár na bliana, agus leanúint leis an triail idirchontae ar an gCóras Bainistíochta Imeachtaí Drochaimsire.

CLÁIR PHOBAIL UM SHÁBHÁILTEACHT Ó DHÓITEÁIN AGUS OIDEACHAS

GNÍOMHAÍOCHTAÍ TÁSCACHA IN 2025:

- Leanann Seirbhís Dóiteáin agus Tarrthála na Gaillimhe (GFRS) de bheith i gceannas ar an Ardán Náisiúnta Aontaithe um Oibriúcháin Riosca (NUROP). Cuireann an t-ardán comhroinnt faisnéise riosca i bhfíor-am ar fáil chun feabhas a chur ar chinnteoireacht i ngach cuid de GFRS, lena n-áirítear mapáil rioscaí tí agus tráchtála. Tá pearsanra GFRS i gceannas ar ghrúpa oibre náisiúnta freisin chun an córas a fheabhsú, agus eilimintí á dtrial faoi láthair i roinnt údarás dóiteáin eile.
- Leantar de bheith ag eisiúint aláraim deataigh féinchoimeádta fadsaoil do theaghlaigh i gCathair agus i gContae na Gaillimhe, arna suiteáil ag grúpaí pobail agus pearsanra GFRS. I gcomhpháirtíocht le CHIME, cuirtear aláraim ar fáil do dhaoine breacbhodhar. Tacaíonn Aonaid Pobail agus Fiontair Chomhairlí Cathrach agus Contae na Gaillimhe leis an tionscadal mar chuid de chlár NDFEM. Reáchtálann GFRS clár cuairteanna sábháilteachta dóiteáin baile freisin, le béim ar cheantair thuithe agus ar thithíocht shóisialta.

- Reáchtáladh feachtais feasachta sábháilteachta dóiteáin in 2025 do Sheachtain Náisiúnta na Sábháilteachta Dóiteáin, sábháilteacht dóiteáin fhiáine, sábháilteacht Oíche Shamhna, agus feachtas breise beartaithe don Nollaig. Ghlac roinnt oifigeach páirt in agallaimh raidió.
- Lean an Clár Daoine Leochaileacha ar aghaidh in 2025, lena n-áirítear an Leabhrán Seiceála Sábháilteachta Dóiteáin Baile, a seoladh ar dtús in 2019. Tá seicliosta sábháilteachta dóiteáin baile ar líne ar fáil anois ar shuíomh gréasáin Chomhairle Chontae na Gaillimhe agus trí ríomhphoist phearsanra na seirbhíse dóiteáin, agus breis is 1,000 seiceáil críochnaithe go dtí seo.
- Lean an feachtas sábháilteachta dóiteáin ‘Stop Dóiteán’ agus ‘Seiceáil Do Bhrathadóir’ ar aghaidh in 2025, agus taispeánadh teachtaireachtaí ar gach fearas dóiteáin céadfheagartha.
- Rinneadh dul chun cinn san obair ar shuíomh gréasáin nua GFRS chun feasacht sábháilteachta dóiteáin a chur chun cinn.
- Lean tionscnamh Sábháilteachta Dóiteáin Phobail na nOileán, a seoladh in 2021, ar aghaidh in 2025 chun a chinntiú go bhfuil dhá aláram deataigh ar a laghad i ngach teach ar na hoileáin is mó. Rinneadh an plean freagartha teagmhais idirghníomhaireachta ar oileán a nuashonrú agus a chleachtadh freisin.

MOLTAÍ DO 2026:

- Leanfaidh Seirbhís Dóiteáin agus Tarrthála na Gaillimhe (GFRS) de bheith i gceannas ar fhorbairt an Ardáin Náisiúnta Aontaithe Oibriúcháin Riosca (NUROP) in 2026. Cuireann an córas faisnéis riosca a roinnt i bhfíor-am ar fáil ar fud gach cuid de GFRS, lena n-áirítear rioscaí baile agus neamhbhaile a mhapáil, agus déanfar tástáil air idirchontae i gcúig Údarás Dóiteáin eile.
- Leanfar d’eisiúint aláraim deataigh féinchuimsitheacha in 2026 ag baint úsáide as leithdháiltí ó 2025, agus ceannófar aonaid bhreise i lár na bliana. Tacaíonn na haláraim seo le Tionscnamh Sábháilteachta Dóiteáin Phobal na nOileán, an Clár Cuairteanna Sábháilteachta Dóiteáin Baile spriocdhírthe, agus áirítear leo anois aláraim do dhaoine nach bhfuil an éisteacht go maith acu.
- Déanfar Seachtain Náisiúnta Sábháilteachta Dóiteáin a mharcáil go háitiúil le stáisiúin oscailte, seimineáir, agus taispeántais. Leanfaidh feachtais sna meáin ar shábháilteacht dóiteáin ar aghaidh freisin, ag clúdach sábháilteacht dóiteáin fiáine, Oíche Shamhna, an Nollaig, agus Seachtain Náisiúnta Sábháilteachta Dóiteáin, agus táthar ag súil le rannpháirtíocht mhéadaithe d’oifigigh in agallaimh raidió agus teilifíse.
- Leanfaidh an Clár Daoine Leochaileacha ar aghaidh ar fud na stáisiún go léir, nasctha le pleanáil réamh-eachtra agus cuairteanna sábháilteachta dóiteáin baile, agus comhordaithe le gníomhaireachtaí eile.
- Leanfaidh feachtais sábháilteachta dóiteáin ‘Stop Dóiteán’ agus ‘Seiceáil Do Bhrathadóir’ ar aghaidh, agus pleananna ann teachtaireachtaí a thaispeáint ar bhádhoirse fearas stáisiúin dóiteáin faoi réir maoinithe.
- Leanfaidh Clár Sábháilteachta Dóiteáin na Scoileanna ar aghaidh, agus tugann oifigigh áitiúla cuairt ar dháltaí sa 4ú rang i mbunscoileanna, atá mapáilte ar chóras NUROP. Tá sé beartaithe clár nua ‘Bí Sábháilte ó Dhóiteán’ do mheánscoileanna a chur i bhfeidhm in 2026.

OIBRÍOCHTAÍ DÓITEÁIN – POBAIL A CHOIMEÁD SÁBHÁILTE (KCS) CREAT UM SHÁBHÁILTECHT Ó DHÓITEÁIN IN ÉIRINN

- Feidhmíonn Seirbhís Dóiteáin na Gaillimhe faoi na srianta airgeadais agus an grinnschrúdú céanna le gach seirbhís údaráis áitiúil. Beidh infheistíocht bhreise thar an maoiniú cláraithe dúshlánach i bhfianaise airgeadas teoranta an rialtais phoiblí agus áitiúil. Is é an aidhm, mar atá leagtha amach sa tuarascáil *Pobail a Choinneáil Slán*, acmhainní a bhainistiú go héifeachtúil chun sábháilteacht an phobail a chosaint agus caillteanas agus cur isteach a íoslaghdú.

- Go stairiúil, bhíodh earcaíocht agus coinneáil sa tseirbhís dóiteáin ar áirithíocht deacair. Tar éis gníomhaíocht tionsclaíoch in 2023, mhéadaigh comhaontú ón gCoimisiún um Chaidreamh san Ionad Oibre (WRC) an líon iomlán ball foirne ó 120 go 164 pearsanra ar áirithíocht agus tugadh isteach rogha freagartha seachtain ar sheachtain/seachtain as. Leanann an earcaíocht ar aghaidh go dtí 2026. Cé go gcabhraíonn na hathruithe le hearcaíocht, bíonn costais bhreise de thart ar €3.5m mar thoradh orthu le haghaidh pá, oiliúna, agus costais ghaolmhara eile, a raibh tacaíocht NDFEM agus RTRÁO acu ar dtús ach a bheidh le híoc ag údaráis áitiúla sa deireadh.
- Éilíonn cur i bhfeidhm na bhforálacha maidir le *Pobail a Choinneáil Slán* tiomantas leanúnach ón tSeirbhís Dóiteáin, ó bhainistíocht na cathrach agus an chontae, agus ó ionadaithe tofa. Tá cuairt ón nGrúpa Bailíochtaithe Seachtrach (EVG), mar chuid den phróiseas athbhreithnithe ar an NDFEM, sceidealaithe do mhí Eanáir 2026 le formáid rannpháirtíochta níos leithne.
- Aithníodh go bhfuil tionscadal Faisnéise Oibríochtúla Sheirbhís Dóiteáin agus Tarrthála na Gaillimhe, a úsáideann ardán ArcGIS, luachmhar chun gníomhaíochtaí seirbhíse dóiteáin amach anseo a phleanáil agus a spriocdhíriú.
- Tá Bainistíocht na Seirbhíse Dóiteáin ag ullmhú Dréachtphean nua faoi Alt 26 le cur faoi bhráid comhaltaí tofa agus Stiúrthóireacht an Bhonneagair Fhisiciúil, an Iompair agus na Seirbhísí Éigeandála. Táthar ag súil le cur i láthair don Fhoireann Bainistíochta Feidhmiúcháin na Comhairle in R1 2026, agus don Chomhairle Iomlánach um Fhorbairt Fhisiciúil, Iompar agus Seirbhísí Éigeandála de chuid an SPC in R2 2026. Tá obair ar siúl ar phleananna nua reachtúla agus sábháilteachta dóiteáin pobail.

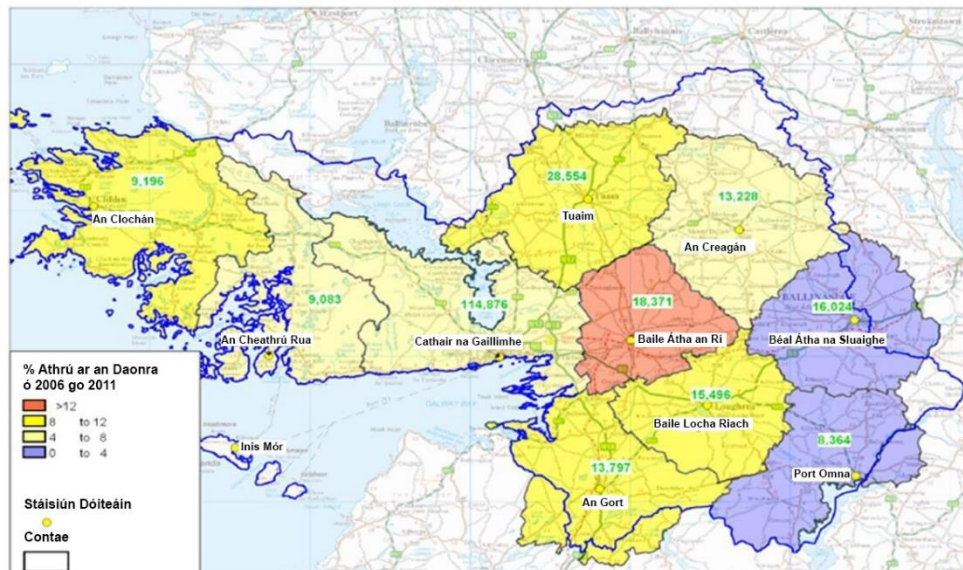
OIBRÍOCHTAÍ DÓITEÁIN – POBAIL A CHOINNEÁIL SLÁN (KCS)

GNÍOMHAÍOCHTAÍ TÁSCACHA IN 2025:

- Tá 11 stáisiún dóiteáin ag Cathair agus Contae na Gaillimhe. Tá siad lonnaithe i mBaile Átha an Rí, Béal Átha na Sluaighe, ar an gClochán, i gCathair na Gaillimhe, ar an nGort, i mBaile Locha Riach, ar an gCreagán, i bPort Omna, i dTuaim, in Inis Mór, agus ar an gCeathrú Rua. Tá pearsanra ar áirithíocht ag obair ag gach stáisiún seachas Cathair na Gaillimhe, áit a bhfuil meascán de phearsanra lánaimseartha agus ar áirithíocht.
- Fostaíonn Seirbhís Dóiteáin agus Tarrthála na Gaillimhe thart ar 170 pearsanra comhraicthe dóiteáin ar fud na Cathrach agus an Chontae, agus tacaíonn 11 oifigeach dóiteáin shinsearach leo, lena n-áirítear an Príomhoifigeach Dóiteáin, seachtar ball foirne riaracháin, Meicneoir Briogáide, Oifigeach Cosanta Sibhialta, agus Oifigeach Cúnta Cosanta Sibhialta atá lonnaithe i Stáisiún Dóiteáin Chathair na Gaillimhe.
- Bunaithe ar staitisticí 2024, d'fhreagair Seirbhís Dóiteáin agus Tarrthála na Gaillimhe 1,747 glao éigeandála, 1,065 ó Bhriogáidí Dóiteáin an Chontae agus 682 ó Bhriogáid Dóiteáin Chathair na Gaillimhe, ar laghdú é de 99 ó bhí 2023 ann. Léiríonn treochtaí glaonna ón bhliain 2014 buaicphointe in 2014, tréimhse chomhréidh ó 2014 go 2017, borradh in 2018, agus an líon is ísle in 2021. Meastar go mbeidh líon na nglaonna in 2025 cosúil le leibhéal 2023 agus 2024. Tá glaonna in aghaidh an stáisiúin mionsonraithe i bhFíor 3.

FÍOR 1

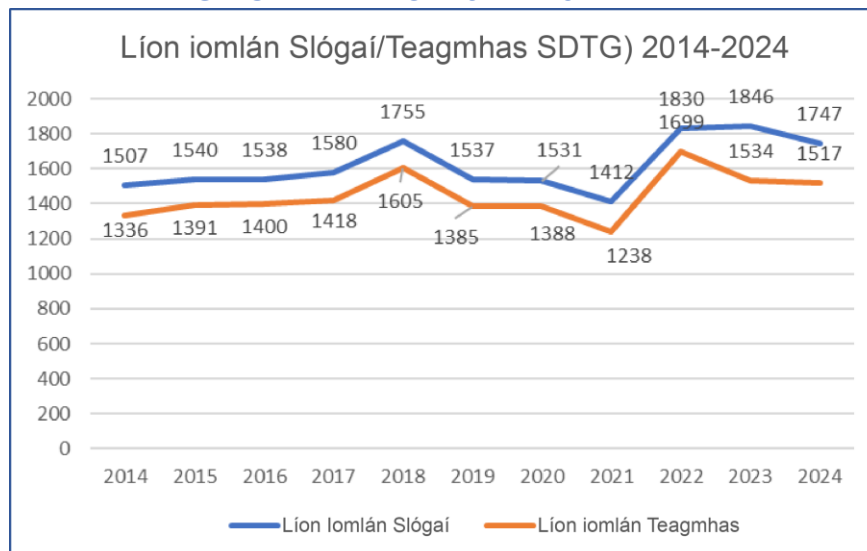
LIMISTÉIR STÁISIÚIN DÓITEÁIN REATHA

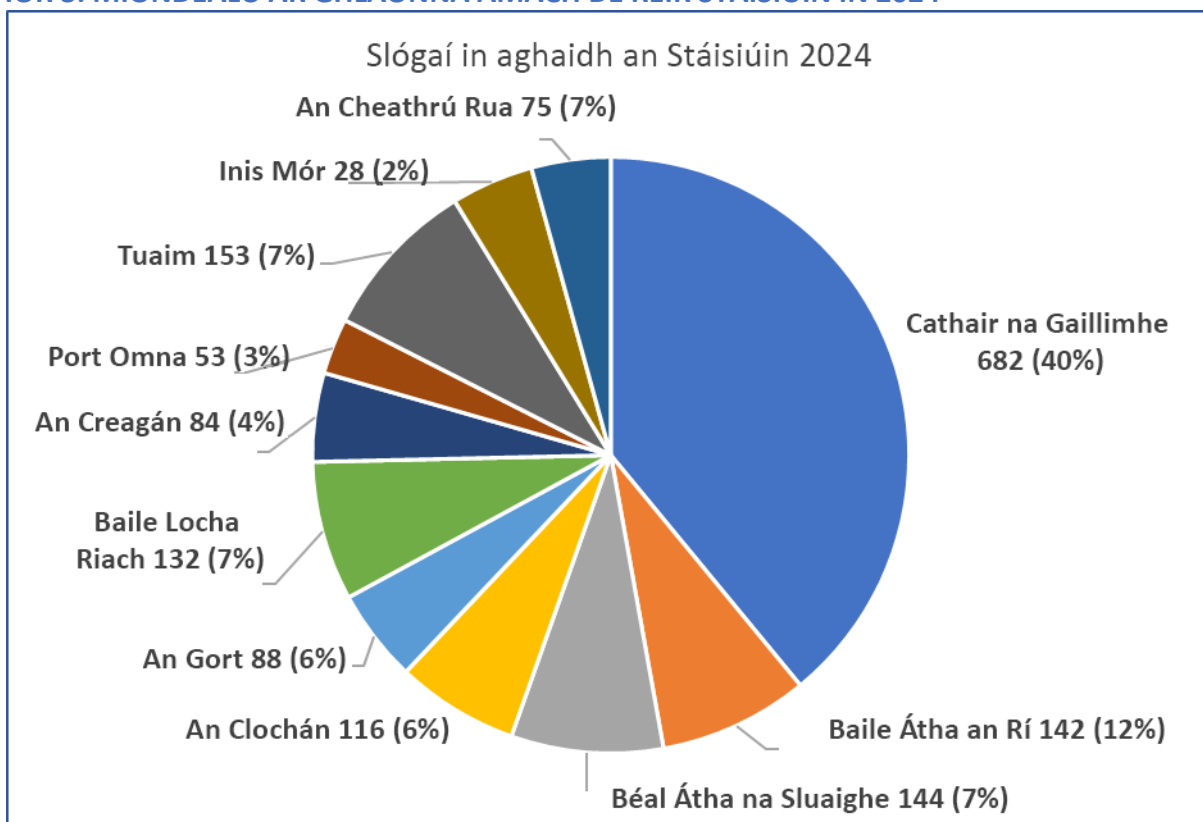
- Sa bhliain 2024, ba é €63.15 an meánchostas in aghaidh an duine as an tSeirbhís Dóiteáin a sholáthar i gCathair agus i gContae na Gaillimhe. Ba iad 2.06 nóiméad an meán-am freagartha d'fheithiclí chéad fhreagra i stáisiúin lánaimseartha na Cathrach agus 5.78 nóiméad i stáisiúin choimeádta an Chontae.
- Tá sonraí faoi amanna freastail ar an láthair le haghaidh dóiteáin agus teagmhas eile i dTábla 1. Bhí bás amháin de dheasca dóiteáin ann sa bhliain 2024 agus bás amháin de dheasca dóiteáin go dtí seo in 2025.
- Chinntigh an Chomhairle go leanfadh gach pearsanra Seirbhísí Dóiteáin agus Éigeandála ag fáil oiliúint ag an leibhéal áitiúil. Rinneadh dul chun cinn le hoiliúint na nOifigeach Dóiteáin Sinsearach agus Sóisearach leis an Stiúrthóireacht Náisiúnta um Bainistíocht Dóiteáin agus Éigeandála (NDFEM), i gcomhréir le Plean Oiliúna 2025 agus Clár Oiliúna Bliantúil.

FÍOR 2:

TAIFEAD NA nGLAONNA AMACH 2014 – 2024

FÍOR 3: MIONDEALÚ AR GHLAONNA AMACH DE RÉIR STÁISIÚIN IN 2024

TÁBLA 1: CÉATADÁN NA N-AMANNA FREASTAIL I gCATHAIR AGUS I gCONTAE NA GAILLIMHE 2024

% Am Freastail	% Tinte	Teagmhais Eile %
Níos lú ná 10 nóiméad	40.37	42.62
10 go 20 nóiméad	40.74	40.59
Níos mó ná 20 nóiméad	18.89	16.8

- Leanfaidh an tSeirbhís Dóiteáin de phleananna réamh-eachtra a ullmhú do rioscaí suntasacha Cathrach agus Contae in 2026, ag comhlíonadh a dualgas reachtúil faoi Acht na Seirbhísí Dóiteáin 1981 agus 2003. Tá an obair seo nasctha go dlúth leis an gClár Sábháilteachta Dóiteáin do Dhaoine Leochaileacha agus don Phobal, atá ar siúl ó 2019.
- Leanfaidh Grúpa Stiúrtha Sláinte agus Sábháilteachta na Seirbhíse Dóiteáin de bheith ag bualadh le chéile gach mí chun an Plean Bainistíochta Sláinte agus Sábháilteachta a bhainistiú agus a chur chun cinn ar fud na Seirbhíse Dóiteáin agus na Cosanta Sibhialta. Is é an cuspóir fós ná creidiúnú ISO 45001 a choinneáil, a baineadh amach den chéad uair i mí Dheireadh Fómhair 2018 tar éis creidiúnú OHSAS 18001 i mí na Nollag 2017. Leanfaidh cruinnithe míosúla an Ghrúpa Sábháilteachta Oibríochta ar aghaidh freisin.

MOLTAÍ DO 2026: OIBRIÚCHÁIN

- Leanfaidh Comhairle Chontae na Gaillimhe de bheith ag cur oiliúna ar fáil do phearsanra uile na Seirbhísí Dóiteáin agus Éigeandála in 2026 ar an leibhéal áitiúil, lena n-áirítear oiliúint d'Oifigigh agus Teagascóirí Dóiteáin leis an Stiúrthóireacht Náisiúnta um Bainistíocht Dóiteáin agus Éigeandála (NDFEM). Leanfaidh an oiliúint an Plean Oiliúna Bliantúil agus beidh sí teoraithe ag Treoirlínte Náisiúnta um Chaighdeáin Oibriúcháin (SOGanna), agus tacar nua SOGanna á rolladh amach i rith na bliana chun tacú le measúnuithe riosca agus leis an gCóras Bainistíochta Sábháilteachta.
- Leanfaidh aistriú caighdeán oiliúna chuig creat DCCÉ i gcomhar leis an NDFEM.
- Tá scoir agus éirí as laistigh den tSeirbhís Dóiteáin lánaimseartha agus ar áirithíocht tar éis cobhsú in 2024/2025, agus cuidíodh leis seo trí aois scoir éigeantach íosta de 62 bliain d'aois a thabhairt isteach do phearsanra lánaimseartha agus 58 bliain d'aois do phearsanra ar áirithíocht. Meastar go dtacóidh an comhaontú náisiúnta WRC le hearcaíocht in 2026, agus socruithe ar glao-dhualgas níos tarraingtí. Leanfaidh ionduchtú earcach ar áirithíocht ar aghaidh faoi na caighdeáin nua DCCÉ.
- Tá pleanáil réamh-eachtra fós mar fhócas do 2026, go háirithe i gcás foirgneamh agus struchtúir arda agus meánmhéide a bhfuil fadhbanna oidhreachtacha acu, i gcomhréir leis an gClár Daoine Leochaileacha atá curtha i bhfeidhm ar fud na stáisiún.
- Tá sé mar aidhm ag feabhsuithe leanúnacha ar an mbonneagar amanna slógadh agus láithreachta a fheabhsú.
- Tá an tsábháilteacht fós ina tosaíocht, agus coinnítear í trí chruinnithe míosúla den Ghrúpa Stiúrtha Sábháilteachta agus den Ghrúpa Sábháilteachta Oibríochta. Déanfar iniúchtaí sé mhí ar Sheirbhís Dóiteáin agus Tarrthála na Gaillimhe chun creidiúnú ISO 45001 a choinneáil.

IONAD CUMARSÁIDE RÉIGIÚNACH AN IARTHAIR (ICRI)

- Glacann Údarás Dóiteáin Chonnacht agus Dhún na nGall páirt sa tionscadal glaonna amach agus cumarsáide Lárnach trí Ionad Cumarsáide Réigiúnach an Iarthair (ICRI) i gCaisleán an Bharraigh, atá á reáchtáil ag Comhairle Contae Mhaigh Eo mar Údarás Conarthach. Roinneann na húdaráis áitiúla comhpháirtíochta go léir costas na seirbhíse seo, a d'ardaigh go suntasach le dhá bhliain anuas mar gheall ar chóras Seolta Ríomhchuidithe (CAD) atá as dáta agus riaráistí pá siar-dhátaithe d'fhoireann an ionaid rialaithe. Mar thoradh ar phróiseas soláthair, bronnadh conradh do chóras CAD nua, lena n-áireofar cumais iomarcaíochta agus aistrithe glaonna idir Ionaid Rialaithe Réigiúnacha chun glaonna móra nó ró-ualaí sealadacha a bhainistiú.
- Tá na trí Ionad Cumarsáide Réigiúnacha faoi athbhreithniú agus athstruchtúru faoi láthair ag an Stiúrthóireacht Náisiúnta um Bainistíocht Dóiteáin agus Éigeandála (NDFEM) mar chuid den tionscadal CTRI, ag cruthú mol laistigh den Chóras Náisiúnta Gluaiseachta agus Cumarsáide (NMACS) nua.
- D'aistrigh WRCC ó mhúnla réigiúnach go dtí samhail náisiúnta ar an 11 Bealtaine 2025. Tá samhail mhaoinithe náisiúnta nua beartaithe, a d'fhéadfadh tionchar dearfach a imirt ar bhuiseid na n-údarás áitiúil ó 2026, cé nach bhfuil an t-am a thabharfar é isteach cinnte fós.

TIONSCADAL RÉIGIÚNACH UM BAINISTÍOCHT AR AN STRUS A LEANANN TEAGMHAIS CHRITICIÚLA (CISM)

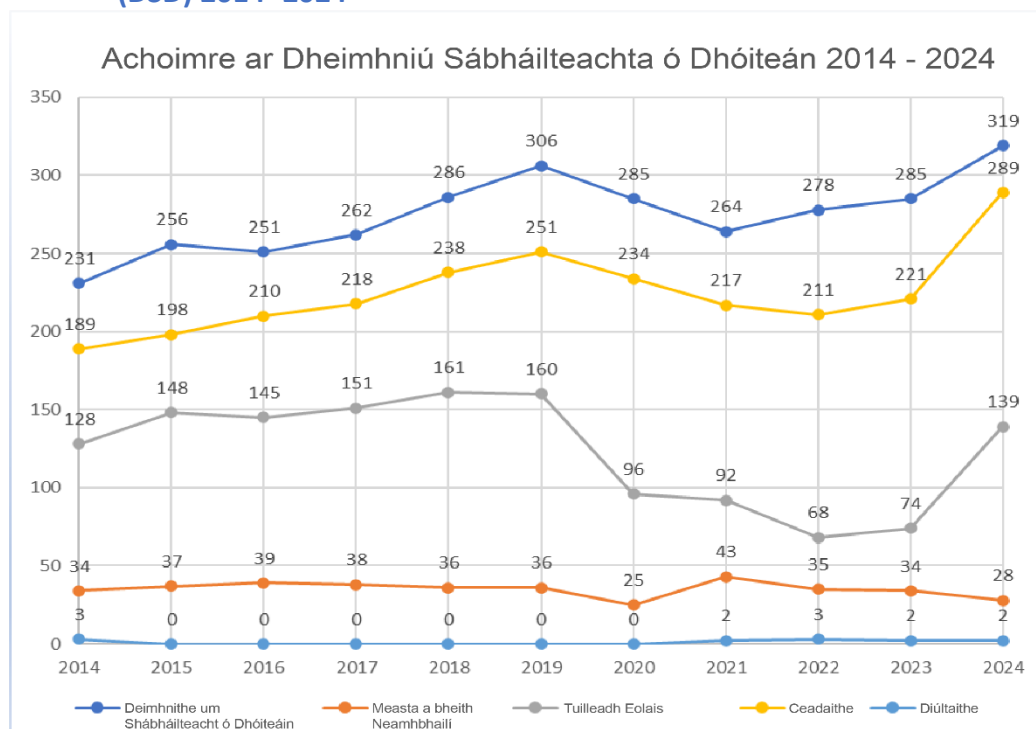
- Is í Comhairle Chontae na Gaillimhe an tÚdarás Conarthach don chóras CISM do na sé Údarás Dóiteáin i gConnacht agus i nDún na nGall.
- Tá soláthar á dhéanamh i mbuiséid 2026 chun leanúint leis an tionscadal seo, agus beidh Comhairle Chontae na Gaillimhe ag gníomhú arís mar Údarás Conarthach.
- Bronnadh conradh nua don tréimhse 2025–2028 i réigiún an Iarthair ar “Lena By Inspire”.

SÁBHÁILTEACHT Ó DHÓITEÁIN / COSC DÓITEÁIN

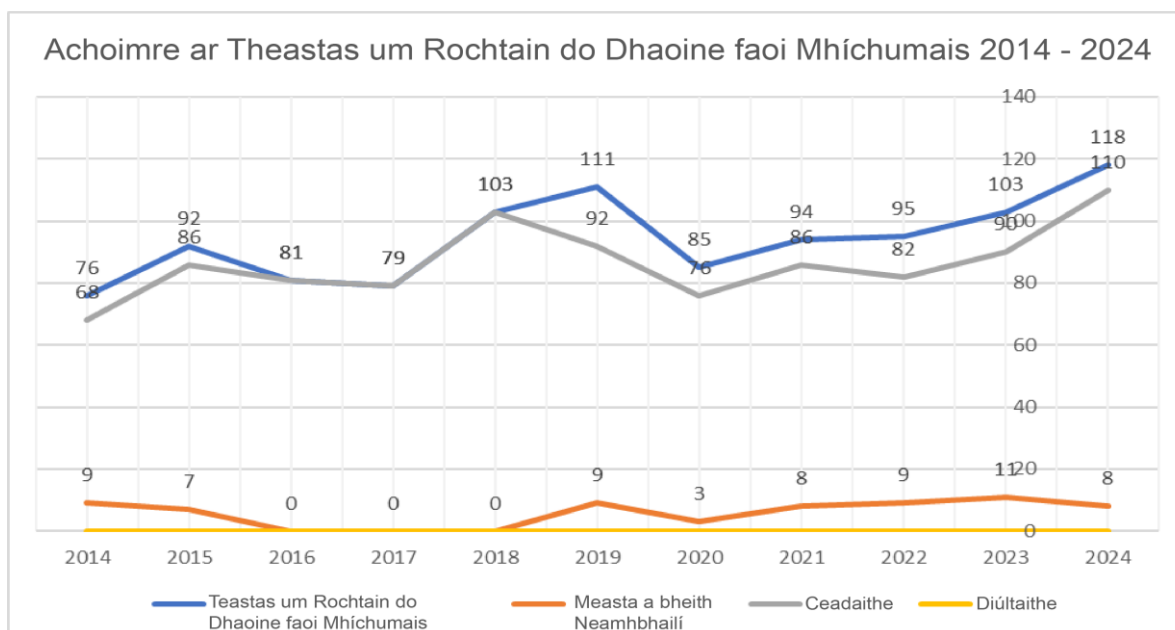
GNÍOMHAÍOCHTAÍ TÁSCACHA IN 2025 (BUNAITHE AR SHONRAÍ 2024):

- In 2024, rinne an Rannóg Coiscthe Dóiteáin 247 cigireacht ar áitreabh faoin Acht Seirbhísí Dóiteáin 1981 agus 2003, faoi na hAchtanna Ceadúnaithe agus na hAchtanna Pleanála agus faoin Acht um Shubstaintí Contúirteacha, ar méadú beag é ó 228 cigireacht in 2023. Rinneadh cigireachtaí freisin i ndáil le Deimhnithe Sábháilteachta Dóiteáin (FSCanna) faoin Acht um Rialú Foirgníochta 1990 (arna leasú).
- Phróiseáil an rannóg 319 iarratas ar Dheimhniú Sábháilteachta ó Dhóiteán (DSD) de gach cineál i 2024 faoi na Rialacháin um Rialú Foirgníochta. Léiríonn sé seo méadú de 34 iarratas (15%) i gcomparáid le 2023, an líon is airde d'iarratais DSD ó 2008. Go dtí seo i 2025, fuarthas agus próiseáladh 182 iarratas DSD.
- I 2024, próiseáladh 118 iarratas ar Theastas Rochtana do Dhaoine faoi Mhíchumas (TRDM). Go dtí deireadh mhí Dheireadh Fómhair 2025, bhí 76 iarratas TRDM faighte agus próiseáilte, rud atá beagnach i gcomhréir le leibhéal 2024.

FÍOR 4 GNÍOMHAÍOCHT MAIDIR LE DEIMHNIÚ UM SHÁBHÁILTEACHT Ó DHÓITEÁN (DSD) 2014- 2024

FÍOR 5 GNÍOMHAÍOCHT MAIDIR LE TEASTAS ROCHTANA DO DHAOINE FAOI MHÍCHUMAS 2014-2024

MOLTAÍ DO 2026:

- Leanfaidh an Rannóg Coiscithe Dóiteáin de bheith ag próiseáil gach iarratas ar Dheimhniú Sábháilteachta Dóiteáin (DSD) do Chomhairlí Cathrach agus Contae na Gaillimhe, chomh maith le hiarratais ar Theastais um Rochtain do Dhaoine faoi Mhíchumas (TRDM) thar ceann Chomhairle Chontae na Gaillimhe.
- Leanfar de bheith ag próiseáil iarratais ar cheadúnais agus atreoruithe pleanála de réir mar a fhaightear iad.
- Coinneoidh an rannóg a clár cigireachtaí do stórais miondíola pheitрилiam ar fud na cathrach agus an chontae, lena n-áirítear ceadúnais faoin Acht um Shubstaintí Contúirteacha (ASC) a phróiseáil. Meastar go méadóidh rialacháin nua atá beartaithe sa réimse seo an t-ualach oibre go suntasach, rud a éilíonn acmhainní breise.
- Leanfaidh cigireachtaí sábháilteachta dóiteáin ar aghaidh agus béim ar leith ar thithe altranais, áiseanna cúraim, brúnna ósta, óstáin, foirgnimh mheánstóreacha/ardstóreacha, agus foirgnimh a bhfuil fadhbanna oidhreacht acu.
- Leanfaidh cigireachtaí mar fhreagra ar ghearáin ar bhonn tosaíochta, agus glacfar bearta forfheidhmiúcháin de réir mar is gá.
- Soláthraíonn an Scéim Feabhsúcháin um Lochtanna in Árasáin, a seoladh i mí na Nollag 2023, maoiniú rialtais chun dul i ngleic le lochtanna sábháilteachta dóiteáin in árasáin a tógadh idir 1991 agus 2013. Déantar iarratais chuig an nGníomhaireacht Tithíochta agus, nuair a bheidh siad críochnaithe, cuirtear ar aghaidh chuig an Údarás Dóiteáin iad le haghaidh measúnaithe. Meastar go méadóidh an scéim seo go suntasach ualach oibre na n-údarás dóiteáin i gceantair uirbeacha níos mó. Tar éis anailís a dhéanamh ar fhoirgnimh incháilithe, fuair Seirbhís Dóiteáin agus Tarrthála na Gaillimhe ceadú in 2024 chun beirt oifigeach dóiteáin shinsearach sa bhreis agus oifigeach cléireachais amháin a earcú chun an t-éileamh méadaithe a bhainistiú. Faoi láthair, tá trí thionscadal náisiúnta aimsitheora ar siúl chun próisis iarratais agus measúnaithe a shruthlíniú. Cé go bhfuair an Gníomhaireacht Tithíochta iarratais maidir le Gaillimh, níor scaoileadh chuig Seirbhís Dóiteáin agus Tarrthála na Gaillimhe iad fós lena bpróiseáil.

COSAINT SHIBHIALTA NA GAILLIMHE

GNÍOMHAÍOCHTAÍ TÁSCACHA IN 2025:

- Feidhmíonn Cosaint Shibhialta na Gaillimhe ó chúig ionad oiliúna: Cathair na Gaillimhe, Órán Mór, Baile Locha Riach, Béal Átha na Sluaighe, agus Cluain Bheirn, agus na haonaid uile ag feidhmiú go hiomlán ar feadh 2025.
- Leanann earcaíocht oibrithe deonacha nua ar aghaidh ar fud na n-aonad uile, agus ceanglaítear ar na baill nua uile an Caighdeán Íosta Oiliúna a chomhlíonadh.
- Chuidigh an tseirbhís le roinnt cuardach ar dhaoine ar iarraidh ar fud an chontae agus thacaigh sí le haonaid Chosaint Shibhialta an Chláir agus Mhaigh Eo ar iarratas an Gharda Síochána, ag baint úsáide as dróin agus córais shonóir bháid go príomha.
- Cháiligh beirt oibrithe dheonacha mar Theagascóirí do “Sábháilteacht Bia agus Tusa” de réir chaighdeán Údaráis Sábháilteachta Bia na hÉireann.
- Athdheimhníodh gach Teagascóir Céadfheagróra Chairdiach, Freagróra Garchabhrach, agus Céadfheagróra Éigeandála de chuid na Cosanta Sibhialta faoi Chlár Oiliúna Choláiste na Cosanta Sibhialta, atá bailí go dtí 2026.
- Chríochnaigh oibrithe deonacha EMT nuashonruithe ar Threoirínte Cleachtais Chliniciúla 2021 na Comhairle um Chúram Éigeandála Réamh-Ospidéal, agus thosaigh oibrí deonach nua amháin dul faoi oiliúint EMT i Ros Cré, atá le críochnú in R2 2026.
- Athdheimhníodh trí Theagascóir Freagróra Uisce Mear agus Tuilte in 2025.
- Tháinig Córas Bainistíochta Trealamh d'Oibrithe Deonacha (VEMS) in ionad Chlár na Cosanta Sibhialta i mí Iúil 2023; tá sé á chothabháil go gníomhach ag an CDO agus ag an ACDO, le hoiliúint leanúnach.
- Leanann clár oiliúna i gCéad Fhreagra Cairdiach, Freagróir Garchabhrach, Céad Fhreagra Éigeandála, Láimhseáil Láimhe agus Bogadh Daoine, lena n-áirítear athdheimhniú oibrithe deonacha dlite.
- Rinneadh oiliúint ionductaithe do 24 ball nua a sheachadadh ag lárionaid aonaid le linn 2025.
- Thacaigh Cosaint Shibhialta na Gaillimhe le hoibríochtaí FSS le linn Stoirm Darragh, ag baint úsáide as feithiclí 4x4 chun foireann chliniciúil a iompar, agus chabhraigh siad le linn Stoirm Éowyn trí ghineadóirí a sheachadadh agus daoine aonair a iompar chuig cóiríocht shábháilte.
- Leithdháileadh maoiniú €54,691 ón Roinn Cosanta (Ciste na gCuntas Díomhaoin) chun an cabhlach bád a uasghrádú, ag dul in ionad RIB atá lonnaithe i mBéal Átha na Sluaighe.
- Tá criúnna báid tosaithe ar Theicnící Oiliúna Marthanais Phearsanta i gcomhréir le Treoirínte Oibriúcháin Caighdeánacha Bád nua, agus leanfaidh an oiliúint ar aghaidh go dtí 2026.

MOLTAÍ DO 2026:

- In 2026, díreofar an oiliúint ar chumas Bainistíochta Cuardaigh agus scileanna Freagróra Uisce Tuile a fhorbairt, lena n-áirítear oiliúint tosaigh agus athdheimhnithe faoi Chlár Oiliúna Choláiste na Cosanta Sibhialta.
- Reáchtálfar oiliúint agus athdheimhniú tiománaithe le haghaidh drochaimsire in R1 2026, arna seachadadh ag soláthraí oiliúna nua arna roghnú ag an mBrainse Cosanta Sibhialta.
- Thosaigh Cosaint Shibhialta na Gaillimhe, ceann de sheacht n-údarás áitiúil atá ag píolótú Sraith Bainistíochta Cuardaigh Fiontraíochta Sarman, ag oiliúint i lár 2025, agus déanfar tástáil ar bhreiseáin nua i rith 2026.
- Glacfaidh gach ball páirt in oiliúint athdheimhnithe ar fud na ndisciplíní uile i gcomhréir le clár Choláiste na Cosanta Sibhialta.
- Leanfaidh freagróirí cliniciúla ag forbairt a gcuid scileanna i rith na bliana.

- Cuirfidh idirchaidreamh leanúnach le Príomhghníomhaireachtaí Freagartha Cosaint Shibhialta chun cinn mar eagraíocht tacaíochta.
- Beidh oiliúint bhreise ar bhainistíocht ar an strus a leanann teagmhais chriticiúla (CISM) agus Tacaíocht Idir Phiaráí ar fáil ó chlár oiliúna na Brainse Cosanta Sibhialta.
- Leanfaidh gach ball de bheith ag comhlíonadh na gCaighdeán Íosta Oiliúna de réir Pholasáí na Cosanta Sibhialta.
- Déanfar an Córas Bainistíochta Éigeandála Deonach (VEMS) a nuashonrú go leanúnach i gcomhréir le treoirlínte na Roinne Cosanta.

FUINNEAMH AGUS AERÁID

GNÍOMHAÍOCHTAÍ TÁSCACHA IN 2025:

- Tacaíodh le gníomhaíochtaí agus rinneadh iad a chomhordú trí struchtúr rialachais tras-eagraíochta lena n-áirítear Grúpa Stiúrtha um Ghníomhú ar son na hAeráide, Foireann um Ghníomhú ar son na hAeráide, agus Foireann Fuinnimh.
- Gníomhach i roinnt tionscadal le páirtithe leasmhara seachtracha, lena n-áirítear:
 - AE An Clár 30 Oileán In-athnuaite faoi 2030
 - AE Tionscadal LEAP (Gníomhaireachtaí Fuinnimh Áitiúla sna Réigiúin Fhorimeallacha)
 - Náisiúnta CONNECTED Tionscadal Chríos Dícharbónaithe Réigiún an Iarthuaiscirt
 - Náisiúnta An Feachtas “Cosain Ár nDumhcha”
 - Áitiúil Cúrsaí um Ghníomhú ar son na hAeráide do Dhaoine Os Cionn 60 Bliain d’Aois
- Riaradh an chéad bhabhta de Chiste Gníomhaíochta Aeráide an Phobail, trína leithdháileadh €726,000 ar Chomhairle Chontae na Gaillimhe chun tacú le 32 tionscadal gníomhaíochta aeráide pobail, agus na hoibreacha le bheith críochnaithe faoi Eanáir 2026. Forbraíodh agus seoladh an dara babhta maoinithe agus bunaíodh Ciste Creasa Dícharbónaithe €60,000.
- Thug tacaíocht do phobail agus do dhaoine aonair chun gníomhaíocht aeráide a chur i bhfeidhm trí oiliúint, ceardlanna, seimineáir ghréasáin, cur i láthair, agus seastáin imeachtaí, lena n-áirítear Tionól Aeráide na nÓg, Seachtain na Rígí Athchóirithe, Oíche Eolais na gClubanna Glasa, cuairt an Choiste Náisiúnta Oiriúnaithe, agus Seachtain na Gníomhaíochta Aeráide.
- Tacaíodh le cúig phobal agus iad ag forbairt a Máistirphleananna Fuinnimh mar chuid de Chlár Pobail Fuinnimh Inbhuanaithe ÚFIÉ.
- Leanadh le forbairt an Chórais Bainistíochta Fuinnimh d’fhonn deimhniú ISO50001 a bhaint amach. Rinneadh measúnuithe BER neamhintíre ar roinnt foirgneamh de chuid na Comhairle chun tionscnaimh Chlár Athchóirithe Foirgneamh Pathfinder SEAI a chur chun cinn. Suiteáladh Córas Bainistíochta Sonraí Fuinnimh uathoibrithe ar fud ocht bhfoirgneamh de chuid na Comhairle.

MOLTAÍ DO 2026:

- Leanúint ar aghaidh ag forbairt agus ag cothabháil comhpháirtíochtaí le hinstitiúidí fiontair, pobail, deonacha, tríú leibhéal, agus an pobal taighde chun tionscnaimh a sheachadadh a laghdaíonn tionchar na haeráide. Leanúint ar aghaidh ag gabháil do thionscadail ar nós 30 Oileán In-athnuaite faoi 2030, CONNECTED, agus tionscadal LEAP.
- Tacú leis an nGrúpa Stiúrtha um Ghníomhú ar son na hAeráide agus leis an bhFoireann um Ghníomhú ar son na hAeráide chun Plean Gníomhaíochta ar son na hAeráide do Chontae na Gaillimhe a chur i bhfeidhm, lena n-áirítear feachtais rannpháirtíochta agus oideachais inmheánacha agus seachtracha a réachtáil.
- Bainistigh an Fhoireann Fuinnimh agus cuir spriocanna chun cinn maidir le feabhas 50% ar éifeachtúlacht fuinnimh agus laghdú 51% ar astaíochtaí gás ceaptha teasa faoi 2030 trí Thionscadail Pathfinder agus bearta eile laghdaithe fuinnimh. Oibrigh i dtreo dheimhniú ISO50001 don Chóras Bainistíochta Fuinnimh.

- Tacaigh le Pobail Fuinnimh Inbhuanaithe ar fud an chontae chun a Máistirphleananna Fuinnimh a fhorbairt agus a chur i bhfeidhm. Riaradh agus tacaíocht a thabhairt do thionscadail faoin dara babhta de na Cistí um Ghníomhú ar son na hAeráide Pobail agus Crios Dícharbónaithe.

PLEANÁIL AGUS FORBAIRT EACNAMAÍOCH

OIFIG FIONTAIR ÁITIÚIL (OFÁ)

GNÍOMHAÍOCHTAÍ TÁSCACHA IN 2025:

- Cuireadh Siopa Céad-Stop ar fáil do ghnólachtaí ar fud Chontae agus Chathair na Gaillimhe.
- Cuireadh tacaíochtaí fiontraíochta ar fáil, lena n-áirítear cúrsaí oiliúna gearra, cláir forbartha bhainistíochta, meantóireacht, agus clinicí comhairleoireachta gnó.
- Cuireadh tacaíochtaí airgeadais ar fáil do ghnólachtaí incháilithe trí Dheontais Féidearthachta, Bhunaithe, agus Leathnaithe Gnó chun cabhrú le nua-thionscnamh agus fás.
- Cuireadh Deontais Éifeachtúlachta Fuinnimh ar fáil chun cabhrú le gnólachtaí infheistíocht a dhéanamh i dteicneolaíochtaí inbhuanaithe agus tionchar comhshaoil a laghdú.
- Cuireadh Deontais Iniúcháin Mhargaidh ar fáil chun cabhrú le gnólachtaí margaí thar lear a iniúchadh agus díolacháin onnmhairithe a mhéadú.
- Reáchtáladh cláir “Glas don Gnó” chun tacú le gnólachtaí cleachtais inbhuanaithe a ghlacadh.
- Cuireadh cláir “Barainneach don Ghnó” ar fáil chun cabhrú le gnólachtaí táirgiúlacht agus iomaíochas a fheabhsú.
- Reáchtáladh cláir “Digiteach do Ghnó” chun cabhrú le gnólachtaí uirlisí agus próisis dhigiteacha a ghlacadh.
- Tugadh tacaíocht d’úinéirí gnó agus iad ag cur isteach ar iasachtaí Microfinance Ireland.
- Ardaíodh feachtas ar sheirbhísí LEO go háitiúil agus go náisiúnta agus neartaíodh naisc ghnó le soláthraithe seirbhíse.
- Forbraíodh caidrimh le geallsealbhóirí trí rannpháirtíocht in imeachtaí seachtracha fiontraíochta agus i dtionscnaimh chomhoibríochta.
- Cuireadh tacaí agus seirbhísí forbartha acmhainneachta ar fáil a chuir luach le gnólachtaí.
- Tacaíodh le cruthú fostaíochta sa chontae trí infheistíocht a dhéanamh i ghnólachtaí incháilithe.
- Cuireadh le forbairt eacnamaíoch réigiúnach le fócas ar chruthú post.
- Cothaíodh cultúr fiontraíochta trí rannpháirtíocht le líonraí earnálacha, le scoileanna, agus le hinstiúidí tríú leibhéal.
- Comhoibríodh le comhpháirtithe áitiúla agus náisiúnta, lena n-áirítear Creative Enterprise West, Ardán, An Portershed, Ardán 94, Comhairle Dearaidh agus Ceardaíochta Éireann, Coimisiún Forbartha an Iarthair, Údarás na Gaeltachta, Bord Iascaigh Mhara, agus Líonra na Gaillimhe, chun tionscnaimh fiontraíochta a cheapadh agus a sheachadadh.
- Glacadh páirt in imeachtaí náisiúnta amhail Seachtain na Fiontraíochta Áitiúla, Duaiseanna Náisiúnta Fiontraíochta, Clár Fiontraíochta Mac Léinn, Lá Náisiúnta Fiontraíochta na mBan, Showcase, agus na Craobhchomórtais Náisiúnta Treabhadóireachta.

MOLTAÍ DO 2026:

- Faisnéis a sholáthar tríd an Siopa Céad-Stop agus trí imeachtaí for-rochtana.
- Comhairle ghnó, meantóireacht agus deiseanna líonraithe a thairiscint.
- Cláir forbartha bhainistíochta agus forbartha earnála a sheachadadh.
- Ceardlanna oiliúna gnó agus clinicí comhairleoireachta gnó a eagrú.
- Tacaíochtaí airgeadais a riaradh, lena n-áirítear Féidearthacht, Bunú, Leathnú Gnó, Iniúcháin Margaidh, Fás go Digiteach, Éifeachtúlacht Fuinnimh, agus Tús do Chéimithe.

- Maoiniú taighde agus forbartha a sholáthar TF&N agus trí Dheontais Tosaithe MI d'earnálacha ardacmhainneachta.
- Cláir Glas do Ghnó, Barainneach don Ghnó, agus Digiteach do Ghnó a sheachadadh.
- Cláir forbartha onnmhairithe a chur i bhfeidhm do chliaint a bhfuil acmhainneacht onnmhairithe agus uaillmhian fáis idirnáisiúnta acu.
- Rannpháirtíocht cliant in imeachtaí náisiúnta amhail Seachtain na Fiontraíochta Áitiúla, Duaiseanna Náisiúnta Fiontraíochta, Clár Fiontraíochta Mac Léinn, Lá Náisiúnta Fiontraíochta na mBan, Showcase, agus Craobhchomórtais Náisiúnta Treabhadóireachta a éascú.
- Tacaigh le Mol Nuálaithe BIA trí chomhoibriú ar chlár do ghnólachtaí nuathionscanta Bia agus Dí agus FBManna.
- Comhpháirtíocht le CREW agus OTA chun cláir Fiontraíochta Cruthaithí agus Forbartha Fiontar a sheachadadh d'fhiontraithe cruthaitheacha digiteacha.
- Caidrimh le geallsealbhóirí a thógáil agus a fhorbairt trí imeachtaí agus tionscnaimh chomhoibríocha.

PLEANÁIL DON FHORBAIRT INBHUANAITHE

GNÍOMHAÍOCHTAÍ TÁSCACHA IN 2025:

- 1,769 iarratas pleanála faighte faoin 14 Deireadh Fómhair 2025.
- Córas náisiúnta ríomhphleanála i bhfeidhm anois; 1,493 ríomhiarratas agus 873 ríomh-aighneacht/tuarascáil chomhairliúcháin faighte go dtí seo. Ocht n-iarratas Cuid VIII, ceithre iarratas údarais áitiúil Alt 179A, agus 49 aighneacht/tuarascáil chomhairliúcháin taifeadta.
- Ceithre chomhairliúchán réamhphleanála FCM (Forbairt Chónaithe ar Mhórsála) ar siúl; tuairim FCM amháin eisithe faoi Alt 32D.
- Comhairliúchán réamhphleanála FBS (Forbairt Bonneagair Straitéisigh) amháin déanta.
- Seacht gcomhairliúchán réamhphleanála déag le haghaidh forbairtí móra críochnaithe ó 18 iarratas.
- 124 iarratas Forbartha Díolmhaithe (Alt 5) próiseáilte; trí iarratas Dearg III faighte.
- Plean Ceantair Áitiúil an Ghoirt 2025–2031 críochnaithe agus glactha in R2 2025.
- Athrú 1 den Phlean Forbartha Contae sceidealaithe le foilsiú faoi dheireadh mhí na Samhna 2025; comhairleoirí comhshaoil ceaptha agus HNDA (Measúnú ar Éileamh agus Riachtanas Tithíochta) faoi athbhreithniú.
- Léarscáileanna Cánach ar Thalamh Chríosaithe Cónaithe: Dréachtléarscáil Bhliantúil foilsithe 1 Feabhra 2025; Léarscáil Deiridh foilsithe 31 Eanáir 2025.
- Tionscadal CAFU: cead pleanála deonaithe i mí an Mhárta 2025 le haghaidh lúb iarnróid scoite agus ardán breise ag Stáisiún Traenach Órán Mór; oibreacha cumasúcháin críochnaithe in R2 2025; conradh le haghaidh dearadh ionaid áitiúil/nódaigh, éiceapháirc/spás oscailte poiblí, agus Staidéar Saintréitheacht Dlúis sínithe i mí Feabhra 2025; doiciméid dearaidh deiridh le síniú faoi R4 2025; íosbhealach coisithe críochnaithe i mí Dheireadh Fómhair 2025.
- Táthar ag súil le críochnú na Comhstraitéise Miondíola (SMI) in R4 2025.
- Glao ar thairiscint eisithe don Chomhstraitéis Eacnamaíoch; comhairleoirí le ceapadh in R4 2025.
- Dréacht-Scéim Ranníocaíochta Forbartha á hullmhú; táthar ag súil leis in R4 2025.
- Foireann Pleanála Chun Cinn ag dul ar aghaidh le plean creatlaí uirbí do Chathair Ruain, Baile Átha an Rí le comhairleoirí; táthar ag súil leis go mbeidh sé críochnaithe in R1 2026.
- Oibreacha monatóireachta ar siúl le haghaidh Suirbhé Folúntais Lár an Bhaile agus Tailte Críosaithe Measctha; suirbhé déanta ar lonnaíochtaí cathrach Bhaile Chláir, Bhearna, agus Órán Mór. Tuilleadh monatóireachta ar cheadanna pleanála cónaithe agus ar acmhainn lonnaíochta ar siúl.

- Ionchuir phleanála curtha ar fáil do ghrúpaí stiúrtha éagsúla an chontae.
- Comhpháirtíocht leanúnach le Stiúrthóireacht na mBóithre um Staidéir Iompair.
- Próifíl shocheacnamaíoch Chontae na Gaillimhe ullmhaithe agus seolta i mí Aibreáin 2025 chun eolas a chur ar fáil do chinnteoireacht beartais maidir le deiseanna fostaíochta agus fiontraíochta sa todhchaí.
- Comhoibriú le mic léinn MA sa Phleanáil in Ollscoil na Gaillimhe, mic léinn dara leibhéal, agus múinteoirí tíreolaíochta ó Choláiste na Toirbhirte, Baile Átha an Rí, lena n-áirítear cleachtaí pleanála miondíola agus socrúcháin mhic léinn 12 seachtaine.
- Rannpháirtíocht i Straitéis Iompair Cheantar Cathrach na Gaillimhe leis an ÚNI, BIÉ, agus Comhairle Cathrach na Gaillimhe.

MOLTAÍ DO 2026:

- Oibrigh leis an LGMA chun athruithe ar ríomhphleanáil agus ar iPlan 5 a chur i bhfeidhm in 2026.
- Monatóireacht a dhéanamh ar shonraí iarratais phleanála i gcomhréir le ceanglais CNP agus RSES.
- Dréachtscéim Ranníocaíochta Forbartha a chríochnú agus a fhoilsiú.
- Léarscáileanna Deiridh (31 Eanáir 2026) agus Dréacht-Léarscáileanna Bliantúla (1 Feabhra 2026) a ullmhú lena bhfoilsiú, aighneachtaí ón bpobal a láimhseáil, agus idirchaidreamh a dhéanamh leis an Roinn, Uisce Éireann, BIÉ, an Coimisiún Pleanála, agus na Coimisinéirí Ioncaim.
- Athbhreithniú a dhéanamh ar chuspóirí beartais do straitéisí a gealladh i bPlean Forbartha Chontae na Gaillimhe 2022–2028.
- Leagan 1 den PFC a chríochnú agus a fhoilsiú in R1/R2 2026.
- Athbhreithniú ar PFC 2028–2034 a thosú in R3 2026.
- Tionscadal URDF a chur chun cinn.
- Idirchaidreamh a dhéanamh leis an Stiúrthóireacht Bóithre agus le comhairleoirí iompair maidir le Straitéisí Iompair, lena n-áirítear samhaltú, Pleananna Iompair Áitiúla, agus Straitéisí Siúil/Rothaíochta.
- Ionchur phleanála a sholáthar do Ghrúpaí Stiúrtha ábhartha ar fud an Chontae.
- Páirt a ghlacadh i dtionscnaimh Fhoireann Baile agus RRDF.
- Straitéisí Ríocht Phoiblí a ullmhú do bhailte atá sainaitheanta sa Phlean Ceantair Áitiúil, má cheadaíonn acmhainní é.
- Páirt a ghlacadh sa tionscnamh píolótach um Ghabháil Sonraí Spásúla Pleanála leis an Roinn Pleanála, Tithíochta agus Rialtais Áitiúil.
- Páirt a ghlacadh i reachtaíocht ceadúnaithe reachtúil imeachtaí nuair is iomchuí.
- Tionscadail a bhainistiú do na comhairleoirí maidir le dearadh an ionaid áitiúil, an charrchlóis, agus na soláthairtí spáis oscailte i nDréachtphean Forbartha Contae agus i dtionscadal CAFU don Gharrán.
- An Comhstraitéis Miondíola a chur chun cinn agus a chur i gcrích le Comhairle Cathrach na Gaillimhe.
- Tionscadail a bhainistiú do na Comhairleoirí maidir leis an Staidéar Toipeolaíochta don Chnoc Mhaoil Drise agus Garrán, Órán Mór.
- Paraiméadair an Achta Pleanála agus Forbartha nua a chur i bhfeidhm, lena n-áirítear athruithe féideartha.
- Leanúint de rannpháirtíocht i Straitéis Iompair Cheantar Cathrach na Gaillimhe leis an ÚNI, BIÉ, agus Comhairle Cathrach na Gaillimhe.
- Comhoibriú a dhéanamh le mic léinn MA sa Phleanáil agus Forbairt in Ollscoil na Gaillimhe, mic léinn dara leibhéal, agus múinteoirí tíreolaíochta ó Choláiste na Toirbhirte, Baile Átha an Rí, chun pleanáil spásúil reachtúil a nascadh le rannpháirtíocht na hóige i múnú a dtimpeallachta áitiúil.

ATHNUACHAN

LÁR BAILTE AR dTÚS (TCF)

Ceapadh Oifigeach Athnuachana Baile Chontae na Gaillimhe i mí an Mheithimh 2023, agus ceapadh Oifigeach Athnuachana Baile (TRO) gníomhach in 2025. Roghnaíodh Gort mar phlean píolótach Lár Bailte ar dTús (TCF) do Chontae na Gaillimhe, agus tá an plean do Bhaile Átha an Rí críochnaithe anois. Bunaíodh Foireann fhoirmiúil don Bhaile, lena n-áirítear grúpaí pobail áitiúla, cónaitheoirí, agus úinéirí gnó, chun tacú le seachadadh phlean TCF trí rannpháirtíocht phobail. Tá maoiniú THRIVE faighte chun plean TCF a chríochnú do Bhéal Átha na Sluaighe faoi dheireadh 2025. Leanfar den chlár a chur i bhfeidhm i mbailte eile atá sainaitheanta sna blianta amach romhainn.

GNÍOMHAÍOCHTAÍ TÁSCACHA IN 2025:

- Tuilleadh maoinithe do thionscadail TCF a fhógairt.
- Tairiscint a chur isteach agus comhairleoirí a cheapadh chun pleananna TCF Órán Mór agus Áth Cinn a sheachadadh.
- Rannpháirtíocht an phobail agus comhairliúchán a dhéanamh do phleananna TCF.
- Comhoibriú le hÚdarás na Gaeltachta agus a gcomhairleoirí chun plean TCF a sheachadadh don Cheathrú Rua.
- Tacú le Foirne Baile i mBaile Átha an Rí, i mBéal Átha na Sluaighe, agus ar an nGort chun iarratais ar mhaoiniú a ullmhú agus tionscadail chaipitil a chur i gcrích atá ailínithe le pleananna an TCF.

MOLTAÍ DO 2026:

- Tairiscintí don chéad bhabhta eile de phleananna Lár Bailte ar dTús (TCF) a ullmhú.
- Dul chun cinn a dhéanamh le hullmhú agus críochnú phleananna LCT Órán Mór agus Ath Cinn.
- Comhoibriú le hÚdarás na Gaeltachta, Foirne Baile, agus pobail áitiúla chun plean TCF a sheachadadh don Cheathrú Rua.
- Tacaíocht a thabhairt d'Fhoirne Baile nua-bhunaithe lena dtograí forbartha baile.
- Cúnamh a thabhairt d'Fhoirne Baile iarratais mhaoinithe a ullmhú do thionscadail ar an nGort, Baile Átha an Rí, Béal Átha na Sluaighe, Órán Mór, agus Áth Cinn.
- Tacaíocht a thabhairt do sheachadadh tosaigh tionscadal caipitil a luaithe a bheidh an maoiniú faighte.

RRDF BHAILE ÁTHA AN RÍ

Fuair an fhoireann Athnuachana maoiniú RRDF Catagóir 1 de €6,075,518 do scéim nua ríocht phoiblí ag Cearnóg an Mhargaidh agus Sráid na Croise agus athfhorbairt Theach Somers, Lána an Bhúrcaigh, ina Mhol Pobail agus Fiontraíochta, le maoiniú meaitseála de €675,058.

GNÍOMHAÍOCHTAÍ TÁSCACHA IN 2025:

- Ceapadh an Fhoireann Chomhairleach chun an Tionscadal Feabhsúcháin Ríocht Phoiblí a sheachadadh ag Cearnóg an Mhargaidh, Sráid na Croise, Sráid an Dáibhisigh, Sráid an Gheata Thuaidh, agus Lána an Bhúrcaigh.
- Ceapadh an Fhoireann Chomhairleach chun athúsáid oiriúnaitheach Theach Somers, Lána an Bhúrcaigh a sheachadadh.

MOLTAÍ DO 2026:

- Tairiscintí a fhoilsiú do chéim thógála thionscadal Feabhsúcháin Ríocht Phoiblí ag Cearnóg an Mhargaidh, Sráid na Croise, Sráid an Dáibhisigh, Sráid an Gheata Thuaidh, agus Lána an Bhúrcaigh, agus tús a chur leis an tógáil.
- An tairiscint a fhoilsiú do chéim thógála athfhorbairt Theach Somers agus tús a chur leis na hoibreacha.

RRDF AN CHLOCHÁIN

Is é €792,030 an maoiniú RRDF CAT 2 atá ceadaithe don Chlochán, le €264,010 i maoiniú meaitseála. Áirítear leis an tionscadal athbheochan Ríocht Phoiblí an Chlocháin, athdhearadh a dhéanamh ar Pháirc Chalafort an Chlocháin, agus feabhsuithe ar an ríocht phoiblí a dhéanamh feadh Ché Bhóthar na Trá.

GNÍOMHAÍOCHTAÍ TÁSCACHA IN 2025:

- Iarratas pleanála Chuid 10 a chur faoi bhráid an Choimisiúin Pleanála.
- Freagra a thabhairt ar bharúlacha Chuid 10.
- Freagra a thabhairt ar iarratais ar fhaisnéis bhreise ón gCoimisiún Pleanála.
- Aghaidh a thabhairt ar iarratais ar tháillí breise ón bhFoireann Chomhairleach.

MOLTAÍ DO 2026:

- Iarratas maoinithe a ullmhú le haghaidh oibreacha Caipitil sa Ríocht Phoiblí a luaith a bheidh cead pleanála faighte.
- Foirgneamh 'Kirk' a fháil i gcomhar le Cumann Tráchtála Chonamara agus cáipéisíocht a ullmhú do mhol gnó áitiúil.
- Togra a fhorbairt le haghaidh páirceáil carranna tiomnaithe lasmuigh den tsráid i lár an bhaile, lena n-áirítear páirceáil RV.
- Iarratas Pleanála Chuid 8 a chur isteach don charrchlós breise.

BAILTE CEANNPHOINTE AN CHLOCHÁIN

Tá an foireann Athnuachana ag bainistiú thionscadal na mBailte Ceann Scríbe, arna mhaoiniú ag Fáilte Éireann ar €500,000 le maoiniú meaitseála 25%, rud a thugann an buiséad iomlán go €666,000.

GNÍOMHAÍOCHTAÍ TÁSCACHA IN 2025:

- Scéimeanna a chríochnú agus a sheachadadh, lena n-áirítear “ullmhacht do ghlasbhealaí” ag Droichead Aird Bhéarra.
- Pailliún a chríochnú agus a sheachadadh ag Páirc na gCóistí.
- Comharthaíocht gheata a chríochnú agus a sheachadadh.

MOLTAÍ DO 2026:

- Críochnú deiridh na dtionscadal go léir.
- Maoiniú iomlán a chríochnú agus a tharraingt anuas don tionscadal Bailte Ceann Scríbe.

AN GORT

D'éirigh le foireann Athnuachana Chomhairle Chontae na Gaillimhe maoiniú ar luach €798,584 a fháil (le riachtanas maoinithe meaitseála ar luach €199,646).

GNÍOMHAÍOCHTAÍ TÁSCACHA IN 2025:

- Iarratas pleanála Chuid 10 curtha faoi bhráid an Choimisiúin Pleanála.
- Aghaidh a thabhairt ar bhreathnuithe agus ar RFlanna a bhaineann leis an iarratas ar Chuid 10.
- Tailte a fháil le haghaidh páirceála poiblí chun tacú leis an tionscadal ríochta poiblí, le praghanna díolacháin comhaontaithe de €180,000 agus €220,000.

MOLTAÍ DO 2026:

- Cúnamh a thabhairt le cinneadh pleanála rathúil a dhéanamh maidir leis an iarratas Pleanála Chuid 10.
- Iarratas ar CAT1 RRDF a dhéanamh chun Scéim Ríocht Phoiblí a sheachadadh.

RRDF BHAILE LOCHA RIACH

Ceadaíodh tionscadal Bhaile Locha Riach ar dtús faoi CAT 1 RRDF ar €1,628,879 le maoiniú meaitseála de €542,960. Is ionann na costais leasaithe agus €4,241,897 maoiniú RRDF le €1,413,966 maoiniú meaitseála. Tá sé mar aidhm ag an tionscadal Baile Locha Riach a athbheochan agus Halla an Bhaile stairiúil a athchóiriú le haghaidh úsáide gníomhaí.

GNÍOMHAÍOCHTAÍ TÁSCACHA IN 2025:

- Príomhchonradh sínithe le Finna Construction i mí Feabhra 2025.
- Maoirseacht a dhéanamh ar sheachadadh an tionscadail oibreacha caipitil.

MOLTAÍ DO 2026:

- Maoirseacht a dhéanamh ar sheachadadh na n-oibreacha caipitil.
- Críochnú sceidealaithe do R3 2026.

RRDF PHORT OMNA

Tá maoiniú €1,192,855 ag tionscadal Phort Omna ó RRDF le riachtanas maoinithe meaitseála de €397,618. Clúdaíonn sé athchóiriú an tSeantí Cúirte, oibreacha ríocht poiblí, páirc agus cosán dealbhóireachta/ealaína poiblí, aimsiú bealaí agus léirmhíniú, agus athbheochan suíomhanna stairiúla lár an bhaile. Tá comhairleoirí RPS ceaptha chun Seirbhísí Comhairliúcháin Foireann Dearaidh a sholáthar.

GNÍOMHAÍOCHTAÍ TÁSCACHA IN 2025:

- Mion-rannpháirtíocht poiblí don tionscadal Ríochta Poiblí a dhéanamh.
- Dearadh mionsonraithe a chur i gcrích agus Iarratas Pleanála Chuid 8 a ullmhú.
- Togra dearaidh na Foirne Athbheochana do shuíomh Shráid na Mainistreacha chomhlíonadh.
- Faigh comhairleoirí chun an limistéar snámha a dhearadh.
- Maoirseacht a dhéanamh ar an bhFoireann Chomhairleach atá ag seachadadh Straitéis Chonair an Bhaile.

MOLTAÍ DO 2026:

- Iarratas Pleanála Chuid 8 a chur isteach don Tionscadal Ríochta Poiblí agus iarratas a dhéanamh ar mhaoiniú CAT 1 RRDF.
- Tailte a fháil le haghaidh carrchlós poiblí chun tacú leis an tionscadal Ríochta Poiblí.
- Straitéis Chonair an Bhaile a sheachadadh agus iarratas a dhéanamh ar mhaoiniú chun í a chur i bhfeidhm.
- Iarratas Pleanála Chuid 8 a ullmhú don mhaoin ar Shráid na Mainistreach chun í a athfhorbairt mar Ionad Sármhaitheasa sna hAmharc-Ealaíona agus aghaidh a thabhairt ar a stádas tréigthe.
- Iarratas a chur isteach ar mhaoiniú chun Ionad Sármhaitheasa Shráid na Mainistreach do na hAmharc-Ealaíona a sheachadadh.

RRDF THEACH CÚIRTE PHORT OMNA

Tá tionscadal Theach Cúirte Phort Omna oscailte don phobal anois agus á bhainistiú ag Oifigeach Forbartha Gnó Chomhairle Chontae na Gaillimhe. Ba é €2,950,749 an maoiniú a ceadaíodh faoi RRDF CAT 1 le maoiniú meaitseála €327,861. Beidh an maoiniú ar fáil don chéad trí bliana eile chun tacú le tarraingt anuas thuarastal an Oifigigh Forbartha Gnó.

GNÍOMHAÍOCHTAÍ TÁSCACHA IN 2025:

- Post 3 bliana mar Bhainisteoir Forbartha Gnó agus Oibríochtaí líonta.
- Oscailt Oifigiúil na háise don phobal.
- Caifé oscailte agus á reáchtáil ag oibreoir neamhspleách

MOLTAÍ DO 2026:

- Bainisteoir Forbartha Gnó agus Oibríochtaí le córas áirithinte ar líne a bhunú
- Aistriú foirgnimh ón bhfoireann Athghiniúna chuig Áiseanna CCG

TUAIM

Tá maoiniú breise faighte ag Máistirphlean Athnuachana Thuama, a críochnaíodh in 2021 le maoiniú RRDF, faoin scéim THRIVE. Fuair Halla Baile Thuama €3,679,200 faoi CAT 1 le maoiniú meaitseála €409,484. Ceadaíodh Máistirphlean Cheathrú Stáisiún Thuama le haghaidh €199,310 arb ionann é agus maoiniú 100%, agus deonaíodh €6,600,000 d'Athnuachan Theach Stáisiún Thuama trí Ghlao 2 de chuid THRIVE Cuid 2 le maoiniú iomlán.

GNÍOMHAÍOCHTAÍ TÁSCACHA IN 2025:

- Foireann Chomhairleach ceaptha do Halla Baile Thuama.
- Iarratas THRIVE Stáisiún Thuama rathúil.
- Plean Mór Cheathrú an Stáisiúin críochnaithe.

MOLTAÍ DO 2026:

- Iarratas RRDF Chatagóir 1 a chur isteach don mhargadh clúdaithe allamuigh ag an Seamlas.
- Conraitheoirí a cheapadh agus tús a chur le tógáil Halla Baile Thuama le clár tógála 18 mí.
- Cáipéisíocht tairisceana foirne comhairleoirí a ullmhú do Theach Stáisiúin Thuama.
- Comhoibriú a dhéanamh le hlarnród Éireann chun gnéithe de Mháistirphlean Cheathrú Stáisiúin Thuama a sheachadadh, lena n-áirítear oibreacha ar Theach Stáisiúin Thuama, ar an ardán, agus ar an ceantar máguaird.

BÉAL ÁTHA NA SLUAIGHE

Fuarthas maoiniú 100% chun an Plean Lár Bailte ar dtús do Bhéal Átha na Sluaighe a chur i gcrích le buiséad de €131,501.

GNÍOMHAÍOCHTAÍ TÁSCACHA IN 2025:

- Plean an TCF a thosú a chur i gcrích agus é a chríochnú.
- An TCF a sheoladh leis an bpobal.

MOLTAÍ DO 2026:

- Tionscadal infheistíochta a shainaithint don bhaile amach anseo.
- Oibreacha a dhéanamh i leith tionscnaimh chaipitiúla oibreacha.

Ceapadh Oifigeach Athnuachana Baile Chontae na Gaillimhe i mí an Mheithimh 2023, agus ceapadh Oifigeach Athnuachana Baile (TRO) gníomhach in 2025. Is é an chéad chéim eile sa phróiseas Lár Bailte Ar dtús ná sruthanna maoinithe a aithint chun tionscadail a sheachadadh a bhfuil tosaíocht tugtha ag pobal Bhéal Átha na Sluaighe dóibh.

TIONSCNAIMH AGUS STRAITÉIS GHINEARÁLTA UM FHORBAIRT EACNAMAÍOCH

GNÍOMHAÍOCHTAÍ TÁSCACHA IN 2025:

- Rannchuidíodh le forbairt doiciméad agus beartas athbhreithnithe náisiúnta agus réigiúnach.
- Leanadh de bheith ag cur i bhfeidhm an bheartais *Todhchaí Cheantair Thuaithe na hÉireann*.
- Ionchur i mbeartas turasóireachta réigiúnach, Straitéis Náisiúnta Áineasa Faoin Aer, Plean Forbartha Eispéireas Cuartaíochta Loch Dearg, agus Plean Fiontraíochta Réigiún an Iarthair.
- Chomhoibríodh le Fiontraíocht Éireann chun tacú le cruthú post, gnólachtaí dúchasacha, agus infheistíocht fhéideartha IDC san earnáil bia.
- Rinneadh comhpháirtíocht leis an GFT chun Contae na Gaillimhe a chur chun cinn mar shuíomh d'infheistíocht dhíreach choigríche.

MOLTAÍ DO 2026:

- Ceannaireacht a dhéanamh ar chur i bhfeidhm an Phlean Áitiúil Eacnamaíoch agus Pobail sé bliana i gcomhréir le treoirlínte náisiúnta, i gcomhar leis an CBS Forbartha Eacnamaíochta agus Fiontraíochta.
- Leanúint le tionscnaimh straitéiseacha athnuachana baile.
- Rannchuidiú le forbairt sheanláithreán Aerfort na Gaillimhe ag an gCarn Mór.
- Oibriú le Fiontraíocht Éireann agus an GFT chun tacú le forbairt eacnamaíoch agus cruthú post.
- Tograí a chur isteach agus teagmháil a dhéanamh le láithreacha ainmnithe faoin gclár Maoinithe um Aistriú Cóir de réir mar a fhorbraítear é in 2025.

EARNÁIL AN BHIA

GNÍOMHAÍOCHTAÍ TÁSCACHA 2025:

- Coinníodh **ról gníomhach ar Bhord** agus ar fhochoistí thionscadal **Champas Nuálaithe BIA**.
- Seachadadh **tionscadail agus cur i láthair** ar leibhéal áitiúil, réigiúnach agus náisiúnta; aithnítear an Campas mar bhonneagar ríthábhachtach a thacaíonn leis an mbia agus leis na hearnálacha gaolmhara.

- Glacadh páirt in **iarratais rathúla ar mhaoiniú AE** i gcomhpháirtíocht le Campas Nuálaithe BIA.
- Comhoibríodh leis an **gComhordaitheoir Plean Fiontraíochta Réigiúnach** chun bia agus earnálacha gaolmhara a chur chun cinn faoi **Phlean Fiontraíochta Réigiún an Iarthair (WREP)**, ag cinntiú go spreagann Campas Nuálaithe BIA fás ar fud réigiún an Iarthair.
- Fuarthas **maoiniú ó Fhiontraíocht Éireann** trí BIA chun **deiseanna san earnáil Teicneolaíochta Talmhaíochta** a iniúchadh tuilleadh i nGaillimh agus san iarthar níos leithne.

MOLTAÍ DO 2026:

- Comhoibriú le **Campas Nuálaithe BIA** chun a chinntiú go gcomhlíonann sé riachtanais na Comhairle, an phobail agus na bpáirtithe leasmhara chun tacú le gníomhaíocht eacnamaíoch agus fiontraíochta.
- **Iontógáil tionóntaí** d'aonaid lena mbealach isteach féin a chríochnú agus oibriú le comhpháirtithe chun cur leis an gclár oibreacha atá ann cheana féin.
- Dul chun cinn a dhéanamh leis an **Straitéis Bia agus Agrathurasóireachta**, ag díriú ar thosaíochtaí agus cuspóirí sainaitheanta.
- Oibriú le húdaráis áitiúla eile chun **fás réigiúnach san earnáil a chur chun cinn** agus spriocanna **Phlean Fiontraíochta Réigiún an Iarthair (WREP)** a bhaint amach.

PLEAN FIONTRAÍOCHTA RÉIGIÚN AN IARTHAR (WREP) AGUS CONAIR EACNAMAÍOCH

GNÍOMHAÍOCHTAÍ TÁSCACHA:

- Oifig Phlean Fiontraíochta Réigiún an Iarthair a bhunú laistigh de Chomhairle Chontae na Gaillimhe mar phríomhghníomhaireacht do Chontae na Gaillimhe, Cathair na Gaillimhe, Ros Comáin agus Maigh Eo.
- Plean WREP a fhorbairt agus oibriú i dtreo Cathaoirleach agus Coiste Stiúrtha nua.
- Oibríodh ar chomhoibrithe faoin WREP.
- Oibríodh leis an WDC agus líonra Chonair Eacnamaíoch an Atlantaigh (AEC) ar thionscadail réigiúnacha, lena n-áirítear forbairt mol feadh an AEC.
- Glacadh páirt i bpróisis Straitéise AEC agus Straitéise Mol AEC.

MOLTAÍ:

- An Plean WREP nua a chur chun cinn.
- Tacú le socruithe Bhord WREP agus Cathaoirligh nua.
- Aon socruithe athbhreithnithe don **AEC** a chur i bhfeidhm tar éis athbhreithniú na Roinne.
- Tacú le forbairt na **mBraislí Cruthaitheacha** sa réigiún.
- Comhoibriú leis an **WDC** agus le contaetha eile de chuid AEC chun an tIarthar a chur chun cinn mar áit tharraingteach le maireachtáil agus le hobair.
- Cabhrú le tionscadail atá dírithe ar **athghiniúint lár na mbailte**, lena n-áirítear moil agus dul i ngleic le folúntais/dearóilí.
- Oibriú leis an **Oifigeach Leathanbhanda** chun deiseanna pobail a aithint agus a bhaint amach.
- Comhpháirtíocht a dhéanamh leis an WDC, líonra AEC, agus údaráis áitiúla eile ar **thionscnaimh réigiúnacha**, lena n-áirítear Plean Fiontraíochta Réigiún an Iarthair.
- Tacú leis an **Earnáil Bia** agus nasc moil, le fócas ar **Champas Nuálaíochta BIA** mar thiománaí fáis agus nuálaíochta réigiúnach.

FORBAIRT AGUS TACAÍOCHTA Í DO MHOIL OIBRE

GNÍOMHAÍOCHTAÍ TÁSCACHA IN 2025:

- Úsáideadh mar Theagmhálaí faisnéise agus comhairleach é chun cabhrú le moil phobail sa chontae rochtain a fháil ar an scéim maoinithe náisiúnta www.connectedhubs.ie.
- I mí na Bealtaine 2024, freastalaíodh ar oscailt **Mhol PULSE Bhéal Átha na Sluaighe**, a críochnaíodh le tacaíocht mhaoinithe ón gClár Athnuachana Baile agus Sráidbhaile.

MOLTAÍ DO 2026:

- Tacaíocht chomhairleach leanúnach a sholáthar do www.connectedhubs.ie agus cúnamh a thabhairt le bunú ionaid oibre iargúlta breise sa chontae, i gcomhar le **hÚdarás na Gaeltachta**, atá i gceannas ar Líonra Mol G-tec sa Ghaeltacht.
- Deiseanna maoinithe a aithint d'fhiontair phobail agus dheonacha agus do mhol ilchuspóireacha, ag tacú le staidéir fhéidearthachta agus iarrachtaí margaíochta, i gcomhar leis an bhFoireann Athnuachana agus earnáil an Líonra Pobail, Dheonaigh agus Fiontar.

RIALÚ FOIRGNÍOCHTA

GNÍOMHAÍOCHTAÍ TÁSCACHA IN 2025:

- Tá 618 fógra tosaithe bailíochtaithe go dtí an 13 Deireadh Fómhair 2025.
- Tá 93 deimhniú críochnaithe bailíochtaithe go dtí an 13 Deireadh Fómhair 2025.
- Rinne an tOifigeach Rialaithe Foirgníochta 82 cigireacht ar fhoirgnimh nua chun comhlíonadh na Rialachán Foirgníochta a sheiceáil go dtí an 13 Deireadh Fómhair 2025.
- Cuireadh tús le 697 foirgneamh nua amhail an 13 Deireadh Fómhair 2025.

MOLTAÍ DO 2026:

- Leanfaidh an tOifigeach Rialaithe Foirgníochta de rialacháin reachtúla foirgníochta a fhorfheidhmiú agus ag cur an t-íosleibhéal iniúchtaí riachtanacha ar fhorbairtí nua i gcrích, ar a laghad.

BEARTA FORFHEIDHMIÚCHÁIN

GNÍOMHAÍOCHTAÍ TÁSCACHA IN 2025:

- Seirbheáladh 181 fógra nó litir rabhaidh amhail an 14 Deireadh Fómhair 2025.
- Eisíodh 121 fógra forfheidhmiúcháin amhail an 14 Deireadh Fómhair 2025.
- 63 comhad atreoraithe le haghaidh caingean dlí faoin 14 Deireadh Fómhair 2025.
- 293 gearán faoi fhorbairt neamhúdaraíthe faighte go dtí an 14 Deireadh Fómhair 2025.
- Thart ar 167 comhad forfheidhmiúcháin réitithe nó dúnta amhail an 14 Deireadh Fómhair 2025.

MOLTAÍ DO 2026:

- Leanúint ag cur acmhainní ar fáil don Fhoireann Forfheidhmiúcháin chun Rialacháin Phleanála a chur i bhfeidhm agus chun gearáin maidir le forbairtí neamhúdaraíthe a fhiosrú.
- Tosaíocht a thabhairt do ghníomh forfheidhmiúcháin ar eastáit tithíochta neamhchríochnaithe de réir mar is gá.
- Seirbhís do chustaiméirí a fheabhsú trí úsáid fheabhsaithe a bhaint as an teicneolaíocht atá ar fáil.

OIDHREACTH

GNÍOMHAÍOCHTAÍ TÁSCACHA IN 2025:

- **Lá Bailte Múrtha Bhaile Átha an Rí:** Ar siúl ar an 17 Lúnasa, ag taispeáint oidhreacht thógtha, nádúrtha agus chultúrtha Bhaile Átha an Rí meánaoiseach.
- **Oibreacha Caomhnaithe Bhallaí Bhaile Átha an Rí:** Críochnaithe le maoiniú ón gComhairle Oidhreachta agus ó Chomhairle Chontae na Gaillimhe.
- **Scéim Deontas Oidhreachta:** Deontais measúnaithe, coinníollacha sannta, agus íocaíochtaí á bpróiseáil agus treoir á cur ar fáil d'iaratasóirí.
- **Éire Ildánach – Tionscadal “Forged in Fire”:** Seachadta i mBéal Átha na Sluaighe i gcomhpháirtíocht le grúpaí oidhreachta áitiúla.
- **Deich mBliana na gCuimhneachán:** Mar chuid de, bhí Siompóisiam Aleen Cust, athchlóite de leabhar oibre dátheangach an Gharda Síochána do pháistí, agus Leabhar Céad Bliain an Gharda Síochána.
- **ICAN – Suíomh gréasáin Oidhreachta Pobail:** Forbraíodh a thuilleadh i gcomhpháirtíocht le hArd-Mhúsaem Shaol na Tuaithe i gCaisleán an Bharraigh; deontais próiseáilte do ghrúpaí iCAN.
- **Féile na gCloch:** Ar siúl ar Inis Oírr (11–14 Meán Fómhair) le rannpháirtithe ó Éirinn, an AE, Ceanada, SAM, an Chóiré, an Astráil, an Ostair, agus an tSeapáin.
- **Mapáil Dhigiteach ar Reiligi:** Leanadh ar aghaidh leis an Roinn GIS, dróin, Suirbhé 123, agus uaslódálacha pobail.
- **Plean Léirmhínte Comharthaíochta Bhaile Locha Riach:** Forbartha le maoiniú ó Oifig Cheantar Bhaile Locha Riach agus ón gComhairle Oidhreachta.
- **Imeachtaí Pobail, Comhdhálacha, Ceardlanna:** Seachadta le linn 2025 ag tacú le feasacht agus rannpháirtíocht oidhreachta.
- **Tionscadal Caomhnaithe Mhainistir Ó gCormacáin:** Gradam Airgid buaite ag Duaiseanna Sármhaitheasa Tógála na hÉireann as athchóiriú a dhéanamh ar mhainistir Agaistíneach.
- **Tacaíocht do Ghrúpaí Pobail:** Treoir curtha ar fáil maidir le foilseacháin oidhreachta, Mapaí Scéala, mapáil reiligi dhigiteach, pleananna caomhnaithe, comhairle seandálaíochta, conairí oidhreachta, taifeadtaí staire béil, imeachtaí le linn Sheachtain na hOidhreachta, agus oiliúint.
- **Tionscadal Mapaí Scéala:** Oibríodh le mic léinn Ollscoil na Gaillimhe chun Mapaí Scéala a chruthú do Mhaigh Locha, Droichead an Chláirín, Maigh Cuilinn, Baile Locha Riach, agus Muine Mheá; Gradam Náisiúnta Sonraí Oscailte Ríomhsheirbhísí an Rialtais buaite.
- **Taighde ar Bhailte Fearainn:** Bailte fearainn doiciméadaithe le mic léinn Ollscoil na Gaillimhe agus uaslódáilte chuig suíomh Gréasáin Oidhreacht Phobail na Gaillimhe.
- **Oiliúint Oidhreachta Béil:** Cuireadh oiliúint ar fáil maidir le tionscnaimh taifeadta físe agus podchraolta.
- **Rannpháirtíocht Choiste:** Coiste Logainmneacha agus Coiste Comhairleach Náisiúnta d'Oidhreacht Chultúrtha Dholáimhsithe.
- **Ciste na Séadchomharthaí Pobail:** Glacadh le maoiniú le haghaidh pleananna agus oibreacha caomhnaithe; críochnú idir lámha faoi Shamhain 2025.
- **Céim 6 d'Iniúchadh ar na Toibreacha Beannaithe:** Déanta i nDeisceart Chonamara; taispeántas dátheangach lasmuigh léirithe ag Leitir Mealláin.
- **Féilire an Mhíle Órga:** Curtha le chéile do Chontae na Gaillimhe.
- **Plean Oidhreachta agus Bithéagsúlachta 2024–2030:** Deartha, priontáilte, agus seolta i gcomhpháirtíocht le hOifig na Bithéagsúlachta agus leis an bhFóram Oidhreachta.
- **Cruinnithe um Fhóram Oidhreachta agus Bithéagsúlachta:** Ar siúl go ráithiúil le hoifigí comhpháirtíochta agus le baill an fhórait.
- **Tionscadal na Scoileanna Caillte:** Comhoibriú le INSIGHT, Ollscoil na Gaillimhe, Ionad Oideachais na Gaillimhe, agus scoileanna.

- **Seachtain Náisiúnta na hOidhreachta 2025:** Tacaíodh le himeachtaí ar fud an chontae agus cuireadh ar fáil iad, lena n-áirítear 137 imeacht i bpearsa agus 6 imeacht digiteach atá cláraithe ar www.heritageweek.ie, chomh maith le 20 imeacht neamhchláraithe breise.
- **Clár um Sheandálaí Pobail:** Soláthraítear comhairle agus treoir do ghrúpaí pobail maidir le hoidhreacht seandálaíochta, cuirtear acmhainní ar líne ar fáil, agus tacaítear le hiarratais ar Chiste na Séadchomharthaí Pobail, ar Chomhairle na hOidhreachta, agus ar mhaoiniú deontais eile. Féach freisin <https://field-monuments.galwaycommunityheritage.org/>
- **Iníúchadh ar Thaifeadtaí Oidhreachta Béal Chéim 3:** Déantar saothair roimhe seo ó 2023 agus 2024 a chomhdhlúthú agus máistreacht a dhéanamh orthu. Iníúchadh a dhéanamh ar thaifeadtaí béal de scéalta, stair theaghlaigh agus cuimhní cinn chun iad a chaomhnú do na glúnta atá le teacht sula gcailltear ríleanna agus caiséid.

MOLTAÍ DO 2026:

- Iarratas a chur isteach ar mhaoiniú don Tionscadal Seandálaíochta Pobail agus comhairle a chur ar fáil do dhaoine aonair, do scoileanna agus do ghrúpaí pobail maidir lena n-acmhainní seandálaíochta.
- Leanúint ar aghaidh leis an tionscadal mapála digiteacha reiligi le grúpaí áitiúla, le cuideachtaí LEADER, agus leis an Roinn GIS, ag soláthar léarscáileanna, inscríbhinní cuimhneacháin, láithreacha plotaí adhlactha, agus grianghraif nuair is féidir.
- Críoch a chur leis an leabhar oibre geolaíochta dátheangach do mhic léinn dara leibhéal le Suirbhéireacht Gheolaíochta na hÉireann agus leis an gComhairle Oidhreachta agus é a phriontáil.
- Obair a dhéanamh le pobail, scoileanna agus daoine aonair chun feasacht a mhúscailt ar oidhreacht seandálaíochta agus treoir a sholáthar maidir le tionscadail oidhreachta. Iarratas a chur isteach ar Mhaoiniú Séadchomharthaí Pobail.
- Mapaí Scéala breise a fhorbairt agus doiciméadú a dhéanamh ar bhailte fearainn breise le grúpaí pobail áitiúla.
- Comhoibriú a dhéanamh le INSIGHT, Ollscoil na Gaillimhe, Ionad Oideachais na Gaillimhe, agus scoileanna ar an Tionscadal “Scoileanna Caillte”.
- Leanúint ar aghaidh leis an gcúrsa *Reading the Landscape* le grúpaí pobail, ag uaslódáil ábhar oibre allamuigh chuig an suíomh gréasáin oidhreachta pobail nua.
- Cuir isteach ar mhaoiniú Bailte Múrtha chun Lá Baile Múrtha Bhaile Átha an Rí a réachtáil i mí Lúnasa 2025.
- Maoiniú a lorg do chlár oibreacha caipitil Baile Múrtha Bhaile Átha an Rí.
- Leanúint ar aghaidh le Plean Comharthaíochta Bhaile Locha Riach agus iarratas a dhéanamh chuig Lónra Bhailte Múrtha na hÉireann agus foinsí maoinithe eile.
- Suíomh Gréasáin dátheangach agus sraith foilseachán Dheich mBliana na gCuimhneachán a nuashonrú de réir mar a cheadaíonn an maoiniú.
- Treoir a sholáthar do ghrúpaí pobail maidir le Maoiniú Séadchomharthaí Pobail.
- Ceithre chruinniú Fhóram Oidhreachta agus Bithéagsúlachta Chontae na Gaillimhe a réachtáil leis an Oifig Bithéagsúlachta, leis an Oifig Caomhnaithe Ailtireachta, agus le Seandálaí Pobail na Gaillimhe.
- Leanúint ar aghaidh le forbairt shuíomh Gréasáin Oidhreachta Pobail ICAN i gcomhpháirtíocht le hArd-Mhúsaem na hÉireann – Saol na Tuaithe, Caisleán an Bharraigh, agus riaradh a dhéanamh ar scéim deontas tacaíochta pobail ICAN.
- Tionscnamh oidhreachta agus cultúrtha atá maoinithe ag Éire Ildánach a sheachadadh.
- Tacaíocht a thabhairt d’imeachtaí pobail, comhdhálacha agus ceardlanna lena n-áirítear Féile na gCloch, imeachtaí Sheachtain na hOidhreachta, oiliúint, agus seimineáir oidhreachta áitiúla.
- Leanúint ar aghaidh leis na hiniúchtaí ar an Tobar Naofa agus ar an Oidhreacht Bhéal i gContae na Gaillimhe.
- Páirt a ghlacadh i gcoistí agus i dtionscnaimh ar nós Choiste na Logainmneacha agus Éire Ildánach.
- An Scéim Deontais Oidhreachta a riaradh mar chuid de Dheontais Phobail.

- Féilire Oidhreachta Chontae na Gaillimhe a chur le chéile.
- Leanúint le taighde na mBailte Fearainn, iniúchtaí oidhreachta paróiste/ceantar áitiúil, agus forbairt leabhrán oidhreachta baile.
- Tabhairt faoi Fhéile na gCloch in Inis Oírr.
- Oiliúint oidhreachta a fhorbairt agus a sheachadadh.
- Tacaíocht a thabhairt d'imeachtaí do Sheachtain na hOidhreachta agus iad a réachtáil.

AN BHIHÉAGSÚLACHT

GNÍOMHAÍOCHTAÍ TÁSCACHA IN 2025:

- Seachtain na Bithéagsúlachta Bealtaine 2025: Reáchtáladh agus tugadh tacaíocht d'imeachtaí ar fud an chontae, lena n-áirítear Dusk Chorus ag Portach Cheathrú na gCapall, *Garraíodóireacht ar son na Bithéagsúlachta* ar Inis Mór, Seimineár Gréasáin “Garraíodóireacht don Fhiadhúlra”, BioBlitz ag Rinn Mhíl, agus Siúlóid Chladaigh Chois Fharraige ar an Trá Mhór Indreabhán.
- Tionscadail an Chiste Gníomhaíochta um Bithéagsúlacht Áitiúil: Cúinne an Ghiorria, díothú an Earc Alpach, cóireáil agus suirbhé speiceas ionrach, suirbhé Oileáin Loch Coirib, feachtas bithéagsúlachta “Ag Obair leis an Dúlra”, suirbhé ar chuill Bhealtaine, feachtas agus rannpháirtíocht bithéagsúlachta Chonamara, tionscadal speiceas ionrach Oileáin Iarthar Chonnacht, suirbhéanna bithéagsúlachta phortaigh na Gaillimhe.
- Seimineár ar shoilsiú saorga curtha ar fáil do Chomhairle Chontae na Gaillimhe agus d'fhoireann eile d'údarás áitiúil Chonnacht.
- *Plean Oidhreachta agus Bithéagsúlachta Chontae na Gaillimhe 2024–2030* deartha, priontáilte agus seolta leis an Oifig Oidhreachta agus le Fóram Oidhreachta agus Bithéagsúlachta Chontae na Gaillimhe.
- Cruinnithe ráithiúla de chuid Fhóram Oidhreachta agus Bithéagsúlachta Chontae na Gaillimhe a réachtáil i gcomhpháirtíocht leis an Oifig Bithéagsúlachta, leis an Oifig Caomhnaithe Ailtireachta, le Seandálaíocht Phobail na Gaillimhe, agus le baill an Fhórait.
- Oiliúint Measúnaithe Cuí éascaithe do phleanálaithe.
- Tionscadal Éire Ildánach *Wild Trad Tunes* curtha ar fáil a ina ceiliúradh trasnú na hoidhreachta nádúrtha agus an cheoil thraidisiúnta.
- Rinneadh comhpháirtíocht le Music Connects agus ConTempo Quartet chun ceolchoirmeacha éiceolaíochta a chur ar fáil ar fud an chontae.
- Tugadh comhairle maidir le bainistíocht na bithéagsúlachta, lena n-áirítear plandáil crann, rialú speiceas ionrach, plandáil pailneoirí, agus bainistíocht féarthailte do bhaill foirne agus do ghrúpaí pobail.
- Reáchtáladh imeachtaí do Sheachtain Náisiúnta na hOidhreachta, Seachtain na Gníomhaíochta Aeráide, agus Lá Domhanda na mBogach agus tacaíodh leo.
- Rinneadh rannpháirtíocht leis na meáin agus leis na meáin shóisialta chun feachtas ar bithéagsúlacht a ardú ar fud an chontae.

MOLTAÍ DO 2026:

- Leanúint le cur i bhfeidhm tionscadal bithéagsúlachta le tacaíocht ón gComhairle Oidhreachta agus ón tSeirbhís Páirceanna Náisiúnta agus Fiadhúlra, lena n-áirítear díothú na nEarc Alpach, suirbhéanna agus cóireáil speiceas ionrach, Ag Obair leis an Dúlra, Suirbhé na gCuil Bealtaine, Caomhnú na Scréachóg Reilige, Suirbhé na nGabhlán Gaoithe, agus Caomhnú na gCrú-ialtóg Beag.
- Gníomhartha atá leagtha amach i bPlean Gníomhaíochta Aeráide Chomhairle Chontae na Gaillimhe a chur i bhfeidhm.
- Tacú le grúpaí pobail, le grúpaí Bailte Slachtmhara, le hinstiúidí oideachais, agus le cuideachtaí forbartha áitiúla.
- Na gealltanais faoin bPlean Pailneoirí Uile-Éireann a chomhlíonadh.

- Comhdháil Bithéagsúlachta Chontae na Gaillimhe i mí Aibreáin 2026 a fhorbairt agus a óstáil.
- An leabhrán *Féileacáin na Gaillimhe* a sheoladh.
- Dul chun cinn a dhéanamh ar thionscnaimh bhithéagsúlachta trí Fhóram Oidhreachta agus Bithéagsúlachta Chontae na Gaillimhe.
- Imeachtaí Sheachtain na Bithéagsúlachta agus Seachtain na hOidhreachta a eagrú.
- Seimineár oiliúna réigiúnach ar bhainistiú fála sceach maidir le bithéagsúlacht cois bóthair a fhorbairt agus a sheachadadh.
- Tionscnamh bithéagsúlachta atá maoinithe ag Éire Ildánach a dhéanamh.
- Oiliúint foirne a éascú ar *Tógáil le haghaidh Bithéagsúlachta: Uirlisí agus Comhoibriú d'Údaráis Áitiúla*.

CAOMHNÚ

GNÍOMHAÍOCHTAÍ TÁSCACHA IN 2025:

- Riaradh an Scéim Infheistíochta don Oidhreacht Thógtha (SIOT), Ciste na Struchtúr Stairiúil (HSF), agus Ciste na Séadchomharthaí Pobail ón Roinn Tithíochta, Rialtais Áitiúil agus Oidhreachta.
- Tacaíodh leis an scéim feabhsúcháin sráide i mBailte Tuaithe agus i Sráidbhailte ar an nGort.
- Seachadadh oiliúint scileanna traidisiúnta d'fhoireann theicniúil Chomhairle Chontae na Gaillimhe maidir le deisiú moirtéil agus obair tuí do phrintísigh ag Seanteach Phéite, Inis Oírr.
- Tacaíodh leis an bhféile Ailtireacht Edge 2025, "An Ailtireacht Neamhfheicthe."
- Tugadh comhairle don Chomhairle maidir le caomhnú ailtireachta, ag obair i gcomhar le Bóithre, Seirbhísí Corparáideacha, Comhshaol, Innealtóirí Ceantair Áitiúil, agus Tithíocht ar shaincheistanna lena n-áirítear droichid saoirseachta, sócmhainní stairiúla, reiligi, réimse poiblí, agus éifeachtúlacht fuinnimh i bhfoirgnimh thraidisiúnta.
- Rinneadh meastóireacht agus comhairle ar struchtúir, grúpaí struchtúr, agus limistéir a bhfuil tábhacht leo maidir le hoidhreacht ailtireachta, lena n-áirítear cúnamh airgeadais agus treoir maidir le dea-chleachtas d'úinéirí agus d'áititheoirí.
- Rinneadh measúnú ar Thaifead na Struchtúr Cosanta (RPS) le haghaidh oibreacha a bhfuil cead pleanála ag teastáil uathu agus tugadh comhairle réamhphleanála.
- Tugadh comhairle d'úinéirí/áititheoirí maidir le bearta éifeachtúlachta fuinnimh i struchtúir atá tógtha go traidisiúnta.
- Rinneadh athbhreithniú ar iarratais phleanála a mbíonn tionchar acu ar Limistéir Chaomhnaithe Ailtireachta (ACAnna) agus Struchtúir Chosanta.
- Rinneadh monatóireacht ar dheisiú agus ar chothabháil struchtúr RPS agus moladh gníomhartha forfheidhmiúcháin nuair is gá.
- Chuathas i gcomhairle le gníomhaireachtaí stáit, eagraíochtaí deonacha agus idirnáisiúnta maidir le caomhnú ailtireachta, lena n-áirítear AACO, ICOMOS, agus Cumann Seoirseach na hÉireann.
- Chuathas i mbun oibre le pobail áitiúla ar thionscnaimh Bhailte Slachtmhara agus oidhreachta pobail.
- Cuireadh leis an ngrúpa Sócmhainní Stairiúla chun Struchtúir Chosanta a choinneáil faoi chúram údaráis áitiúil.
- Comhoibríodh leis an bhFoireann Athbheochana maidir le hathchuspóiriú agus athchóiriú maoine údaráis áitiúil.

MOLTAÍ DO 2026:

- Leanúint ar aghaidh le dualgais reachtúla an Oifigigh Chaomhnaithe Ailtireachta a chomhlíonadh mar atá leagtha amach i gCiorclán 5/99 nó mar atá leasaithe.

- Athbhreithniú a dhéanamh ar Thaifead na Struchtúr Cosanta trí bhreiseanna leis an RPS a mholadh agus taighde a dhéanamh agus Limistéir Chaomhantais Ailtireachta a mholadh agus dul i dteagmháil le húinéirí agus áititheoirí.
- Córas Fardail Ailtireachta a chothabháil agus a uasdátú.
- Feasacht a chur chun cinn maidir le hoidhreacht ailtireachta agus a caomhnú, lena n-áirítear athléimneacht aeráide, ag baint úsáide as maoiniú ó Éire Ildánach, Fondúireacht Ailtireachta na hÉireann, an Chomhairle Ealaíon, agus foinsí eile atá ar fáil.
- Na tionscnaimh agus an maoiniú a chuireann an Roinn Tithíochta, Rialtais Áitiúil agus Oidhreacht ar fáil a chur chun cinn.
- Tacú le féile ailtearachta *Architecture at the Edge* agus páirt a ghlacadh ann. Imeachtaí ar an láthair agus imeachtaí cumaisc ar líne le fiosrú i gContae na Gaillimhe.
- Leanúint ar aghaidh le tionscnaimh chun úsáid na scileanna traidisiúnta agus le tionscnaimh oiliúna maidir leis na scileanna seo a chur chun cinn i gcomhar le Fóram Aolta Tógála na hÉireann, Cónaidhm Thionscal na Tógála agus GRETB.
- Tionscadail chaomhnaithe a chur chun cinn agus a bhainistiú le haghaidh ballaí teorann agus droichid laistigh de spásanna poiblí stairiúla.
- Leanúint ar aghaidh ag cur leis an ngrúpa oibre um Shócmhainní Stairiúla agus ag obair le pobail áitiúla chun an timpeallacht thógtha stairiúil a ionchorprú i saol pobail na mbailte agus na sráidbhailte.
- Pleananna tionscadail costáilte a ullmhú chun rochtain a fháil ar mhaoiniú caipitil do bhailte stairiúla, do Limistéir Chaomhnaithe Ailtireachta, agus do shócmhainní stairiúla atá faoi úinéireacht na n-údarás áitiúil i gcomhar leis an bhFoireann Athghiniúna.
- Leas a bhaint as aon tionscnaimh mhaoinithe atá ar fáil agus iad a chur chun cinn, lena n-áirítear Ciste Scéim Infheistíochta don Oidhreacht Tógtha, Ciste na Struchtúr Stairiúil, maoiniú na mBailte agus na Sráidbhailte Tuaithe, Tionscnamh na mBailte Stairiúla, Ciste na Séadchomharthaí Pobail agus Éire Ildánach.
- Comhairle a thabhairt don údarás áitiúil ar chúrsaí caomhnaithe ailtireachta; Dul i mbun plé leis an rannóg um Bóithre maidir le droichid áirse saoirseachta cloiche a chaomhnú; Dul i mbun plé le seirbhísí corparáideacha maidir le sócmhainní stairiúla faoi úinéireacht Údarás Áitiúil; Dul i mbun plé leis an rannóg um Chomhshaol maidir le reiligi; Dul i mbun plé le hinnealtóirí ceantair áitiúil maidir leis an bhfearann poiblí agus saincheisteanna a thagann chun cinn ina leith. Dul i mbun plé leis an rannóg um Thithíocht maidir le héifeachtúlacht fuinnimh i dtithe a tógadh go traidisiúnta.
- Deiseanna a chur chun cinn chun feasacht a ardú ar an oidhreacht ailtireachta agus ar a chaomhnú agus a athúsáid go cuí trí Éire Ildánach, Fondúireacht Ailtireachta na hÉireann, an Chomhairle Ealaíon agus deiseanna maoinithe eile de réir mar atá ar fáil.

AIRGEADAS, MÓTARCHÁIN, TFC AGUS CLAOCHLÚ DIGITEACH

LUACH AR AIRGEAD, SEIRBHÍSÍ COMHROINNTE AGUS SOLÁTHAR POIBLÍ

GNÍOMHAÍOCHTAÍ TÁSCACHA IN 2025:

Úsáideann Comhairle Chontae na Gaillimhe an t-ardán soláthair www.supplygov.ie, arna sholáthar ag Ionad Soláthair Oibríochta Rialtais Áitiúil (LGOPC), chun earraí, oibreacha agus seirbhísí a fháil ó sholáthraithe, conraitheoirí agus soláthraithe seirbhíse. Sruthlíníonn an t-ardán soláthar trí dhá mhodúl: Iarratais Fhorlíontacha ar Thairiscintí (sRFTanna) agus Iarratais ar Luachan (RFQanna). Go dtí seo in 2025, tá 171 sRFT agus 23 RFQ ginte ag an gComhairle.

Úsáidtear ardán tairisceana leictreonach an rialtais náisiúnta, www.etenders.gov.ie, arna riaradh ag an Oifig um Sholáthar Rialtais, chun deiseanna soláthair earnála poiblí agus fógraí dámhachtana a fhógairt.

MOLTAÍ DO 2026:

- Leanúint ar aghaidh ag forbairt úsáid www.supplygov.ie agus www.etenders.gov.ie chun úsáid chreataí LGOPC agus OGP agus DPS a mhéadú ar fud na heagraíochta.
- Foireann a oiliúint ar rialacha soláthair CCG agus cúnamh a thabhairt le dámhachtainí conarthaí eTenders.
- Treoir agus tacaíocht leanúnach a sholáthar maidir le húsáid eTenders.
- Critéir SPG a chur chun cinn i RFTanna agus i gconarthaí.
- Monatóireacht a dhéanamh ar eTenders agus Supplygov chun a chinntiú go bhfuil próisis iomaíochta i gcomhréir le AE.
- Anailís a dhéanamh ar chaiteachas 2025 chun coigilteas a aithint trí chreataí LGOPC agus OGP.
- Conarthaí agus socruithe nua a chur in iúl don fhoireann chun comhlíonadh agus luach ar airgead a chinntiú.
- Rannpháirtíocht FBMan a spreagadh trí shuíomh Gréasáin na Comhairle a nuashonrú le sonraí creatlaí agus DPS.
- Clár conarthaí a choinneáil agus a fhorbairt ag baint úsáide as gnéithe eTenders.

ÍOCAÍOCHTA A GHLANADH

GNÍOMHAÍOCHTAÍ TÁSCACHA IN 2025:

- Dea-chleachtas a sheachadadh i gcuntais iníochta agus i bpárolla, ag feabhsú próiseas i gcónaí chun éifeachtúlacht, cruinneas agus trédhearcacht a chinntiú i dtuairisciú airgeadais.
- Treoracha ó na Coimisinéirí Ioncaim agus ón Roinn Tithíochta, Rialtais Áitiúil agus Oidhreacht a chur i bhfeidhm maidir le cineálacha éagsúla íocaíochta agus tuairisceáin airgeadais reachtúla agus neamhreachtúla.
- Tionscnaimh leictreonacha amhail Ríomh-Imréiteach Cánach a chur i bhfeidhm.
- Tuairisciú fíor-ama a sholáthar do Phárolla, Cáin Shiarchoinneálach ag Seirbhísí Gairmiúla leictreonacha, Cáin Conarthaí Iomchuí, CBL 3, Cáin Shiarchoinneálach ag Tiarna Talún Neamhchónaitheach, agus ceanglais eile.

MOLTAÍ DO 2026:

- An Córas Bainistíochta Airgeadais a nuachóiriú go leagan atá comhoiriúnach leis an Néal.
- Saineolas cánachais a athbhreithniú laistigh den aonad Airgeadais.
- Bonneagar íocaíochtaí a nuachóiriú trí úsáid seiceanna a laghdú.
- Teicneolaíocht Bainistíochta Caidrimh Soláthraithe a scrúdú agus a chur i bhfeidhm chun próisis a shimpliú agus éifeachtúlacht a fheabhsú.
- Éifeachtúlachtaí breise a bhaint amach sa chóras dréachtaithe Buiséid (Buiséadú, Réamhaisnéis, Tuairisciú) agus dul i mbun oibre go hiomlán leis an soláthraí bogearraí chun feidhmiúlacht mhéadaithe a bhaint amach.
- Feabhsaigh próisis taistil agus cothaithe trí uasghráduithe bogearraí.
- Déan imscrúdú ar mhodhanna uathoibrithe feabhsaithe nó malartacha do ghnéithe den timthriall Buiséid, lena n-áirítear cur i bhfeidhm iomlán Modúil Bhuiséadacha CCAS amhail Buiséadú do Phinsin.

BAILIÚCHÁN IONCAIM

GNÍOMHAÍOCHTAÍ TÁSCACHA IN 2025:

- Riaradh an Deontas Power Up thar ceann na Roinne Fiontar in 2024 agus go luath in 2025, arb ionann é agus €4.5 milliún san iomlán; Íocadh deontais athaicmithe de €967,000 i Meán Fómhair agus Deireadh Fómhair 2025.
- Uasghrádaíodh an córas ASCENDAS chun rátaí, cíosanna agus tobhaigh forbartha a bhainistiú, ag feabhsú gnéithe bailiúcháin féich.
- Leanadh d'úsáid an phróisis MARPS le haghaidh iasachtaí tithíochta.
- Cuireadh an Scéim Morgáiste go Cíos i bhfeidhm do thionóntaí oiriúnacha i gcomhar leis an Rannóg Tithíochta.
- Cuireadh an córas Rabhaidh Tionóntachta i bhfeidhm do thionóntaí atá i riaráistí cíosa faoin Acht na dTithe (Forálacha Ilghnéitheacha), 2014.
- Leanadh de mhodhanna íocaíochta leictreonacha a rolladh amach lena n-áirítear Billpay, Buiséad Teaghlaigh, RAA, agus íocaíochtaí ar líne.
- Cuireadh an Scéim Tarscaoilte do Rátaí i bhfeidhm.

MOLTAÍ DO 2026:

- Monatóireacht a dhéanamh ar an bhfeidhm bhailiúcháin Ioncaim agus í a nuashonrú chun dea-chleachtas a léiriú.
- Leanúint d'athbhreithniú a dhéanamh ar nósanna imeachta bailiúcháin fiachais.
- Aon síneadh ar an Scéim Tarscaoilte do rátaí tráchtála a chur i bhfeidhm i gcomhréir le treoracha an Rialtais.
- Leanúint ar aghaidh ag tairiscint an rogha íocaíochta Bille do chustaiméirí Cíosa, Iasachtaí, RAS, agus Rátaí chun tacú le buiséadú teaghlaigh.
- Oiliúint a chur ar fáil don fhoireann maidir le nósanna imeachta bailiúcháin fiachais.

CÓRAIS MHÓTARCHÁNACH AGUS CHEADÚNÚ TIOMÁNAITHE

GNÍOMHAÍOCHTAÍ TÁSCACHA IN 2025:

- Faoi dheireadh mhí Mheán Fómhair 2025, chríochnaigh oifigí mótarachánach Chomhairle Chontae na Gaillimhe 34,220 idirbheart, ag bailiú níos mó ná €7.3 milliún. Rinneadh thart ar 84.95% de na hidirbhearta do cheantar na Gaillimhe ar líne.
- Eisíonn oifigí mótarachánach dioscaí mótarachánach d'fheithiclí príobháideacha agus tráchtála, tarracóirí, hacnaithe, tacsaithe, agus feithiclí móra seirbhíse poiblí. Próiseálann siad plátaí trádála, ceadúnais leantóra, doiciméid athsholáthair freisin, agus láimhseálann siad fiosrúcháin ó na Gardaí agus ó údaráis áitiúla eile, lena n-áirítear S103anna agus CT53anna.

MOLTAÍ DO 2026:

- Leanúint ar aghaidh ag aisghabháil agus ag digitiú taifead mótarachánach i stóras fadtéarmach chun innéacs inrochtana de thaifid chlárúcháin feithiclí seanré a chruthú.
- Cuirfidh Oifigí Mótarachánach ar an gCeathrú Rua, i mBéal Átha na Sluaighe, agus i nGaillimh beartais agus nósanna imeachta mótarachánach i bhfeidhm go foirmiúil, ag leanúint de thacaíocht agus comhairle a sholáthar don phobal, lena n-áirítear úsáideoirí na seirbhíse mótarachánach ar líne.

RIALÚ RIOSCA

GNÍOMHAÍOCHTAÍ TÁSCACHA IN 2025:

- Rinneadh teagmháil leis an IPB maidir le gach gné de na héilimh árachais a bhí á láimhseáil ag Comhairle Chontae na Gaillimhe.
- Rinneadh comhfhreagras leis an bhfoireann dlí agus le Ranna eile na Comhairle maidir le doiciméid a bhailiú le húsáid agus gach éileamh á fhiosrú.
- Tugadh cúnamh do Ranna na Comhairle maidir le cúrsaí árachais.
- Rinneadh cumarsáid le baill den phobal maidir le héilimh a cuireadh faoi bhráid Chomhairle Chontae na Gaillimhe.
- Tugadh sonraí árachais do IPB maidir le gach roinn maidir le faisnéis athnuachana agus clúdach polasaí ag cinntiú go ndéantar íocaíochtaí préimhe polasaí árachais le IPB.

MOLTAÍ DO 2026:

- Leanúint ar aghaidh ag déanamh teagmhála leis an IPB maidir le gach éileamh árachais a láimhseálann Comhairle Chontae na Gaillimhe.
- Comhordú a dhéanamh leis an bhfoireann dlí agus le ranna eile na Comhairle chun doiciméid a bhailiú le haghaidh imscrúduithe éileamh.
- Cúnamh a thabhairt do Ranna na Comhairle maidir le cúrsaí árachais.
- Comhfhreagras a dhéanamh le baill den phobal maidir le héilimh a cuireadh faoi bhráid Chomhairle Chontae na Gaillimhe.
- Sonraí árachais a sholáthar do IPB ó gach roinn le haghaidh athnuachan polasaí, faisnéis chlúdaigh, agus a chinntiú go n-íoctar préimheanna árachais.

CÓRAIS TEICNEOLAÍOCHTA FAISNÉISE

GNÍOMHAÍOCHTAÍ TÁSCACHA IN 2025:

- Seoladh suíomh Gréasáin Gaillimh.ie/Galway.ie, atá athdheartha agus athscríofa, le hinrochtaineacht agus iniomparthacht gléasanna.
- Críochnaíodh agus cuireadh i bhfeidhm modúl bainistíochta aistriúcháin Gaeilge chun ábhar riachtanach a tharchur chuig soláthraí Seirbhíse Aistriúcháin agus ábhar scáthánaithe á údarú ar ais, rud a shábhálann am agus a fheabhsaíonn cruinneas.
- Forbairt painéal Faisnéise Gnó (BI) Córais Airgeadais agus Párolla críochnaithe in úsáid.
- Naisc Oifigí Bardasacha Bhaile Átha an Rí, an Ghoirt, an Chlocháin agus na Ceathrún Rua le Néal-líonra Rialtais (NLR) il-ghigiotán críochnaithe.
- Athsholáthar Croí-Líonra ag Halla an Chontae, an Ceantar Bardasach agus oifigí móra eile le bearta slándála agus infheictheachta breise. Ina theannta sin, feabhsaíodh an tréimhse ama do phróisis chúltaca agus athchóirithe.
- Ardán oiliúna Cibearshlándála imscartha le hoiliúint foirne agus ball agus cleachtaí slándála imscartha.
- Tacaíocht do bhaill foirne nua le seirbhísí TFC agus soláthar trealaimh.
- Ríomhaire Glúine agus Ríomhaire Deisce Windows 11 críochnaithe.
- Tús curtha le clár nuachóirithe na gCóras Airgeadais Náisiúnta.
- Clár rannpháirtíochta agus oiliúna intleachta saorga do bhaill foirne agus do na baill.

MOLTAÍ DO 2026:

- Seirbhísí Corparáideacha um Chóras Bainistíochta Caidreamh le Custaiméirí (BCC).
- Tacaíocht maidir le forbairt Suíomhanna Gréasáin sainchuspóra do Thurasóireacht, Spórt agus Oidhreacht ag baint leasa as bonneagar gréasáin atá tógtha isteach.
- Tacaíocht don Chlár Náisiúnta um Bainistíocht Cuntas Údarás Áitiúil.
- Stóráil Dhigiteach agus Athsholáthar Ríomhaireachta le Creat Oifig Soláthair Rialtais (OSR).
- Forbairt Leanúnachais Ghnó arna óstáil ag Néalchórais.
- Tacaíocht do ghníomhaíochtaí chun clúdach agus éifeachtacht Árachais Chibearshlándála a mhéadú agus a chothú.
- Clár athsholáthair ríomhairí glúine agus deisce.
- Aistriú Cónaitheachta Néalchórais Faisnéise Geografaí.
- Aipeanna Cigireachta agus Bainistíochta Soghluaiste le haghaidh Gníomhaíochtaí Baoithe Tarrthála agus Gardaí Tarrthála ar an Trá.
- Míreanna gníomhaíochta a chur i bhfeidhm le haghaidh Straitéis TFC agus Dhigiteach Rialtais Áitiúil 2030 agus tacú leo.
- Baill foirne breise a chur i bhfeidhm chun tacú le Straitéis Dhigiteach agus TF Rialtais Áitiúil 2030 agus í a chur i bhfeidhm.

CLÁR CAIPITIL 3 BLIANA 2026 – 2028

FORBAIRT AGUS PLEANÁIL EACNAMAÍOCH

RRDF BHAILE ÁTHA AN RÍ

Tá maoiniú CAT 1 de €6,075,518 ó RRDF, le maoiniú meaitseála de €675,058, ceadaithe do Bhaile Átha an Rí. Tá tionscadal feabhsúcháin Shráid na Croise agus Chearnóg an Mhargaidh agus athfhorbairt Theach Somer ag céim an deartha mhionsonraithe. Tá Plean Lár Bailte ar dTús á fhorbairt.

RRDF AN CHLOCHÁIN

Tá maoiniú CAT 2 de €792,030 ó RRDF, le maoiniú meaitseála de €264,010, ceadaithe don Chlochán. Áirítear leis an tionscadal feabhsuithe ar Ríocht Phoiblí an Chlocháin, athdhearadh Pháirc Chalafort an Chlocháin, agus feabhsuithe ar an ríocht phoiblí feadh Ché Bhóthar na Trá. Tá an t-iaratas pleanála críochnaithe ag an bhfoireann dearaidh le cur faoi bhráid an Choimisiúin Pleanála.

AN GORT

Seoladh an plean píolótach Lár Bailte ar dTús don Ghort i mí na Nollag 2023.

Fuair foireann Athnuachana Chomhairle Chontae na Gaillimhe maoiniú €798,584, le maoiniú meaitseála €199,646, don Tionscadal Feabhsúcháin sa Ríocht Phoiblí. Tá tailte faoi úinéireacht phríobháideach faighte le haghaidh carrchlóis phoiblí, le praghsanna díolacháin comhaontaithe de €180,000 agus €220,000. Tá an tionscadal ríochta poiblí leis an gCoimisiún Pleanála. Tá maoiniú RRDF faighte chun foirgneamh an chlochair a cheannach. Cuirfear tús leis na hathchóirithe agus leis an obair dheartha etc. go luath in 2026.

CINN MHARA

Ceadaíodh maoiniú CAT 2 de €122,790 ó RRDF, le maoiniú meaitseála de €40,930, do Chinn Mhara. Shroich an tionscadal céim an réamhdheartha agus aistríodh é chuig Bonneagar agus Oibríochtaí mar chuid de scéim níos mó NRPO do BIÉ.

Eisíodh Tuarascáil Chríochnaithe Tionscadail faoin gCód Caiteachais Phoiblí, agus tugadh an chuid eile den mhaoiniú ar ais chuig an RFTP. Ba é €73,063 an caiteachas iomlán, lena n-áirítear €54,797 (75%) maoiniú RRDF agus €18,266 maoiniú meaitseála.

RRDF BHAILE LOCHA RIACH

Tá maoiniú CAT 1 de €4,241,897 ó RRDF, le maoiniú meaitseála de €1,413,966, ceadaithe do Bhaile Locha Riach. Cabhróidh an tionscadal le hathbheochan an bhaile, go háirithe Halla an Bhaile, tríd an bhfoirgneamh stairiúil seo a thabhairt ar ais in úsáid. Thosaigh an conraitheoir tógála ar an láthair i lár 2025. Críochnófar na hoibreacha caipitil in 2026.

RRDF PHORT OMNA

Tá maoiniú CAT 2 de €1,192,855 ó RRDF, le maoiniú meaitseála de €397,618, ceadaithe do Phort Omna. Osclaíodh Teach Cúirte Phort Omna sa bhliain 2025 agus feabhsuithe ar an ríocht phoiblí, dearadh conairí baile, aimsiú bealaí agus léirmhíniú, agus athghiniúint suíomhanna stairiúla lár an bhaile le teacht.

TUAIM

Ba é €175,000 an maoiniú a ceadaíodh faoi RRDF do Thuama, le maoiniú meaitseála de €60,000, a chlúdaíonn an Plean Athnuachana Lár an Bhaile agus seachadadh tionscadal tábhachtach. Tá an tionscadal críochnaithe, agus eisíodh Tuarascáil Chríochnaithe Tionscadail faoin gCód Caiteachais Phoiblí. Ba é €222,643 an caiteachas iomlán, lena n-áirítear €164,756 (74%) maoiniú RRDF agus €57,887 (26%) maoiniú meaitseála.

Deonaíodh maoiniú CAT 1 de €3,679,200 ó RRDF, le maoiniú meaitseála de €409,484, d'athfhorbairt Halla Baile Thuama. Tá athchóirithe inmheánacha i gceist leis an tionscadal agus tá Ailtirí OCOC ag obair ar an dearadh mionsonraithe.

Fuarthas breis is €6m de mhaoiniú THRIVE ón NWRA agus fuarthas pleanáil chuid 8. Cuirfear tús le hobair deartha mhionsonraithe go luath in 2026, agus ceapfar conraitheoirí ansin. Forbrófar plean tógála mionsonraithe freisin.

AN GARRÁN (STÁISIÚN TRAENACH ÓRÁN MÓR) CAFU

Tá an tionscadal ilmhilliún euro seo maoinithe faoi Ghla 2 URDF (2021), le maoiniú meaitseála ón Údarás Náisiúnta Iompair, ón Roinn Iompair agus ó Chomhairle Chontae na Gaillimhe. Is í Comhairle Chontae na Gaillimhe an t-údarás urraíochta, agus rinneadh an t-iarratas maoinithe i gcomhpháirtíocht le hIarnród Éireann.

Tá tús curtha leis na hoibreacha caipitil bonneagair iarnróid agus ceapadh P&D Lydon agus suiteáladh an t-íosbhealach i mí Dheireadh Fómhair. 2025. Críochnófar na hoibreacha go luath in 2026.

Tá trí phríomhghné sa tionscadal, dírithe ar an stáisiún traenach atá ann cheana féin in Órán Mór i gceantar cathrach Chontae na Gaillimhe. Bronnadh maoiniú do:

- Uasghrádú Bonneagar Iarnróid, lena n-áireofar lúb thrasnaithe iarnróid 1KM ag an Stáisiún Traenach atá ann cheana in Órán Mór; lena n-áirítear ardán breise agus bonneagar gaolmhar
- Dearadh an ionaid áitiúil agus tailte laisteas den stáisiún traenach dearadh mionsonraithe ar an ionad áitiúil, an carrchlós gaolmhar (atá ann cheana), (sonraí ailtireachta/innealtóireachta struchtúrtha) agus plean tírdhreachaithe (d'úsáid phoiblí);
- Staidéar ar Fhorbairt Dearaidh na dTípeolaíochtaí chun an Creatphlean Uirbeach a chur i bhfeidhm

Bronnadh maoiniú don tionscadal seo in 2021. Ceadaíodh cead pleanála don lúb pasála iarnróid, don dara hardán agus don fhobhealach coisithe, agus an fobhealach suiteáilte le déanaí. Táthar ag súil go dtosófar tógáil an lúb pasála agus an dara hardán go luath an bhliain seo chugainn.

Tá an obair deartha mhionsonraithe ar an ionad áitiúil, ar an staidéar típeolaíochta dlúis agus ar an éiceapháirc beagnach críochnaithe. Tá sé beartaithe go mbeidh suas le 1,100 aonad cónaithe sna tailte timpeall an stáisiúin, mar aon le spásanna fostaíochta, tráchtála, oideachais agus pobail. Beidh uasghrádú Stáisiún Órán Mór agus méadú ar mhinicíocht na seirbhíse rithabhachtach do rath an phlean seo. Cheannaigh an Roinn Oideachais na tailte Áiseanna Pobail soir ón stáisiún, agus táthar ag súil go gcuirfear iarratas pleanála isteach don láithreán scoile go luath an bhliain seo chugainn.

IARSHUÍOMH AERFORT NA GAILLIMHE

Fuair Comhairle Chontae na Gaillimhe agus Comhairle Cathrach na Gaillimhe iarshuíomh Aerfort na Gaillimhe le haghaidh forbairt eacnamaíochta. Samhlaíonn Plean Forbartha an Chontae an suíomh mar Champas Nuálaíochta, Gnó agus Teicneolaíochta chun infheistíocht fhadtéarmach a mhealladh go Gaillimh agus Réigiún an Iarthair agus chun tacú le Ceantar Cathrach na Gaillimhe.

I lár 2025, foilsíodh Léiriú Suime. Fuarthas agus rinneadh athbhreithniú ar roinnt tairiscintí. D'éiligh meamram ón Roinn Caiteachais Phoiblí in 2017 ar na hÚdarais Áitiúla na maoine a chur ar Chlár Sócmhainní an Stáit agus a dhearbhu go raibh siad ar fáil lena mbreithniú ag gníomhaireachtaí stáit eile. Tá plé ar siúl le roinnt Gníomhaireachtaí i mí Dheireadh Fómhair/Samhain 2025. Meastar go mbeidh na pléití idir na gníomhaireachtaí féideartha/leasanna san earnáil phríobháideach críochnaithe i lár 2026, agus go mbeidh plé comhpháirteach idir an dá údarás áitiúil chun leanúint ar aghaidh leis an modh is fearr chun forbairt an champais a chur chun cinn.

TITHÍOCHT

Tá Plean Náisiúnta Tithíochta nua le foilsiú sna míonna amach romhainn. Tógfaidh sé ar bhearta atá ann cheana féin agus ailíneoidh sé leis an bPlean Forbartha Náisiúnta críochnaithe, ag socrú spriocanna nuashonraithe agus sásraí seachadta chun aghaidh a thabhairt ar riachtanais tithíochta ar fud na tíre. Idir an dá linn, leanann cur i bhfeidhm na straitéise Tithíochta do Chách ar aghaidh. Tá sé mar aidhm ag Tithíocht do Chách an soláthar tithíochta a mhéadú go meán de 33,000 aonad in aghaidh na bliana thar an chéad deich mbliana eile, ag soláthar meascán de thithe sóisialta, inacmhainne agus príobháideacha le díol agus le ligean ar cíos. Tá an plean struchtúrtha timpeall ar cheithre chonair chun córas tithíochta níos inbhuanaithe a chruthú. Tacú le húinéireacht tí agus le hinacmhainneacht a mhéadú.

- Deireadh a chur le heaspa dídine, soláthar tithíochta sóisialta a mhéadú agus tacú le cuimsiú sóisialta.
- Soláthar tithíochta nua a mhéadú.
- Aghaidh a thabhairt ar fhadhb na dtithe folmha agus úsáid éifeachtúil a bhaint as an stoc tithíochta atá ann cheana.

Tá soláthar an chlár tithíochta sóisialta agus inacmhainne is mó riamh faoi Thithíocht do Chách fós mar thosaíocht ag Comhairle Chontae na Gaillimhe agus díreann go príomha ar thógáil nua chun tithe sóisialta a sholáthar. Cinnteoidh tithíocht ardchaighdeán in áiteanna oiriúnacha inbhuanaitheacht fhadtéarmach do na glúine reatha agus do na glúine atá le teacht.

Leagann an Plean Gníomhaíochta um Sheachadadh Tithíochta (HDAP), a ceadaíodh an 1 Iúil 2022, amach conas agus cathain a bhfuil sé beartaithe ag an gComhairle tithíocht inbhuanaithe a sheachadadh faoin gclár Tithíochta do Chách.

Tá an Chomhairle tiomanta do na sruthanna maoinithe caipitil uile atá ar fáil a úsáid chun seachadadh tithíochta sóisialta agus inacmhainne a uasmhéadú, lena n-áirítear tógáil, forbairtí réidh le húsáid, Scéimeanna Chuid V agus Ceannaigh agus Athnuachana. Leanann tacaíocht do Chomhlachtaí Tithíochta Ceadaithe tríd an Scéim Cúnaimh Caipitil agus Maoiniú Léasaithe Cúnaimh Caipitil freisin.

Cur Síos	2026	2027	2028 (Measta)
Príomhchomhlachtaí Tógála, Tithíocht lán-déanta agus Comhlachtaí Ceadaithe Tithíochta			
(lena n-áirítear an Clár Cóiríochta don Lucht Siúil)	€175m	€175m	€175m
Clár Fála			
(lena n-áirítear Cuid V)	€15m	€15m	€15m
Scéim Cúnaimh Caipitil	€2m	€2m	€2m

Tá an Chomhairle gníomhach ag fáil talún breise chun a banc talún a leathnú agus chun a chinntiú go ndéanfar tógáil tithíochta sa todhchaí. Tá gach tionscadal faoi réir maoinithe ón Roinn Tithíochta, Rialtais Áitiúil agus Oidhreacht, ceaduithe reachtúla, agus comhfhaoiniú nuair is gá.

Leanfaidh an Chomhairle de bheith i dteagmháil leis an Roinn maidir le tograí faoi Thithíocht do Chách, agus sprioc de 2026 ann 396 teach sóisialta a sheachadadh tríd an gComhairle agus Comhlachtaí Tithíochta Ceadaithe. Díreoidh an clár tógála in 2026 ar sheachadadh tógála nua, agus léireoidh an caiteachas an t-aistriú seo ó léasú agus éadálacha. Leanfaidh éadálacha Chuid V ar aghaidh, agus leithdháilfear 20% de na forbairtí ar thithíocht shóisialta (10% ar a laghad) agus an chuid eile ar thithíocht shóisialta nó inacmhainne.

Tá an tAonad Tithíochta ag cur roinnt scéimeanna caipitil chun cinn trí dhearadh agus pleanáil, atá in ann aonaid a sheachadadh ó 2026. Áirítear ar na forbairtí atá beartaithe tionscadail ar bhainc talún atá ann cheana féin agus nua i bPort Omna, i dTuaim agus i mBaile Locha Riach, agus is féidir costais talún a aisghabháil go hiomlán ón Roinn. Féadfar éadálacha breise réidh le húsáid a shaothrú de réir mar a thagann deiseanna oiriúnacha chun cinn.

SCÉIMEANNA BEARTAITHE (2026)

Suíomh	Cineál	# Aonaid Tithíochta Sóisialta
Cois Móna	Tógáil	56
Cnoc Dhún Leo	Tógáil	16
Baile Chláir (Droim na Gaoithe)	Tógáil	22
Céide an Gharbhaile	Tógáil	2
Gort Mhaoilir, Baile Átha an Rí	Tógáil	43
An Phríomhshráid, Maigh Locha	Tógáil	4
An Coiléar Bán, Baile Átha an Rí	Tógáil	16
Bóthar Chathair na Mart, An Clochán	Lándéanta	18
Ceathrú an Iarla, Cathair Uaitéir (Danesfort), Baile Locha Riach	Lándéanta	24
Tobar na Luachra, Troscaigh Thoir, Bearna	Lándéanta	24
An Phríomhshráid, Áth Eascrach	Lándéanta	9
Lána na Fraochóige, Baile Locha Riach	Lándéanta	26
Páirc Chill Chuimín, Uachtar Ard	Lándéanta	20
Maigh Locha, (taobh thiar de theach Somers)	Lándéanta	20
An Creagán	Lándéanta	35
Bóthar an Chuain, Béal Átha na Sluaighe	Lándéanta	6
An Mhinleog, Dún Mór	Lándéanta	0
Bóthar Chonga, Áth Cinn	Lándéanta	6
Cnocán na Tulaí, Baile Locha Riach	Lándéanta	22
Cill Íomair	Lándéanta	2
Páirc na Coille, An Ráithín, Baile Átha an Rí	Lándéanta	13
Danesfort, Baile Locha Riach	Lándéanta	14
Iomlán		398

Táthar ag súil le tionscadail bhreise réidh le húsáid in 2026 tar éis glaonna ar léirithe spéise. Braithfidh scála an chláir tógála díri ar an talamh atá ar fáil, agus tá sé mar aidhm ag an Aonad Tithíochta seachadadh tógála a choinneáil agus a mhéadú in 2026 agus ina dhiaidh sin.

Seo a leanas spriocanna an Phlean Tithíochta do Chách maidir le seachadadh tógála thar 2025 agus 2027: **2025:** 385 aonad; **2026:** 393 aonad; **2027:** Le deimhniú, cuirfear san áireamh é sa Phlean Náisiúnta Tithíochta nua, a fhoilseofar go luath.

Beidh ról lárnach ag Comhlachtaí Tithíochta Ceadaithe (CTCanna) i gComhairle Chontae na Gaillimhe chun a spriocanna tithíochta a bhaint amach. Faoi bPlean Tithíochta do Chách, táthar ag súil go seachadfaidh CTCanna 40% d'aonaid gach bliain suas go dtí 2026, cé go raibh an seachadadh i nGaillimh faoi bhun na sprice seo go dtí seo.

Leanfaidh an Chomhairle le hoibreacha feabhsúcháin ar gach cóiríocht don Lucht Siúil. Tá athfhorbairt ar Láithreán Stad Thuama beartaithe laistigh de shaolré an Chláir Cóiríochta don Lucht Siúil reatha 2025 – 2029. Cuirfear tograí maoinithe faoi bhráid an Aonaid Cóiríochta don Lucht Siúil in 2026 agus sna blianta amach romhainn le haghaidh athchóirithe móra ar Scéimeanna Grúpa Sonracha don Lucht Siúil atá ann cheana féin agus forbairt scéimeanna nua faoin gClár Cóiríochta don Lucht Siúil 2025–2029.

TITHÍOCHT INACMHAINNE:

Seo a leanas an plean Tithíochta Inacmhainne faoi láthair:

Stádas	Ainm na Scéime	Líon na gCeannach Inacmhainne	Dáta dlite an Seachadta
Faofa	Garraí Na Gaoithe, Baile Chláir (Céim 1)	17	Seachadta in R2 2025
Faofa	Garraí Na Gaoithe, Baile Chláir (Céim 2)	16	R4 2025
Faofa	Garraí Na Gaoithe, Baile Chláir (Céim 3)	28	R1 2026
Tionscadal ar siúl	Droim na Gaoithe, Baile Chláir	66	R4 2026
Tionscadal ar siúl	Ráithín, Baile Átha an Rí	28	R1 2027
Tionscadal ar siúl	Páirc na hAbhainn, Baile Átha an Rí	16	R1 2027
	Iomláin	171	

Leanfaidh an Chomhairle de bheith ag scrúdú forbairtí Chuid V sa chatagóir 20% chun an poitéinseal a bhaineann le 10% a sheachadadh mar Thithíocht Inacmhainne a fhiosrú. Beidh trí cinn de na tithe inacmhainne Cuid V ar fáil i gCinn Mhara i R1 2026. Tá poitéinseal ann go seachadfar 8 dteach inacmhainne Cuid V i mBaile Chláir go déanach in 2026.

Tá Comhairle Chontae na Gaillimhe ag fiosrú féidearthachtaí eile maidir le tithíocht inacmhainne i mbailte eile timpeall Chontae na Gaillimhe. Tá cuid díobh seo ar thalamh na Comhairle agus tá cuid eile mar chuid de Chuid V. Rinneadh suirbhé i mí Mheán Fómhair agus fuarthas breis is 830 freagra. Cabhróidh an fhaisnéis ón suirbhé le leibhéal an éilimh ar Thithíocht Inacmhainne a chinneadh ar fud Chontae na Gaillimhe. Fuair suirbhé leantach níos spriocdhírthe, a dhírigh ar fhreagróirí a léirigh spéis a bheith ina gcónaí i gceantar lárnach Bhaile Locha Riach, 225 freagra. Léirigh sé spéis shoiléir i dTithíocht Inacmhainne i mbruachbhaile de bhaile Bhaile Locha Riach. Tá sé beartaithe tuilleadh suirbhéanna spriocdhírthe a reáchtáil chun an t-éileamh i gceantair eile a thomhas.

IASACHTAÍ CEANNACH TÍ:

Leanfar de bheith ag tairiscint Iasachtaí Ceannaigh Tí do cheannaitheoirí incháilithe, agus teorainneacha ioncaim méadaithe go €70,000 d'iarraitasóirí aonair agus €85,000 do chomhiarraitasóirí. Cuirtear maoiniú ar fáil trí iasachtaí na Comhairle, agus íoctar an fiachas ó aisíocaíochtaí ag iasachtaithe.

INFHEISTÍOCHT CHAIPITIÚIL I STOC TITHÍOCHTA ÚDARÁIS ÁITIÚIL:

Tá clár suntasach infheistíochta caipitil ag teastáil le go mbainfidh tithíocht údaráis áitiúil atá ann cheana féin caighdeán íosta amach, go gcómhaoineofar oibreacha éifeachtúlachta fuinnimh, go mbainisteofar folúntais agus go gcuirfear clár cothabhála pleanáilte i bhfeidhm.

CLÁR IARFHEISTITHE ÉIFEACHTÚLACHTA FUINNIMH:

Tá oibreacha faoin gClár Iarfheistithe Éifeachtúlachta Fuinnimh (EERP) beartaithe do stoc tithíochta Chomhairle Chontae na Gaillimhe. Faoi dheireadh na ceithre bliana dar críoch 2025, déanfar iarfheistithe ar 368 maoin.

In 2026, tá sé beartaithe ag Comhairle Chontae na Gaillimhe 110 maoin a iarfheistiú, le meascán de chineálacha tithe i gcomhréir le treoirlínte an chláir. Bainfidh an stoc tithíochta atá fágtha leas as an gclár sna blianta amach romhainn de réir mar a cheadaíonn deontas agus maoiniú meaitseála.

Cur Síos	2026	2027	2028
Éifeachtúlacht Fuinnimh, Iarfheistiú Tithe Folmha agus Clár Cothabhála Pleanáilte	€4.5m	€4.5m	€5m

CLÁR COTHABHÁLA PLEANÁILTE:

Tá sé beartaithe Clár Cothabhála Pleanáilte suntasach a chur chun cinn don stoc tithíochta atá ann cheana féin, faoi réir cheadú iasachta ón Lán-Chomhairle agus ón Aire Tithíochta, Rialtais Áitiúil agus Oidhreacht, chun comhlíonadh na gceanglas reachtúil a bhaint amach, lena n-áirítear na caighdeán íosta. Tá iasacht €10 milliún ceadaithe ag an gComhairle Lán-Chomhairle, agus tá sé beartaithe an chuid is mó den tarraingt anuas a dhéanamh do 2026–2027.

CLÁR TITHE FOLMHA:

Leanfaidh an Clár Tithe Folmha ag tabhairt maoine folamha suas go dtí na caighdeán cíosa íosta riachtanacha sula ndéantar iad a athligean. Cuireann an Roinn Tithíochta, Rialtais Áitiúil agus Oidhreacht maoiniú aonuaire ar fáil gach bliain do líon teoranta folúntas, agus an t-iarmhéid maoinithe tríd an mBuiséad Cothabhála Tithíochta tríd an gcuntas ioncaim agus, le ceadú na Roinne, trí Fháiltais Chaipitil Inmheánacha (ICRanna).

BONNEAGAR FISICIÚIL, BAINISTÍOCHT DÓITEÁIN AGUS ÉIGEANDÁLA

Tá sonraí thíos faoi thionscadail chaipitil a bhaineann le Bóithre, Céanna agus Cuanta, scéimeanna Maolaithe do Thuilte, Fáil Gléasra agus Taisteal Gníomhach (Glasbhealach). Tá críochnú na dtionscadal seo faoi réir cheadú na roinne, maoiniú atá ar fáil agus comhlíonadh na gceanglas reachtaíochta agus rialála ábhartha go léir.

BÓITHRE NÁISIÚNTA

Mar aon le príomhbhealaí idir-uirbeacha, leanfar le clár iomlán feabhsuithe pábhála agus feabhsuithe beaga, bearta sábháilteachta agus uasghráduithe droichid ar an Líonra Náisiúnta Príomhbhóithre agus Bóithre Tánaisteacha. Braitheann an clár seo ar leithdháiltí bliantúla ó Bhonneagar Iompair Éireann (BIÉ) agus cuirtear faoi bhráid na Comhairle é gach bliain mar chuid den Chlár Bliantúil Bóithre.

Tionscadal:

N6 Cuairbhóthar Chathair na Gaillimhe

N59 Seachbhóthar Mhaigh Cuilinn

Scéim Athailínithe N63 Lios go Mainistir

N59 Bun an Choill go dtí An Clár Mór

N17 Ailíniú Bhaile an Mhuilinn go Gort na Gonaide

N59 an Clochán go dtí an Teach Dóite

N84 Gaillimh go dtí an Currach Mór

Stádas:

Cuireadh an t-iarratas faoi bhráid an Choimisiúin Pleanála arís, agus tugadh nuashonrú i mí Aibreáin 2025. D'iarr an Coimisiún aighneachtaí maidir leis na nuashonruithe agus féadfaidh sé éisteacht ó bhéal a réachtáil in 2025. Faoi réir cheadú agus maoiniú atá ar fáil, is féidir leis an tionscadal dul ar aghaidh go dtí talamh agus maoin a fháil, dearadh mionsonraithe agus oibreacha cumasúcháin, agus conraitheoirí a fháil don phríomhchéim tógála sna blianta ina dhiaidh sin.

Buiséad na scéime: €600 milliún

Foinse maoiniúcháin: BIÉ 100%

Lochtanna a chomhlánú agus na comhaontuithe talún atá fágtha a dhúnadh.

Buiséad na Scéime: €71m

Foinse Maoiniúcháin: BIÉ 100%

Dearadh mionsonraithe críochnaithe in 2025.

Tosófar ar an obair fálúcháin agus seandálaíochta roimh ré in R4 2025. Fógrófar an phríomhthairiscint tógála in 2026 agus an tógáil in 2026 agus 2027.

Buiséad na Scéime: Foinse

Maoiniúcháin €38m: BIÉ 100%

Réamhchonarthaí le haghaidh oibreacha imscrúdaithe talún, suirbhéanna topagrafacha agus imscrúduithe seandálaíochta R1 agus R2 2026. Socruithe Talún ar siúl.

Buiséad na Scéime: €40m

Foinse Maoiniúcháin: BIÉ 100%

Dul chun cinn le fáil talún agus socrú a dhéanamh leis na húnéirí talún. Dearadh mionsonraithe a chríochnú agus doiciméid tairisceana a ullmhú don phríomhchonradh tógála. Réamhoibreacha a dhéanamh agus fónais riachtanacha a atreorú faoi thús 2026. An próiseas tairisceana a chur chun cinn agus conraitheoir a cheapadh in R3 2026. Céimeanna 6–7 a sheachadadh idir 2026 agus 2028.

Buiséad na Scéime: €25m

Foinse Maoiniúcháin: BIÉ 100%

Rinneadh iarratas ar mhaoiniú chun an scéim a chur chun cinn trí Chéimeanna 0 go 4 de Threoirlínte Bainistíochta Tionscadail BIÉ.

Buiséad na Scéime: €80m

Foinse Maoiniúcháin: BIÉ 100%

Tá Tuarascáil Féidearthachta Chéim 1 curtha faoi bhráid BIÉ le haghaidh tuairimí/ceadaithe. Lorgófar cead chun an tionscadal a chur chun cinn trí Chéimeanna 2 go 4 in 2026.

Buiséad na Scéime: €40m - €200m

Foinse Maoiniúcháin: BIÉ 100%

Staidéar ar Bhóithre Faoisimh Náisiúnta Tánaisteacha Chontae na Gaillimhe	Tá Céim 0 críochnaithe, agus táthar le cead a lorg ó BIÉ chun an tionscadal a chur chun cinn trí Chéimeanna 1 & 2 (Coincheap agus Féidearthacht agus Roghnú Roghanna). Buiséad na Scéime: €30m Foinse Maoiniúcháin: BIÉ 100%
N83 Scéim Maolaithe Tráchtá Bhaile Chláir	Tá dearadh an líonra draenála, an tslí rothaíochta agus na mbearta maolaithe tráchtá críochnaithe go himmheánach agus tá athbhreithniú á dhéanamh ar dhoiciméid tairisceana faoi láthair. Táthar ag súil go gcuirfear ar fáil é chun tairisceana i R4 2025 agus go dtosófar ar an tógáil i R2 2026. Buiséad na Scéime: Foinse Maoinithe €5m: BIÉ 100%
Droichead Coisithe N59 Uachtar Ard	Tá cinneadh toilithe le teacht ón gCoimisiún Pleanála i mí Eanáir 2026. Dearadh mionsonraithe, imscrúduithe talún, imscrúduithe seandálaíochta, agus imscrúduithe fónais ionracha R1 agus R2 2026. Gníomhaíocht tairisceana conraitheora, meastóireacht agus dámhachtain R3 2026. Caibidlíocht úinéirí talún ar siúl. Buiséad na Scéime: €5m Foinse Maoiniúcháin: BIÉ 100%
Scéimeanna Pábhála	Tá clár athnuachana cosáin 3 bliana le comhaontú le BIÉ in 2025. Buiséad Measta an Chláir - €3m in aghaidh na bliana Foinse Maoiniúcháin: BIÉ 100%
Scéimeanna Taisteal Gníomhach	Dul chun cinn a dhéanamh ar an gclár Taistil Ghníomhaigh trí na céimeanna ceannacháin talún agus dearaidh mhionsonraithe a chríochnú agus tosú ar an tógáil. N67 TG ó Dheas Bhaile an Doirín Buiséad na Scéime: €1.5m N63 TG Sráidbhaile Mhainistir Chnoc Muaidhe Buiséad na Scéime: €1m Foinse Maoiniúcháin: BIÉ 100%
Glasbhealach Chonamara-Glasbhealach an Chlocháin go Uachtar Ard agus Glasbhealach Gaillimh go hUachtar Ard	Glasbhealach ón gClochán go Uachtar Ard (Glasbhealach Chonamara) Tógáil críochnaithe ón gClochán go dtí Sraith Salach agus dul ar aghaidh le Sraith Salach go dtí Uachtar Ard. Glasbhealach na Gaillimhe go hUachtar Ard - Dearadh agus measúnú comhshaoil le bheith críochnaithe, agus iarratas ar thoiliú chuig an gCoimisiún Pleanála in 2026 ina dhiaidh sin. Buiséad na Scéime: €45m Foinse Maoiniúcháin: BIÉ 100%
Rotharbhealach NCN Gaillimh go Baile Átha Luain	Bealach rothaíochta NCN Gaillimh go Baile Átha Luain - Tá an scéim le dul chun cinn in 2 chuid, Gaillimh go Port Omna agus Port Omna go Baile Átha Luain. Faoi réir thoradh athbhreithniú Chomhairle Chontae na hIarmhí agus treoir BIÉ, tá sé beartaithe ag CCG dul chun tairisceana go luath in 2026 chun Comhairleoir Teicniúil a cheapadh chun an scéim a chur chun cinn tuilleadh idir 2026 agus 2028. Buiséad na Scéime: Gaillimh go Port Omna - €150m Port Omna go Baile Átha Luain - €100m Foinse Maoinithe: BIÉ 100%

BÓITHRE NEAMHNÁISIÚNTA (BÓITHRE RÉIGIÚNACHA AGUS ÁITIÚLA)

Tá clár oibreacha caipitil ar bhóithre réigiúnacha agus áitiúla beartaithe, faoi réir infhaighteacht maoinithe agus, i gcás inar gá, na hacmhainní inmheánacha riachtanacha chun na tionscadail a chur i gcrích.

Tionscadal:	Stádas:
Cuarbhóthar Thuaidh Bhaile Átha an Rí (Deontas Bóithre Straitéiseacha Réigiúnacha agus Áitiúla)	Céim tógála ar an gcuid thiar le linn 2025 agus 2026. Dearadh mionsonraithe ag leanúint ar aghaidh ar an gcuid thoir go bóthar Mhuine Mheá. Buiséad na Scéime don Chuid Thiar: €3.95m. Foinse Maoiniúcháin: 100% maoiniú ón Roinn Iompair
Deontas Feabhsúcháin Shonraigh Chill Bheanáin	Críochnaíodh an soláthar i R2 2025. Cuireadh tús leis an tógáil i R3 2025. Buiséad na Scéime: €4.95M Foinse Maoiniúcháin: 100% maoiniú ón Roinn Iompair
Deontas Feabhsúcháin Shonraigh Belleville	Dearadh ullmhaithe. Tá plé ar siúl le húinéirí talún, sula dtéann tú ar aghaidh chuig pleanáil reachtúil, b'fhéidir i rith R1 2026. Buiséad na Scéime: €1.5M Foinse Maoiniúcháin: 100% maoiniú ón Roinn Iompair
Deontas Feabhsúcháin Shonraigh Acomhal na Críche, Béal Átha na Sluaighe	Iarratas athnuaite nuashonraithe chun leagan amach an acomhail a athdhearadh chun sábháilteacht úsáideoirí bóithre a fheabhsú. Tosú féideartha ar dhearadh agus ar thógáil in 2026. Buiséad na Scéime: €400,000 Foinse Maoiniúcháin: 100% maoiniú ón Roinn Iompair
Deontas Feabhsúcháin Shonraigh Cuan na Loinge	Measúnuithe comhshaoil críochnaithe ag comhairleoirí agus próiseas pleanála reachtúil tionscadail R3 2025. Táthar ag súil le cinneadh faoi R1 2026 Buiséad na Scéime: €840,000 Foinse Maoiniúcháin: 100% maoiniú ón Roinn Iompair
Carrchlós agus Páirceáil Bus Uachtar Ard	Feabhsú ar charrchlós na Comhairle atá ann cheana féin in Uachtar Ard chun busanna agus áiseanna breise do choisithe a éascú. Buiséad na Scéime: €250,000 Foinse Maoiniúcháin: Maoiniú 100% ó Acmhainní Dílse CCG (leithdháilte)
Bóthar Faoisimh Pháirc an Bhaile, Béal Átha na Sluaighe	Maoiniú agus acmhainní breise ag teastáil chun tacú leis an seachadadh. Buiséad na Scéime: € le deimhniú Foinse Maoiniúcháin: Tá roinnt acmhainní ag CCG ach beidh maoiniú breise suntasach ag teastáil.
R336 Bearna-Scrib trí Ros a Mhíl	Is cuspóir beartais de chuid Chomhairle Chontae na Gaillimhe tacú le staidéar féidearthachta a ullmhú i ndáil leis an R336 laistigh de shaolré Phlean Forbartha an Chontae. Buiséad na Scéime: € le deimhniú Foinse Maoiniúcháin: Maoiniú ag teastáil.

Clár Oibreacha Caipitil Beaga na nOileán

Tá maoiniú bliantúil de thart ar €600,000 curtha ar fáil ag an Roinn Forbartha Tuaithe agus Pobail do Chomhairle Chontae na Gaillimhe le blianta beaga anuas, le haghaidh athdhromchlú bóithre, oibreacha beaga ar na céanna, cosáin agus bonneagar eile ar an oileán.

Buiséad na scéime: €0.7 milliún in aghaidh na bliana, agus 90% de sin maoinithe ag DRCD agus 10% meaitseáilte ag Comhairle Chontae na Gaillimhe. **Foinse maoiniúcháin:** DRCD 90%, Comhairle Chontae na Gaillimhe 10%.

TAISTEAL GNÍOMHACH

Sa bhliain 2025, fuair Comhairle Chontae na Gaillimhe €2.7 milliún faoin gclár Taistil Ghníomhaigh de chuid an ÚNI le haghaidh oibreacha ar fud an chontae, lena n-áirítear pleananna iompair áitiúla, staidéir iompair phobail, tionscadail dearaidh uirbigh, feabhsuithe ar stadanna bus agus scéimeanna bealaí sábháilte chuig na scoileanna.

Leanfar de chomhairleoirí dearaidh Taistil Ghníomhaigh a bheith fostaithe do thionscadail scéime ar feadh 2025. Beidh ceadú ón ÚNI ag teastáil le haghaidh aon tionscadail nach mbeidh críochnaithe faoi dheireadh na bliana chun leanúint ar aghaidh isteach in 2026. Is príomhfhócas in 2026 é tionscadail dearaidh uirbigh a chur chun cinn i dTuaim, Baile Átha an Rí, Baile Locha Riach, Béal Átha na Sluaighe agus Órán Mór, agus Pleananna Iompair Áitiúla agus Staidéir Iompair Pobail a thabhairt chun críche.

Tá an Clár Taistil Ghníomhaigh ag rolladh, ach tá maoiniú náisiúnta teoranta. Tabharfar tús áite do thionscadail atá ann cheana a chur chun cinn go dtí an leibhéal tógála in 2026. Éilíonn gach tionscadal ceadú ón ÚNI agus ní mór dóibh cloí le Treoirínte Measúnaithe Tionscadail an ÚNI.

CLÁIR ÉADÁLA/ ATHNUACHAN GLÉASRA AGUS COTHABHÁIL GEIMHRIDH

Tionscadal:	Stádas:
Athbhreithniú ar Oibríochtaí Clóis an Chabhlaigh agus ar an Innealra	- Tá infheistíocht shuntasach ag teastáil chun an cabhlach atá ag dul in aois a athsholáthar. Tá athbhreithniú clós innealra Chomhairle Chontae na Gaillimhe críochnaithe, agus tá tús curtha le hathsholáthar feithiclí céimnithe i gcomhréir lena mholtaí. - Fuarthas maoiniú BIÉ do dhá leatóir salainn atá feistithe go buan le cumas sáile, a seachadadh in 2025, agus na costais aisghafa go hiomlán ó BIÉ. Fuarthas trí thruail dumpála 26 tonna breise in 2025 freisin le háit feithiclí a bhí ag deireadh a saoil a ghlacadh. Beidh na truailí seo, atá maoinithe ó fháltais inmheánacha, mar chuid den Chabhlach Seirbhíse Geimhrídh, a mbeidh cumas leathnaithe réamhfliuch acu agus a fhreastalóidh ar na Ceantair Bhardasacha. - Tá sé beartaithe tuilleadh ceannacháin a dhéanamh chun go mbeidh an cabhlach nua-aimseartha, agus coigilteas oibríochtúil agus cothabhála ag fritháireamh cuid den infheistíocht chaipitil. Is é €2.5 milliún an caiteachas réamh-mheasta do 2026–2028, arna mhaoiniú den chuid is mó ó acmhainní Chomhairle Chontae na Gaillimhe, agus meastar go mbeidh thart ar €1 milliún ag BIÉ agus ón Roinn Iompair.

SCÉIMEANNA COSANTA/MAOLAITHE TUILTE

Leanfaidh an Chomhairle ag obair le hOifig na nOibreacha Poiblí (OOP), tríd an gComhghrúpa Oibre, an Grúpa Stiúrtha agus geallsealbhóirí eile, chun scéimeanna faoisimh agus maolaithe tuilte a chur chun cinn i gcomhréir leis na ceanglais reachtacha agus rialála uile agus laistigh de na hacmhainní atá ar fáil.

Tionscadal:	Stádas:
Scéim Cosanta Tuile na Gaillimhe Theas (Ísealchríocha an Ghoirt)	Tá dul chun cinn déanta ar fhorbairt an EIAR agus an Ráiteas Tionchair Natura (NIS) le linn 2025, agus tá measúnuithe agus tuarascálacha le bheith críochnaithe go luath in 2026. Tá sé beartaithe ceadanna reachtúla a lorg don scéim le dul ar aghaidh le linn 2026.
Scéim Cosanta Tuilte Bhéal Átha na Sluaighe	Rinneadh dul chun cinn ar an EIAR agus ar an Ráiteas Tionchair Natura (NIS) le linn 2025, agus táthar ag súil go mbeidh measúnuithe agus tuarascálacha críochnaithe go luath in 2026. Tá sé beartaithe ceadanna reachtúla a lorg don scéim le dul ar aghaidh le linn 2026.
Scéim Cosanta Tuilte an Chlocháin	Críochnaíodh Céim 1 de threoir an chomhairleora, lena n-áirítear forbairt an EIAR agus an Ráiteas Tionchair Natura (NIS), in 2025. Ag feitheamh ar cheadú an OPW, bogfaidh an scéim isteach i gCéim 2 in 2026, lena n-áirítear ceadú reachtúil a lorg do na hoibreacha molta.

SOILSIÚ POIBLÍ

Leanfaidh an clár iarfheistithe LED ar aghaidh thar na trí bliana atá romhainn, mar aon le suirbhé cuimsitheach fardail sócmhainní a dhéantar faoi chonradh réigiúnach. Déanfar dul chun cinn freisin le díphacáil an líonra soilsithe poiblí ón líonra dailte leictreachais laistigh den tréimhse seo. Is é an caiteachas caipitil réamh-mheasta do 2026–2028 ná thart ar €5 milliún, le €1 milliún ó Mhaoiniú Gníomhaíochta Aeráide agus an chuid eile ó acmhainní Chomhairle Chontae na Gaillimhe.

CLÁR STRAITÉISEACH CÉANNA AGUS CUANTA

Tá maoiniú le haghaidh oibreacha ar chéanna straitéiseacha ar na hoileáin á chur ar fáil tríd an Roinn Forbartha Tuaithe agus Pobail.

Tionscadal:	Stádas:
Feabhsúcháin ar Chéibh Inis Oírr – tonnchosc agus síneadh ar an gcéibh a thógáil, dreidireacht a dhéanamh agus beartlann bhreise a chruthú	Tá an próiseas ceannaigh talún agus an OCÉ críochnaithe, agus tá na tailte go léir a bhí riachtanach don tionscadal faighte. Ceapadh conraitheoir in 2025, agus cuirfear tús leis an obair i mí Mheán Fómhair agus tá sé sceidealaithe go mairfidh sí ar feadh dhá bhliain. Is é €35 milliún buiséad ceadaithe an tionscadail, atá maoinithe go hiomlán ag an Roinn Forbartha Tuaithe agus Pobail agus na Gaeltachta (RFTPG).
Feabhsúcháin ar Inis Meáin	Tá maoiniú ceadaithe ag RFTPG le haghaidh measúnú féidearthachta chun roghanna a iniúchadh maidir le háiseanna tuirlingthe ar Inis Meáin a uasghrádú, agus soláthar oiriúnach do sheirbhísí paisinéirí agus lastais a chinntiú san fhadtéarma. Tá comhairleoir ceaptha, agus cuirfear an tuarascáil deiridh i láthair in R1 2026. Tacóidh a mholtaí le hiarratas maoinithe chun an tionscadal a chur chun cinn trí dhearadh, phleanáil agus trí thógáil. Is é an caiteachas réamh-mheasta thar na trí bliana amach romhainn ná thart ar €1 milliún, atá maoinithe go hiomlán ag an Roinn Forbartha Tuaithe agus Pobail.

CLÁR CUANTA IASCAIGH AGUS AN BHONNEAGAIR CHÓSTA

Tionscadal:	Stádas:
Céanna agus Cuanta Éagsúla	Tá Comhairle Chontae na Gaillimhe ag sainaitheint agus ag tabhairt tosaíochta d'uasghráduithe ar áiteanna tuirlingthe atá faoina smacht. Faoi réir cheadú ón Roinn Talmhaíochta, Bia agus Mara, rachaidh na tionscadail seo ar aghaidh trí phleanáil, dearadh agus tógáil.

PLEAN NÁISIÚNTA LEATHANBHANDA

Tá sé mar aidhm ag an bPlean Náisiúnta Leathanbhanda leathanbhanda ardluais a sholáthar do gach teach, scoil agus gnólacht in Éirinn, lena n-áirítear ceantair thuaithe, trí infheistíocht phríobháideach agus maoiniú poiblí. I gContae na Gaillimhe, tá Banda Náisiúnta Éireann (NBI) ag seachadadh snáithín do thart ar 41,000 áitreabh, le hinfheistíocht iomlán de €153 milliún. Ó Dheireadh Fómhair 2025, bhí bonneagar snáithíneach ag 28,399 áitreabh (69%), bhí 10,362 ceangailte, agus tá tús curtha le tógáil ar 10,424 eile. Táthar ag súil go mbeidh an córas lánfheidhmiúil faoi mhí na Nollag 2026.

Infheistíocht Tráchtála a sheachadann seirbhísí FTTH.

Tá oibreoirí tráchtála ag infheistiú i snáithín-chuig-an-teach ar fud Chontae na Gaillimhe, agus táthar ag súil go mbeidh 100,668 áitreabh clúdaithe. Tá cuideachtaí lena n-áirítear Open Eir, SIRO, Virgin Media agus ENet ag leathnú líonraí ardluais, atá ar fáil anois i mbailte amhail Tuaim, Baile Átha an Rí, Gort, An Clochán, Órán Mór, Bearna, Baile Locha Riach agus Béal Átha na Sluaighe. Tá €31.5 milliún infheistithe ag Open Eir, agus tuairiscíonn ComReg go bhfuil rochtain leathanbhanda ar líne sheasta méadaithe ó 19% d'áitreabh in R1 2019 go 84% faoi R2 2025.

An tAcht um Bonneagar Gigighiotáin (ABG)

Is rialachán AE é an tAcht um Bonneagar Gigighiotáin atá deartha chun costais agus bacainní a laghdú maidir le leathanbhanda gigighiotáin agus rolladh amach 5G. Tagann sé in ionad na Treorach um Chostais Leathanbhanda a Laghdú 2014 agus tacaíonn sé le spriocanna Dheacáid Dhigiteach an AE 2030 maidir le clúdach uilíoch gigighiotáin agus 5G.

Tugann an ABG roinnt athruithe tábhachtacha isteach a bhfuil sé mar aidhm acu:

- Trédhearcacht a fheabhsú i leith imscaradh bonneagair,
- Nósanna imeachta a shimpliú maidir le bonneagar cumarsáide fisiciúil nua,
- Rochtain ar bhonneagar atá ann cheana a éascú.

Tá sé mar aidhm ag na bearta seo luas a chur le rolladh amach líonraí an-ardacmhainne, ag tacú le bonneagar digiteach agus ag cumasú teicneolaíochtaí amhail Idirlíon na Rudaí Nithiúla (IoT), cumarsáid meaisín-go-meaisín, néalríomhaireacht agus sonraí móra.

Cuireann an rialachán freagrachtaí nua ar gach comhlacht atá maoinithe go poiblí. Tiocfaidh príomhfhórála an Chomhaontaithe Ghinearálta i bhfeidhm an **12 Samhain 2025**, agus beidh sé riachtanach é a chur i bhfeidhm go hiomlán faoi **Bhealtaine 2026**.

Pointí Nasctha Leathanbhanda (PNLanna)

- Tá PNLanna mar chuid de straitéis Ár dTodhchaí Tuaithe in Éirinn, ag feabhsú nascachta digiteach i gceantair thuaithe. Tá 21 PNL i gContae na Gaillimhe, lena n-áirítear ceithre cinn ar oileáin amach ón gcósta, arna rolladh amach ag an Roinn Forbartha Tuaithe agus Pobail, Leathanbhanda Náisiúnta Éireann agus Vodafone faoin bPlean Leathanbhanda Náisiúnta.
- Tacaíonn Comhairle Chontae na Gaillimhe leis an líonra trí Wi-Fi saor in aisce, spásanna rochtana digiteacha agus áiseanna le haghaidh cianoibre a sholáthar. Cuireann na PNLanna, in éineacht le leathanbhanda feabhsaithe, ardán ar fáil do thionscnaimh phobail agus oibríonn siad le comhpháirtithe ar nós Oifig Chontae na Gaillimhe Sláintiúla, Comhpháirtíocht Spóirt na Gaillimhe agus an FSS.
- In 2026, díreofar ar chlár fhíorúla a leathnú, imeachtaí agus oiliúint a óstáil, agus scileanna digiteacha a chur chun cinn, go háirithe do dhaoine scothaosta agus don phobal feirmeoireachta, chun rochtain chuimsitheach ar shochair nascachta a chinntiú.

Wi-Fi Poiblí – Tionscnamh WiFi4EU

- Tá sé mar aidhm ag an tionscnamh WiFi4EU, arna sheoladh ag an gCoimisiún Eorpach, Wi-Fi saor in aisce a sholáthar i spásanna poiblí ar fud na hEorpa, lena n-áirítear páirceanna, cearnóga baile, foirgnimh poiblí, leabharlanna, ionaid chúram sláinte agus músaeim.
- I gContae na Gaillimhe, chómhaoinigh an Roinn Forbartha Tuaithe agus Pobail suiteáil pointí rochtana Wi-Fi faoin scéim seo. Tá 40 pointe rochtana suiteáilte ag Comhairle Chontae na Gaillimhe agus clúdóidh sí costais oibriúcháin go dtí 2025, agus táthar ag súil go leanfaidh an tionscnamh ar aghaidh go dtí 2026.

Treoraíonn leathanach tuirlingthe na seirbhíse úsáideoirí chuig suíomh Gréasáin turasóireachta. Tacaíonn Comhairle Chontae na Gaillimhe leis an leathanach a chuireann nithe is díol spéise áitiúla agus faisnéis do chuariteoirí chun cinn.

SEIRBHÍS DÓITEÁIN AGUS TARRTHÁLA NA GAILLIMHE (SDTG)

Is í SDTG an Phríomhsheirbhís Éigeandála (PSE) do Chomhairlí Cathrach agus Contae na Gaillimhe. Leagtar amach thíos an clár Caipitil táscach do SDTG don tréimhse 2024–2026. Tá gach tionscadal faoi réir maoinithe ón Roinn Tithíochta, Rialtais Áitiúil agus Oidhreachta (RTRÁO) agus teastaíonn ceadú sonrach uathu.

FEARAS DÓITEÁIN

- Lorg Seirbhís Dóiteáin agus Tarrthála na Gaillimhe (SDTG) maoiniú ón Stiúrthóireacht Náisiúnta um Bainistíocht Dóiteáin agus Éigeandála le haghaidh Tairisceana Tarrthála Trom le Craein, agus tá an t-iarratas seo á bhreithniú ag SNBDE faoi láthair ach ní dócha go bhfaighidh sé maoiniú in 2025. Beidh obair déanta ar an gcás arís in 2026.
- In 2025, fuair SDTG 2 fhearas nua comhraicthe dóiteáin (innill dóiteáin) ó Chlár Fearas Caipitil SNBDE. Tá na fearais seo imlonnaithe i gCathair na Gaillimhe agus i mBéal Átha na Sluaighe. Tá an seanfhearas cathrach ath-implonaithe ar an gClochán, agus is é fearas atá ann cheana féin i mBéal Átha na Sluaighe an dara fearas acu anois.
- Tá Seirbhís Dóiteáin agus Tarrthála na Gaillimhe ainmnithe mar mhol réigiúnach do chumais nua caidéalaithe ardacmhainne agus cuardaigh agus tarrthála uirbí. Mar chuid de na cláir seo, fuair SDTG maoiniú in 2025 le haghaidh suas le 7 bhfeithicil nua agus trealamh gaolmhar ar chostas measta sealadach de €1.2m. Tá an próiseas soláthair ar siúl go maith.

STÁISIÚIN DÓITEÁIN

Tá tionscadail nua stáisiún dóiteáin san áireamh i gClár Caipitil Náisiúnta RTRÁO 2021–2025. Tá iarratas buiséid don Chlár Caipitil 2026–2030 curtha isteach ag an SNBDÉ chuig an Roinn.

STÁISIÚN DÓITEÁIN BHAILE LOCH RIACH

- Tá suíomh oiriúnach aitheanta, agus tá iarratas pleanála athbhreithnithe Chuid 8 ceadaithe don Stáisiún Dóiteáin atá beartaithe i mBaile Loch Riach. I mí Dheireadh Fómhair 2025, tugadh cead chun tairiscint a dhéanamh do phríomhchonraitheoir.

STÁISIÚN DÓITEÁIN BHAILE ÁTHA NA SLUAIGE

- Cuireadh measúnú caipitil athbhreithnithe le haghaidh athchóiriú Stáisiún Dóiteáin Bhéal Átha na Sluaighe ina shuíomh reatha faoi bhráid an RTPRÁ. I bhfianaise an leibhéil

tacaíochta caipitil a fuarthas le déanaí ón SNBDÉ, meastar nach dócha go bhfaighfear cead sa ghearrthearma. Tá SDTG ag fiosrú faoi láthair an fhéidearthacht morgáiste tráchtála a fháil don tionscadal seo faoi láthair.

STÁISIÚN DÓITEÁIN AGUS CEANNCHEATHRÚ CHATHAIR NA GAILLIMHE

- Tá an suíomh is fearr aitheanta le Comhairle Cathrach na Gaillimhe, agus tá measúnú neamhspleách tosaigh ar phleanáil agus ar riosca tuilte curtha i gcrích. Tar éis don Phríomhoifigeach Dóiteáin eolas a thabhairt don SNBDÉ, agus Príomhfheidhmeannaigh na gComhairle Cathrach agus an Chontae i láthair, cuireadh an measúnú caipitil i gcrích agus cuireadh faoi bhráid na Stiúrthóireachta Náisiúnta um Bainistíocht Dóiteáin agus Éigeandála é. I mí Dheireadh Fómhair 2025, fuarthas cead ón Stiúrthóireacht Náisiúnta um Bainistíocht Dóiteáin agus Éigeandála dul ar aghaidh le tairiscint chun seirbhísí foirne dearaidh a fháil.

CEARDLANN MEICNEORA BRIOGÁIDE BAILE ÁTHA AN RÍ

- Coinníonn SDTG cabhlach de thart ar seasca feithicil. Tá foireann deartha ceaptha, agus tá na dearaí beagnach críochnaithe, agus táthar ag súil go gcuirfear iarratas pleanála Chuid 8 faoi bhráid an Údaráis Pleanála roimh dheireadh 2025.

STÁISIÚN DÓITEÁIN PHORT OMNA

- Cuirfear measúnú caipitil le haghaidh athchóiriú Stáisiún Dóiteáin Phort Omna faoi bhráid an SNBDÉ go luath in 2025. Meastar go mbeidh costas an tionscadail thart ar €0.8 milliún.

AN ROINN COMHSHAOIL

LÁITHREÁN CONLÁISTE CATHARTHA AN GHOIRT

Meastar go mbeidh na costais nuashonraithe chun an tionscadal a chríochnú, lena n-áirítear oibreacha tógála, costais nasctha agus táillí comhairleora, ag €750,000. Tá cead pleanála agus ceadúnais GCC faighte ag tionscadal LCC an Ghoirt.

LÍONADH TALÚN CHILL CHONAILL

Tar éis an iarratais ar Fhaisnéis Bhreise le haghaidh cead pleanála, tá suirbhéanna éiceolaíocha agus roinnt athbhreithnithe deartha críochnaithe don tionscadal Éiceapháirc. Beidh €10,000 breise ag teastáil chun an Plean Bainistíochta Comhshaoil Tógála agus nuashonruithe scagthástála measúnaithe cuí a thabhairt chun críche. Faoi réir ceadú pleanála, beidh thart ar €35,000 ag teastáil chun dul ar aghaidh go Céim iii den tairiscint. Ó 2023 i leith, sainaithníodh meastachán costais tosaigh de €2.43 milliún chun Céim 1 den tionscadal a chríochnú, lena n-áirítear cosáin siúil agus seirbhísí coimhdeacha.

LÍONADH TALÚN AN PHOILL BHUÍ

Tá an Tuarascáil Réamhdhearaidh le haghaidh forbairt áise críochnaithe. Beidh thart ar €80,000 ag teastáil chun an tionscadal a chur ar aghaidh go dtí aighneacht phleanála chun seirbhísí deartha chéim (ii), imscrúduithe láithreáin, iniúchtaí láithreáin, scagthástálacha agus suirbhéanna éiceolaíocha a chlúdach.

REILIGÍ

Seo a leanas réamh-mheastacháin caiteachais chaipitil ar Reiligí:

<i>Reilig</i>	<i>Costais</i>	<i>Céim:</i>
	<i>Réamhmheasta:</i>	
Rinn Mhíl	€500,000	Dearadh tógála ar siúl
Eanach Dhúin	€350,000	Athmheasúnú roimh Chuid 8 a chur isteach arís
Cill Chon Iarainn	€150,000	Suíomh aitheanta, curtha isteach le haghaidh pleanála 2026
Cill Éinne	€150,000	Suíomh aitheanta, curtha isteach le haghaidh pleanála 2026
Tíne	€100,000	Suíomh aitheanta, curtha isteach le haghaidh pleanála 2026
Baile Chláir	€400,000	Céim roghnú suímh
Indreabhán	€250,000	Céim roghnú suímh
An Cnocán Aoibhinn	€400,000	Céim roghnú suímh

FORBAIRT AGUS COMHATHÁTHÚ TUAITHE, POBAIL AGUS TURASÓIREACHTA

MAOINIÚ BONNEAGAIR SNÁMHA UISCE OSCAILTE ÉIRE SHLÁINTIÚIL

Leithdháileadh €25,000 ar Chomhpháirtíocht Spóirt na Gaillimhe faoin gCiste Bonneagair Snámha Uisce Oscailte Éire Shláintiúil in 2025 le seachadadh in 2026. Tacóidh an maoiniú seo le dréimire staighre nua ag Longpoint, Baile Locha Riach, agus cithfholcadáin fionnuisce lasmuigh ag Trácht, Cinn Mhara, Trá Mhór agus Trá an Dóilín i gConamara. Leanfaidh Comhpháirtíocht Spóirt na Gaillimhe de dheiseanna maoinithe a shaothrú idir 2026 agus 2028 chun feabhsuithe caipitil breise agus infheistíocht i mbonneagar spóirt a chumasú.

AN CLÁR ATHNUACHAN BAILTE AGUS SRÁIDBHAILTE

Is é €1,670,046 an caiteachas caipitil measta do 2026–2027, faoi réir cheadú na Roinne, do chúig thionscadal atá ar an ngearrliosta le breithniú RFTPG faoin gclár seo. In 2026, forbrófar clár breise do scéim suas le €1.5 milliún le seachadadh in 2027–2028.

CISTE AITHEANTAIS POBAIL

Tá €1,180,860 leithdháilte do Chomhairle Chontae na Gaillimhe faoin gCiste Aitheanta Pobail 2024 do phobail ina bhfuil líon ard Iarratasóirí ar Chosaint Idirnáisiúnta ina ndaonra. Tacóidh an ciste le tionscadail chaipitil a dhíríonn ar easnaimh bhonneagair agus a rachaidh chun tairbhe don phobal i gcoitinne. Ceadáíodh maoiniú do 16 thionscadal san iomlán, agus tá tionscadail á gcur chun cinn i gcomhar leis na grúpaí pobail ábhartha.

Tionscadal	Suíomh	Méid a Ceadáíodh
Forbairt Mol Rannpháirtíochta Cultúrtha agus Pobail	An Clochán	€50,500
Clós súgartha a athchóiriú	Cill Tormóir	€85,516
Gairdín Céadfach agus Páirc Madraí a fhorbairt ag Páirc Phoiblí Fhearann an Pháláis	Tuaim	€74,680
Uasghráduithe ar Chlóis Súgartha	Béal Átha na Sluaighe	€50,000
Uasghráduithe ar Chlóis Súgartha	Béal Átha na Sluaighe	€50,000
Ionad Pobail an Mháma Limistéar Ilúsáide Cluichí(MUGA)	An Mám	€85,651

Limistéar Súgartha agus Inrochtaineachta Cuimsitheach i bPáirc Phoiblí Corribdale	Uachtar Ard	€50,000
Feabhsuithe ar Chosán Siúlóide Chlub Iománaíochta an Chairn Mhóir agus Uasghrádú Éifeachtúlachta Fuinnimh	An Carn Mór	€52,930
Uasghrádú Closamhairc Ionad Pobail Chinn Mhara	Cinn Mhara	€53,402
Seirbhísí Sóisialta Bhéal Átha na Sluaighe / Ionad Acmhainní Teaghlaigh agus Pobail Bhéal Átha na Sluaighe	Béal Átha na Sluaighe	€100,000
Comhairle Chontae na Gaillimhe	Béal Átha na Sluaighe	€125,000
Coiste Pháirc an Chathánaigh	An Cheathrú Rua	€70,000
Ionad Óige Bhearna/Na Forbacha	Bearna	€120,000
Comhairle Chontae na Gaillimhe	An Spidéil	€80,000
Comhairle Pobail an Ghoirt Teo	An Gort	€81,181
Club	Baile Átha an Rí	€52,000
CLG Naomh Muire		
IOMLÁN		€1,180,860

TURASÓIREACHT

CEANNACH AGUS FORBAIRT CHAISLEÁN DHÚN GUAIRE

Tá sé i gceist ag Comhairle Chontae na Gaillimhe Caisleán Dhún Guaire a fháil mar phríomhshócmhainn turasóireachta don chontae. Chun seo a bhaint amach, beidh tacaíocht airgeadais €5 milliún ón rialtas láir ag teastáil.

- **Oibreacha Feabhsúcháin:** Déanfar deisiúcháin struchtúracha riachtanacha agus oibreacha caomhnaithe chun a chinntiú go gcaomhnófar an caisleán san fhadtéarma.
- **Eispéireas Cuairteoirí:** Cruthófar eispéireas nua tumtha do chuairteoirí laistigh den chaisleán, ag díriú aird ar a stair, a thábhacht chultúrtha, agus a nasc leis an bpobal áitiúil.
- **Oibríochtaí Inbhuanaithe:** Forbróidh an tionscadal samhail oibriúcháin inbhuanaithe, ag cinntiú inmhathanacht leanúnach an chaisleáin mar cheann scríbe turasóireachta.
- **Straitéis Dhigiteach agus Margaíochta:** Cuirfear straitéis dhigiteach agus margaíochta nua i bhfeidhm chun freastal an chaisleáin a uasmhéadú, lucht féachana éagsúil a mhealladh, agus tacú le forbairt eacnamaíoch áitiúil.

Cinntoidh an infheistíocht seo todhchaí Chaisleán Dhún Guaire mar phríomhtharraingt oidhreachta, feabhsóidh sé eispéireas na gcuairteoirí i nDeisceart na Gaillimhe, agus tacóidh sé le cuspóirí turasóireachta agus eacnamaíocha an chontae.

TAITHÍ CUAIRTEOIRÍ CHATH EACHROMA – TIONSCADAL CISTE AN AE UM AISTRIÚ CÓIR

Tá €102,000 faighte ag Comhairle Chontae na Gaillimhe i maoiniú ó Chiste an AE um Aistriú Cóir, mar aon le €27,000 breise i maoiniú meaitseála ón gComhairle, chun tionscadal Ionad Cuairteoirí Chath Eachroma a chur chun cinn. Cuirfidh an tionscnamh staidéar féidearthachta agus dearraí mionsonraithe ar fáil le haghaidh taithí den scoth do chuairteoirí ag an láthair stairiúil. Tá sé mar aidhm ag an tionscadal Ionad Chath Eachroma a bheith mar phríomhtharraingt oidhreachta, ag baint úsáide as a thábhacht stairiúil chun turasóireacht agus

forbairt eacnamaíoch áitiúil a spreagadh. Táthar ag súil go n-osclofar scéim maoinithe nua tionscadal turasóireachta Fáilte Éireann in 2026, agus is dócha go mbeidh an tionscadal incháilithe chun iarratas a dhéanamh ar mhaoiniú caipitil chun an taithí iomlán do chuairteoirí a fhorbairt, le costas iomlán measta de €1,200,000.

PLEAN FORBARTHA UM CHEANNPHOINTE AGUS EISPÉIREAS OIRTHEAR NA GAILLIMHE

Is tionscnamh faoi stiúir Fáilte Éireann é Plean Forbartha um Cheannphointe agus Eispéireas Oirthear na Gaillimhe (PFCSE) atá forbartha agus curtha i bhfeidhm i gcomhpháirtíocht le Comhairle Chontae na Gaillimhe. Faoi láthair ina chéimeanna tosaigh, cuirfidh an PFCSE creat ar fáil d'fhás turasóireachta agus d'fhorbairt eispéiris ar fud Oirthear na Gaillimhe. Idir 2026 agus 2028, táthar ag súil go n-aithneofar tionscadail chaipitil ionchasacha sa phlean, a mbeidh Comhairle Chontae na Gaillimhe i gceannas ar a bhforbairt agus a sheachadadh. Cé nach bhfuil riachtanais mhaoinithe sonracha socraithe fós, táthar ag súil go dtiocfaidh tionscadail shuntasacha chun cinn, ag tacú le feabhsú fadtéarmach ar thairiscint turasóireachta an réigiúin.

PLEAN FORBARTHA UM CHEANNPHOINTE AGUS EISPÉIREAS CHONAMARA AGUS NA nOILEÁN

Tá Comhairle Chontae na Gaillimhe páirteach go gníomhach i bPlean Forbartha um Cheannphointe agus Eispéireas Chonamara agus na nOileán (PFCSE), tionscnamh straitéiseach faoi stiúir fhoireann Slí an Atlantaigh Fhiáin i Fáilte Éireann. Cé go bhfuil an chéad chéim den phlean críochnaithe, tá Leagan 2.0 á fhorbairt faoi láthair chun cur le rath agus aghaidh a thabhairt ar dheiseanna atá ag teacht chun cinn sa réigiún. De réir mar a thagann cruth ar an leagan nua seo, féadfar tionscadail chaipitil a aithint lena seachadadh ag Comhairle Chontae na Gaillimhe chun tacú le fás agus feabhsú leanúnach taithí turasóireachta ar fud Chonamara agus na n-oileán.

GEOPHÁIRC DHÚICHE SHEOIGHE – CREIDIÚNÚ UNESCO AGUS FORBART TURASÓIREACHTA

Tá Geopáirc Dhúiche Sheoighe le creidiúnú UNESCO a fháil san earrach 2026, rud a mharcálfadh garspíoc chinniúnach don réigiún agus do Chontae na Gaillimhe. De réir mar a théann an tionscadal isteach sa chéim seo, glacfaidh an fhoireann turasóireachta ról níos mó i bhforbairt straitéisí margaíochta agus i bhfeabhsú taithí na gcuairteoirí. Chun acmhainneacht turasóireachta stádas UNESCO a bhaint amach go hiomlán agus an Geopáirc a bhunú mar phríomhthiománaí eacnamaíoch don chontae, beidh gá le hinfheistíocht bhreise. Táthar ag súil go gcuirfidh ciste forbartha turasóireachta bliantúil breise de €25,000 le margaíocht spriocdhírthe agus chun eispéiris ardchaighdeán do chuairteoirí a chruthú a mheallann turasóirí baile agus idirnáisiúnta araon.

ATHFHORBAIRT SHUÍOMH GRÉASÁIN DISCOVERGALWAY.IE AGUS SHEOLADH NA MEÁN SÓISIALTA

Molann Comhairle Chontae na Gaillimhe athfhorbairt chuimsitheach ar an suíomh gréasáin oidhreacht DiscoverGalway.ie, á chlaohlú ina spriocardán nua-aimseartha, inrochtana agus lán-dháttheangach (Béarla/Gaeilge). Comhlánófar é seo le láithreacht chomhtháite sna meáin shóisialta ar Facebook, Instagram agus TikTok chun éileamh turasóireachta a spreagadh, a scaipeadh agus a úsáid ar fud Chontae na Gaillimhe. Tacaíonn an tionscadal le *Straitéis Turasóireachta Chontae na Gaillimhe 2023–2031* trí fheabhas a chur ar scéalaíocht dhigiteach, ar rannpháirtíocht cuairteoirí agus ar dheiseanna úsáide do ghnólachtaí agus d'imeachtaí áitiúla. Cabhróidh an t-ardán nua le Gaillimh leas a bhaint as deiseanna móra turasóireachta, lena n-áirítear Corn Ryder 2027, trí chuairteoirí ardluacha a mhealladh agus a úsáid roimh agus tar éis an imeachta.

Príomhghnéithe:

- Suíomh Gréasáin nua-aimseartha, soghluaiste-ar-dtús le léarscáileanna idirghníomhacha, tógálaí clár taistil, féilire imeachtaí, agus gnéithe inrochtaineachta
- Múnla ábhair lán-dháttheangach (Béarla/Gaeilge) ag tacú le teanga agus cultúr na Gaeltachta
- Anailísíocht chomhtháite, comhlíonadh RGCS, agus optamú innill arduhardaigh
- Seoladh meán sóisialta le hábhar brandáilte, físeán, agus rannpháirtíocht phobail
- Mol tiomnaithe “Gailf i nGaillimh” chun spéis i gCorn Ryder a threisiú

COMHAIRLE CHONTAE NA GAILLIMHE AGUS MÁISTIRPHLEAN TURASÓIREACHTA NA SIONAINNE

Tá Comhairle Chontae na Gaillimhe ag obair le hUiscebhealaí Éireann ar Mháistirphlean Turasóireachta na Sionainne, ag díriú ar chonair na nGormbhealaí a fhorbairt feadh chuid na Gaillimhe den tSionainn. Tá €15,000 curtha ar fáil ag an bhFoireann Turasóireachta i dtreo feabhsuithe ar phointí radhairc agus leanfaidh siad de thacaíocht a thabhairt d’fhorbairt na conaire chun eispéiris inbhuanaithe ardchaighdeán a sholáthar do chuairoteoirí.

Bunaithe ar an Máistirphlean, sainaithnítear roinnt tionscadal caipitil do Chontae na Gaillimhe a d’fhéadfaí tosaíocht a thabhairt dóibh mar fhorbairtí amach anseo:

- **Mol Gormbhealach Phort Omna:** Forbairt Phort Omna mar mhol lárnach Gormbhealach, lena n-áirítear áiseanna feabhsaithe do chuairoteoirí, rochtain fheabhsaithe ar an uisce, uasghráduithe ar cheantair mhúrála agus léirmhíniú/comharthaíocht.
- **Pointí Radhairc Ghormbhealach Loch Deirge:** Uasghráduithe ar phointí radhairc feadh chósta Loch Deirge i nGaillimh, lena n-áirítear feabhsuithe ar áiseanna, ar bhealaí agus ar bhonneagar gníomhaíochta.
- **Feabhsuithe ar Dhroichead agus ar Mhuiríne Phort Omna:** Feabhsuithe ar cheantar agus ar mhuiríne Dhroichead Phort Omna, lena n-áirítear nascacht níos fearr do choisithe agus do rothaithe, uasghrádú ar cheantair mhúrála agus feabhsuithe ar an ríocht phoiblí.
- **Nascacht agus Comharthaíocht Conairí:** Infheistíocht i gcosáin mharcáilte, i gcomharthaíocht agus i léirmhíniú digiteach chun sócmhainní Ghormbhealach a nascadh agus tacú le húsáid ilghníomhaíochta (siúl, rothaíocht, rámhaíocht) feadh chuid na Gaillimhe den tSionainn agus Loch Deirge.

Tá na tionscadail seo ag teacht le cuspóirí straitéiseacha Mháistirphlean Turasóireachta na Sionainne agus cabhróidh siad le Contae na Gaillimhe a bheith mar cheann scríbe ceannródaíoch do thurasóireacht áineasa uiscebhunaithe agus allamuigh. Leanfaidh Comhairle Chontae na Gaillimhe ag obair le hUiscebhealaí Éireann agus le comhpháirtithe eile chun maoiniú a fháil agus na tionscadail seo a chur i gcrích mar chuid de straitéis turasóireachta an chontae.

TACAÍOCHT DO SHÓCMHAINNÍ POBAIL NA COMHAIRLE

Oibreoidh an tAonad le geallsealbhóirí áitiúla agus le léasóirí chun rialachas agus maoiniú a fháil do Sheanhalla na nGasóg i dTuaim chun spás pobail uasghrádaithe a chruthú. Mhaoinigh infheistíocht €8,000 in 2025 suirbhé struchtúrach agus iniúchadh fuinnimh, agus leithdháileadh €15,000 breise le haghaidh comhairliúcháin agus Bille Cainníochtaí mionsonraithe go luath in 2026. Déanfar dul chun cinn freisin ar dhearadh agus ar chostais uasghráduithe ar thithe cúirte na Gráige agus Áth Cinn in 2026 tar éis comhairliúcháin phobail mar chuid de phíblíne tionscadal caipitil le haghaidh athnuachan sráidbhaile agus deiseanna maoinithe eile.

CLÁR “CLÁR” – SCÉIM BONNEAGAIR CAIPITIL AR MHIONSCÁLA

Tá cúnamh deontais caipitil de €1,041,046 curtha isteach le haghaidh ceadú deiridh na Roinne do 16 thionscadal faoin Scéim CLÁR 2025.

In 2026–2027 i gcomhpháirtíocht le Cumann Tráchtála Phort Omna agus eagraíochtaí ionadaíocha do dhaoine faoi mhíchumas, déanfaidh Comhairle Chontae na Gaillimhe maoirseacht ar infheistíocht €100,000 in Aonad Athraithe do dhaoine fásta, ag tacú le forbairt Phort Omna mar bhaile atá cairdiúil do dhaoine faoi mhíchumas do chónaitheoirí agus do chuairteoirí araon.

ÁINEAS AGUS CONLÁISTÍ

Leanfaidh an Chomhairle de thacaíocht a thabhairt d’infheistíocht in áiseanna áineasa agus taitneamhachta ar fud Chontae na Gaillimhe, ag baint leasa as maoiniú deontais agus ionchuir forbartha nuair is féidir. Tugann an clár tús áite do:

- **Uasghráduithe Clós Súgartha agus Áiseanna Nua:** Cothabháil agus feabhsú leanúnach ar chlóis súgartha faoi úinéireacht na Comhairle, agus iarratas ar mhaoiniú breise faoin Roinn Leanaí, Comhionannais, Míchumais, Lánpháirtíochta agus Óige (RLCMLÓ).
- **Uasghráduithe Ionaid Fóillíochta:** Tá infheistíocht shuntasach ag teastáil in Ionaid Fóillíochta Bhéal Átha na Sluaighe agus Thuama thar na 3–5 bliana atá romhainn, de réir mar a bheidh na háiseanna ag druidim le 20 bliain i mbun oibríochta, chun a chinntiú go gcomhlíontar caighdeáin nua-aimseartha agus éifeachtúlacht fuinnimh.
- **Oibreacha Pháirc Rinn Mhíl:** Oibreacha leanúnacha lena n-áirítear bainistíocht crann, athphlandáil, agus feabhsú bonneagair oidhreacht agus áineasa.
- **ÉiceaPháirc:** Feabhsuithe bithéagsúlachta agus taitneamhachta a chur chun cinn ag an Muine Mór/Cnoc Óráin, ag tacú le háineas éighníomhach lasmuigh agus oideachas comhshaoil.
- **Páirceanna, Spásanna Oscailte agus Feabhsuithe ar Pháirceanna:** Uasghráduithe ar pháirceanna, spásanna oscailte, agus páirceanna spóirt chun folláine an phobail agus stíl mhaireachtála ghníomhach a chur chun cinn.

Táthar ag súil go mbeidh caiteachas caipitil measta €2.4 milliún ann do 2026–2028.

TIONSCADAIL BONNEAGAIR ÁINEASA LASMUIGH

Tá na tionscadail seo a leanas ag dul ar aghaidh agus beagnach críochnaithe.

Ainm an Tionscadail	Imlíne	Méid a Ceadaíodh
Uasghrádú rochtana ar Ghairdín Fiadhúlra na gCreag	Siúlbealaí atá inrochtana ag cathaoireacha rothaí a fheabhsú laistigh de Pháirc Fiadhúlra na gCreag.	€20,339
Tairseach na Coiribe	Suiteáil comharthaíochta do rotharbhealach nua i gceantar an Chloichreáin in Áth Cinn.	€18,000
Bealach Ó Maine a Uasghrádú	Conair Shiúil Bhéarra-Bhréifne/Bhealach Ó Maine a Uasghrádú.	€29,710
Feabhsuithe ar Shiúlbealach Leacaigh-Chnoc Tua Mór	Feabhsuithe sábháilteachta agus Cothabháil siúlbealaigh ar Pháirc Chnoc Tuaidh Mhoir - Leacach mar atá sí faoi láthair.	€27,450
Uasghrádú Rochtana na Trá Móire, Indreabhán	Uasghráduithe Rochtana na Trá Móire chun rochtain agus ionchuimsitheacht a chumasú do dhaoine scothaosta, an t-aos óg agus daoine faoi mhíchumas.	€29,700
Uasghrádú Rochtana Thrá Chill Mhuirbhígh	Uasghráduithe Rochtana ar Thrá Chill Mhuirbhígh chun rochtain agus ionchuimsitheacht a chumasú do dhaoine scothaosta, an t-aos óg agus daoine faoi mhíchumas.	€29,700

MAOINIÚ FORBARTHA TIONSCADAL M2, M3 FAIGHTE DO NA TIONSCADAL SEO A LEANAS

Tá na tionscadail seo a leanas ag dul ar aghaidh agus beagnach críochnaithe.

Beart	Ainm an Tionscadail	Imlíne	Méid a Ceadaíodh
Forbairt Tionscadail	Máistirphlean Pháirc Foraoise Rinn Mhíl	Suíomh Mór Turasóireachta a Fhorbairt, Cur le hOidhreacht Uathúil na Páirce do Chontae na Gaillimhe agus do Réigiún an Iarthair.	€49,950
Forbairt Tionscadail	Páirc Áineasa Allamuigh Bhéal Átha na Sluaighe	Staidéar féidearthachta a dhéanamh ar na roghanna d'fhorbairt na páirce poiblí i mBéal Átha na Sluaighe a léiríonn deachleachtas i gcomhréir le Pleanáil Chuí agus Forbairt Inbhuanaíthe.	€49,950

Forbairt Tionscadail	Linn Taoide Árann	Staidéar Féidearthachta ar Sholáthar linne taoide ar Árann in aice leis an gcladach a chuirfidh deiseanna áineasa ar fáil do phobal an oileáin agus do chuairteoirí ar an oileán agus a sholáthróidh gnáthóg do bheathra muirí.	€35,847
M2	Páirc Oidhreacht Glinsce	Deisiúcháin agus Uasghrádú a dhéanamh ar 2km de na Conairí atá ann cheana féin chun inrochtaineacht a fheabhsú ag Páirc Oidhreacht Glinsce.	€200,000
M2	Scéalta agus Slite Choillte Gharrán an Chaisleáin	Tá sé mar aidhm ag Grúpa Scéalta agus Slite Choillte Gharrán an Chaisleáin forbairt a dhéanamh ar Choillte agus ar Bheairicí Gharrán an Chaisleáin mar Chonairí Dúlra, Conairí Stairiúla agus mar Ionad Taispeántais Oidhreacht.	€47,821
M2	Ionad Pobail an Mháma - Carrchlós	Tógáil charrchlóis a éascóidh an bealach thiar agus a chuirfidh páirceáil cheart agus shábháilte ar fáil do réimse imeachtaí áineasa pobail agus tráchtála.	€172,583

MAOINIÚ BHEART 1 FAIGHTE DO NA TIONSCADAIL SEO A LEANAS

Ainm an Tionscadail	Imlíne	Méid a Ceadaíodh
Deisiúcháin Dromchla Conaire – Bealach Ó Maine	Deisiú dromchla ar chuid 2km de chosán Bhealach Ó Maine feadh seanchosán tarraingthe na Canálach Móire, lena n-áirítear clocha a leagan agus draenacha atá ann cheana a chothabháil chun rith uisce a éascú.	€40,000

Roghnaigh Comhairle Chontae na Gaillimhe na tionscadail seo a leanas le cur faoi bhráid na Roinne Forbartha Tuaithe, Pobail agus Gaeltachta faoi Scéim Bonneagair Áineasa Lasmuigh 2025. Ag Feitheadh le Formheas ó RFTPG

Beart	Ainm an Tionscadail	Imlíne	Méid a larradh
M2	Tionscadal na Siúlóidí, Baile Locha Riach	Críochnú na ndeisiúcháin ar Phromanáid Balla na Siúlóidí. Leanúint ar aghaidh le hathchóiriú an bhalla a choinníonn bruach na habhann, rud a fheabhsaíonn é do shiúlóirí agus na láithreacha sceite/gorlann breac ag iascach Loch Bhaile Locha Riach.	€ 200,000
M2	Stáisiún /Conair Marconi	Déanfar sraith oibreacha ar an gcosán lúbtha 5km ag Stáisiún Marconi i nDeirgimleach, Conamara, lena n-áirítear	€ 197,550

		uasghráduithe agus deisiúcháin ar an gcosán, feabhsuithe ar rochtain do dhaoine faoi mhíchumas agus margaíocht fheabhsaithe.	
M2	Tionscadal Margaíochta Chonamara agus Oileáin Árann	Ábhair mhargaíochta agus cur chun cinn Chonamara agus Oileáin Árann.	€ 40,000
M3	Síneadh ar Chosáin Shiúil Pháirc Rinn Mhíl	Cuirfidh an tionscadal seo 2.5km de chosáin shiúil soilsithe íseal-leibhéil leis, ag nascadh le Páirc Rinn Mhíl.	€324,000

Is ionann an Costas/Caiteachas Iomlán Measta do Thionscadail agus €1,512,600. Gheofar an tsuim seo ar ais ina dhiaidh sin ón Roinn Forbartha Tuaithe, Pobail agus Gaeltachta de réir mar a chríochnófar gach tionscadal.

SEIRBHÍÍ CORPARÁIDEACHA, BAINISTÍOCHT SAORÁIDÍ AGUS INFHEISTÍOCHTAÍ ÉIFEACTÚLACHTA FUINNIMH

Ní mór do Chomhairle Chontae na Gaillimhe laghdú 51% ar astaíochtaí gás ceaptha teasa agus feabhas 50% ar éifeachtúlacht fuinnimh a bhaint amach faoi 2030. Chun tacú leis seo, beidh infheistíocht chaipitil inár bpunann foirgneamh ag teastáil faoin gClár Caipitil 2026–2028. Tá ceithre fhoirgneamh, lena n-áirítear Leabharlann an Taoibh Thiar, Leabharlann agus Oifig Bhéal Átha na Sluaighe, Lár Bhaile Bhéal Átha na Sluaighe, agus Lár Bhaile agus Leabharlann Thuama, molta le haghaidh Céim Dearaidh faoin gClár Aimsitheora Iarfheistithe Foirgnimh, agus an SEAI ag soláthar 50% den mhaoiniú. Leagtar amach meastacháin costais ardleibhéil thíos, agus costais mhionsonraithe le leanúint tar éis Chéim an Dearaidh.

Ainm an Tionscadail/Foirgnimh	Costas Iomlán Measta an Tionscadail (lena n-áirítear CBL + Teagmhasacht)	Maoiniú Iomlán ó Chomhairle Chontae na Gaillimhe (50%)
Leabharlann an Taoibh Thiar	€567,803	€283,902
Oifig Ceantair Thuama	€779,947	€389,973
Leabharlann agus Oifig Bhéal Átha na Sluaighe	€787,651	€393,825
Oifig Ceantair Bhéal Átha na Sluaighe	€520,837	€260,419

Beidh infheistíocht chaipitil ó chlár 2026–2028 ag teastáil le haghaidh oibreacha riachtanacha sláinte agus sábháilteachta, cothabhála, éifeachtúlachta fuinnimh agus caomhnaithe, lena n-áirítear tionscadail ag Ionaid Fóillíochta Thuama agus Bhéal Átha na Sluaighe.

CÓIRÍOCHT OIFIGE NA COMHAIRLE

Cheap an Rannóg Áiseanna Tom McNamara & Partners chun cóiríocht oifige na Comhairle a mheas agus tá sin críochnaithe. Tar éis formheas iomlánach i mí Mheán Fómhair, ceapfar foireann deartha chun dearadh agus pleanáil a chur chun cinn le haghaidh síneadh agus athchóiriú domhain atá beartaithe ar Halla an Chontae.

LEABHARLANNA

Leathnófar agus uasghrádófar seirbhísí leabharlainne soghluaiste le dhá fheithicil nua a bheidh maoinithe ag deontas DRCD. Treoróidh cur chuige deartha faoi stiúir an duine athbhreithniú straitéiseach ar sheirbhísí leabharlainne agus forbairt phlean forbartha leabharlainne.